نانڪ يوسف جو ڪلام

بسم الله الرحمن الرحيم

گذريل سال سچل نئشنل سيمينار جي موقعي تي، سنڌي ادبي بورڊ سچل سائينءَ جي سنڌي ۽ سرائڪي ڪلام جا نوان ڇاپا (Editions) شايع ڪري، اسان سڀني جي دعا ۽ تحسين حاصل ڪئي هئي.

بورڊ ٻيو خير جو ڪم اهو ڪيو جو ستت، چند مهينن جي عرصي اندر خوش خير محمد فقير جو ڪلام شايع ڪيائين، فقير صاحب کي سچل سائينءَ سان خاص نسبت هوندي هئي.

هاڻي ٻئي سيمينار جي موقعي تي بورڊ سچل جي پياري فقير نانڪ يوسف جو ڪلام شايع ڪري رهيو آهي. خوش خير محمد جي ڪلام وانگر هن ڪتاب جو مرتب پڻ سنڌي زبان جو ممتاز اهل قلم ڊاڪٽر تنوير عباسي اهي.

مون کي اميد آهي تہ سنڌي ادب جا طالب العلم ۽ سچل سائينءَ جا ارادتمند، عزيز تنوير جي محنت ۽ بورڊ جي ڪوشش جو قدر ڪندا ۽ هنن اهم ڪتابن جي اشاعت مان مستفيض ٿيندا.

ڪراچي — جسٽس سيد غوث علي شاهه

23-2-1983ع — وزير تعليم، ثقافت، رانديون ۽ قانون،

حڪومت سنڌ

نانڪ يوسف جو ڪلام

ٿورا

* محترم عبدالرحمان تنئي، ماستر محمد بخش محترم خليفي غلام علي ۽ محترم عطا محمد حاميءَ پنهنجا ناياب نسخا منهنجي حوالي ڪيا
* محترم منشي الهندي جتوئيءَ عزيزم عبدالواحد ۽ عزيزم نظير ابڙي ڪن نسخن ۽ ڪتابن هٿ ڪري ڏيڻ ۾ مدد ڪئي.
* محترم الياس عشقيءَ ريختو ۽ هندي ڪلام نظر مان ڪڍي، انهيءَ جي پڙهڻين قائم ڪرڻ ۾ مدد ڪئي ۽ڏکين لفظن جي معني سمجهائي ۽ انهن جي باري ۾ مفيد مشورا ڏنا
* محترم محمد علي حداد ۽ مرزا مراد علي اختر ڪجهه مضمون ۽ڪتاب منهنجي حوالي ڪيا
* سڀ کان وڌيڪ ٿورا خادم حسين عباسيءَ جا، جنهن نہ فقط پنهنجو قلمي نسخو منهنجي حوالي ڪيو، پر ٻيا نسخا هٿ ڪرڻ، پيٽڻ، صاف ۽ خوشخط اتارڻ، پريس ڪاپي تيار ڪرڻ تائين منهنجو ٻانهن ٻيلي رهيو . هن نانڪ يوسف جي شجري جي باري ۾ حقيقتن کان واقف ڪيو سندس مدد کان سواءِ هي ڪم ايترو جلد مڪمل نہ ٿئي ها.
* آخر ۾ ٿورا محترم دوست رشيد ڀٽيءَ جا، جنهن پروف ڏنا.

انتساب

مربي ڀاءُ عبدالنبي عباسيءَ

جي نالي

نانڪ يوسف جو ڪلام

اکڙين منجهه الله پرين، تنهنجي اکڙين منجهه الله
سچي مرشد ڳالهه انهيءَ جو سچي ڏنو ويساهه

پاڻ ڏسي ٿو پاڻ پسي ٿو ديدن مون داناهه
ڪل اسان کي ڪيهڙي ميان ڪهڙو ڏوهه گناهه

تون تان مالڪ جو آهين ٻيو تان سڀ سپاهه
ياريوسف کي تا پڻ ڪونہ ڪيئي نانڪ شاهه

مهاڳ

نانڪ يوسف جي سوانح روايتن، ڪرامتن ۽ خوش اعتقادين جي غبار ۾ ڍڪيل آهي.سندس زندگي جي باري ۾ ٺوس تاريخي مواد گهٽ، خيالي ۽ تصوراتي احوال گهڻو آهي .

سندي پهريون سوانح نگار ماستر محمد موسي سومرو آهي، جنهن جي 1898 ع ۾ فقير نانڪ يوسف جي ڳوٺ ۾ بدلي ٿي ۽ اتي ماستر مقرر ٿيو. هن اتي نانڪ يوسف جي صحبتيءَ عبدالله فقير کان، فقير نانڪ يوسف جو احوال ٻڌو ۽ قلم بند ڪيو اهو نانڪ يوسف جي سوانح تي سڀ کان آڳاٽو دستاويز آهي.

هن کان پوءِ جيڪي ڪجهه نانڪ يوسف جي باري ۾ لکيو ويو، اهو ماستر محمد موسي جي لکيل احوال تان ورتل آهي.ان کان پوءِ مرزا علي قلي بيگ سچل جي رسالي ۾ ڪجهه احوال لکيو. "

نانڪ يوسف جو ڪلام

تذڪره لطفي” توڙي ٻين ڪتابن ۾مضمونن ۾ نانڪ يوسف ڪي لاڙڪاڻي جو وينل ڏيکاريو ويو آهي جيڪو غلط آهي.

ماستر محمد بخش سومري پنهنجي والد (ماستر محمد موسي سومري) جي لکيل احوال کي بنياد بڻائي نانڪ يوسف جي سوانح عمري لکي، جنهن تان قاضي علي اڪبر دراريءَ دولهہ درازيءَ ۾ ۽ ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ “ علمي آئيني واري مضمون ۾ استفادو ڪيو. ڊاڪٽر بلوچ صاحب جو لکيل مضمون گهٽي قدر ساڳيو ماستر محمد بخش سومري وارو آهي جنهن مان ڪي ٽڪرا غير معتبر سمجهي حذف ڪيا ويا آهن. ڊاڪٽر بلوچ واري مضمون ۾ نانڪ يوسف جي اولاد جي باري ۾ ڪي جزوي غلطيون ڪيون ويون آهن.

محترم عبدالرحمان تنئي نانڪ يوسف جي سوانح لکي، جيڪا پڻ ماستر محمد موسي سومري جي لکيل احوال تي ٻڌل آهي، البت تنئي صاحب نانڪ يوسف جي ڪلام تي صوفياڻي ڍنگ ۾ چڱو تصرو ڪيو آهي.

محترم ڪريم بخش خالد رشيد احمد لاشاريءَ توڙي مولانا عبدالو احد سنڌيءَ جا مضمون پڻ بنيادي طور تي ماستر محمد موسي سومري جي مضمون تان ورتل آهن.

حاجي محمد حداد جو مونو گراف ۽ “تذڪره لطفي” جو بيان ماستر محمد بخش سومري جي لکيل مضمون تان ورتل آهي. ڪلياڻ آڏواڻيءَ ۽عبدالعلي قلباڻيءَ جا لکيل احوال هڪ جهڙا آهن ۽ ان ۾ نانڪ يوسف کي نري مير واهہ جو وڏيرو ڏکاريو ويو آهي، جيڪو غلط آهي. لڳي ٿو تہ عبدالعلي قلباڻيءَ ڪتاب“سچل سرمست” وارو مضمون ڪلياڻ آڏواڻيءَ جي ڪتاب “سچل” تان ورتو آهي.

هاڻوڪي سوانح عمري مختلف ڇپيل توڙي اڻ ڇپيل ڪتابن ۽ مضمونن کي پڙهي، پيٽي ۽ تحقيق ڪري لکي وئي آهي؛ ۽ ان ۾ بہ بنياد ماستر محمد موسي سومري جي لکيل احوال کي بڻايو ويو آهي. چو تہ اهو نانڪ يوسف جي سوانح عمريءَ تي سڀ کان پهريون ڪتاب آهي خوش فهمين ۽ مابعد طبعياتي ڳالهين کي پاسيرو رکي شاعر جي شخصيت توڙي حياتيءَ جي باري ۾ احوال ڳولڻ جي ڪوشش ڪئي وئي آهي جيئن نانڪ يوسف جي زندگي جي اهم پهلوئن کي روشنيءَ ۾ آڻجي.

تنوير عباسي

سرمد جو گهر خيرپور سنڌ

30 سيپٽمبر 1977

نانڪ يوسف جو ڪلام

نانڪ يوسف جي حياتيءَ جو احوال

خاندان ۽ جنم

فقير نانڪ يوسف جا وڏا اصل بگاريءَ جا وينل هئا، ذات جا کوکر هئا. فقير نانڪ يوسف جي والد صاحب جو نالو محمد هاشم هو ۽ پاڻ سري کان لڏي اچي جهل جي پرسان ڪنڊي کوکر جي ڳوٺ ۾ وينو پاڻ دين جو عالم، عربيءَ ۽ فارسيءَ جو ماهر هو سندس روزگار جو ذريعو درس تدريس هو .
جهل شهر ۾ مدرسو ڪوليائين ۽ ٻارن کي تعليم ڏيڻ لڳو، وقت جي حاڪم سندس قدر ڪندي پڳهار جاري ڪيو ، ڪيس فتوائن ۽ شرعي فيصلي نبيرڻ جو به اختيار هو جيڪو نواب يوسف علي خان مگسيءَ جي وڏن مان هو .
روايت موجب مولوي محمد هاشم کي پٽ جو اولاد ڪو نه هو، ان ڪري شاهه گودڙئي تي دعا لاءِ ويو، جتي خواب اشارو مليس ته توکي پٽ ڄمندو پر منصوري دم هڻندو.
فقير نانڪ يوسف جي ڄم جي تاريخ جي خبر ناهي، پر ڪاٽي موجب سندس ڄم 1792ع 1208هه ڌاري ٿيو، بهرحال ان ڳالهه جي پڪ آهي ته نانڪ يوسف جو جنم هڪ علمي گهرڻي ۾ ٿيو ۽ هو علمي ماحول ۾ پلجي وڏو ٿيو.

ننڍپڻ

روايتن موجب ننڍپڻ ۾ ٻار، هن کي پنهنجي راند روند ۾ اڳواڻ ڪندا هئا ۽ سندس حيثيت ننڍي هوندي ئي سردار جي هوندي هئي. ان مان ظاهر آهي ته سندس شخصيت ننڍي هوندي کان ئي انفراديت پسند هئي. هن کي عام رانديون پسند نه هيون. هن پهريان ئي ننڍي هوندي ماتام جي راند رچائڻ شروع ڪئي. ٻارن کي گڏ ڪري، ٽين جا دهل وجهائي، ننڍڙا سيج تابوت ناهي ماتم ڪندو هو. سندس والد ان راند کي غير شرعي سمجهي ڪيس منع ڪئي. ان ڪانپوءِ وري هن ڌمال جي راند رچائي. ٻارن کي لنگوٽا ٻڌرائي، ڌمال هڻندو هيو ۽ نچندي نچندي بيخود ٿي ويندو هو، ائين ٿو ڀانئجي ته راڳ رنگ ۽ ناچ ننڍي هوندي کان ئي نانڪ جي فطرت جو حصو هو. سندس والد ان راند کي به شريعت جي خلاف سمجهي ڪيس روڪيو ۽ مدرسي ۾ پڙهڻ وهاريائينس.

تعليم

ان وقت جي روايتي ديني تعليم، نانڪ تمام جلد مڪمل ڪري ورتي. فقہ، تفسير ۽ منطق کي باقاعدي پڙهيائين ۽ ننڍي عمر ۾ ئي دستاربندي ٿيس. هن دستار بنديءَ کان پوءِ به اڀياس جاري رکيو ۽ پنهنجي جاڻ ۾ واڌارو ڪندو رهيو.

والد جي وفات ۽ تدريس جو مشغلو

نانڪ يوسف جي والد صاحب جي قبر جهل مگسي ۾ پوٽ فقير جي مقام ۾ موجود آهي. والد صاحب جي وفات کان پوءِ هن ساڳيو جهل وارو مدرسو سنڀاليو ۽ اتي تعليم ڏيندو رهيو. وقت جي حاڪم سندس پڳهار مقرر ڪيو ۽ هو شرعي فتوائون پڻ ڏيندو رهيو.

جواني ۽ چلا

نانڪ يوسف جي پرورش ننڍپڻ ۾ ئي شرعي ماحول ۾ ٿي پر هن جي دل ۾ شاعر جي بيقراري ۽ بيتابي موجود هئي. حق جي ڳولا ۽ حق سان هم آهنگي جي شوق ۾، هن ٽي دفعا سفر ڪيا ۽ ڏاکڙا ڏٺا. پهريون ڀيرو جهل شهر جي اتر پاسي ڪنهن واريءَ جي دڙي تي تن ڪي تسيائون ڏئي غور ۽ فڪر ۾ وقت گذاريائين.

نانڪ يوسف جو ڪلام

ٻيو پيرو جهنگ جهر جهاڳي خانقاهون، درگاهون ۽ مڙهيون پيتيائين، پر ڪٿي به هن جي من کي چين سڪون نه مليو ۽ ڪٿي به ازلي سچ نظر نه آيس، جنهن جي ڳولا هر حساس شاعر کي هوندي آهي. آخر ٽئين ڀيري جڏهن هن پنهنجي جسم کي صفا لاغر ڪري ڇڏيو هو ۽ سپ ست ڇڏائجي ويو هيس تڏهن هو ٻٽڪندو ٻٽڪندو گمبٽ تعلقي جي ان جاءِ تي پهتو جتي هينئر سندس درگاهه موجود آهي گڏهه به ساڻ هيس. اتي وقت جي حاڪمن ميرن جا لشڪر لٿا پيا هئا ۽ لانديون ٿهيون پيون هيون، لشڪر وارن سپاهين هن لاچار ۽ نجيف فقير کي ڏاڍو تنگ ڪيو ۽ ڪا به سهوليت نه ڏنائونس. انهن کي فقط ايترو چيائين ته "تنگ نه ڪيو پنهنجو دنگو نه ڄمايو هتي اسان جي رهڻ جي جاءِ آهي". اتان نڪري هن لاکن ۾ منزل ڪئي (ڪن جو چوڻ آهي ته گنبيري ۾ منزل ڪئي) اتان پنهنجي مرشد پير صالح شاهه ڏانهن راٽيپور وڃڻ جو ارادو ڪيائين.

سچل سرمست سان ملاقات

رستي ۾ اوچتو اچي طوفان لڳو ڪن راوين ان کي عشق جو طوفان سڏيو آهي. اهو طوفان اهڙو هو جو فقير يوسف رستو ڀلجي اچي درازين پهتو اهو وقت اسر جو هو ۽ سچل سرمست سماع جي محفل ۾ وينو هو. فقير يوسف جي ڪن تي سماع جو پڙلاءُ پيو ۽ پاڻ وڏي اچي در وٽ بيٺو، سچل ان وقت راڳ جي رنگ ۾ جذب ٿيو پيو هو، تنهن جي نظر فقير يوسف تي پئي ۽ هيڏانهن فقير يوسف تي سچل سرمست جي سماع، ان جي رعبدار ۽ پرُ وقار شخصيت جادو ڪري ڇڏيو ۽ هن پنهنجي منزل کي پنهنجي اکين آڏو ڏٺو، جنهن جي ڳولا ۾ سالن جا سال ڏک ڏولاوا سهندو رهيو ۽ هو جهنگ جهر ٻٽڪندو رهيو هو.

هن سماع جي محفل ۾ شريڪ ٿيڻ چاهيو جو ته راڳ، ناچ ۽ بيخودي نندي هوندي کان ئي سندس فطرف ۾ شامل هئا، سچل سرمست هن کي تڙي ڪڍڻ جو حڪم ڏنو. فقير يوسف ٻاهر نڪرڻ کان نابري واري،تان جو سچل سائينءَ جي معتقدن کيس ٽنگا ٽولي ڪري ٻاهر ڪڍيو ۽ هڪ وڻ سان ٽيڪ ڏياري ويهاري ڇڏيائونس. نانڪ يوسف جي ڪن سوانح نگارن هن مرحلي تي نانڪ يوسف ۽ سچل جي وچ ۾ دلچسپ گفتگو جو ذڪر ڪيو آهي. جڏهن سرمست جا معتقد يوسف کي ٻاهر ڪڍڻ لڳا ته يوسف جو هٿ هڪ پير ۾ پئجي ويو (جنهن کي سچل طوبي سڏيندو هو)، ائين ڪرڻ سان يوسف جا هٿ پير ۽ سينو ڇلجي پيا.سرمست ڏنو ته هي فقير صد ٿو ڪري سو چيائينس ته حڪم نه ٿو مڃين؟" ان تي يوسف جواب ڏنو ته سر به سنو انم پر مرشد جي جوءِ کان جدا ٿيڻ نه ٿو پڄي". سچل چيس ته "تون به عزازيل وانگر حڪم جي انحرافي ڪري شيطان ٿو بڻجين!" ان تي يوسف وڏو ٽهڪ ڏنو ۽چيائين " مبارڪ آهي يوسف کي اڄ محبوب وٽان شيطان جو عاليشان لقب مليو آهي".

فقير يوسف سماع جي محفل مان تڙجڻ کان پوءِ انهيءَ وڻ هينيان ئي ديرو ڄمائي پيو هوندو هو ، جتي هن کي سرمست جي ماڻهن ڇڏيو هو اتي به هن تن کي تسياتون ڏنيون ۽ ٻارهن مهينا اتي وينو رهيو اتي ويني ويني سندس حال هيٺو ٿي ويو ۽ ايئن ٿي لڳو ڄڻ ڪو جيئرو مڙهه هجي.

هڪ دفعي سچل سرمست جوٽن جي ڳوٺ دعوت تي وڃڻ لاءِ نڪتو ۽ ان وڻ وٽان لانگهائو ٿيو جتي يوسف نيم جان وانگر پيل هو. سرمست يوسف جي حالت ڏسي پنهنجي خليفن کان پڇيو ته "هي شخص جيئرو آهي يا مئل؟" هنن چيو ته "هي مئل ٿو ڀانئجي". جنهن تي سچل سائين چيو ته "هي مئل نه پر جيئرو آهي." ۽ حڪم ڪيائين ته جڏهن موٽي اچون ته هن کي حلقي ۾ داخل ڪيو. موٽ تي يوسف کي سچل سرمست جي حلقي ۾ داخل ڪيو ويو ۽ مٿس ننگر جي بنيءَ لاءِ ڪانئين گڏ

نانڪ يوسف جو ڪلام

ڪرڻ جو ڪم رکيو ويو. يوسف سچو سال اهو ڪم ايمانداريءَ ۽ محنت سان ڪندو رهيو ۽ ايترو لا طمع هو جو ڪائين پهچائڻ جي باوجود ماني ڪڏهن بہ نہ گهريائين، جتي ڪنهن ڏنس ڪائي ڇڏيندو هو ۽ جي نہ تہ بس. ٻارهن مهينن جي انهيءَ خدمت ڪان پوءِ هن تي مٽين پرڻ جو ڪم رکيو ويو جيڪو هن سهڻي ريت سر انجام ڏنو. انهن خدمتن ڪان واندڪائي جي وقت ۾، هو سچل سرمست جي خدمت ۾ رهندو هو.

هڪ دفعو سچل سائينءَ سان گڏ پنهنجي اباڻي مرشد صالح شاهہ وٽ بہ ويو. صالح شاهہ ۽ سرمست، يوسف جي باري پڻ ڳالهايو. سچل سرمست صالح شاهہ ڪان سندس فيض جي گهر ڪئي، تہ جيئن ان سان گڏ پنهنجو فيض بہ يوسف جي حوالي ڪري.

سچل سرمست جو هڪ معتقد هو يعقوب فقير. سچل جو مٽس گهڻو راضپو هوندو هو. هو سهڻي صورت جو صاحب هو ۽ رات جو سرمست جي خدمت ۾ رهندو هو. هڪ رات يعقوب فقير پر واري ڳوٺ ۾ راڳ جي محفل ۾ ويو هو. سچل سرمست رات جو يعقوب فقير کي سڏ ڪيو، پر هو موجود ڪونہ هئو ۽ يوسف موجود هو جنهن جواب ڏنو "يعقوب تہ ڪونهي سندس پٽ يوسف حاضر آهي" حضرت يعقوب جو پٽ حضرت يوسف هو. ان اصطلاحي معنيٰ ۾). سچل سرمست ماٺ ٿي ويو ۽ ٿوري ويرم ڪان پوءِ، يعقوب فقير کي سڏ ڪيائين، اجا يعقوب راڳ تان ڪونہ موٽيو هو، ان ڪري يوسف ساڳيو ئي جواب ڏنو، ان تي سچل سرمست يوسف کي اندر سڏيو ۽ رات يوسف فقير کي پنهنجو فيض ڏنائين. ان رات ڪان پوءِ يوسف فقير سرمست کي ويجهو آيو ۽ سرمست جي خاص خليفن ۾ شمار ٿيڻ لڳو. گڏوگڏ يوسف فقير ننگر لاءِ ڪائين ڪرڻ جو پراڻو فرض پڻ بجا آڻيندو رهيو. ان ڪان پوءِ يوسف فقير سچل سرمست جي اجازت سان پنهنجي موجوده ڳوٺ (اڳڙن جي پرسان) ۾ اچي رهيو، تہ جيئن اتان سرمست ڏانهن ايندڙ ويندڙ معتقدن جي خدمت ڪري سگهي.

ميرن سان تعلق

نانڪ يوسف جي سوانح نگارن هن واقعي ڪان پوءِ خيرپور ۽ حيدرآباد جي ميرن جي باري ۾ روايتون بيان ڪيون آهن، جن مان گهڻيون تاريخي لحاظ ڪان ضعيف آهن. هڪ اها تہ مير علي مراد (خيرپور جي حاڪم) کي ڪن ۾ سور پيو ۽ هن سچل سرمست کي ان جي دعا ستيءَ لاءِ ماڻهو موڪليو. سچل سائينءَ خليفن مان ڪنهن کي وڃڻ لاءِ چيو، ڪنهن بہ هام ڪانہ پري، پر نانڪ يوسف وڃڻ لاءِ تيار ٿيو. نانڪ يوسف مير علي مراد کي ڪن ڪان وني چماٽ هنئي، جنهن سان هو بيهوش ٿي ويو ۽ نانڪ يوسف اتان هليو ويو. جڏهن مير علي مراد کي هوش آيو، تہ ڪن ۾ سور موجود ڪونہ هو ۽ هن حڪم ڪيو تہ ان فقير کي وني اچو. مير جي ماڻهن فقير کي ڏجيءَ جي نڪريءَ ڪان وجي هٿ ڪيو. مير علي مراد اتي فقير کي نديون نهرائي ڏنيون ۽ هڪ ڪوهہ سندس حوالي ڪيائين. فقير يوسف سچل سرمست وٽ واپس ويو ۽ چيائنس تہ مون تہ فقط مير علي مراد جي ڪن جو سور لاٿو آهي، پر ان کي درگاهہ جو مريد پڻ ڪيو اٿم.

چون ٿا تہ ان ڪان پوءِ، جڏهن بہ مير علي مراد فقير يوسف وٽ ويندو هو، تہ پيرين پيادو پنهنجا هٿ رومال سان ٻڌي عجز ۽ انڪساريءَ سان پيش ايندو هو. فقير يوسف کي مير علي مراد لاڙڪاڻي پاسي بہ جاگير ڏني هئي. ڪجهہ عرصي ڪان پوءِ مير علي مراد ماڻهن ڪان پڇيو تہ "فقير يوسف جو ڪهڙو حال آهي؟" ان تي ماڻهن چيو س تہ "يوسف فقير وٽ لاڙڪاڻي جون رنگيليون ٿيون اچن، تہ انهن کي ٿو چوي، تہ محبوب حڪم ڪيو! ۽ پوءِ ڪو ديرو ڪنهن کي، تہ ڪو ڪنهن کي ڏيئي ٿو ڇڏي. جاگير مان ڪوبہ هڙ حاصل نہ اٿس، اهو ئي ڳاڙهو پاجامو پائي، گهنگهرن جي ڇير پيرن ۾

ٻڌي، لاڙڪاڻي جي بازارن ۾ گهٽين ۾ نچندو ڳائيندو ٿو وتي. اجايو وني سرڪار کي بدنام ڪيو اٿس.“ اها ڳالهه ٻڌي مير صاحب ڪانئس جاگير واپس ورتي ۽ ڪجهه نقدي ڏيڻي ڪيائينس جيڪا فقير نه ورتي.

فقير يوسف پوءِ مستقل طور پنهنجي موجوده ڳوٺ ۾ رهيو، جنهن کي پهريون رنگ پور سڏيائين، پر پوءِ اهو ڳوٺ (جيڪو اڳڙن جي پرسان آهي) سندس ئي نالي تي فقير نانڪ يوسف جو ڳوٺ سڏجڻ لڳو.

حيدرآباد جي ميرن جي باري ۾ به اڪثر سوانح نگارن عجيب و غريب روايتون بيان ڪيون آهن، ته اتي يا ته فقير پڳ جو فيصلو ڪرڻ ويو هو يا ته انهن جي نياپي تي ساڻن بحث ڪرڻ ويو هو. اتي وجي شينهن جو روپ ڌاريائين.

بهرحال اهي ۽ ٻيون لاهور جي سفر واريون ڪرامتون ۽ امرتسر جي سفر ۾ جادو جهڙ اڪرشما، انهن خوش اعتمادين جو نتيجو آهن، جيڪي سنڌ جي هر بزرگ يا صوفيءَ جي باري ۾ عام آهن.

نانڪ جو لقب ملڻ

سچل سرمست هڪ دفعي ٿلهي تي پنهنجي فقيرن سان ڪچهريءَ ۾ وينو هو، جتي ڳالهه ڪيائين ته صوفياڻو شعر ٻين سيني ٻولين ۾ آهي، پر اوهان مان ڪو هندي ٻوليءَ ۾ اهو وحدت جو نياپو آڻي سگهندو؟ ان تي فقير يوسف اها هام ڀري ۽ ان ڪان پوءِ هندي ٻوليءَ ۾ ڪيترائي شد، چوپايا ۽ ٻاڻيون ٻڌايائين. يوسف فقير شعر چوڻ وقت ايترو ته جذباتي ٿي ويندو هو، جو سندس وار به ڪانڊار جي ويندا هئا، ۽ ڪنهن وقت ته مٿي جا وار به اڀا ٿي ويندا هئس. سندس هندي ڪلام کي سچل سائينءَ پسند ڪيو ۽ ان ڪان پوءِ کيس امرتسر وڃڻ جو حڪم ڏنائين ۽ کيس نانڪ جو لقب ڏنائين. ائين فقير ”نانڪ يوسف“ سڏجڻ لڳو.

امرتسر جو سفر

سچل سرمست نانڪ يوسف کي صوفياڻي مٽي جي تبليغ لاءِ موڪليو، ته جيئن سکن ۽ مسلمان صوفين کي هڪٻئي جي ويجهو آڻجي. سکن جي گرو نانڪ جي تعليم پڻ صوفين جي وحدت اديان جي مٽي کي ويجهي آهي. شايد ان ڪري ئي سچل سرمست پهريون سکن کي ڌيان لائق سمجهيو ۽ انهن ڏانهن پنهنجو سيني ڪان ويجهو فقير سفير طور ڏياري موڪليو ۽ ان تي نانڪ جو نالو رکيائين.

هن امرتسر واري سفر ۾ به سوانح نگارن عجيب معجزا بيان ڪيا آهن، جيڪي سمجهه ڪان ٻاهر آهن. انهن ۾ تلاءَ جو پاڻي زهر ٿي وڃڻ ۽ وري ساڳي صورت ۾ اچڻ، هڪ عورت جو گهوڙي تي وڃڻ، لاهور شهر جو مينهن ۾ ٻڏڻ، ۽ ٻيا اهڙا ڪيترا ئي من گهڙت واقعا آهن.

هن سفر ۾ نانڪ يوسف سان گڏ سندس معتقد پڻ هئا، جن مان عبدالله فقير، ڊنڊڻ فقير، الهداد فقير (جنهن فقير کي اٺ فقير چوندا هئا، چو ته سفر جو سامان هيءُ ڪٽي هلندو هو) ۽ ٻلو فقير اهم آهن.

امرتسر ۾ پهچي نانڪ يوسف، گور نانڪ هجڻ جي دعوا ڪئي ۽ گرو نانڪ جي گاديءَ تي وڃي وينو. سکن ۾ ترٿلو پئجي ويو ۽ هنن نانڪ يوسف کان اصلي گرو نانڪ هجڻ جي ثابتي گهري ۽ کيس تتل تيل جي ڪڙاهيءَ ۾ ٽپي هڻڻ لاءِ چيو. روايتن موجب نانڪ يوسف ڪڙاهيءَ ۾ جيئري جاڳندي ڪول ڏسي پاڻ به ٽپو ڏنو ۽ ٽپي هڻي جيئرو جاڳندو نڪري آيو ان وقت هي ڪلام چيائين:

ڏو پڙ ۾ ڏپو عشق جي آڙاهه ۾

ڏي ڻاهه ٽنگر ٽپو.

نانڪ يوسف جو ڪلام

ڪجھ ڏينھن نانڪ يوسف امرتسر ۾ رھيو ۽ اتي ڪيترائي سک سندس معتقد ٿيا. اجا تائين ڪيترا سک سندس درگاھ جا مريد آھن ۽ ڪجھ سال اڳي تائين سندس درگاھ تي حاضري ڏيندا ھئا. امرتسر ۾ ڪيس سچل سرمست جي بيمار ھجڻ جي خبر پئي ۽ پاڻ موٽي درازن آيو. جتي سچل سرمست جي وصال وقت ساڻس گڏ ھو.

نانڪ يوسف جي شخصيت

نانڪ يوسف جو لاڙو ننڍي لاڪون راڳ، ناچ ۽ غور فڪر ڏي ھو. ھو مھينن جا مھينا نڪري ويندو ھو ۽ مراقبن ۽ چان وسيلي، حقيقت جي ڳولا ڪندو ھو. پھرين ھڪ ديني عالم وانگر شريعت جو پابند ھو، پر تصوف جي رنگ ۾ رڱجڻ ڪانپوءِ، چيريون ٻڌي وچ بزار ۾ نچندو ھو. ڪيس ڪاڏي پيتي جو فڪر بہ نہ ھو. جڏھن درازن ۾ ننگر تي ڪانيون پھچائيندو ھو، تہ ڪڏھن بہ ماني گھري نہ ورتائين. لاڙڪاڻي جي رنگيلين تي سڄي ملڪيت ناس ڪرڻ سندس حسن پرستي ۽ لا طمع ھجڻ جو دليل آھي. ايتري قدر جو جڏھن مير علي مراد روڪڙ ڏيئي ڪيس، تہ ڪيس انڪار ڪيائين. ان مان ظاھر ٿئي ٿو، تہ ھن درويش صفت صوفيءَ کي پئسي سان پيار نہ ھو.

ھڪ ڀيري ربوءَ نالي ھڪ شخص بھاولپور مان پنھنجي ٻن سدا ملوڪ ڏيئن کي مير علي مراد وٽ وٺي آيو ۽ راڳ ٻڌاريائين. مير علي مراد ڪين جيڪي پئسا ڏنا اھي پورا نہ ھئا، ربو اھي ٻئي سدا ملوڪ ڇوڪريون نانڪ يوسف وٽ وٺي آيو ۽ انھن سھڻين ڇوڪرين نانڪ يوسف کي پيرين پئي پاڪر پاتو، تہ نانڪ يوسف پاڻي تي ويو ۽ چيائين "بس محبوب، ھاڻي حڪم ڪريو." پوءِ نانڪ يوسف جي سفارش اھڙو اثر ڪيو، جو مير علي مراد ربوءَ کي جاگير ڏني ۽ ٻنھي ڏيئرن سان ھڪ وقت شادي ڪيائين.

فقير نانڪ يوسف جي راڳ جي چاھت جي باري ۾ مشھور آھي، تہ سندس ڳوٺ جو اسماعيل حجم (جيڪو سندس مريد ھو) سندس آڏو ڳائيندو ھو، تہ فقير بي حال ٿي ويندو ھو. اڳتي ھلي اھو فقير "نانڪ جي ڪجري" جي نالي سان مشھور ٿيو ۽ سندس ڏھٽو ڇٽو حجم ھينئر بہ درگاہ تي ڳائيندو آھي ۽ سندس راڳ ۾ بہ ساڳيو ئي سوز سمايل آھي.

نانڪ يوسف جا صحبتي

نانڪ يوسف جي صحبت، يعقوب فقير جتوئيءَ، شير علي پنيري، بيدل روھڙيءَ واري، گھرام فقير جتوئيءَ، محمد صالح پٽي دونھي واري، محمد صديق، حاجي عثمان چاڪيءَ، فقير محمد صالح لاڙڪاڻي واري، مخدوم عبدالخالق ڪھڙن واري ۽ شادي شھيد سان رھي.

نانڪ يوسف جا طلب

نانڪ يوسف جي شخصيت ۽ شاعريءَ پنھنجي دور تي وڏو اثر ڇڏيو ۽ ڪافي عرصي تائين سندس طريقو ۽ اسلوب جاري رھيا، جن مشھور شاعرن يا صوفين نانڪ يوسف جي شاعريءَ جو اثر قبول ڪيو ۽ ھن جي شاعراڻي يا صوفياڻي طور طريقي کان متاثر ٿيا، انھن مان حاجي عبدالله فقير، ڊنڊڻ فقير ناريجو، الھداد فقير (اٺ فقير)، بلو فقير، باھو شاھ ۽ حسن شاھ (پنجاب جا)، حيدر شاھ ڪيمياگر، وڏو فقير، مھنوال فقير، دين شاھ، پير شاھ موٽو فقير اگڙن وارو ۽ غلام حيدر شر (مشھور شاعر) ھئا. انھن کان سواءِ مير علي مراد (خيرپور رياست جو والي) بہ سندس عقيدت مندن مان ھو.

نانڪ يوسف جي وفات

نانڪ يوسف جو ڪلام

نانڪ يوسف 9 جمادي الاول 1269ھ مطابق 1853ع تي وفات ڪئي، سندس وفات جي تاريخ سندس مشهور همعصر شاعر بيدل فقير فارسي شعر ۾ محفوظ ڪئي آهي. جنهن جي صحت تي سڀ سوانح نگار متفق آهن. اها تاريخ هيٺين ريت آهي.

اين چہ دوري ڪہ در زمان رفتہ
عارف ڪامل از جهان رفتہ
يوسف مصر جان عزيز وجود
جانب ملڪ جا ودان رفتہ
نور حق مدتي بہ پستي ماند
باز بر اوج لا مڪان رفتہ
سال وصلش خرد بجست سروش
گفت طائر بہ آشيان رفتہ
1269ھ

نانڪ يوسف جون شاديون

نانڪ يوسف ٽي شاديون ڪيون. سندس پهرين گهر واري مائي خانزادي هئي، جيڪا مائٽن مان هيس. ان ڪان پوءِ مائي ايمٽان ۽ مائي ڏاٽوءَ سان شادي ڪيائين. مائي ڏاٽو لاڙڪاڻي ضلعي جي لنڊ ذات مان هئي. پهرين گهر واريءَ مان نانڪ يوسف کي اولاد ڪونہ ٿيو، پر پوين ٻن گهرن مان اولاد ٿيس.

نانڪ يوسف جو اولاد ۽ شجرو

نانڪ يوسف کي چار پٽ هئا: محمد يونس، جهنڊل، عبدالرحمان، نورالدين ۽ ڪيس بہ نياڻيون هيون، هڪ مائي غلام فاطمہ جيڪا درازن جي درگاھ تي خواجہ نجم الدين کي ڏنائين، جيڪو سخي قبول محمد ٻئي جو والد هو (سخي قبول محمد ٻيو، نانڪ يوسف جو ڏهٽو هو.) چون ٿا تہ شاديءَ ڪانپوءِ عمر تائين اُن نياڻيءَ جو منهن نہ ڏٺائين چو تہ اها مرشد جي گهر واري ٿي چڪي هئي. ٻي نياڻي مائي ڀاڳ ڀري، نعمت الله جي پٽ الهندي فقير کي ڏنائين. ميان نعمت الله فقير نانڪ يوسف جي ڀيڻ پرٽيل هو. انڪري سندس نياڻو الهندو فقير سندس ڀاٽيجو پڻ هو. الهندي فقير مان سندس ڏهٽاڻ جو سلسلو شروع ٿيو.

شجرو

مولوي محمد هاشم

نانڪ يوسف

محمد يونس جهنڊل عبدالرحمان نورالدين

بخت علي فقير هادي ڏنو مولابخش

علي نواز ٻڍل فقير فقير محمد

(موجوده گادي نشين)

عمر اٽڪل 55 سال

امام بخش فقير

(بنا اولاد فوت ٿيو) مولا بخش فقير

بشير حسين ذاڪر حسين

نانڪ يوسف جو ڪلام

نانڪ يوسف جي ڏھاھڻ جو شجرو
ميان نعمت الله
الھندو فقير
الاھي بخش فقير
بخشڻ فقير ڪوڙل فقير خدا بخش فقير مياناداد فقير
الھرڪيہ فقير ھادي بخش فقير
غلام نبي دوست محمد عطاحسين خادم حسين خدا بخش
الاھي بخش بخش علي
مختيار احمد اعجاز علي عاشق علي
شاھ محمد
منير احمد

نانڪ يوسف ۽ سندس پونيرن سان ميرن جي لاڳاپن ھئڻ ڪارڻ، فقير صاحب جي سڄي ڳوٺ تان چيڙ معاف ھئي ۽ درگاھ وارن کي ھڪ ڪاٺ مليل ھو ۽ اختيار پڻ، تہ جنھن کي بہ وڻين، تہ ڪاٺ ۾ وجھن، پر ھنن ڪڏھن بہ ڪنھن کي ڪاٺ ۾ نہ وڌو. ون يونٽ تائين نانڪ يوسف جي ميلي توڙي محرم جي خرچ لاءِ، رياست خيرپور جي حڪومت خرچ ڏيندي آئي. ميرن پاران فقير يوسف کي اڳڙن جي ڏکڻ ۾ ڪچي منجھ جاڳير ۽ ستابي طرف پڻ جاڳير مليل ھئي، جيڪا اجا تائين فقير صاحب جي پونيرن کي آھي. فقير صاحب جي رھڻ واري جڳھ پڻ مير علي مراد ٺھرائي ڏني ھئي. جنھن ۾ ٽي گھر آھن. ھڪ فقير نانڪ يوسف لاءِ، ھڪ سندس پٽ ۽ ھڪ سندس نياٽيءَ لاءِ.

نانڪ يوسف جي گادي

نانڪ يوسف ڪانپوءِ سندس پٽ محمد يونس، ان ڪانپوءِ سندس پوٽو بخت علي فقير گاديءَ تي ويٺا. بخت علي فقير جو پٽ فقير عي نواز سندس ئي حياتيءَ ۾ فوت ٿيو، ان ڪري بخت علي فقير جو پوٽو امام بخش فقير گاديءَ تي ويٺو، جيڪو بنا اولاد جي گذاري ويو ۽ گادي نانڪ يوسف جي ٻئي پٽ نورالدين جي اولاد مان ٻيل فقير کي مليِ، جيڪو ھن وقت گاديءَ ڌڻي آھي.
فقير صاحب جي ڏھناڻ مان الاھي بخش فقير ۾ سندس پٽ خدا بخش فقير ڪامل بزرگ ٿي گذريا آھن. خدا بخش فقير نانڪ يوسف جو ڪلام گڏ ڪيو ۽ پاڻ بہ شاعر ھو. سندس پوٽو خادم حسين نانڪ يوسف جي ڪلام جو وڏو ڄاڻو آھي ۽ اجا تائين درگاھ تي راڳ جي محفل ۾ شامل ٿيندو آھي.

نانڪ يوسف جو ميلو

ھر سال 9 جمادي الاول تي نانڪ يوسف جي ڳوٺ ۾ سندس ميلو لڳندو آھي، جنھن ۾ رندي ۽ صوفياڻو ڪلام ڳايو ويندو آھي.

نانڪ يوسف جو زمانو سياسي حالتون

نانڪ يوسف جو زمانو 1792ع کان 1853ع تائين آھي.نانڪ يوسف جو دور سياسي لحاظ کان وڏن انقلابن جو حامل رھيو آھي. 1792ع ۾ نانڪ يوسف جو جنم ٿيو. 1793ع ۾ سنڌ کي ٽي ٽڪر ڪيو ويو ۽ مير فتح علي خان ان ورھاڱي جو ذميوار ھو. اتر سنڌ مير سھراب خان جي حصي ۾ آئي ۽

خيرپور بہ ان حصي ۾ شامل هئي. ان دوءر ۾ سنڌ تي ٻہ ڪاهون ٿيون. 1803ع ۾ شاهہ شجاع سنڌ تي ڪاهہ ڪئي ۽ ان بعد رنجيت سنگهہ. 1811ع ۾ مير سهراب خان حڪومت مير رستم خان جي حوالي ڪئي ۽ 1830ع ۾ پاڻ ماڙيءَ جي دريءَ تان ڪري فوت ٿي ويو.

نانڪ يوسف جي ئي زماني ۾ انگريزن سنڌو درياهہ مان فوجون لنگهايون ۽ سنڌ تي قبضي ڪرڻ جا سالياها شروع ڪيا. ان ئي دوءر ۾ مير رستم خان جي وزير ڪي انگريزن جي فوجي آفيسرن جي آڏو ڪرسي نہ آڇي بي مانو ڪيو ويو. ان ئي دوءر ۾ مير رستم خان انگريزن ڏانهن دوستيءَ جو هٿ وڌائڻ جي ڪوشش ڪئي ۽ بکر جو قلعو ڪين ڏنائين، پر انگريزن جي من ۾ ڪا مدي هئي ۽ هنن سندس ننڍي ڀاءُ مير علي مراد سان سندس اٽبٽت کي استعمال ڪري، ڪين ويڙهايو ۽ نيٺ 1843ع ۾ مياڻيءَ جي جنگ ۾ مير علي مراد کي سنڌ جي فوجن خلاف استعمال ڪري، ڪيس گاديءَ تي وهاريائون ۽ سڄي اتر سنڌ بدران، هاڻوڪي خيرپور ضلعي جي محدود ايراضي سندس "وفاداريءَ" جي "انعام" طور ڏنائون، جنهن جي خلاف آخر تائين مير علي مراد خان انگلنڊ جي راڻيءَ تائين، بنا ڪنهن ڪڙ تيل نڪرڻ جي درخواستون ۽ اپيلون ڪندو رهيو.

نانڪ يوسف ننڍو هو تہ سنڌ ٽڪرا ٿي. هو سنڌوءَ جي ڪپ تي وينل هو، هن انگريزن جي فوجن کي لنگهندي ڏٺو هوندو. هو ننڍو هو تہ شاهہ شجاع سنڌ تي ڪاهي آيو، مير رستم ۽ مير علي مراد جي اٽبٽت جو اکين ڏٺو شاهد هوندو، ڇو تہ راويتن موجب ننڍي کان ئي مير سندس معتقد هئا. هن انگريزن جو سنڌ جي سياست ۾ ادا ڪيل ڪردار پڻ گهريءَ ريت مطالعو ڪيو ٿو ڀانئجي، ڇو تہ ڪيترن هنڌن تي سندس شعر ۾ انگريزن کي بد دعائون ڏنل آهن. هو مياڻيءَ جي جنگ، ۽ سنڌ جي غلاميءَ تائين جيئرو هو، ۽ مير علي مراد جي رياست قائم ڪرڻ ڪانپوءِ بہ ڏهہ سال جيئرو رهيو.

ان افراتفريءَ، سازش، خانہ جنگيءَ ۽ سنڌ جي ٽن ڀاڱن ۾ ڪپجڻ کان وٺي سنڌ جي مڪمل غلاميءَ ۾ اچڻ واري دوءر هن تي ضرور اثر ڇڏيو هوندو. ان مان هڪ اهو، جيڪو سنڌ جي سڀني صوفي شاعرن تي ملڪي حالتن جو ٿيو آهي، اهو آهي سندن فراريت. سنڌ جا صوفي شاعرن اڪثر ڪري حالتن جي ناسازيءَ کان لنوائيندي، تصوف جي خول ۾ پناهہ وٺندا آهن. نانڪ يوسف بہ ائين ڪيو، پر هن تي هڪ مثبت اثر بہ ٿيو، اهو آهي انگريزن جي خلاف نفرت جو اظهار ۽ تعصب ۽ تنگ نظريءَ خلاف پرچار. نانڪ يوسف جي دوءر ۾ اهو ئي هڪ هٿيار هو جو سنڌ جا ماڻهو، تنگ دلي ۽ مذهبي ڪٽر پڻو ڇڏي، انگريزن کي منهن ڏئي سگهن ها.

ادبي ماحول

نانڪ يوسف جي ادبي نيپاج لاءِ سچل سرمست جي رندي ۽ بي باڪ شاعراڻو مڪتبہ فڪر ڪافي هو. هن سچل سرمست کي ڏٺو، سندس معتقد ٿيو، سندس خدمت ۾ رهيو ۽ نيٺ سندس قرب ۽ ويساهہ حاصل ڪيائين. اها هڪ اپرنڌڙ شاعر لاءِ وڏي ۾ وڏي نعمت آهي، تہ ڪيس سندس دوءر جي ئي عظيم ترين شاعر جو قرب ۽ ويساهہ حاصل ٿئي، پر تنهن هوندي بہ نانڪ يوسف جي شاعريءَ جو دوءر، سنڌي صوفياڻي شاعريءَ جو سونهري دوءر هو. نانڪ يوسف کان ٿورو اڳ ڪنڌڙيءَ جو روحل فقير پنهنجي هندي ۽ سنڌي شعر ۽ نثر سان ادب ۽ ٻوليءَ تي ڇاپ هڻي چڪو هو. نانڪ يوسف ننڍو هو، جڏهن روحل فقير وفات ڪئي (1804ع ۾). روهڙيءَ جو بيدل سائين، نانڪ يوسف جي ساڳئي سرمستي ميخاني جو پياڪ هو. شڪارپور ۾ سامي (1743-1850ع) ويدانت جي فلسفي کي، سنڌي تصوف سان هم آهنگ ڪرڻ جي لاءِ سلوڪ لکي مٽ ۾ وجهندو ٿي ويو. نانڪ يوسف کي ويجهو ئي پير ڳوٺ ۾ پير علي گوهر شاهہ اصغر (1816ع کان 1847ع) جون پرسوز ۽ دردناڪ

نانڪ يوسف جو ڪلام

ڪافيون گونجي رهيون هيون. نانڪ يوسف جي پرسان ئي خير محمد فقير هيسباڻي (وفات 1871ع) تصوف جي روايتي شاعريءَ ۾ ندرت پيدا ڪري رهيو هو. ساڳي ئي دور ۾ ڪجهه اڳتي هلي مصري شاهه (1828-1904ع) سنڌي ڪافيءَ کي عروج تي پهچايو. هوڏانهن خليفي گل محمد هالائيءَ (1807-1888ع) ۽ آخوند محمد قاسم (1806-1881ع) غزل کي سنڌي شاعريءَ ۾ باقاعدي داخل ڪيو. اهو دور هو، جنهن ۾ نانڪ يوسف ڄائو نپنو، وڌو ڦليو ۽ سندس شاعري وڌي ويجهي ۽ اڳتي وڌي.

نانڪ يوسف جي شاعري

نانڪ يوسف سچل سرمست جو عقيدتمند توڙي خذمت گذار ٿي رهيو هو. سندس ذهني پرورش سچل سرمست جي ئي اثر هيٺ ٿي ۽ سندس شاعري انهيءَ رندي مڪتبئہ فڪر ۾ وڌي ويجهي، انڪري پنهنجي همعصر بيدل وانگر، نانڪ يوسف جي شاعريءَ تي بہ سچل سائينءَ جي فڪر توڙ اسلوب جي گهري ڇاپ آهي. نانڪ يوسف نہ رڳو سچل جي اسلوب توڙ فڪر جي ڇاپ قبول ڪئي، پر سرمست جي روايتن کي اسلوب توڙي فڪر لحاظ کان اڳتي وڌايو. ان لحاظ کان نانڪ يوسف سنڌي شاعريءَ ۾ اهم آهي.

سچل سرمست جو اثر

سندس شاعريءَ ۾ سچل سرمست جو اثر ڪيترن ئي طريقن سان آيو. هن سڌو سنئون پنهنجي شاعريءَ ۾ سچل سان پنهنجي عقيدت جو اظهار ڪيو آهي ۽ کيس مرشد، هادي، رهبر، يار ۽ دوست سڏيو آهي.

دوست درازين نانڪ يوسف يار ڏنو مون ڏولي

*

نانڪ يوسف يار سچل جا آهن هٿ مٿئون

*

نانڪ يوسف نينهن نواري، دل زين دوست درازي

*

ديس درازين ديرا جنهن دا، هي پيتم بي در تنهن دا

نانڪ يوسف سچل سرمست جي ساراهہ ۾ ڪيتريون ٻاٽيون لکيون آهن. جن ۾ سچل سرمست کي گرو ڪري سڏيو اٿائين ۽ انهن ٻاٽهين جي وراڻي آهي.

واهہ گرو جي شاهہ درازي

سچل سرمست جي اثر جو ٻيو اهڃاڻ جيڪو اسان کي نانڪ يوسف وٽ ملي ٿو، اهو آهي گهاڙيٽن جي هڪ جهڙائي. ڪيتريون نانڪ يوسف جون ڪافيون انهن ساڳين گهاڙيٽن تي چيل آهن، جيڪي سچل سرمست جي ايجاد آهن ۽ اهي گهاڙيٽا سچل کان اڳ ۾ نہ ٿا ملن.

آدم جس کا نام مولا کون کهاويگا
پريم گرو ڏم دام باتين برج بناويگا
(سچل سرمست)
آدم کس کا نام مولا کون کهاويگا
پريم گرو ڏم ڏام باتيان برهہ بناويگا
(نانڪ يوسف)

نانڪ يوسف جو ڪلام

انا احمد بلا ميمي آپ ڪريم رحيم رحيمي
ڪر ڪي قتل عام منڪر مار مناويگا
(سچل سرمست)
آنا احمد بلا ميمي آپ ڪريم رحيم رحيمي
آپ ڪري قتلام منڪر مار مناويگا
(نانڪ يوسف)

هن سجهي ڪافيءَ ۾ نه رڳو گهاڙيٽو ساڳيو آهي، پر مفهوم ۽ ذري گهٽ لفظ به ساڳيا آهن. ٿي سگهي ٿو ته اها ڪافي سچل سرمست جي هجي، جنهن ڪي غلطيءَ وچان ڪاتبن نانڪ يوسف جي ڪلام ۾ لکي ڇڏيو هجي، پر نانڪ يوسف جي ڪلام جي نسخن ۾ ڪافيءَ جي آخري ۾ بند ٻڌائين ٿا، ته اها ڪافي نانڪ يوسف جي آهي.

هڪ بند آهي:

چوچڪ شهر درازين ٺاٺا، گر بسي اوذاري پاٺا
آپ آرياڻي جام، سچو نام سڏاويگا.

اهو بند سچل جي سرائڪي ڪالم ۾ پڻ آهي، پر ڪن جزوي تبديلين سان. ان ۾ سچل لاءِ عقيدت جو اظهار آهي. ظاهر آهي ته سچل پنهنجي پاڻ سان عقيدت ظاهر ڪونه ڪندو. نانڪ يوسف جي ڪلام جي نسخن ۾ آخري بند ٻڌائي ٿو، ته اها ڪافي نانڪ يوسف جي آهي.

نانڪ يوسف عشق ٻليندا، هر جا اپنا حڪم هليندا
غيب الهه الهام، صاحب درس دڪاويگا.

سچل جي هڪ ٻي ڪافي آهي:

سر اسا ڏي آيا، وو يار، عشق زور ان زور پيي
مئي دا پيالا پر ڏتوئي، هوش سارا لٽ نيتوئي
ايڪ پيالا ٻيوڻ دي نال، دل ڪاڏا دور پيي.

نانڪ يوسف چيو آهي ته:

عشق ذاتي ڪيا هي يار، ڪيا ڪريندا ڪام پيي
آ جهين ڪون گوش ڏيندا، پهلي تهيندا هوش نيندا
زهد تقوي ڇڏ وي يار، ڪٽ ڪفر اسلام پيي.

مٿين ٻنهين ڪافين جو گهاڙيٽو ساڳيو آهي ۽ نانڪ يوسف تي سرمست جي فڪر جو اثر پڌرو آهي.

سچل جي ڪافي آهي:

ڪيها ڪيها چيٽڪ لاندا، رانجهن يار اسان نون

نانڪ يوسف جي ساڳي ئي قسم جي هڪ ڪافي:

تيري نينان جادو لايا، ڪيها ڪيها چيٽڪ لايا
واريان مئن واريان
جادو لايا جادو لايا، ٻيبا انهان رنگ پريان

نانڪ يوسف جو ڪلام

(سچل)

اڄا رنگ لايا ڳوڙها رنگ لايا، ڊولڻ تيريان رمزان
رنگيليان رس پريان

(نانڪ يوسف)

نانڪ يوسف جي هيٺين ڪافين ۾ سچل سرمست جو رنگ جهاڪا پيو ڏئي ۽ صاف پيو ڏسجي، تہ اهي ڪافيون سرمست جي اثر هيٺ لکيون ويون آهن:

غير خدا حق ناهين يار ناهين
اهو ساڳيو آهين پاڻ سجاڻين
اڇي صورت آدم ۾، ناهہ ليکن تو ناهين
گنگا جمنا دوارڪا ڏس، ڪعبي ڏي تو ڪاهين
پنهنجا حڪم تو پاڻ هلائين، يار، آءُ تہ ناهيان وچ ۾
ڪفر ۾ ڪٿ ڪافر ڪارو، ڏوهہ ثوابن ۾ آ نيارو
سڀ رانديون يار رسائين.

*

سو لک بازيون برهہ سنڌ جون
ناهہ لکين تو ناهين تون

*

ڪڏان ڏوهہ ثواب دي ڳالهين، ڪڏهان تسبيح تالي وهوا
ڪڏان مشرڪ مومن ملحد، ڪڏان مرد موالي وهوا
ڪڏان جٽيا تلڪ لڳيندا، ڪڏان لئيندا لالي وهوا

مٿي ڏنل ڪافين جي ٽڪرن، توڙي ٻين ڪيترين سنڌي توڙي سرائڪي ڪافين مان نانڪ جي ڪالم تي، سچل جي رنديءَ ۽ سرمستيءَ جو رنگ چانيو پيو آهي. اهائي ٻوليءَ، اهي ئي محاورا، اهي ئي ٻي ٻيا اظهار جا طريقا، اهي ئي مترنم ۽ والهانہ رقص جي موسيقي رکندڙ گهاڙيٽا نانڪ يوسف جي ڪلام ۾ ملندا، جيڪي سڀ سچل جي شاعريءَ جا ڳڻ آهن.

سياسي حالتن جو اثر

نانڪ يوسف جنهن افراتفري ۽ غير يقيني حالتن جي دور ۾ پيدا ٿيو، ان جو ذڪر هن ڪان اڳ اچي چڪو آهي. اهو دور سنڌ جي ورهاڱي ڪان وٺي سنڌ جي شڪست تائين پکڙيل آهي. ان دور ۾ غداريون ۽ ويساهہ گهاتيون بہ ٿيون، تہ بهادر سورمن سرن جا سودا بہ ڪيا. نانڪ يوسف جي شاعريءَ بہ ان دور جو اثر قبول ڪيو. هڪ ڳالهہ جيڪا چٽي ۽ پڌري آهي اها آهي نانڪ يوسف جي شاعريءَ ۾ انگريزن خلاف ڏڪار. ڪٿي اها ڏڪار سڌي سنواٽي اظهار ۾ آهي، تہ ڪٿي ورِي بد دعا يا پيشن گوئي جي طور تي.

نانڪ يوسف جا خيرپور جي ميرن سان سدا ناتا هئا. روايتون آهن تہ مير علي مراد خان ننڍي عمر ۾ ئي سندس عقيدتمند ٿيو ۽ پاڻ ڪيس دعا ڪئي هئائين. مياڻيءَ جي لڙائيءَ وقت مير علي مراد انگريزن جي پاسي هو، پر نانڪ يوسف انهن ناتن ۽ مير علي مراد جي ڏنل جاگيرن، توڙي ٻين رعايتن کي پاسيرو رکي، کليو کلايو انگريزن جي خلاف ڏڪار ظاهر ڪئي آهي. اها وڏي همت ۽ جوان مردي آهي. هن جڏهن انگريزن کي سنڌوءَ جي سير مان ويندو ڏٺو، تہ چيءَ ڏنائين:

نانڪ يوسف جو ڪلام

فوجان فرنگين سنديون گم ٿينديون منجهه غار
جي پڻ پاس انهن جي سي خارج ٿيندا خوار.

بيتن ۾ نہ رڳو فرنگين کي، پر انهن جي پاسي وٺڻ وارن کي پڻ بد دعا ڏنل آهي ۽ انهن ۾ مير علي مرا د پڻ اچي وڃي ٿو. هڪ ٻي ڪافيءَ ۾ پڻ انگريزن کي پٽي ٿو:
دشمن تنهنجا وڃي گم ٿيئڙا، نصراني پس هاويءَ پيئڙا
ڪامي ٿيئڙا ڪاڻ، ٻيلي
اهڙي هڪ ٻي ڪافي آهي:
ٿيو انگريز خراب، هاديءَ حڪم هلايو پنهنجو

شعري خصوصيتون

ايئن برابر آهي تہ نانڪ يوسف سچل سرمست جي سرمستانہ ۽ رندانہ مڪتبۂ فڪر جو اثر قبول ڪيو، پر ان جي باوجود هو هڪ منفرد شاعر هو. هن فن ۾ فڪر ۾ ڪيترين ئي ندرتون آنديون. هن جي طرز هڪ نرالي طرز ٿي پئي. هن سچل جي شاعراڻين روايتن ۽ طور طريقن تي اڪتفانہ ڪئي، پر انهن روايتن کي اڳتي وڌايو ۽ پنهنجو منفرد اسلوب پيدا ڪيو. نانڪ يوسف جي شاعريءَ ۾ ڪيتريون اهڙيون خاص ڳالهيون ملنديون، جيڪي سندس منفرد اسلوب جي شاهدي ڏين ٿيون. سرمست جي شاعراڻي مڪتبۂ فڪر جو هي شاگرد اڳتي هلي پنهنجي منفرد اسلوب ۽ رنگ سبب ايترو تہ مشهور ۽ مقبول ٿيو جو پوءِ ڪيترا شاعر سندس شاعريءَ جو اثر قبول ڪرڻ لڳا. جن مان: غلام حيدر فقير شر، مينگهو فقير ۽ قائم فقير اهم آهن. نانڪ يوسف جي ڪلام ۾، شاعراڻيءَ موسيقي جو هڪ عجيب ۽ نادر قسم ٿو ملي، جيڪو ڪانئس اڳ توڙي پوءِ جي شاعرن ۾ موجود ڪونهي. البت سچل جي شاعريءَ ۾ ان جا ڪجهہ اهڃاڻ ملن ٿا. اهو آهي نرت تال. ايئن ٿو لڳي، جڻ اهي سٽون بيخوديءَ ۾ والهانہ قسم جو سرمستي ناچ ڪندي چيون ويون آهن ۽ انهن سٽن جي لفظي اچارن جو لاهہ چاڙهہ ناچ جي قدمن، طبلي جي تال، يا دهل جي آواز سان هم آهنگ ٿي ويو آهي:

ٿولي لوڪان تيڏي مئن ٿولي روز ازل ٻوليان دي ٻولي
تاتا تاتا ٿيا، عشق انا الحق نگاهان

هن ڪافيءَ ۾ بہ والهانہ رقص جي موسيقيءَ جو تاثر ملي ٿو:

تا تا عشق نچايا ڪرسي ٿيان ٿيان
التيان سلتيان بازيان ڏيندا
مشڪل سمجهڻ پيان.

هينئن ٻولين لاءِ روايت آهي تہ نانڪ يوسف وچ بزار ۾ چيريون پائي، نچندي ڳايا هئا. انهيءَ ڪافيءَ جي گهاڙيٽي ۾ ئي نرت تال جو اثر آهي:

وهہ ديڪا هي اسرار، برهہ بازار، تماشاهہ پل پل ڪا وهوا
مئن جائون ڪي ٻلهار، هماري يار، حسن ڪي جهل جهل ڪا واهوا

نانڪ يوسف جون بہ مقبول ڪافيون بہ ساڳيون ئي اثر رکن ٿيون:

هم گرو جي هم گيان، نانڪ لڇڻ ميرا نام

نانڪ يوسف جو ڪلام

*

ڏو پڙ ۾ ڏپو، سڄڻ ڏو پڙ ۾ ڏبو
عشق سنڌي آڙاھ ۾، ڏي ٽاھ ٽنگڙ ٽپو

هڪ ڪافي جيڪا رڳو لفظي ترنم جي سهاري لکي وئي آهي. ان جو مثال ڏيڻ ضروري آهي:

اگن گگن گم گرجت بوندن برشت پاويگا

ڪي ڪلام بي معني، پر مترنم لفظن تي ٻڌل آهن ڪلاسيڪي موسيقيءَ جي تراني جي طرز تي آهن جيئن:

توم توتن در تو ديد داني، تو ديد داني تو ديد داني
تا تمر تراني
تنار پتاني تي تان نانا نونم نونم
پريم تا تي تي تاتا پئي پئي تنرا تنت تار تار
تو رتي باجي ڪا نانا گهن گهن گهونم گهونم

ان ڪلام پڙهڻ سان لڳي ٿو، تہ نانڪ يوسف کي ڪلاسيڪي سنگيت سان گهرو لڳاءُ هو. هڪ ٻيو اهڙو ڪلام آهي:

ڪاري ڪاري رين دائون، دري درک نين، پيا ٻولي ٻين
تن تن ڏاري، ري پياري ري پائي
برشت برشت لرجت گرجت گهن گهاري
جهنڪت جهنڪت ڏنڪت ڏنڪت ڦنڪت ڦن ڦنڪاري

مٿئين ڪلام ۾ ڪجھ لفظ با معني آهن، ڪجھ مهمل، بر ليءِ جو احساس آهي. اهڙو هڪ ٻيو ڪلام:

جهن نا جهن نا ناچ نچاوت، گاوت چغلت چغلت جاوت
مئن من پاوت پايو

*

آهي توم توم تن اندر تانا تانا
ڏي ڏي ديھ ڏيم ڏيم
تاتات تئي تئي پريم نچيا
گگن تي گرجت بدرت برجت، ماتا جيئڙو درجت چمڪت
گجرت ڪاڪا ڪاڪا سن ڏن انحد ڏيا

۽ ائين سڄي ڪافي موسيقيءَ جي تال ۽ طبلي ۾ آواز جو تاثر ڪٺي بيٺي آهي. نانڪ يوسف ننڍي هوندي کان ئي ڌمال جو شوقين هو. ڌمال کان کيس شريعت جي پابند والد روڪيو هو. ٿي سگهي ٿو، تہ ان وقت ڌمال يا ناچ جو شوق سندس لاشعور ۾ دٻجي ويو هجي، جيڪو پوءِ سندس ڪلام ۾، انهي والهانہ رقص جي تاثر رڪندڙ شاعريءَ ۾، اوچتي من اڇل جيان، اڀري آيو هجي. نرت تال کان پوءِ، نانڪ يوسف جي ڪلام جو ٻيو گڻ آهي، سندس شاعري ۾ موسيقيت "ناچ، ڏن" جو کهرو تاثر، نانڪ يوسف وٽ اهو لفظي سر جو تاثر پنهنجي همعصر توڙي اڳ جي شاعرن مان سيني کان اڳرو آهي. نانڪ يوسف لفظي نغمگي جي باري ۾ انتها پسند آهي، جو ڪٿي ڪٿي ڪيترائي مهمل

نانڪ يوسف جو ڪلام

۽ بي معني لفظ رڳو موسيقيءَ جي تاثر ڏيڻ لاءِ استعمال ڪيا اٿائين. ڪٿي تہ سٽن جون سٽون، بندن جا بند، تان جو سڄيون ڪافيون مهمل ۽ بي معني لفظن جو ميڙ آهي، پر اهي موسيقيت جو هڪ لطيف اثر ٿيون ڏين. ڪٿي ڪٿي قافيي مان موسيقيت جو تاثر پيدا ڪيو اٿائين جيئن:

سهڻي زلف معشوقان دي، وهہ مئن دل اٽڪي اٽڪي
ڪنڊي ڪاري پيچ ولوول، آڪر اٽڪي مٽڪي
ڪوءِن انهان نون موڙي هوڙي، ڏنون سٽڪي سٽڪي
يوسف زلفان دام جهين دل ساڪين ڦٽڪي لٽڪي

ڏڙ ڏڙ ڏڙيون، چل چل چوليون، گهور ڪرن جي گهريون
حسن معشوقن فوجان چٽڪيون، ٻيلي طرف عشاقن ڀريون
بحر لهر جان موجان ڏڙيون
پاٽهي پاڻ سان ڪڙڪا ڪڙيون
ٻيلي مشڪل سمجهڻ مان هي، دم هادي اسرار منهنجو

هينين سٽن جي نغمگي ڏاڍو اونهو تاثر ٿي ڇڏي:

ٻچو هي بشيهر نپڪي پر گهٽ گهٽ ڦرڪي ڦريگا

*

سي سکيان مون هير ڏنگي، دک نيهہ برهہ برسايا

*

جهڳ مڳ جهمڪي دامني، چمڪي ديهہ سون دنگ لايا
بوندن جهرمر جهور جهڪور، بجلي ديک ڊرايا
گگهہ گگهہ گهور گروڙ، ٽڪوران بادر ڪاجر ڪائي
چمن چمن ۾ پئي گلڪاري، رانجهن بين بجايا

*

هن ڪافيءَ ۾ ترنم ۽ نغمگيءَ جي عجيب ڪيفيت آهي:

آيا حضرت عشقا آيا، آيا رنڪڙا لايا هئہ
جهان نان جهوم تانا تان تن اندر مچ مچايا هئہ
دن دن ڏنڪا نورا نيور باجن باج سنديا هئہ
انحد گهوري گهور ٽڪوران برهي باغ بنايا هئہ

هينين ڪلام ۾ قافئي ۾ "ڙ" جي استعمال سان موسيقيت پيدا ڪئي وئي آهي:

تن آگ لڳي جيءُ ٽڙڪي، باهہ برهہ دي پڙپڙ پڙڪي
چقمق چٽگان ٻاهر پنيان، جهڳ مڳ جهڙ جهڙ جهڙڪي

ڪن سٽن ۾ بيساختگيءَ ۾ موسيقيءَ جو گڏيل تاثر آهي:

نانڪ يوسف جو ڪلام

لايان برهه بهاران، بادل برسن چمڪي بجلي
گهن گهن گهنگهور سيون
پونئري چونئري ويس گلابي، ڪيا هي جلوا آفتابي
ڪيهي ڪيهي شور شرابي، هي اور انهان دل دوءِر سيون

هن ڪافيءَ ۾ قافئي جي عجب سٽاءُ وسيلي موسيقيءَ جو تاثر قائم ڪيو ويو آهي:

دل نون تانگهه وطن دي گهڻيري
چٽڪي چٽڪي سو چٽڪ رهي
سوز فراقئون آهان آهان، زلف معشوقان وچ نگاهان
لٽڪي لٽڪي سو لٽڪ رهي

۽ سڄي ڪافيءَ تي ڪافئي جي اهو عجب سٽاءُ نغمگيءَ جو اثر ڇڏي ٿو ڇڏي.
نانڪ يوسف وٽ موسيقيت جو هڪ ٻيو قسم آهي. اهو انوکو به آهي ته عجيب پڻ. اهو آهي ”ذڪر جو ترنم“ ذڪر ڪرڻ وقت ذاڪر ”الله هو“، ”هو هوءِ جو ورد ڪندا آهن.
نانڪ يوسف هڪ ڪافيءَ ۾ انهيءَ ذڪر جي لئي ڪي جهٽڻ جي ڪوشش ڪئي آهي:

الله هو الله هو الله هو هو هو هو
حرف الله وچ هو سجائي دل دريا تو تو تو
چالي ماني دم نه مانبانا دم دم نال گهو گهو گهو

نانڪ يوسف جي ڪلام جو ٽيون گڻ آهي قافئي ۾ لفظن جي تڪرار تي وڌيڪ زور ڏيڻ. ۽ ان شعر ۾ بيساختگي، بي اختياري ۽ ترنم جو اثر پيدا ڪرڻ. اها خصوصيت ٻين سنڌي شاعرن وٽ نه آهي، پر نانڪ يوسف کان اڳ رڳو ان جا اهڃاڻ ملن ٿا. نانڪ يوسف وٽ ان جا ايترا ته گهڻا مثال اهن، جو سندس سڄي شاعريءَ تي ان جو اثر ڇانيو پيو آهي. نانڪ يوسف کان پوءِ ايندڙ شآعرن وٽ به ان قسم جو ڪلام ڪٿي ڪٿي ملي ٿو.
هڪ ڪافي آهي:

پالٹا هئاه ننگ پالٹا هئہ محبوب ننگ پالٹا هئہ
وو نماٹيان داري عريبان داري
روز ازل ڪنون مئن نماٹي، در تيڏي تي آ وڪاٹي
نالٹا شوقئون دل نالٹا هئہ

سڄي ڪافيءَ ۾ پالٹا، نالٹا ۽ اهڙن ٻين قافين جو ورجاءُ آهي:

سهيون ڪيها ڪيها ڪيها ڪيها
عشق انهه شهوزور وڪيندا، زور وڪيندا
اول جسم دي پل، سر سٽيندا شهه وچ نيندا
هي ايها ايها ايها، جور جفا جور وڪيندا

نانڪ يوسف جو ڪلام

هينين ڪافيءَ ۾ قافيي "حال" ۾ ان ڪانپوءِ "حالڻا" ۾ ساڳي طرح ٻين قافين جي استعمال مان پيدا ٿيندڙ تاثر ڏسو:

قول پلا تون اپالي مال پال پالڻا
معلوم توجهہ ڪون همارا حال حال حالڻا
صاحب سانچي تم هو مانجي تيري وئي
سات ميري تم ڪمار فار وال فالنا

هن ڪافيءَ ۾ قافيي جي ڪر جي ڪيفيت ڏسو:

آتما عشق غيبئون ٻُلي ڊولي لولي
اولي لهرلي حاوان
ظاهر باطن حق هادي حق سچ سبحاتا سوڪ ڳو شڪ
اولي نهين او يار ٻينا چولي چولي چولي
اولي گهولي جاوار

*

هن ڪافيءَ ۾ بہ هڪ انوکو قافيو آهي ۽ ان جو انوکو ورجاءُ آهي:

سهڻيان دي نين ڪريندي، ديڪو نڱڙي نڱڙي مگڙي
دل اڳڙي

نانڪ يوسف جي ڪافيءَ ۾ هڪ ٻئي انوکي قافيي جو مثال ڏسو:

گم هوڪي ويک نظارا، آپ سارا، محبوب ڪي صورت ۾ برهين بيخود هوڪي، جند جان ڪنون هٿ ڌوڪي پڇي مارين نينهن دا نعرا، اناالحق وارا محبوب ڪي صورت ۾ انهيءَ قافيي جي بي ساختہ ورجاءَ جا ڪيترائي مثال ڏيئي سگهجن ٿا. نانڪ يوسف جو اهو اسلوب بہ منفرد آهي. نانڪ يوسف جي ڪيترين ئي ڪافين جي استائي تمام ڊگهي ٿيو وڃي.نانڪ يوسف جي ڪافين جي استاين جيتريون ڊگهيون استايون شايد ئي ٻين شاعرن جي ڪافين ۾ لين. نانڪ يوسف جي ڪلام جا گهاڙينا گهڻو ڪري اهي ئي آهن، جيڪي سچل جي ڪافين جا آهن، پر تنهن هوندي بہ نانڪ يوسف جي ڪافين جون ڊگهيون استايون سندس گهاڙيٽن کي نواڻ ٿيون ڏين.

نانڪ يوسف جي ڪلام جو هڪ گهاڙيٽو آهي "ٻاٽي" اهڙيون سانيڪو ڪن ٻاٽيون سندس ڪلام ۾ آهن ۽ انهن جي ٻولي صاف هندي ناهي، پر هندي آميز سرائڪي يا سنڌي آهي. انهن ۾ هڪ ڳالهہ نئين آهي، اها آهي بحر جي تبديلي. گهڻو ڪري سيئي ٻاٽيون هڪ ئي وراڻيءَ واريون آهن جيڪا آهي "واهہ گروجي شاهہ درازي" ۽ انهيءَ کان پوءِ مثنويءَ جي قافيي جي ترڪيب استعمال ڪيل آهي.جنهن ۾ هر بہ سٽون هم قافيہ آهن. بند کان پوءِ وري ساڳي وراڻي ورجائي ٿي وڃي. ان ۾ ڪٿي ڪٿي ساڳيو بحر "واهہ گروجي شاهہ درازي" آهي، ۽ ڪٿي ڪٿي مختلف بحر استعمال ڪيل آهي جيئن:

مانگ ۾ رب جهات آپ نفي اثبات
لهر بحر ڪي لات ويک سچي ثبات

نانک يوسف جو ڪلام

۽ ان کان پوءِ وري ساڳي وراٽي آيل آهي. اهو سنڌي شاعريءَ ۾ هڪ نئون نڪور تجربو آهي.
نانک يوسف بہ سچل سرمست وانگر فارسي بحر وزن جي اثر هيٺ، قافيي جي غزل واري سٽاءَ تي ڪلام چيو آهي، پر ان ۾ ڪي بحر اهڙا استعمال ڪيا اٿائين، جيڪي سچل سرمست وٽ نٿا ملن جيئن:

دم دم اسان ڏي دل تي سڄڻان ديان ڳلهيان
يڪ خيال ياد مئن نون محبوب واليان

سچل سرمست بہ هيٺيون وزن استعمال ڪيو آهي، پر، ان ۾ رڪن جو تعداد ۽ مستزاد جو نمونو نانک جي نواڻ آهي:

پرين پانهنجي رحم سان تار تارن
اجارن سيھ دل مهر موءن نهارن
پسي پس پلن ڪئون تہ آخر پلائي

هن ڪلام ۾ ڪافيي جو استعمال ۽ تڪرار وڻندڙ آهي.

هئہ هئہ اسين نہ ڄاڻون، ڇا تان ٿيو ٿيو
هن دل کي درد ڪهڙو، ديڙهي ويو ويو

نانک يوسف جي ڪلام ۾ سنڌي شاعريءَ جون صوفياڻيون روايتون موجود آهن، پر هن تصوف جي پيچيدگين کي شاعريءَ ۾ آڻن لاءِ پراڻا ۽ روايتي طريقا بہ استعمال ڪيا آهن، تہ پنهنجي لاءِ نت نوان رستا پڻ گهڙيا آهن.
شاھ عنايت، شاھ لطيف، سچل سرمست ۽ ٻين شاعرن "سامي" "گور ڪنات" گنگا" ۽ "رام" جا اهڃاڻ هندي شاعري توڙ ديومالا مان ڪنيا آهن، پر نانک يوسف انهن سڀني اهڃاڻن کي استعمال ڪندي بہ سکن جي مذهب مان شاعراڻا اهڃاڻ چونڊيا آهن. هن جي شاعريءَ تي اهو اثر سندس امرتسر جي سفر جو ٿو پائنجي. سندس ڪي شعر روايتي اهڃاڻ وارا آهن. جيئن تہ:

ڪاٿي مورک مسخرو سو خلق ڪلائي
ڪاٿي دانهہ درس آ ڪٿي هنر هلائي
ڪاٿي اناالحق جا ٿو طبل وڄامي
مرسل صورت سيڪا توڙي تلک لڳائي

*

ڪاڏي گنگا جمان دوارا ڪاڏي طرف ڪعبي ٿو ڪاهين تون
انهن روايتي اناالحق ۽ ڪعبي، گنگا جمنا جي اهڃاڻن اڪان اڳتي هلي، سندس شعر تي امرتسر جي سفر جو اثر اجهو هيئن ظاهر ٿو ٿئي:

گرو گوبند تئون ٻلهاري جس گيان بتايو وهوا
ستگرو ستگر ڪي ڄاٽي، ڄاڻٺهار گروهر ٻاٽي
پائي گروڪي ريت پياري تس ڏيان لڳايو وهوا

*

تنوير عباسي

نانڪ يوسف جو ڪلام

نانڪ يوسف يار عريبي، واٽ ونڃ ويچار
ڏيان سچي گرچرنين لايو، حاضر همدم يار

*

آ پن پنج تت برما، آ پن چاري گوبند پياري جي
ميخانہ بت خانہ ڪعبہ، گنگا ناڪر دواري جي
پائي عشق بنا دل ايوڳي، توڙي ڪاشي جمنا جاسي

ٻاٽين ۾ چوي ٿو:

نانڪ ڪهتا وينتي، سستگر ڪي پرساء
وچن گروڪا ڪهون گي، آگي سنگت ساءُ
وچن گروڪا سانچ هئي، سانچا من پرساهہ
سانچ مئن نون ري سڪي، سانچي ڪا سچ راهہ

هن ڪلام ۾ شيام جو اهڃاڻ آهي:

همدم حڪم سناويگا شيام سندر ڪي پار وهي منجهہ
لحمڪ لحمي، دمڪ دمي، ڪهيا ڪوءِن سناويگا
نانڪ يوسف يار دمادم، انا حق ناد بجاويگا

مٿئين ڪلام ۾ شيام جو اهڃاڻ بہ آهي تہ "لحمڪ الحمي" ۽ "دمڪ دمي" جون صوفياڻيون رمزون بہ آهن. هندي شاعري جي روايتن ڪي سنڌي تصوف سان هم آهنگ ڪيو ويو آهي.

هڪ ٻئي ڪلام ۾ آهي:

ستگران ڪي مئن دامن لڳڙي
گرمڪ سانچي وانچا

هڪ ڪلام ۾ بندرابن جو ذڪر آهي:

اي بابو بندرابن ۾ بئنسري باجي ري
گگن گر جي ري

هڪ ڪافيءَ ۾ سڌو سنئون ٿو چوي:

پائي رام رام ٻولو، ڪي ڪٿي هون ڪون هون؟

*

رام سمر پريات، ميري رام سمر پريات

مطلب تہ نانڪ يوسف جي ڪلام ۾ ڪيترين ئي اهڙين خاصيتون ملن ٿيون، جيڪي الڳ اسلوب هئڻ جي ثابتي آهن ۽ نانڪ يوسف کي هڪ منفرد ۽ صاحب طرز شاعر بنائين ٿيون. ٿلهي ليکي اهي آهن "ناچ تال"، "لفظن جي موسيقي" "قافيي جو ورجاءُ" سان شعر ۾ زور پيدا ڪرڻ، ڊگهيون استايون، ڪي نوان گهاڙينا، سندس شاعريءَ تي هندس شاعريءَ ۾ سکن جي ٻاڻن جو اثر. انهن منفرد خصوصيتن کان سواءِ هر وڏي شاعر وانگر پنهنجي ذاتي مشاهدي جي فنڪارانہ اظهار جا سنا مثال تا ملن، جيڪي سندس شاعريءَ ۾ اصليت ۽ انفراديت جو ثبوت آهن.

پائي ڪڙي ڳل ڳاري، در تيڏي يار سهڻا
ڪل الايو ناگهند پايو نال اسان يڪ واري

نانڪ يوسف جو ڪلام

هن شعر ۾ "ناگھنڊ پايو" انفرادي اظهار آهي. هڪيت ۾ مقامي ماحول جي ڪهڙي نہ چٽي عڪاسي ٿو ڪري:

سگَر پڪا ڪنپ پوڪڙا ڪٿو ڪيبون ڪيڙان چوڪڙا

يا هڪ ٻي سٽ آهي:

داڻي ڪيڏو درد اتاريو ڦٽي تيئڙا ڦارون سي

"ڦٽي ڦارون ٿيڻ" جو محاورو بہ انوکو آهي. هڪ هنڌ نهنائيءَ جو عجيب اظهار آهي:

ڪجر پڳتي مست ممولي، ناچو تتڪي باندر پولي

مئن تيريان تون اولي گھولي، سرڙا گھول گھمايا هئہ

نانڪ يوسف جو ڪافي ڪلام قلمي نسخن ۾ ريختي جي عنوان سان آيل آهي ۽ ڪجھ ڪلام هندي چيو وڃي ٿو. ان مان اڪثر مليل جليل زبان ۾ آهي، جنهن ۾ فارسي، سرائڪي، هندي ۽ پنجابي ٻولين جي آميزش آهي.

نانڪ يوسف جي هڪ ڪافي بلوچي زبان ۾ بہ ملي آهي. ٿي سگھي ٿو تہ فقير صاحب جو بلوچي ۾ وڏيڪ ڪلام بہ هجي، ڇاڪاڻ تہ سندس اباڻو ديس بلوچستان هو. نانڪ يوسف جو ڪجھ ڪلام گھٽو ڪري بحر، وزن يا گھاڙيٽن تي پورو ناهي ۽ ڪيترائي لفظ مهمل ۽ بي معني لڳن ٿا.

ائين بہ ٿي سگھي ٿو تہ اهي ٻوليون نہ ڄاڻندڙ ڪاتبن لکيا آهن، ان ڪري صحيح صورتخطي نہ هئڻ سبب اهي وزن بحر يا گھاڙيٽي ۾ پورا نہ آيا آهن ۽ معني نہ ڄاڻڻ ڪري مهما ۽ بي معني لفظ شامل ٿي ويا آهن. پر تڏهن بہ اهي هن نسخي ۾ شامل ڪيا ويا آهن، جيئن ضايع ٿيڻ کان بچي وڃن.

اهڙن چند ڪلامن کي ڇڏي، نانڪ يوسف جو باقي ڪلام پڪو، پختو، لفظي ۽ معنوي خوبين سان پريل، ڪيترين ئي ندرتن جو حامل، سر مستانہ ۽ والهانہ بي اختياريءَ سان چيل آهي.

نانڪ يوسف جي ڪلام ۾ اهي سڀ خوبيون آهن جيڪي هڪ وڏي، صاحب طرز صوفي شاعر جي شعر ۾ هئڻ گھرجن.

نانڪ يوسف جي انهن خوبين تي نظر ڪندي اهو محسوس ٿو ٿئي، تہ سرستي سرچشمي جو هي رند شاعر، پنهنجي دور ۽ همعصرن ۾ سيني ڪان اڳرو هو، ۽ سندس مقام سنڌي صوفياڻي ڪلاسيڪي شاعريءَ ۾ اهم آهي.

نانڪ يوسف جي ڪلام جا نسخا

ماستر محمد موسي سومري جو بياض

هي بياض سن 1901ع ڌاري لکيو ويو، جيڪو زبون حالت ۾ محترم خادم حسين عباسيءَ کان مليو. هي بياض 413 صفحي کان شروع آهي ۽ اڳيان ورق ڦاٽل اٿس. هن بياض ۾ نانڪ يوسف کان سواءِ ٻين شاعرن جهڙوڪ شاهہ لطيف، سچل سرمست، بيدل، بيڪس، شاهہ نصير، روحل، دريا خان، مراد فقير صوفي خير محمد هيسباڻي، عثمان سانگي، چتو سانگي، غلام حيدر شر، مينگھو شر، قائم فقير شر ۽ ڪيترن ئي ٻين شاعرن جو ڪلام پڻ آهي.

ماستر عبدالوهاب شر واو نسخو

هي نسخو ماستر درگاهي فقير چئي 1359هہ ۾ لکيو. هن نسخي ۾ ڪل 535 ڪافيون آهن. هن نسخي جا بہ پهريان ورق ڦاٽل آهن ۽ ڪافي نمبر 154 کان شروع ٿئي ٿو. هن ۾ ڪتابت جون ڪيئي چڪون آهن.

غلام علي مغل وارو نسخو

نانڪ يوسف جو ڪلام

هي نسخو خليفي هادي بخش شڪارپوريءَ واري نسخي مان اتاريل آهي، جيڪو سڀ کان آڳاٽو ۽ معتبر نسخو هيو، ان ڪري اهو نسخو نانڪ يوسف جي ڪلام جو صحيح ۽ معتبر ماخذ آهي. اهو نسخو 1927ع ۾ اتاريو ويو.

خادم حسين عباسيءَ واري نسخو

هي نسخو فقير خدا بخش عباسيءَ جي نسخي تان ورتل آهي، جيڪو سندس پوٽي خادم حسين عباسي اتاريو. خادم حسين عباسي، نانڪ يوسف جي ڪلام جو وڏو ڄاڻو آهي ۽ کيس نانڪ يوسف جو اڪثر ڪلام برزبان ياد آهي، ان ڪري هي نسخو به ڀروسي جهڙو آهي.

عبدالرحمان تنئي وارو نسخو

هن نسخي تي به ڪافي محنت ٿيل آهي ۽ محترم عبدالرحمان تنئي سنڌي، سرائڪي ۽ ريختو ڪلام ڌار ڪري لکيو آهي ۽ روايتن تي مشتمل سوانح عمري پڻ لکي آهي، پر هن نسخي ۾ ڪلام گهٽ آهن.

عطا محمد حاميءَ وارو نسخو

هي نسخو هوبهو عبدالرحمان تنئي واري نسخي جهڙو آهي ۽ ڪلام پڻ ساڳي ئي نموني ترتيب ڏنل آهي.

ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ جو گڏ ڪيل مواد

ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ ڪيترين ئي ڪافين کي فقير خدا بخش عباسيءَ واري نسخي تان سوڌي سنواري لکيو آهي. اهو مواد محترم خادم حسين عباسيءَ ۾ ماستر محمد بخش سومري مهرباني ڪري مون کي ڏنو.

ماستر محمد حسين پٺيءَ وارو بياض

هي بياض به ڪافي پراڻو ٿو ڀانئجي ۽ ان تي تاريخ لڳل ڪانه آهي. ان ۾ نانڪ يوسف، هيمن، بيدل ۽ بيدل ۽ بين سچل سرمست جي طالبن جو ڪلام آهي.

موجوده نسخو انهن سيني سرچشمن کي پيٽي ترتيب ڏنو ويو آهي. مختلف نسخن مان جيڪا پڑهڻي مناسب ۽ صحيح لڳي اها اختيار ڪئي وئي آهي. حاشئي ۾ مختلف پڙهڻيون نه ڏنيون ويون آهن، جو ان سان پڙهندڙ کي مونجهارو ٿو ٿئي ۽ معياري متن جو تصور ختم ٿي ٿو وڃي.

سنڌي بيت

اک وڇڙي مک سان، بندوقکيو نڪاءُ،
ڪوڙا سڀ ڪري ڀيا، سچن لڌو بقاءُ،
لوڪان منجهه لقاءُ، ٿيو نيڙي يوسف يار جا.

*

ائين پڻ پند الله جي، ابتي سستي سڄ،
پوءِ وسنءُ کي ويجهڙو، بک ۾ ڀانئس رڄ،
پندڻ پائي ڪانڪا، سيڪا پائي جڄ،
درد ورهه ريءَ واٽڙي، ڏوڙ ڏرم ۽ پڄ،
نانڪ اکين اڄ، آهي يوسف يارن هڪڙي.

*

نانڪ يوسف جو ڪلام

اج اکين کي آءِ، نانڪ عين محمد،
سمجهي ڏس اندر ۾ معني، نانڪ نالو ناءِ،
نفي اثبات ونج تون، نيٽئون زير زبر دل لاءِ،
وفي انفسڪم فرقانئون، بر حق قول خداءِ،
يوسف ياري آءِ، مرشد نيٽن نينهڙي.
*
اڄٽو ڄاڻو جن، ڏک ڏيئي ڏس ڏيل کي،
سور اتاريو سرت کي، ساز سريا من تن،
بيخود بحر عميق ۾، تا ڪوڙين ڪيرت ڪن،
دل دردئون واجهه وجهن، نانڪ يوسف يار جا.
*
اڄڻ سڄڻ آهيان، ڪوڙين عيب اندر،
تون سرپوش سچا ڏٽي، تون والي آن هر پر،
عاشق عاجز تو مٽي، هجين گهوٽ سدا تون گهر،
توريءَ اقرب اوڏڙو، مون دل ناهه مگر،
جاني هن جمروت ڪئون، توبہ تائب اپر،
يوسف ياري سر، مرشد شهر دراز ۾.
*
اديون عشق الله جو، شال هجي سڪ سر،
دعا ڪيو مون جيڏيون، روزان روز اپر،
گهوٽ اچي مون گهر، هي سرگهوران گهوريان.
*
ابتڙي اوٿاه ۾ جيڪو اچلي آپ،
جو آپو اوڙاه ۾ سور نہ تنهن کي تاپ،
يوسف ايءُ سراپ آيو عشق عجيب جو.
*
ابتڙي اوڙاه مان جيڪو ڪيندو ڪر
اونهو سر الله جو، سو پڻ پروڙيندو پر،
يوسف يار اڏر، ڏاڍو پنهن جو پاڻ ڪئون.
*
آءٌ تہ گهوري ان تئون، محبت موهيا جي
لکن منجهئون لئون وارا، لعل لينداً ڪي،
آسڻ ان سورن ۾، هردم هوندا سي،
يوسف يار سيي، عاشق ويا اوڏيهن.
*

نانڪ يوسف جو ڪلام

مون تن جنجي تار، سي تار ڪشن ٿا ترا مئون،
قلب تہ ڪش معشوق جي، ساهن ڳڻڙي سار،
عمر اجائي ائين وجي ٿي، غفلت منجهہ گذار،
هي تان ڪاٿي ڪونہ ڪو، جيءُ جڳائڻ يار،
تنهن هردم سار سنيار، آهي نانڪ يوسف يار ڪي.
*
گوندر تون گلزار، تنهن جي رمزين ڪو رهي،
اندر ٻاهر سوجهرو، برهہ بسنت بهار،
نانڪ يوسف يار، هڪ تون گهرجين دوست مون.
*
گوندر گذارين، ڪچن ڪنهن سان ڪين ڪي،
ڳالهہ پروڙي ڳجهہ جي، هئہ هنجون هاريون،
نانڪ نهارين، يوسف راه رسول جو.
*
گوندر گڏ عقل، ڪڏهن ڏنوسين ڪونہ ڪو،
پجي عشق عقل ڪي، ٻڄي ويو ڪلڪل،
اندر ٻاهر آه سو، پول نہ ٻئي ڪنهن پل،
نانڪ نينهن اصل، يوسف ياري يار جي.
*
جو چاتو سو نانهہ آهي منهن مقابل سپرين،
چاڻ پراهون پاڻ کئون، ڏيهہ ڏنو جن ڏاهہ،
ساڙج سرت اجاٽيا، ڏيئي برهہ جي باهہ،
نانڪ يوسف ناهہ، يار چوڻ کئون اوڏڙو.
*
پري پيريءَ جو نئين، بزرگيءَ کئون بر،
ڇڏي تسبيح تال جي، گهير عشق جو گهر،
دور دڪانن کئون رهين، سمجهہ سريءَ جو سر،
مڪر مصلا گودڙيون، ظاهر اٿي ضرر،
ٻيا سڀ ساڙ فڪر، نانڪ يوسف يار ريءَ.
*
عاشق ان احوال ۾، ناهي تفاوت تر،
خلق الاشياءَ فهو عينها، پاڻئون سجاڻج پر،
دل ڏسي ديوار مئون، وني نانءُ نگر،
ڳالهہ سچي سچ يار جي، عاشق نہ ڀانئج ار،
آهي منجهي ئي مر، نانڪ يوسف يار جو.
*

نانڪ يوسف جو ڪلام

تو ۾ تنهنجو تال، ساز وڄائين، سرت جا،
ساڙج سرت عقل جي، عاشق وٺ احوال،
طلسم سير ڏسڻ ۾، نقش رنگي رهوال،
موهيا موه عميق ڪي، سرت عقل سر حال،
هي هڪڙو خاص خيال، نانڪ يوسف يار جو.

*

مون ۾ عيب عميق، تون ڏاتار ڏڏن جو،
هادي هدايت جو ڏڻي، راحم رمز رفيق،
تڪيو تو ريءَ ناهه ڪو، توڪل شاه شفيق،
يوسف يار حقيق، تنهن جا موهن مرڪ مون.

*

مون ۾ عيب اپار، آهن اڪيچار ڪي،
ناهي ڳاڻاٽو ڳڻيان، بديون بي شمار،
پاڻ نہ پانئيان پانهنجو، تر نہ تو ريءَ وار،
هئڻ تنهنجو تون سدا، آهين بسنت بهار،
تون هنسين تون رئين، ٿو، گويا تون گفتار،
نانڪ يوسف يار، تو ريءَ تڪيو ناهه ڪو.

*

مون ۾ عيب ائين، چوڻ چارو ناهه ڪو،
پوڙيون پر تقصير جون، ڪيون معاف ميين،
توکي پرتو سپ پرين، جاني يار جئين،
يوسف يار ڏئين، دلاسو دلگير ڪي.

*

عيبدار اجاڻ، آءٌ پڻ آهيان اي ميان!
هر نقطي هر حرف ۾، تون پرين آهين پاڻ،
مون من موهي مست ڪيو، سندو روح رهاڻ،
مڪا مسجدون مڙهيون، سپ تنهنجا سير سڃاڻ،
سچا يوسف ساڻ، يار نہ توريءَ ڪو پيو.

*

عاشق ٿيو نہ اداس، اسين توسان آهيون،
دم دم تنهنجي درد جو، هت ناهه نهان ڪو ساس،
آهيون دل عشاق جي، ڏس پاس موءِن انفاس،
يوسف مذرت ماس، آهي يار يارانو هيڪڙو.

*

عاشق ۽ معشوق جو، آهي ياراڻو هڪ،
آيو عاشق نانوءِ ۾، خود ڪري لڪوڻي لڪ،

نانڪ يوسف جو ڪلام

تان ويهي مور نہ وڪ، ڪر يوسف نالان نينهن جون.

*

دم دم نالان نينهن جون، خوش محبوبن من،
صبر صلاح عقل جي، غازي گوش نہ ڪن،
صلح صلاحان ظاهري، ٻنهي جهانن ٻن
عشق اصل ڪوءِن هيڪڙو، بي رنگ صورت جن،
عشق اجهاڳ اندر ۾، ٿي هي سر سمجهو ڪن،
سي ٻيئي ڏيئي ٻن، ٿيا گم يوسف يار ۾.

*

مالڪ ملڪ ميان، هادي هيڻن جو ڏٺي،
هيڻي حال اوهان ڳري، دم دم آھ عيان،
تہ هجان هميشہ تيڏڙي، حاضر منجهہ هنيان،
هئڻ هلڻ من جو، تنهنجي توھ جيان،
توريءَ محض ميان، هيڻن هادي ناھ ڪو.

*

مسڪينن مدام، آهي هادي هيڻن عربي،
شافع شاھ عشق جو، آهي در درازين دام،
ياور يار يتيم جو، آ مير محمد ڄام،
سو سو تنهنجي پار ڏي، يوسف ساھ سلام،
نانڪ ناهي نام، ڪلمي ڳولهيو ڳالهڙي.

*

تون هادي همراز، آن دائم درد مندن جو
توريءَ وس نہ واھ ڪا، هر قبلي هر باز،
ننگيون ابرو اوچتو، ڪري عشق سندو آغاز،
ڪستوريون خوشبوءِ ٿي، مشوقوءِن شهر دراز،
نانڪ يوسف ساز، يڪ يار اوهان جي عشق جو.

*

عاشق پاڻ اذار، اوڪي پاند نہ وڃ اڇين تون،
خيال هاديءَ مهديءَ ڪوءِن، مستيءَ منجهہ مڇين تون،
راتيان ڏينهان اندر اهائي، پرين پرت پڇين تون،
پاڻ نہ ڄاڻج حق سڃاڻج، نگهہ رنگ رڇين تون،
رک نگاھ نگاھ ۾، گام نہ گل گڇين تون،
پير مغان جي در تي يوسف، نانڪ نينهن نچين تون.

*

لڪين ليڪو ناھ ڪو، عشق اٽانگو پنڌ،
نفي لنگهي اثبات ڪئون، اڪيان راھ برھ جو رند،

نانڪ يوسف جو ڪلام

ڪسدي ڪسجن ڪينڪي، هينوءَن ڪاتيءَ ڪنڌ،
حق سان هلي نہ ڪنهن جو، فڪل فريب نہ ڦند،
سوجهي لهن سڌ، نانڪ يوسف يار جو.

*

جي وهان ٿي وير ۾، تان ٿئي ٿو هي نہ ٽڪاءُ،
وير ورائي سير ۾، اونهو عشق لقاءُ،
هي پڻ رهي ڪونہ ڪو، جي سارو تو تان سماءَ
وڻ وڻ وائي هيڪڙي، پرينءَ جو پڙلاءُ،
نانڪ يوسف نانءُ، بلڪل پنهن جو پاڻ ۾.

*

سلڻ آهي ساهہ ڪي، ڳالهہ اٽانگو ڳجهہ،
پنهنجو پرجهج پاڻ ۾، ڏس ڪٽي تان ڳجهہ،
رمزهڪا رک روح ۾، راهہ نہ ٻئي ڪنهن رجهہ،
ٻولي ٻي نہ ٻجهہ، نانڪ يوسف يار ريءَ.

*

ليڪن ليڪو ناهہ ڪو، اُلٽو برهہ بيان،
دم دم دل ۾ دانهڙيون، اڏما درد ديوان،
لا الله ڪئون اڳي عشاقن، جوش جبر جولان،
ساڻ شمشير عشق، ديو مارن دوفان،
ڪل يوم هو في شان، عشق الهہ نئون شان،
ڪوڙين ٿيا قربان، نانڪ يوسف يار تان.

*

غم وهم اندوهہ ۾، ٿا عاشق گذارين،
سندي پرينءَ پار ڏي، فرتئون نهارين،
هنجڙيون هارين، رويون رويون رت ڦڙا.

*

سڪ جني جي ساهہ ڪي، سندي سپرين،
هڪ ٿيا سي هوءِ ۾، ڏئي ٻيائي ٻن،
محبت رکيائون من، واصل ٿيا وحدت ۾.

*

سڪ جني جي ساهہ ڪي، سي پڻ سجاتا،
ڪچن ڪنهن سان ڪينڪي، وحدت منجهہ وطن،
مرد سيئي مرڪن، جن ڪي عشق الله جو.

*

نماڻيءَ جي نجهري، آڻيندن الله،
جن جي جولان ۾، انئي پهر ارواح،

نانک يوسف جو ڪلام

دلبر تون داناهه، مهر ڪندين مسڪين تي.

*

محبوبن جي مهر ۾، عاشق سدا بهار،
پرينءَ هيئن فرمايو، ونگو نہ تن جو وار،
حاضر ناظر آهيون، هت هت نور نظر،
وهو معڪم اپنما ڪنتم، دل ۾ پس ديدار،
گم ڪر هستي حال ۾، عشق سندو اسرار،
يوسف سچو يار، سو جو پاڻ نہ ڄاڻندو.

*

ڄاڻ پنهنجو پاڻ کي، هيءَ خرابي بس،
ڪير هلي چلڻ ۾، رمز اها ڏس ڏس،
خالق آهي خلق ۾، حڪم نہ ڪنهن وس،
ڳالهہ ڳجهي ڳجهہ عشق جو آهي، عاشق گس،
دبي دوئيءَ کي دس، يوسف يار جئين سدا.

*

تحقيقئون تڪرار، تون آهين تون ٿو وسين،
هر صورت ۾ سپرين، آهي سنڌو اسرار،
بر ٿر باغ بهاريا، سهڻو سڀ سينگار،
پرتوو پرين تنهن جو، جيئن سورج جو جهلڪار،
يوسف دل ديدار، هادي هر دم ٿو وسين.

*

مان مان تون تون ۾، تون هين تون هين تار،
ملڪ فلڪ آ خلق ۾، گويا تو گفتگار،
يوسف سمجهيو يار، توهوءِن توکي تو پرين.

*

دل چل ڪيون ڪهڙا، تو پهرين پوشاڪون
هو هوا موءِن الف ٿئين، آدم دم خاڪئون،
سيڪنهن صورت سوجهرو، ٿيو نورنبي پاڪئون،
احمد احمد آن تون، لائق لولا ڪئون،
اندر اوطاقون، يوسف يار اوهان جون.

*

هرکو ڳولي آن کي، عاشق ڳولن رب،
دنيا ڏوتيءَ جي ولوٽيا، ڪارا تن قلب،
سارو ان مطلب، جي يوسف هوندا يار سان.

*

نانڪ يوسف جو ڪلام

جيئن جيئن ڳولن اُن کي، آهي الله ڳولن تيئن،
ونحن اقرب اوڏڙو، آهي الله دل جينءَ سينءَ،
وفي انفسڪم حق فرمايو هينئن،
سي ٻئي بن هوندا ڪيئن، جي يوسف ريڌارام سين.

*

هو جي حرف صحيح ڪري، هاهوت ۾ باهوت،
هي سڀ حرف عشق جو، ناسوت ۾ ملڪوت،
پوتا پور پرينءَ جي، جابر ۾ جبروت،
يوسف يار آ ذوت، مليا من بهار ٿيو.

*

راتيان ڏينهان روح ۾، آهي سڪ هادين جي سر،
اڏما عاشق عجيب جا، لهريون لس لهر،
آهي اميد الله ۾، مان ملن ڪنهن پر،
وس نہ مون من پانهنجي، بيوس ماءُ مگر،
آءُ اپهرو ميم لئہ، واليءَ پوندو ور،
سڀ اختيار انهيءَ جو، آهيان نانءُ نڌر،
يوسف يار نہ ڪر، نا اميدي عشق ڪئون.

*

لاتقنطو من رحمت الله، فائق جو فرمان،
پرينءَ پاڻ فرمايو، ڪولي پس قرآن،
تن تقصيرون پاڻ ۾، اوڏانهن سڀ احسان،
بخشيندو بد ڪاريون، صاحب سچ سبحان،
يوسف يار جولان، آ سدائي عشق جو.

*

درد مندن جي دائما، پرينءَ آهي پاس،
خاطر خوشيءَ سان سچي، مرڻ برهہ ۾ باس،
يوسف سڀ رنگ راس، آهن عشق الله سين.

*

نماڻيءَ جي نجهري، پرين پيهي آءُ،
هن هيڻي حال جو، توکي سڀ سماءُ،
سندو محبت ساءُ، يوسف دل درڪار مون.

*

وٺ نہ وجهجي ايتري، محبت وارن ڏاهہ،
درد جني کي دل ۾، روز نهارن راهہ،
سڻي آهون عاجزيون، آڻيندن الله،

نانڪ يوسف جو ڪلام

يوسف ساهہ پساهہ سندو محبت موهيو.

*

ڏک وارن جي درد جي، ڪل نہ ڪنهن کي ڪاهہ
محبت جي موج ۾، سڌ سورهين کي آءِ
عاشق ڪاهن عشق ۾، هو ليئڙو هاءِ هاءِ
يوسف سچ سڻاءِ، هي گم ٿيئڙا هوءِ ۾.

*

پرين پاڄاڻيءَ جي، وري واهر ڪر
نافع نانءِ الله جي، سندا لائق ڪر
مسڪينن تي مهرمنون، نظر نوري ڌر
هميشہ هر حال ۾، هجي عشق تنهنجو اپر
مرشد ميان مکر، يوسف تڪيو تنهنجو.

*

ميان مسڪينن ڏي، مهروءِن وري واجهاءِ
اڳڻ آسروند جي، قدم مبارڪ پاءِ
سندا محبت مينهڙا، وري تون وساءِ
دلبر سان دل لاءِ، يوسف يار غريب تون.

*

ميان مسڪينن جو، تو ريءَ ڪير ٻيو
راحم رحمئون پانهنجي، لالڻ پاءِ ليو
هئان اوهان جي عاشق ۾، منجهہ خمار ڪيو
اڇي يوسف يار پيو، يڪ دل در اوهان جي.

*

دوست اوهان جي در جي، پورهيت پاڄاڻي
ونيون ويني آهيان، تنهن جو نجهرو نماڻي
آهيان هٿ اوهان جي، ڄاڻي نہ ڄاڻي
اصلئون آرياڻي، آهيو يوسف سندو آسرو.

*

يوسف سندو آسرو، توڙئون تڪرار
لاتقنطو سپرين، سچو سندوءِ اقرار
صاحب صورت جو ڏٺي، تون ستاري سردار
بدڪارن ٻچڙن جو، آتو سر مرد مدار
يوسف گهرجين گهوٽ تون، هت هت دم ديدار
نور سندو نروار، پرين پسان نت نور سين.

*

نانڪ يوسف جو ڪلام

سڀ توفيقان تون ڀرين، تون مالڪ مختيار،
اصل لاڪون آهين، اڙين جو آڌار،
لک چوراسي جيئڙا، تون پالين پر پروار،
وڏي وڏائي تنهنجي، تون ڏيهه ڏٽي ڏاتار،
دلبر ڏي ديدار، يوسف کي هر حال ۾.

*

آءٌ تن ساڌن آهيان، سندي چرنن کيهه،
جي گر پورا پنٿ ۾، نرپو اندر نيهه،
يوسف يار سنيهه، هي سڻ عشق عجيب جا.

*

سمجهڻ ساڌن کي، محبت جو مذڪور،
وڏي وڏائي رام جي، نور اعلي نور،
هينئڙي حب گروءَ جي، مرسل مڙني مور،
يوسف يار حضور، دل سچيءَ ۾ سچيان.

*

تحقيقا تڪرار، ايندا مرد ايران جا،
ڪاهه ڪندا ڪفران تي، ڪٽڪ ڪارونيار،
همت چارئي يار تني سان، هوندا پنجتن پاڪ بيار،
چوءِرنگ چرهندا چاهه موءِن، ڪري غازي گرد غبار.
هاديءَ هيئن فرمائيو، جذبئون قسم جبار،
فوجان فرنگين سنديون، گم ٿينديون منجهه غار،
جي پڻ پاس انهن جي، سي خارج ٿيندا خوار،
قتل ڪندا ڪفران کي هي فرمودو سردار،
سر مردودن منڪرن، پوندي مولا جي مار،
حڪم آهي الله جو، گويا هي گفتار،
چوي چوائي پاڻ ٿو، اونهو سر اسرار،
آءٌ ته پاند نه وچ ۾، هي ڪم ڪيا ڪلتار،
بچندا سي باهين ڪوءِن، جي فائق فقر يار،
آڙاهه ابراهيم جيئن، ٿيندا باغ بهار،
سرتيون سچا صدقي تن تان، عاشقن ۾ اعتبار،
سرتيون سچا پيڙ نه پسندا، ونگو نه تن جو وار،
يوسف حق جا يار، نانڪ هوندا نانو سين.

*

مالڪ هوندا نام سين، سدا سڪالا سڪ،
منڪر جي مغز جي، ماري ڪيندا مڪ،
نانڪشاهي ناميا، هونگ جنين جي هڪ،

نانڪ يوسف جو ڪلام

غازي جن گروءَ جي، پيتي پرتئون پڪ،
سمجهڻ ساڏن ڪي اها، مام لنگوٽي لڪ،
ڪوڙا پرجهن ڪينڪي، چلڙ غرقيا چڪ،
دنيا دٻايا ڪيترا، پٽي پاڙن تي پڪ،
عاشق رهه رنگ رام سين، ڪرڪوڙن ڪي ڪڪ،
دنيا بازي ٻورنگي ڪر، ڪوڙ ڏيکاري ڏک،
سي تار نہ پسند اتڪ، جي نانڪ يوسف گر چرنيز لڳا.

*

ساڌ ڀڳت سي سهڻا، جي ساڪوءِن سٽائين،
سچي ساک ڀڳت جي، ڇهند نہ ڇپائين،
لاهي ڪل ٻوتي، ڏڪڙ مڙهائين،
گهڻ گهڻ گهنگهرو، پيرين ناچو نچائين،
ڪري آسيسون ان تي، رنگ ۾ ريجهائين،
ميڙي مهاڄن معرڪا، خوشيون ڪارائين،
سير سچو تن ۾، جو ڪلمو ڪهائين،
جاڏي عالم آسرو، منهن اوڏهن ڦيرائين،
لئون گر سان لائين، يوسف ساڌن واريان.

سنڌي ڪافيون

تو پڙ ۾ ڏيو، سجڻ ڏو پڙ ۾ ڏيو
عشق جي آڙاهہ ۾، ڏي ٽاهہ ٽنگر ٽپو.

هادي هردم همت توسان، چاڙهہ عشق جو چپو،
لا جو هڻ الا ڪهاڙو، غير ڪي هڪ لپو.
بنا دوستيءَ دوست جي، ٻيو خان ڪپت ڪپو.
هادي هردم حاضر ناظر، امڙ نڪو ابو.
هئہ هئہ عمر ائين وڃي ٿي، ڳپل ڪائڻ ڳپو
ٻيو مڙيئي ٻن ڏئي، نام صاحب جپو.
هي جڳ بازي ڪوڙ پسارو، دنيا پولي پپو،
ڪڪو چڏي گگو ددو، للو تتو پپو،
نانڪ يوسف نيهڙو ڏس، نيٽن مرشد مڪو،
آءُ پڻ گهوري گهور تنهن تان، جو عاشقن تپو.

*

اڪڙين منجهہ الله پرير، تنهنجي اڪڙين منجهہ الله
سچي مرشد ڳالهہ انهيءَ جو ڏنو سچ ويساهہ

نانڪ يوسف جو ڪلام

پاڻ ڏسي ٿو پاڻ پسي ٿو ديدن موءِن داناھ
ڪل اسان ڪي ڪيھڙي ميان ڪھڙو ڏوھ گناھ
تون تان مالڪ ملڪ جو آھين ٻيو تان سڀ سپاھ
يار يوسف ڪي ٿاپڻ ڪونن ڪيئي نانڪ شاھ
*

وري وريون قطارون جيجان جوڳيئڙن جون.
ھيس ميراڳڻ جن لئہ منجھ درد ڏمارون.
قرب سڄاڻي پنھنجو موڙي ماڳ مھارون.
نوري ناٿ نوازي پنھنجي مھر منجھارون.
پورپ نيندا پوربي لاھي مندن ميارون.
اڳڻ مون مسڪين جي لايون برھ ٻھارون.
ڪريان ڪاپاتين جي ھن محبت تنواريون.
يوسف يار مھر موءِن لڏيون سامين سنپارون.
*

رنگي رنگي ٿي آيو آھين سھڻا آدم منجھ سمايو آھين
ڳلي ڳليءَ ۾ تال تماشا عجب سئر مچايو آھين.
حسن ھزارين عشق ٻھاري نيڻن جو جھڙ لايو آھين.
عشاقن جي دل تي دم دم دردن بار انايو آھين.
موھن مھٽيون پھري پوشاڪان پاڻ کي پاڻ پسايو آھين.
تو سر شملو شاھنشاھي چيرو سر چڙھايو آھين.
نيٽين يوسف يار سڄاڻي فضل پنھنجو فرمايو آھين.
*

سارو ئي گرد غبار ڏسڻ ۾ جو آيو،
ڪرڙو قلزم ويرون واڪا ڪڙڪا ڪارونيار.
لڙجھڙ لھريون لس وھي ٿو شمعن ناھي شمار.
آب حيات بہ آھي اتھين تحقيقات تڪرار
پيئڻ ڏسن ڏک ڪم ڪنھن جو سوجھي پس سنسار.
سچي مرشد ڳالھ سچيءَ جو ڏنو سر اعتبار.
مار نغارو اناالحق وارو پاٽئون پاڻ بيزار.
نانڪ يوسف يار مون ڪل نا عشق الھ اسرار.
*

ھادي تنھنجي حسن جا، ڪيھا ڪھڙا نظارا،
سينگار سو رنگن ۾، بي انت پر پسارا.
سڀ روپ ۾ نيارو، آھي سندءِ اوتارو،
محبوب تون سچارو، سڻ شوق جا شوڪارا.
عاشق ديدار ڪاريو، جنھن تنھن ڪي منھن ڏيکاريو،

تنوير عباسي

نانک يوسف جو ڪلام

سوليءَ اتي سينگاريو، هڻي نينهن جا نغارا،
اسلام ڪفر ڪاري، مهتر ٿيو شڪاري،
ڪٿ شاهه ڪٿ بيڪاري، خوش عشق جا اشارا.
تنهنجي حسن جون هاڪون، آهن حشر ڪيڏاڪون،
دل درد ۾ تڏهاڪون، زاري هزار بارا.
يوسف نگاهه ياري، معشوق جي مهاري،
فانک ڳلي ۾ ڳاري، زلفن جا ڪيس ڪارا.

هي جان جسم دم آهين، تون آهين تون

ڪي تا پائن ڪو بيو.
ونحن اقرب اوڏڙو، ائين ڪير چوي جو ناهين تون؟
ڪڏي گنگا جمنا دئارا، ڪاڏي طرف ڪم تو ڪاهين تون؟
سو لک بازيون برهه سنڌ جون، ناهه ليڪن ٿو ٺاهين تون.
نانک يوسف يڪدل ياري، توڙي سوز فراقن ساهين تون.
*
هي تا پائن هتڙي عاشق، هو تا هنن سان هنن سان،
سميع بصير پلڻ ۾ ڏسن، ڏان ڏان ڏنن سان ڏنن سان.
پهري آيو پاڻ پرين، رنگ رنگي جنهن سان جهنن سان.
عشق نہ جن الله جو، منهن ڪارا تنن سان تنن سان.
دل روح بئي پاڻ ۾، عشق عينن انهن سان انهن سان.
نانک يوسف يار جو، عشق دائم دنن سان دنن سان.
*
عشق ديوانڙي ڪئي ڪئي ڪئي،
پيارا تنهنجي درد ديوانڙي ڪئي ڪئي ڪئي.

بولو بئنسر جهمتن جهاما، نينوءن ياڻ نٽن جون مامان،
پاڻ ۾ ڪن تا رامان رامان، دين ڪفر ٻٽ بئي بئي بئي.
جٽيان جهم جهم ڪرن قطارون، موهن مونکي ڏئي ڏيکاريون،
دلبر ڏاڙي ڪارڻ داريون، سمجهه هيءَ ڪل پئي پئي پئي.
سارو سپ سينگار ڪيائون، محبت ۾ من موهي نيائون،
تا ڳڻ ڳٽيان چا هيان آئِ، تا تا بر هئون تئي تئي تئي.
ڪيهون ڪيهون عشق گفتارون، سڌ پئي اچن جي پارون،

نانڪ يوسف جو ڪلام

ڪيها ڪيها بسنت بهارون، ڏس تا رمز رئي رئي،
نانڪ يوسف يار پچارون، سچي مرشد ارل اشارون،
پنهنجي پارون پاڻ بيزارون، جي نہ سمجهڻ تا نئي نئي.

*

هت پرين کهڙي پچندا، سرتيون ڳالهہ نہ چاڻان،

ڪيهي ڪيهي ڪيهي.
هينئڙو منهنجو حيرت هن ۾، ڏيل ڏکي پرڏيهي ڏيهي ڏيهي،
عالم عبرت ۾ اچي عقل جو، دردچوان دل ويهي ويهي ويهي.
عيبن هاڻي آءٌ نماڻي، جيهي آهيان تيهي تيهي تيهي.
حال انهن سان آهي اسان جو، رمز جنهن دل ريهي ريهي ريهي.
پنهنجون پوٽيون ڪين چڙيندا، پاڻ ايندا پکي پيهي پيهي پيهي.
نانڪ يوسف يار سان رهجي، سچي اچي سچ ايهي ايهي بئي.

*

نيٹن تو سان نينهن پرين، اصل آهي ئي ايڏاهين.
ڏاڍو ڏاهن مون ڏنو، شوق تنهنجي جو شينهن پرين،

پار نہ بئي ڪنهن ڪيڏاهين.
توريءَ پانيان ڪينڪي، رات نہ ڪوئي ڏينهن پرين،

ديس ويس آءٌ جيڏاهين.
نانڪ يوسف يار جو ميان، اُنو محبت مينهن پرين،

تانگهي سچي دل تيڏاهين.
*
هئي هٽي اسان نہ جهاٽون، چاتان ٽيو ٽيو،
هن دل کي درد کهڙو، ويڙهي ويو ويو.
ڏينهن رات بيقراري، توبهہ هزار زاري،
ڪو پور دل نيارو، پر دل پيو پيو.
هيو چا هئڻ حياتي، هن ڪوءِن پلي مماتي،

نانڪ يوسف جو ڪلام

موتو قبل مري جي، هي سر ڏيو ڏيو.
صورت حقيق هادي، رک نقش دل شهادي،
پر پار تون پرينءَ جي، ٻاري ڏيو ڏيو.
ڪنهن موج ۾ پياسي، نينهڙي نسنگ نياسي،
هي خيال دل اسلامي، ڪفروءِن ويو ويو.
يوسف بهار يار، دل عشق جا شوڪارا.
ٻيو محض مور ناهي، حق جو ليو ليو.

*

درد حسن ديوان ڪيوسي. موج انهيءَ مستان ڪيوسي،
مرڪ ڏسي محبوب مني جي، جان جسم قربان ڪيوسي.
هي سر سوليءَ اتي حاضر، نينهن نظر نيشان ڪيوسي.
نانڪ يوسف يار سدائي، سر صحيح سلطان ڪيوسي.

*

دلداريون تہ ڏجن ميان، دلبر درد مندن کي.
قول سچا پرين پانهنجا، نباهيون تہ نجن ميان.
مهروءِن مشتاقن کي، بدڪاريون بخشجن ميان.
نالائقن سان سپرين، پنهنجا قرب ڪجن. ميان.

*

هيڻن تي هر حال ۾، دست پرين ڌرجن ميان.
جيها تيها پانهنجا، پير پري، پڇجن ميان.
ٻيڙيءَ چاڙهي سپرين، چر ۾ نہ ڇڏجن ميان.
يار يوسف جون زاريون، عرض قبول ڪجن ميان.

*

حالڙو جيڏيون مون سو حالڙو، حال هاديءَ جو آءٌ قرباني.
ڪو تان ڄاڻي ڪوئي نہ جائي، پاڃائي کي پاڻ سڃاڻي،

دوست منو دلجاني.

نانڪ يوسف جو ڪلام

راتيان ڏينهان عيبن آرو، پسڻ پرينءَ جو نور نظارو،

عشق الهہ سلطاني.

حال وارن جا جي منڪر هوندا، ٻنهي جهانن ابتر هوندا،

قسم رسول رباني.

ڪوڙن موڙهن قال نظر ۾، لوءِ وارن ڪي لال اندر ۾،

سر سارو سبحاني.

يوسف يار جون رمزان سهڻيون، محبت پريون من جون مهڻيون

هوءِ جن دلڙي ديواني.

*

ڃا پڇو ٿيون ڪير ڙي آهيان؟

خاڪ پسم جي ڍيرڙي آهيان.

سندو همت حال سدائي، دم اهو تان خيال خدائي،

نت آءٌ ڪميني ڪيرڙي آهيان.

مون سنهن ورچي ناهيان ناهيان، طرف نہ ٻئي ڪنهن ڪاهيان ڪاهيان،

پير پرين آءٌ پيرڙيءَ آهيان.

عيب اسان ۾ هئڙا ڪيئي، مرشد معاف ڪيا مڙيئي،

توڙي مندي ميرڙي آهيان.

پاڻيءَ مان ٿيو پارو پيدا، ڏسي طلسم ٿئڙين شيدا،

تاتيرڙي نہ ميرڙي آهيان.

نانڪ يوسف جو ڪلام
نانڪ يوسف يار جي ٻولي، عشق لقارو هر جا هولي،

نت ساڳي ڏاھ ڏقيرڙي آهيان.

*

چرنن جي آءٌ ڪيهڙي آهيان،
ٻيلي رمز هادي دل ريهڙي آهيان.
ڪي ٽا پانئڻ ڪتي وسي تو،
ڏيهہ سندين جي ڏيهڙي آهيان.
سندن گولين جي گولين جي،
جوڙ جتين جي نہ جيهڙي آهيان.
ادلي گدلي بدڪار بدلي،
پريم پرينء جي ساڪيهڙي آهيان.
قادر مون ۾ عيب مڙيئي،
جيهي چئو آءٌ تيهڙي آهيان.
نانڪ يوسف يار جي درجي،
آهيڙياڻي آءٌ ايهڙي آهيان.

*

منهنجي دل سان توسان لڳي،
لڳڙي سان آر ارڏي.
تو شهہ جنهن سا ڪئڙو نظارو،
لائي پرت نا ڇڏي.
ونحن اقرب هيءَ اشارت،
ڪل توسان تند گڏي.
موتو قبل جي آسري،
تو عاشقن دل اڏي.
موڙي محبت آهہ عاشقن،
ملڪ نڪو مال مڏي.
زهد عبادت راھ برھ ۾،
ساڙ ڪفر دين هڏي.
راتيان ڏينهان سانہ اداسڻ،
جا دل تو سان سڏي.
نانڪ يوسف يار سدائي،
واهر تنهنجڙي وڏي.

تنوير عباسي

نانڪ يوسف جو ڪلام

سرتيون سڀ ۾ پاڻ آهي، رنگ رنگ ديد نظارو،

ڏسو يارو حسن وارو.
آدم صورت بني آيس، ورهي ڪيم وٺاڻ.
لڪ لڪوٺي خاڪ لنگوٺي، موهيس تن هن ماڻ.
ڏسي صورت معني مورت، چشمان چارئي چاڻ.
ڪارونڀار ۾ ٿي وڃي گم، اچي منجهه سڃاڻ.
دردن دل ۾ دڪن دونهان، حيرت هن ۾ هاڻ.
عبرت اونهو سر اوانگهين، جتي پاڇين پاڻ.
عاشقن کي نيڻ نهوڙن، سندي عينن آڻ.
نانڪ يوسف يار تماشو، پٽ پئي ڪن پاڻ.

*

سڄڻ تنهنجي سڪ، ٻيلي، سدا آهي ساهه کي.
ڳالهيون ڳارن ڳجهيون، هينئڙي کي هڪ هڪ،
ٻيلي درد آهي ارواح کي
مون من مستانو ڪيو، پرين پياري تو پڪ
ٻيلي ڏاڻ ڏنو هن ڏاهه کي.
سوز گدازوءَن تنهنجي، نيڻ دريا يڪ،
ٻيلي معلوم آهي الله کي.
نانڪ يوسف يار جي، لعل لنگوٺي لڪ،
هيءَ ڪل آ شاهنشاهه کي.

*

يار دوستي آهي اُهي، ڏسڻ ديدار اکين جو اڪڙيون.
بنا دوستيءَ دوست جي يارو، ٻيو تان چاهي چاهي؟
روزا نمازان ورد وظيفا، ناه لکين تو ناهي ناهي.
جانب جاڏي ڪاڏي وسي تو، ڪعبہ ڪاڏي تو ڪاهي ڪاهي.
ڳالهه اهائي انهن جي يارو، منصور چڙهيو ڦاهي ڦاهي.
ظاهر باطن آهي اهوئي، ٻيو تان ناهي ناهي.
نانڪ يوسف يار سڄل جو، ڏس ڏنو ڪنهن ڏاهي ڏاهي.

*

شرڪ ويا شڪ شوڪ، برهه بهاريءَ جو جهڙ لايو،
اندر اوطاقون عشق وسايون، ٿيون سرهيون سي سيئي جايون،
هاڪ حسن جنهن هوڪ، اڱڻ اچي تنهن پيرڙو پايو.

نانڪ يوسف جو ڪلام

عاشق هردم ڪرشڪرانا، پرهہ پرينءَ ڏنهہ آيا پروانا،
آهي هاڪ جني جي لوڪ، اندر ٻاهر سندن سايو.
عشق جي صلئون روزازل ڪئون، محبوبن جي مست مهل ڪئون،
پئي مون ڪن برهين ڪوڪ، سو سڏ هڪ مون ساهہ سيبايو.
عشق الله ڪئن جو جيءُ پاسي، جاڻ تہ جهڙا روح مئاسي،
سي تہ خامي خار جي خوڪ، هت هت صورت سمجهڻ آيو.
نانڪ يوسف يار سجاتو، درس درازين دلبر پاتو،
ڏرئون منڪر ڪي هٽن ٺوڪ، عاشق مرشد ماڪ آيو.

*

سڻ عشق جا سنيها سنيها، عاشق توتي مهر سدائي،
لحمڪ لحمي هيءَ اشارت، دمڪ دمي عشق عبارت،

اها تان پاڻ پرينءَ فرمائي.

بات برهہ جي بي اختياري، ڳجهون رمزان يار جي ياري،

مون دل پير مغان پرجهائي.
مار دماوءِن دم اناالحق، وحد وحيدوءِن شڪ ويو شڪ،
عاشق تو هيءَ ورهہ وڏائي.
نانڪ يوسف يار جي درجي، آهيان گنجڙي گولي بازرجي،
ڳوٺ ڳلي تنهنڪري گدائي.
سير ڪر الهہ لقا، جاڳ اٿي بندا.
ساڪ سچي توسين چوان، سڻ تون صاحب سندا.
غفلت ڪهڙي پئين تون، خيال نہ ڪر مندا.
وجن قربدار برهہ ۾ ڪنبندا.
وهم ڪهڙي وڪوڙيئي، ٽاٽي ڪوڙا ٻندا.
عشق ريءَ الله ٻيا خستہ ڪنڊا.
محبت جي ملڪ ۾، اچي ڪر اننڊا.
هاديءَ جي حضور ۾، عاشق نينهن نچندا.
دوستي درڪار ٻيو ڪين ڪي پچندا.
هستيءَ هن حيران ڪيا، ڪوڙين گير گندا.
يوسف يار حضورسي، اُچو ڪرڪندا.
عشق جن الله جو، مرد سي مرڪندا.

*

نانڪ يوسف جو ڪلام

ماروئڙا ته منهن جا سانگيئڙا سي ديس آيا،

الله ملايا.
اڪنڊ اکين ڪي هٽي اوڏاهون، راتيان ڏينهان خيال تيڏاهون،

واليءَ سي ورايا.
پهون پکڙن مٺ مارن ناهيان، اوٺ اباڻن نه ته مون چاهيان،

ڪنبي ڪتي ڪايا.
هيس انهيءَ اڳ ڏيهه ڏوتيائي، اڱڻ مون آيا قرب سجاڻي،

مولا مونکي ملايا.

جيءُ جهانگين سان ڏٺ مون ڏاڏاڻو، نير مون پيرين عمر اباڻو،

سڪندي سال لنگهايا.

نانڪ يوسف يارن ياري، سانگيئڙن سان دم دم رازي،

عشقي پيچ پايا.
محبتي مخمور، جيجان جوڳينڙن سان

نور اکين پرپور.
آيل! اُجهي ڪين ڪي، مڙهين جو مذڪور،
عينن برهي بار اٺايا، پورب پاسي پور.
راتيون ڏينهن روح ۾، دم ديدن جو دستور.
سنمامين جي سوز ۾. عاشق مست معمور.
نانڪ يوسف عشق انهن سان، ورهه ڪيو وهلور.

*

جو جسم ڏسڻ ۾ آيو ٿي، آيو ٿي،

هي تان آهي ڪونه ڪو.

نانڪ يوسف جو ڪلام

وجهہ نگاهہ نگهہ ۾ ساري، ڏس اتاهون پاڻ بيزاري،

ائين پير مغان فرمايو تي، فرمايو تي.
پاڻ وساري حڪم هلائين، هوڪو حق جو چست چلائين،

واه يار سچل رنگ لايو تي، لايو تي.
مار نغارو شاهنشاهي، ظاهر باطن حق همراهي،

رمز وارن اهو رايو تي، رايو تي.
ڇهڇٽو شمشير چوڏاري، ڪيڏ برهہ بات سچاري

هو ڪو حق هلايو تي، هلايو تي
نانڪ يوسف يار اهوئي، اندر ٻاهر مرشد جو ئي،

عشق جنهن جو سر چايو تي، چايو تي.

پنهن جو پاڻ ۾ نهار، آهي پرتوو پرين جو،
الهہ جو دم سنيار، آهي پرتوو پرينءَ جو.
توسين هزار حيلا، پر دل ڪيا پتيلا،
نالو جسم وسار، آهي پرتوو پرينءَ جو.
اول نفي نيارو، پوءِ الا الله اشارو،
منجهہ عشق هيئن گذار، آهي پرتوو پرينءَ جو.
سر تان قدم صفائي، الله عشق ذاتي،
شڪ شبہ مڙئي مار، آهي پرتوو پرينءَ جو.
سڻ نينهن جو نظارو، اقرب اليہ اشارو،
عاشق سخن سچار، آهي پرتوو پرينءَ جو.
يوسف ڪي يار ياري، تنهن جي سدا بهاري،
نہ تہ آهيان بيڪار، آهي پرتوو پرينءَ جو.

*

نانڪ يوسف جو ڪلام

يار اسين گم انهيءَ ۾، آهي پاڻ پرين پاڻ هين

ٿو پنهنجو رانديون رسائي.
ڪاٿي مورڪ مسخرو، سو خلق ڪلائي،
ڪاٿي دانهه درس آ، ڪيئي هنر هلائي،
ڪاٿي شرما شرع ۾ بحثي، وينو وعظ سڻائي،
دڙڪا دوزخ جا ڏيون، لڪ دليون دهلائي،
ڪاٿي اناالحق جا، ٿو طبل وڄائي،
مرسل صورت سيڪا، توڙي تلڪ لڳائي،
يوسف سمجهه سر ڪي، هادي مرشد من لائي.

*

جا فرمائن سائين، دم حاضر ناظر سائيان
غم اهو دم حال هاديءَ جو، د سهڻن سوز سدائي.

وهه نوبت نينهن وڄايان.
پاڻ ٿو پنهنجون ڪيڏون ڪيڏاري، جنهن پتلي ڏور اڙائي،

ٿي تن سان ورهه وسايان.
آءُ ته وچ ۾ ناهيان ناهيان، مون دل قسم خدائي،

ڪين پاڻ نه ڪو وچ پايان.
حڪم هاديءَ جو بر سرچشمان، من برهين موج مچائي،

نت چيريون چم چمڪايان.
ڪفر اسلام ڪان بيحد برهو، منجه سمجهڻ ڳالهه سجائي.

دم هوڪو حق هلايان.

نانڪ يوسف جو ڪلام

نانڪ يوسف يار جون رمزان، ڏنھ عشق الله وڏائي،

ٿي جنھن جا آءٌ ڳڻ ڳايان.

*

جيڏيون وري وطن ويندا سون،
وجي پنھنجي راڄ رھنداسون.

هادي تاهمت حاضري، نيبھ نينھڙو نينداسون.
جھم جھم نيڻ جھمندا، هلي هيڪاندا ٿينداسون.
ٻن پٽ پٽيھر تنھنجا، لڪين لوئي ڪنداسون.
رمي تا مارن ماڙ ۾، سيڪي سگر ڪينداسون.
ڪين قبوليم ڪيت ريءَ عيش، جان ڪي جيئنداسون.
درد رسي دل مارئين، چيدا حرف چونداسون.
پھون اباڻي پار جون، جھلي جھنگ چاريندااسون.
نانڪ يوسف يار سان، سچي پرت پاڙينداسون.

*

ڏاڏاڻو اتم ڏيھ، ڏاڏاڻو اتم ڏيھ.
سومرن جو آن راڄ سري تون،
تون اتي خوش ويھ
عمر پنھنجي ماڙين محلين،
ساجھر پڪڙي پيھ
يوسف يار پرينءَ ريءَ پلڪان،
ٻن ٻيو پرڏيھ.

*

ٻڙي، منھنجو ماروئڙن ڏي، نت نت ساھ سنيارون،

تن من تانگھ تنوارون.
سوزئون سنگھارن جي ميان، روح ڦٽي ٿيو ڦارون.
واهر ويڙهيچن جي ميان، آهي چت چوڏارون.
سڻي ايندا سڏڙا ميان، دل درد پڪارون.

نانڪ يوسف جو ڪلام

ايندا نيندا پاڻ سان ميان، ڪري آجو آزارون.
ايندون اباڻن ڏي ميان، هلڻ جون هشڪارون.
اول آخر اوڏاهين ميان، لاهي لوڪ ميارون.
وريون وطن پار ڏي ميان، ڪوءنجن جون تہ قطارون.
رهڻ اسان ڪين قيد ۾ ميان، هت حيف هيڪارون.
آيا سنبها سهڻا ميان، ڏس پرينءَ جي پارون.
يوسف يار ملير ڏي، سگهيون موڙ مهارون.

*

هي جو اسين آهيون بندا،
سيئي سائينءَ سندا.

پالڻ هار پرين هر ڪنهن کي، چا ميرا چا مندا.
ٽندا مندا گونگا ٻوڙا، ڪاڻا ڪوجها انڌا.
پلو پائڻ هر ڪنهن کي، پاڻ هيڻاهين هلندا.
پلو پائڻ پنهنجو جن وجايو، مرد سي مرڪندا.
عشق الاهيءَ ٻاجهوءَ ٻيا ڪل، ڪوڙا ڏوڻ ڏنڌا.
ڊول ڊڪيندو عيب اسان جا، جهڙا تهڙا چندا.
اڳڻ جنهن جي عشق بهاري، تنهنجي من انندا.
ڪي تا الله اورن، ڪي رام رام ڪندا.
صورت مرشد من سان لائي، هستيءَ جا ڇن تندا.
لاتقنطو من رحمتہ الله، آهيون آسروندا.
درد مندن سان پنهنجي قربئون، پاڻ پرين پرچندا.
يوسف يار توڪل سچي، واهر ٿي ور ڪندا.

*

وري ايندم ڪيچيئڙا، ڪوهيارا ٻاروچا شهر ڀنڀور ۾.
آهي اميد الله ۾ هاريون، دوستن جي در لک لک زاريون،
دم شوق وارن سان، ٻيليئڙا ٻيليئڙا ٻيليئڙا پرشور ۾.
لئون جن کي لڳڙي لوري، حال تنين دل دم دم هوري،
آهي سوز تنين، ساٿيئڙا ساٿيئڙا ساٿيئڙا هي هور ۾.
سرتيون دل درڪار دعائون، محبوبن کي تون چا آئون،
ڪنهن سانگي درد ۾، سانگيڙا سانگيڙا سانگيڙا دل ڏور ۾.

نانڪ يوسف جو ڪلام

نانڪ يوسف يار جي پارون، آيا سنيها برھ بھارون،
سائين الله ملايا، پانديئڙا پانديئڙا پانديئڙا دل اور ۾.

*

پلو آءُ پرين تہ اوريون پاڻ ۾ يار!
ڳالھڙيون ڳالھڙيون درد واريون ڳالھڙيون.
ھڪ اڳي مون درد تنھنجي جون،
پيڙ پٽيون آلڙيون آلڙيون آلڙيون.
پرين قبوليم پٽر اوھان جون،
ٻن ناھ گلم غالڙيون غالڙيون غالڙيون.
ڪڏھن سناسي ڪڏھن اداسي،
تنھنجي درد عجب چالڙيون چالڙيون چالڙيون.
نانڪ يوسف يار سڄڻ لئہ،
ھت ڦيرائي ڦالڙيون ڦالڙيون ڦالڙيون.

*

ٻيلي آيو يار جو، سنيھڙو سنيھڙو سنيھڙو،
اڏر پکيئڙا پار پرينءَ جي.

اٺئي پھر اداس گذاريون، رويون رويون راھ نھاريون،

روح عجيبن ريھڙو ريھڙو ريھڙو.
پرين پنھنجو پاڻ سجاٽي، پاڻ گھرائي ھيءَ پاجاٽي،

فضل سندن لک ايھڙو ايھڙو ايھڙو.
حيف رھڻ ھت گھڙيون گھڙيون، وس نہ پنھنجي ٻڙيون ٻڙيون،

درد چوان دل ڪيھڙو ڪيھڙو ڪيھڙو.
قاصد قدمن تئون قرباني، گھورون گھوريان جيئڙو جاني،

حال يتيمن جيھڙو جيھڙو جيھڙو.

نانڪ يوسف جو ڪلام
حڪم تو پنهنجا پاڻ هلائي، نونو بازيون برهه بنائي،

دوست درازين نيهڙو نيهڙو نيهڙو.
نانڪ يوسف پر پروانا، يار يڪا هي نينهن نشانا،

هلي پسئون پنهنجو ڏيهڙو ڏيهڙو ڏيهڙو.

*

پلي پلي جا پاڻ آئي، سايي نه پلي يارا.
آدم حوا اول پولا، پوءِ پولا سئنساري،
عشق پرولي پرجهڻ هي تان، معني سمجهڻ ساري،
هوجاوري تي وٺاڻ آئي، محبت موءِن تا چلي ياران.
داٽي ڪيڏو درد اتاريو، ڦٽي ٽئڙا ڦارون سي،
وچڙيا وري واحد ميڙيا، ٽيئڙا هوندهيڪارون سي،
هوءَ جار يجهي منجهر هلڻ آئي، چاه منجهوءِن چلي يارا.
تنهن ڪان پوءِ پيغمبر ٽئڙا، نالا ذاتيون ظاهر ني،
شاه ٿيا بادشاه گدائي، قادر سڀ ۾ قاهر ني،
هوجا رسي منجهه رساڻ آئي، ڳالهه ڳجهي ڪلي يارا.
ٻارڻ ٻريو عشق منجهارون، ذات فقير نماٽوني،
يوسف يار بهانو جوڙيو، ڪٽڪ سندوتان داٽوني،
هوجا سرتيون منجهه سجڻ آئي، سا هادي ساڻ هلي يارا.

*

پلي ڪري آيون، ري جاني پلي ڪري آيون،
پلي ڪري آيون، تا ساهه سيبايون.
تنهنجي ڪارڻ سهٽا سائين، هت تا ورهه وسايون.
تولئه سڪندي سال ٿيا ها، مولا آڻ ملايون.
اڱڻ اسانجي دم دم گهرجين، هونديون ورهه واديون.
سو هوايون هينئڙي اندر، برهه تنهن جي پڙڪايون.
پاڻ اچين تو پنهنجي سرتي، برهه جا بار اُنايون.
درد جني کي دل ۾ دلبر، تن جي خاڪ چمايون.
صورت مرسل موسي عيسي، فرعون اسم سڏايون.
آدم شيث يعقوب ۽ پرنس، هار حوا ڳل پايون.

نانڪ يوسف جو ڪلام

نانڪ يوسف مرشد ڄاڻي، کهڙو سر سڻايون.

*

پنهنجا حڪم تو پاڻ هلائين، يار آءُ تہ ناهيان وچ ۾
ڪاڏهن آدم شيث ۽ يونس، عشق زليخا ڪاڏهن يوسف،

سڀ ڪيڏون پاڻ ڪيڏائين.
ڪفر ۾ ڪٿ ڪافر ڪارو، ڏوهہ ثوابن ۾ آ نيارو،

سڀ رانديون يار رسائين.
ملان ٿيڙو ڪاڏهن قاضي، ڪاڏهن عاشق در درازي،
ٿو سوريءَ سر چڙهائين.
بحر توحيد ۾ گم ٿيا سي، درد دلبر در پيا سي،

مون پير مغان پرجهائين.
نانڪ يوسف نالو چالو، مرشد مولا نور نظارو،

ٿو پنهنجي توهہ تڳائين.
*

اندر منجهہ اليل، جيڏيون عشق مچايا.
راهہ سانول جي روز نهاريان، ايندم شال سويل.

ويندا ڏک ڏولاوا.
ڪر نہ اڇي ڪانڌ ريءَ، ڦڪا تيل قليل،

جي مون لڱين لايا.
طعنا تنڪا لوڪ ساري جا، ياتيم هار سهيل،

جي مون ساهہ سيبايا.

نانڪ يوسف جو ڪلام

يار يوسف ڪي دوست جو مليا، ڏيندم سهڳ سويل،

ٽيندم بخت سوايا.

*

قاصد آيو منجهہ پرينءَ جي پار جو رهبر رات جيڏيون.
اچي خوشيءَ جا خط ڪوليائين، وايون وصال جون ٻيهر ٻوليائين،

پروانا پريات جيڏيون.
پاڄاٽيءَ جي پڪڙي پيهي، آيا مون ڏي محب نيهي،

موڪي مشڪلات جيڏيون.
معاف منڊايون ميريون منهنجون، سچوءَ ڪيون اهنحون سهنجيون.

شڪر هادي حق ذات جيڏيون.
درداسان دل ڪيڙيون قطارون، نانڪ يوسف يار جي پارون،

عشق ڏنائون ڏت جيڏيون

*

آيا آيا، الو پانڌي پرينءَ جا، ٻڙي جيڏيون.
راتيان ڏينهان درد سنپارون، دل ڪي دم دم پرينءَ پارون،

مون تي ورهہ وسايا.
خبر خوشيءَ جي خيال ڪيائون، نئون نياپو نينهن ڏنائون،

ٽئڙم بخت سوايا.
آءُ تنهن پانڌيءَ پر قرباني، جيڏيون آيا جيءَ جاجاني،

پينر ياڻ وسايا.

نانڪ يوسف جو ڪلام

ساڻ انهن جي دل آهي تياري، دم دم دل ڪي بيقراري،

نيڻن ٻاڻ چڪايا.
يوسف يار جون عشق پڪارون، طرف معشوقن تانگهه تنوارون،

هي دم هت اجايا.

ڪل ڪل ڏني سين ڪولي، پرينءَ جا پرجهائي،

عشق اندر يار ٻولي.
واهه واهڙ ۾ آب اهوئي، جول اهو ڏس ڄولي،
رات منجهارون روز ٿيو پيدا، نانهه اڪين ڪئون اولي،
هينئڙو حيرت هن نيوسي، ڪيو چڪن ڪنهن چولي،
ساور مطلب مرشد منهنجو، ٻولي اندر مون چولي،
دوست رازين نانڪ يوسف، يار ڏنو مون ڳولي.

*

ڪل پوي تي ڪانهه هستي هئڻ جسم جي،
شاه درياهه ۾ گم ٿياسي، موجان جت مهراڻ.
لڙجهڙ لهريون لس پسي، ڪاهن منجهه طوفان.
جنڪي خوف نه خطرو سرجو، مرد اهي مردان.
عاشق مرد عجب منصوري، سوليءَ سر سلطان.
مرڪي محبوبن ڏي هليا، نيزي سر نيشان.
مرڪيا مرد نه مڙيا اڏاهون، توڙي ڪيا ترارن تان.
جنڪي درد خدائي دل ۾، عاشق سي انسان.
گم ٿيڻ ۾ مطلب سارو، قسم سچي سبحان،
جهڙي تهڙي حال سان، هن مرشد مهربان.
يوسف اسين تون ڪاٿي، جانبن جولان.

*

ٻيلي حيرت هن ۾ آهيون، بيرنگي سڄڻ رنگ لايو.
ٿي آيو آدم نالي، اچي پئڙو منجهه ڪشالي،

نانک يوسف جو ڪلام

هت جوشن ۾ ٿو جالي، هو اصل اهو تنهن رايو.
پنهنجو پاڻ ڇپايون، سو نالا نانو ڪهايون،
منجهہ ويسن وير پلايون، وري سير حسن سرمايو.
هي بازيگر جي بازي، ناهي استقبال نہ ماضي،
آهي آدم غنيمت غازي، جنهن عشق الله جاڳايو.
رک خيال جي خبرداري، ۽ دم دم جي هشياري،
اها مرشد ڳالهہ سچاري، اتي ٻيو سڀ پنڌ اجايو،
ڪن مڙهيون هت اختياري، ڪن ڪعبہ سرت سچاري،
اسان نانک يوسف ياري، چايو درد سرچايو.

*

بي رنگي رنگن ۾ آيا، ڏس تان چل ڇڪايو،

سير مچايو، پاڻ ڇپايو.
کهڙيون کهڙيون بازيون بنائي، پاڻهي کيڏي پاڻ کيڏائي،

شورن شور مچايو، رنگڙو لايو، ڏسڻ آيو.
انا احمد آهي اهوئي، ميما مالک محمد سوئي،

هاديءَ حق سمجهايو، مون من لايو، منجهہ سمايو.
هک دم سو لک راند رسائي، هردي هردي آپ سمائي،

واجٹ ورهہ وڄايو، ڪن فرمايو، جوت جڳايو.
ڏسڻ اتاهون نظر اڳاهون، گم هئڻ هت پاڻ پراهون،

عشق حسن گيت ڳايو، مچ مچايو، غير نہ آيو.
نانک يوسف ٻار نهائي، کل سپائي عشق وڌائي،

اتحد ناد بڄايو، حڪم هلايو، مرشد آيو.
*

نانڪ يوسف جو ڪلام

سوئي تان گم ٿيو سين، جنهن پانيو ٿي جوئي آهيان.
عشق اناالحق ٻولي ٻولي، هينئڙي هل پيو سين.
شهه دريا جي شهه اندر، وٺي تان ورهه ويو سين.
پير مغان جي در تي ٻوڙي، پرزا پاڻ ڪيوسين.
جان جسم جو ڏک ڏيڪارو، وسري وهم ويو سين.
نانڪ يوسف يار سچل جي، ناگهه نينهن نيوسين.

*

ڏسي سگهي ٿو ڪير، ڏسڻ تنهنجو آهي مشڪل بازي.

هدي صورت حق حقيقت، جلوو جابر پير.
موسي جان ڪوهه طور جون ٻڳالهيون، جل جل جلي سمير.
ڪاند پلو ڪنهن ڳالهه نه سسئي، ناهي ڏوهاري ڪوڏير.
گم ڪرڻ دم ذات الله ۾، ويري نه ڪو وير
نانڪ يوسف مرشد چاٽي، سندو سپرين سير.

دل ۾ دوست نهار، تو ۾ حضرت عشق الله جو،

وهم الله غم دم الله جو.
جي تون چاٽين پاڻ سڃاٽين، ڪنهن کي ڪين آزار.
وحدت واري واٽ ۾، واري پاڻ وسار.
قياس ڪري پس پاڻ ۾، سهٽا سپ سينگار،
اوجر ٿيندو عشق مون، عشقي پاڻ اوجار.
پريم ڪر نگاهه ۾، ٿيڏائيءَ کي ٽار.
نئون نئون يوسف نينهڙو، هاديءَ سان هرتار.

*

پلڪون گذارڻ آيون، پرينءَ ريءَ پرڏيهه ۾.
اهنجون سهنجون ساڻ محبوبن، دردن واري هن ديهه ۾.
عشق وساري هستي هيءَ عاشق، نيٽن سندي پس نيهه ۾.
پاڻ حياتي ويندي وحدت، سڄڻ جي ساڙيهه ۾.
آب فراقون رت جا ريلا، رمزن واري ڏس ڏيهه ۾.

نانڪ يوسف جو ڪلام

يوسف يارن هونداسون هردم، خوش پيزارن ڪيھ ۾.

*

گم ڪرڻ هت پنهنجو پاڻ، هوش عقل جي بات نہ ڪاتي.
جان جسم ڪر تولا تولا، ڳالھ اها ڳجھ ڳجھ ۾ ڳولا،

لونءِ لونءِ ۾ آهي ساجن ساڻ.
گم تي وج منجھ درد الاهي، عشق الله ريءَ ٻي گمراهي،

آهي انهيءَ جو حق اهجاڻ
هٹ هئہ ڪهڙي چال چلن تا، ڪهڙي ڪهڙي راند رون تا،

مست وهي ٿو مئي مهراڻ.
نانڪ يوسف يار نظارو، ظاهر باطن نينهن نغارو،

رمز اناالحق چشمان چاڻ.

*

هي تان آهي ڪير، سجاڻج ٿو ڪري گفتار تو سان.
اندر ٻاهر الله مولا، ڪم ڪري ٿو سيئي سولا،

ڏس شاھ شفا جو شير.
جاڏي ڪاڏي صورت سهڻي، هاديءَ حق جي مورت مهڻي،

وھ دلبر يار دلير
تون سين ۾ سيئي ڏوئي سان، سهٹا ڪوجها پٽ لوئي سان،

چئو چهڙو ڏاھ ڏقير
ذاتن ضربن ۾ تي آيو، خاڪ لائي تنهن پاڻ چپايو،

نانڪ يوسف جو ڪلام

هي تان ڦند ڪيائين ڦير.
نانڪ يوسف يار نہ اولي، بي خبر جڃا پولو پولي،

ڪڍ مرشد تن ڪان مير.

*

سڻ يار يار ياري، تو سان اسان جي زاري،
مسڪين هيءَ نماڻي، پرتي اوهان آرياڻي،
ڄاڻي يار نہ ڄاڻي، پنهنجي وس نہ هيءَ ويچاري.
ديوانا درد ڪياسي، بيخود خودي ٿياسي،
موتو قبل حيا سي، وارڻ هزار واري.
اختيار مون نہ ڪوئي، اسرار يار توئي،
ڪنهن ڪي سڻايان روئي، تنهنجي فراق ماري.
يوسف يتيم ياري، نانڪ نگاهہ واري،
ڪئي مرشد سچي سچاري، محبن جي مهر ستاري.

*

زاري سوسو واري، اي آيل! آديسن ساڻ،

زاري جانان زاري.
ويسهہ ڄاڻون سرتيون، دل محبت مون تاري.
عاشق قيد زلف ۾، منجهہ حسن هزاري.
حاضر منجهہ حضور جي، ڪري عرض ويچاري،
هستي پنهنجي هئڻ ڪئون، مان بلڪل بيزاري،
يوسف ستگر سونهن سهڻا، پنجتن چو ياري.

*

نينهڙو نئون لڳو، لڳوڙي سڄڻ،

توسان منهن جو نيئڙو.

نانڪ يوسف جو ڪلام

عشق اوهان جو مون دل گهرجي، ويس نہ ٻيو وڳو،

وڳوڙي سڄڻ.
يار يقينا مون نہ ڇڏيندو، پارت پرين رڳو،

رڳوڙي سڄڻ.
جابر جيڏيون مون تن ڳل ۾، برهہ سندو سڳو،

سڳو ڙي سڄڻ.
سندءِ صورت پسي پريم، غير خيال پڳو،

پڳو ڙي سڄڻ.
عشق بنا آدمي، ڍور اٿو ڍڳو،

ڍڳو ڙي سڄڻ.
نانڪ يوسف نينهن نيڻن سان، يار مون آهي لڳو.

لڳو ڙي سڄڻ.

*

آئيني منهن عشق جي عاشق، لڪين حيران ٿي ويئڙا،
ڪيئي ڪاڏي ڪيئي ڪاڏي، ڪيئي حق موج منهن پيئڙا.

ڪيئي هستي حقيقت ۾، شناسائي شريعت ۾،
طريقت معرفت ڪي ڪن، ڪيئي گل پل ۾ گم ٿيئڙا.
ڪني ڪي علم ناسوتي، ڪني ملڪوت جيرو تي،
ڪني لاهوت هاهوتي، تڪيا توحيد ڪن ڪيئڙا.
ڪني سر ساز سودائي، ڪني دل دور دينائي،
ڪني رخ رنگ رعنائي، گهوري تن جي خود ويئڙا.
عمر ريءَ عشق افرادي، بنا ساغر تا بربادي،
درد الله دل شادي، رکن هٿ هوش جي جيئڙا.

نانک يوسف جو ڪلام

بسم ڪر پاڻ گم سارو، الله ۾ عشق اوپارو،
وجي اوندھ ته انڌارو، تون ڏس ٻاري، اکئين ڏيئڙا.

*

نه نانک يوسفا ڪوئي، نفسي اثبات ۾ سوئي،
مگر سمجهن اهو هوئي، حڪم هادي ته هي ڪيئڙا.
پرين ناز دلنواز، تنهنجي نيڻن جو نمونو.
آهي عشق طبل باز، تنهن جي نيڻن جو نمونو.
ڪري گهور، سندي نور، لٽين دلبر دليون،
ڪاري عشق جو شهباز، تنهنجي نيڻن جو نمونو.
المست خودپرست، ٻئي ٻلڻ تو ماريا،
پسي دل ڪن گداز، تنهن جي نيڻن جو نمونو.
اسرار بي اختيار، تنهن جي نيڻن ۾ الول،
ڳجهي رمز ربي راز، تنهن جي نيڻن جو نمونو.
اگهور ۽ شهزور، تنهن جو عشق اصل ڪئون،
وجي درد سندو ساز، تنهن جي نيڻن جو نمونو.
يڪ يار سان همراز، هئڻ يوسفا مدام،
منجهه پرت جي پرواز، تنهنجي نيڻن جو نمونو.

*

مارن سان ته منهنجو جيءُ جڙيو جيڏيون.

گڏ مارن سان سي ڏينهن سياريون،
ياد ڪيون ڳڻ هنجڙيون هاريون،
تن ڪارون ڪيون ڪيڏيون.
ڪهڙي ڪيائون جيئري جدائي،
سوز سنگهارن ساھ سدائي،
هاءِ ڪيائون هيڏيون.
درد ٻڏي دل ايندو اوراهون،
روز نهاريان جن جون راهون،
مهران اُن ايڏيون.
مون دل مارن درد الاهون،
نانک يوسف يار نگاهون،

نانک يوسف جو ڪلام

پڙهيون ورھ ويڌيون.

اجهي وطن آيا، سپرين منهنجي اڱڻ مهر ڪري.
وري وطن وريا، هو جي هئڙا پنڌ پري.
پاڻ سجاڻي پنهنجو آيا، پاڻئون پير پري.
بخشائون لک بديون، الا! ڪاڪيون ڪهل ڪري.
مون من مستانو ڪيو، سندن ذوق ذري،
يوسف يار رحم جا، ٿو، دم دست ڌري.

*

آڻيندو الله پرين، وينڙي واٽ نهاريان.
ياد ڪيون ڳڻ تو ڳري، پهر انئي ارواح پرين،

سوز منجهئون نت ساريان.
دردمندن جو ڪونہ ڪو، توريءَ شافع شاھ پرين،

هت هت وارڻ وار يان.
توکي ساري سپرين، سڏڪي سڏکي ساھ پرين،

سهرا عشق اوساريان.
توکي معلوم جالڙو، دلبر تون داناھ پرين.

تو سين سور سڌاريان.
عاشق توسين آهيون، يوسف سچ ويساھ پرين،

هاءِ هنجون ڳڌ هاريان.

*

آڻيندن الله، مولو ميڙيندن سرتيون،
سانگيئڙن ڪي منهنجي ماروئڙن ڪي.
واڪا وانگي وير جي، اديون هي ارواح،

نانڪ يوسف جو ڪلام

اديون هي ارواح، صاحب سيريندو.
ٻڌي دانهون درد جون، ڪندا قيد ڪوتاهه،
ڪندا قيد ڪوتاهه، وري ويڙهيندو.
اسين ڏوئي ڏت جا، ڄاڻي شاهنشاهه،
ڄاڻي شاهنشاهه، جهانگي نه جهيڙيندو.
سڀ ڏوراپا ڏيل ۾، پرين پاڻ داناهه،
پرين پاڻ داناهه، ڇيلا نه ڇيڙيندو.
نانڪ يوسف يار تو، عشق هادي همراهه،
عشق هادي همراهه، گوندر گهيريندو.

*

ايندا تان نيندا گڏ گڏيندا، ماڙيچا ٻڙي ماڙ ڪري،
ماروئڙا مسڪين ڪي، آءُ ويني ورهه وسائيان.
آهي ٻر ٻر حال اسان جو، پرين ڪرم ڪريندا پانهنجو،
سچي آذر عشق اڙيل ڪي، آن تاڪوڙين ڪانگ اڏائيان.
ٽيا مينهن مهر ڏس ڏيهه ۾، سدا سوز وارن ساڙيهه ۾،
ڪندا ياوري يار يتيم ڪي، لڳ پرينءَ پاڻ پڇائيان.
سڱر پڪا ڪنپ پوڪڙا، ڪنو ڪنيون ڪنبڙان چوڪڙا،
پسون دوست ڪيون خوش ڪين ڪي، آءُ گهوري پاڻ گهمائيان.
دم نانڪ يوسف نينهڙر، سان مارن محبت مينهڙو،
ڪندا شربت شور سقيم ڪي، آءُ تان ويني مشڪ ملائيان.

*

ماروئڙا هو مارو وري وطن ايندا،
مون ڪي نال نيندا.
لوئيءَ واري لوءِ ۾، گولي گڏيندا،
نيبهه نينهڙو نيندا.
اٿم سجو ساٿڙو، بديون بخشيندا،
واهر والي ٿيندا.
ان تان آهيان ڪينڪي، ڏوهن ڏي نه ڏسندا،
اڇي حامي ٿيندا.
نانڪ نينهڙو سنگهارن سان، ساڻ وٺي ويندا،
يوسف ياري ڏيندا.

نانک يوسف جو ڪلام

*

ماروئڙن سان، ماروئڙن سان، ٻڙي جيڏيون،

منهنجو پهه پاهت،
ڪنپيون ڪائيندس ڪيت سان، مڙي ملڪ ملير،
پسيون ڏونر ڏيهه جا، ماڪيون منڙو ملير،

پاڻي رو پس پت
ايندا ايندا لوءِ لوءِ، پيجي قيد ڪلا،
پاڻ سجاڻي پنهنجو، مون ۾ لک گلا،

ساهه گهوري ست رت.
خوب ڪتي مون لوئي، لاڪيڻي رنگ لعل،
ٻن زيور زر بافتا، عمر ماڙيون مال،

ساهه سانگين سين ست.
موڪ ڪندا مسڪين جو، جنهن ۾ سهو گناهه،
بندياڻيءَ ڪي بند ۾، آهي آس الله،

خوشيءَ ايندو خط.
سي ڪندا ور واهرو، آهيان جي جي نام،
نيندا يوسف نال مون، محب منا منجهه نام،

هستي هسندو گت.
ماروئڙن ڏانهن ماڙ، ماروئڙن ڏانهن ماڙ،

الو الو آهي مون نماڻيءَ جي.

نانڪ يوسف جو ڪلام

رمز اڪين سان ڏسي جيان ٿي، ويڙهيچن جي واڙ.
درد وصاوءن آهي انهن جو، همدم هينئڙي جو هار.
پٽ پٿيهر جوڙا ظلمين، ساڙيون سامرا ساڙ.
اصل لاڪون مارو‎ئڙن جي، آهيان آءٌ اجاڙ.
نانڪ نينهڙو نباهيو، نہ تہ هيس بيمار.
يوسف ياري يار سچي سان، سائين آهہ ستار.

*

مارو‎ئڙن جي موڪ، مارو‎ئڙن جي موڪ،
الو الو من ۾ محبت مون جيڏيون.

عشق انهن جو آهہ اندر ۾، جهانگيئڙن جي جهوڪ،
سنگهارن سان چونديان سگريون، سڦرو ڪائي سوڪ،
پڪا ڏونرا پيرون پٽ جا، پنهنوارن جي پوڪ.
يار ماروءِ سان نانڪ يوسف، لوئي ساري لوڪ.

*

مارو‎ئڙن جي آهي، ماڙ سدا ڙي، جيڏيون ماڙ سدا،

اگڻ ايندا ئي گڏ نيندا.
آءٌ بندياڻي ميري منڌڙي، جيهي تيهي سائن سنڌڙي،
اباڻن تئون اديون ساهہ فدا، واهر ٿيندا وني ويندا.
آءٌ نماڻي آهيان نڌري، عشق انهن جي ساهئون سڌري،
بند بند برهہ جي ورهہ وڏا، چڳي ڪندا نيبهہ نيندا.
آءٌ اَجاڻڻ لوئيءَ واري، ايل پنهنوارڻ ذات پنهنواري،
پر دل پور ٻڏا، بديون بخشيندا ڏڻ ڏيندا.
قوت اسان جو پيرون پڪڙا، ڏٽ ڏاڏاڻو ڦوڳن ڦڪڙا،
سچي تہ سڻ عمر ادا، چاڪ چينيندا اگڻ ايندا.
نيڻن يوسف نيبهہ نينهڙو، محبت محبن سان مارن ميڙو،
درد دل شور سدا، عيب ڍڪيندا خوشيون ڏيندا.

*

نانک يوسف جو ڪلام

نت مون ماروئڙن جي ماڙ، آهيان تن آڏار.
ڪونہ ڏسان ٻيو ڪونہ چوان ٿي، رمزن واري راهروان ٿي،

ٻڙيون پر ٻڪرار.
پانڌياڻيءَ جون بديون بخشيندا، ويڙ هيچا اچي واهر ٿيندا،

رکندا پت پنهوار.
لوئيءَ جي لڄ پاڻ نباهي، چوءبنديءَ جو وس ڙي چاهي،

اڻ جاڻي آچار.
مارن ملڪين مينهن مانداڻا، وسون ٽئڙيون ڏيهہ ڏاڏاڻا،

ويڙهيچن جي وار.
نانڪ يوسف يار تنوارون، پرت پڪارون درد ڏڪارون،

پلئہ لوئي نہ لاڙ.
*

دم نيبهہ نينهڙو نيندا، پرين ايندا واهر ٿيندا،
مون جيهي مسڪين سان، اچي پنهنجو ڪرم ڪريندا،

نئي گولي گڏيندا.
فائق فيض نگاهہ موءن، دل سارو ورهہ وندبيندا،

پرين اجها پريت اڏيندا.
ڪوهيارا ڪوهہ ڪاف تي، رسي دانهن دست ڏريندا،

ماٺ مهروء نظر پريندا.

نانڪ يوسف جو ڪلام

آرياڻي عاصئڙن کي، ڏسي ڏوهه بخشيندا،

وري ڇپر ڪين ڇڏيندا.
يوسف هن يتيم کي، پنهنجي سات سڏيندا،

ڏڪيون عيب ڍڪيندا.

*

سارو بيڪ بناءِ ري يار، هي جڳ بازي ڪوڙ پچوڙي،
الله درد ۾ الله درد ۾، صحيح آهي سماءِ

ڍهون مرشد محبت سوڙي
درد قبولج دل سان هڪ تون، سچو عشق الله،

درد وارن آ آگهه اڳوڙي.
عاشق اڳنا ڪاهه عشق ۾، پسي ترس نه تاءُ،

درد ۾ ڪر تون تن من توڙي.
ترڪ دنيا دين اهل دنيا جو، اهو پر ريجهي راءُ،

عشق فرمودو رمز حضوري.
نانڪ يوسف نينهن جون شاديون، سولو عشق سياءُ،

طالب دنيا جي منهن ڏوڙي.
*

ڪندا پاڻ پلائي، مون سان محب بجائي،

آءُ جنهن جي آهيان.
لاتقنطو آسرو، پاڻ پرين فرمائي.
سو پلايون سندن پائيان، لئون اچي جن لائي.

نانڪ يوسف جو ڪلام

بخشي ايندا بديون، دل جني پرچائي
ناهي تڪيو ڪوئي انهن ٻاجهون، پرين آس سدائي.
يوسف يار جي دامن محڪم، روز قيامت تائي.

*

عاشق صفا سچي سڻ، هٿ ڪر خيال ڪي.
فرمايو سچي مرشد، منجهه درد حال ڪي.
آهي اونهو يارو، قلزم برهه جو ڪارو،
گم ڪرڻ تنهن ۾ سارو، هستي محال ڪي.
هن راهه ۾ هشياري، هردم جي خبرداري،
سمجهي عشاق ڪاري، موتو مثال ڪي.
عاشق ٿيڻ توائي، ڪنهن منهن نه ٻئي هوائي،
پر هيءَ بشارت آئي، واحد وصال ڪي.
وحدت ۾ خود وسارڻ، سارو ڪپر سنوارڻ،
هڪ رمز ۾ تهارڻ، گل گل گلال ڪي.
رک ڏيان من ۾ مورت، يوسف سڄڻ جي صورت،
ڪيڪاف جي ڪدورت، پسندين نه ڪال ڪي.

*

عمر سپ افرادگذاريم، هئہ هئہ دم حيواني ۾،
پاڻ آهين پر جهائڻ وارو، پير پريت جوانيءَ ۾.
لائڻ نينهن نباهڻ توتي، حال جنين حيرانيءَ ۾.
تن سان شامل هر ڪنهن حيلي، واهر تون ويرانيءَ ۾.
غفلت ۽ گمراهيءَ ۾ هون، دم ويا ناداني ۾.
جيهي تيهي تو لڙهہ لڳڙي، سر ستي قربانيءَ ۾.
درد فراق هجر دل دانهون، پارک پريشانيءَ ۾.
مون جيهي بدڪارنہ ٻي ڪا، صاحب تو سلطانيءَ ۾.
يوسف غيب الله جو بخشون، دانهہ درازانيءَ ۾.
سگ اسين دروازي تن جا، نانڪ نينهن اخوانيءَ ۾.

*

ناهي ڪوئي ڪنهن ٻئي ڏوهہ،
پنهنجو سمجهڻ پاڻ.

نانک يوسف جو ڪلام

مرشد مون کي هيئن فرمايو،
چڱ هستيءَ جو چوهہ.
حقيقت جن حق سڃاتو،
تن سان رب جو توهہ.
محو ٿيڻ منجهہ مورت مرشد،
ٻيو ڪل ڪوڙو موهہ.
منهن ڪارا تن مردودن جا،
جي ڪن ڪنهن سان ڊوهہ
پاڻ کڏي ڪر پاٽئون پاسي،
تان پسين عشق انبوهہ
جو هوندو فرمان هادين سان،
پسندو ڪونہ اندوهہ.
ساک سچي برهي جي سمجهڻ،
بي پرجهڻ ناهہ ستوهہ.
يوسف سچي دل دلبر سان،
آهي اصل ڪئون نوهہ.

*

نانگا نينهن ڪيا نروار، روءُ ۾ پاڻ ريجهائن ٿا،

پر ۾ پاڻ پڇائن ٿا.
ڏندبا ڏڪندبا ڪلهي ڪنيائون، منڪر سندو مٿو پڳائون،

ڪيائون عين علي اظهار.
ڪمريون ڪشتيون ساهي ٻڌائون، پورب سنداپنڌ پچيائون،

ٿيا بازر ڪئون بيزار.
پاٽن سنديون پريون ٻڌائون، دلين سنداوجي دونهان وڌائون،

ڪيائون دونهن تي ديدار.

نانک يوسف جو ڪلام

نانڪ هوندو درس درازين، يوسف پنهنجي عارين وارين،

مون کي سک سچل جي تار.

*

هل هل دل چاهئون چل تون، وري وطن پنهنجي پنهنجي،
ديس اهوئي ڪين وساريو، جوش برهه ۾ پاڻ نه ماريو،

هت حيف رهڻ پلپل تون.
عمر دنيا دل بازي ڪوڙي، محبت رب جي مايا موڙي،

منجهه عشق الله جل جل تون.
وطن ويندين آرس چاهئون، نينهن نياپو نت اوڏاهون،

چڏ چوڙ چل چل تون.
ساعت هڪڙي هيءَ حياتي، عشق الله ريءَ محض مماتي،

سڻ ساک سچي سل سل تون.
يار اندر ۾ يوسف سوئي، همت جهڙو مرشد جوئي،

سر سمجهه اهو ول ول تون.

*

ڪهڙي ڳالهه چوان، دل جي دل ۾ دلبر يار،
پير مغان مون کي ائين فرمايو، سجڻ درد سنوان،

ٻيا سي پينگ پنوان.
ڏکن پنيان سکڙا، ميٺج سور سنوان،

نت نت جوش نوان.

نانڪ يوسف جو ڪلام

سوز انهيءَ جو سرتيون، ناهي ڪو تار توهان،

چا پڙ پرجهو اوهان.
نانڪ يوسف يار جي پاروءِن، پيرين هر ڪنهن پوان،

نايو سيس نوان.

*

هيءَ راند عمر ساري چل پل جو آهي چٽڪو،
عاشق سمجهه سرهو احوال درد جهٽڪو.
مت وٺ مرشد جي رک هوش نه ٿيءُ ٿٽڪو.
صاحب سڄاڻ من ۾ ناهي ڏور ڏيهه ڏٽڪو.
محبت جي ميدان ۾ پڙ خان ملهي ڪٽڪو.
ٻيا سڀ وهم وساري واٽو برهه موءِن وٽڪو.
آهي عشق راهه ۾ اصلوءِن سر واهين جو سٽڪو.
پهلي وجن پهلوان ڪري پاڻ پنهنجو مٽ ڪو.
دنيا دورنگي ڊوهي بازي اجايو اٽڪو.
فاني فنا گذر ۾ ڪوڙو لاڏ ڪوڙو لٽڪو.
يوسف سوال هي سچ سالڪ نه سٽي گهٽڪو.
ريءَ عشق الله ٻيو سڀ ڳالهين سندو نه ڳٽڪو.

*

يار سڀ ۾ آهين، توريءَ هلائي ڪير.
خاڪي صورت مردهه مورت، محض مٽيءَ جو ڍير.
ونحن اقرب تو فرمايو، ڦند نه جنهن ۾ ڦير.
ڪل شيءِ هو الله هو. هرجا تون نرشير.
ڇڏي هستي تانگهه بره ۾، جيئن گهاتن جو گهير.
يوسف حيرت عبرت عشقي، منجهه يارن آيڪ پير.

*

هوءِ نال نه نيائون، سرتيون وڏا مون وس ڪيا،

منهنجي منت نه مڃيائون.

نانڪ يوسف جو ڪلام

سندين صحبت اورڻ آئي، اندر ٻاهر وحدت وائي،

پنهنجو درد ڏنائون.
پاڻ اٺارن پاڻ ويهارن، پاڻ ئي مارن پاڻ جيارن،

مجنون من ڪيائون.

ڏکن دردن ڏيل ڏکويا، عشق انهيءَ جي جهڙاڳ جهويا،

ساهه سوزڙو سجائون.
ناهي پنهنجي ڪا اختياري، رمز عجيبن آهي ساري،

تنهن چوٽيءَ چيائون.
نانڪ يوسف يار اداسي، مون من ڪيڙو محبت پياسي،

ويراڳ سر ڪيائون.

*

طلبي ڪونہ الله هئہ هن ڳالهہ جو هينئڙي هوليئڙو،
عمر اجائي ائين وڃي ٿي سمجهہ ثواب گناهہ.
فاني ٿيڻ منجهہ بقا جي ڪوءِن پروڙي راهہ.
آيو حيرت حال ۾ عبرت منجهہ ارواح،
راتيان ڏيهان روچ اکين ڪي، سرتيون سڪ ۾ ساهہ.
دنيا ڏوتي عادت لوطي ولهيءَ موءِن نہ ويساهہ.
درد وارن ڪي ڪنهن جي ناهي پرينءَ ريءَ پرواهہ.
نانڪ يوسف يارا توکي عشق هادي همراهہ.

*

چڏ تون هوش حيوانيءَ جو،
سر سمجهہ صحيح انسانيءَ جو.

نانڪ يوسف جو ڪلام

چاھ چڱي سڻ ھيءَ چڱائي، جا پوڪيندين لڻندين سائي،
عشق الله ريءَ عمر اجائي، ھي ھو حرف حقانيءَ جو.
چھن گولن چاھ برن سان، ڪوڙن گڏھن گاھ ترن سان،
ميي مجھي مين جھول جھرن سان، عشق ڪھي دل دانيءَ جو.
شوق شڪارن پيو ڪل ڪوڙا، ھي ھت ناحق ہنڌن ہوڙا،
ملن قاضين مسئلا موڙھا، غلبو عشق ربانيءَ جو.
موڳا تون مٺ عادت ماتي، ورھي واري ھت ڪر ڏياتي،
حق ديدار جيوڪر جھاتي، سر سچي سبحانيءَ جو.
مرشد مورت من نھارين، ھنجون سوز سدائين ھارين،
ڪال نہ ايندءِ دم سنپارين، شوقعون شاھ جيلانيءَ جو.
نانڪ يوسف يارن ياري، مرشدن جي مھر ستاري،
عشق اجاري تاري تاري، سر قربان قربانيءَ جو.

*

بيٺيون جھڙ جھوئي، اڪيون پرينءَ جي پار ڏي.
درد اسان جي دل دوڙائي، حال چوان تان روئي.
نت نت راھ نھارن چشمان، ڪانگ اچي من ڪوئي.
منھنجي دل ديوانيءَ ڏيندو، دلاسو تان سوئي.
سارو ئي اختيار انھيءَ جو، آھي نظر ۾ جوئي.
نانڪ يوسف جان پياري، ساڻ پرينءَ پوئي.

*

رھيون آھن روح ۾، جيجان جو ڳيئڙن جون،

اوران سنجھ صبوح.
سڪيون سيليون سرانھن جون، اندر عشق انبوھ.
مون من مستانو ڪيو، پرينءَ جي پاہوھ.
پريا پورب پار ڏي، ڪارا چڙي ڪوھ.
ساھ اساتي اڳ نہ ھئڙي، لاھوتين ڪالو ھ.
بخشينديون پورن ڪي، ڏوٺ ڏمر ۽ ڏوھ.
نانڪ يوسف يار عجائب، واسينگن سان وروھ.

نانڪ يوسف جو ڪلام

*

رهجي اڇي يار توسان.
عشق اوهان اڪڙيون اٽڪايون، ليئڙو ليئڙي پلپل پايون،

صاحب سڃي يار تو سان،
دلبر هي تان دلڙي ديواني، سندءِ محبت ۾ مستاني،

رڇيون رڇي يار توسان.
هي دم دم دم دلبر سائين، طرف اوهان جي هر هر جائين

اڇون اڇي يار تو سان.
دم اناالحق اوهان فرمايو، موج انهيءَ ۾ مقرر آيو،

مڇون مڇي يار توسان.
هادي هر جا تون هين تون هين، يوسف يار نہ نانڪڏون هين،

سڇو سڇي يار توسان.

*

ٻيلي پنهنجو پاڻ سنيار، تون تان آهيان ڪاٿي ڪونہ ڪو،
سميع بصير عليم ڪليم، پنهنجو پاڻ نهار.
جو آهي سو ظاهر باطن، ڇهڇٽو ڇوڏار.
درد قبول ڪرين دلبر جو، ٻي سڀ ڪوڙي ڪار.
پير مغان جي در تي دم دم، عاشق هنجڙيون هار.
نانڪ يوسف يار اهوئي، يار نہ ٻئي ڪنهن يار.

*

هوءِ تون شڪر گذار، ڇو درد ڪرين ٿو دل تي؟
من ڪان الله ڪان الله لہ، اهو رک اعتبار.
فهو حسبہ فڪر ڪر، دوست ناهي دم ڏار.
يحبهم و يحبونہ، وڻج ڇڱو آهي واپار.
فاذڪروني اذڪر ڪم، رک اهو روزگار.

نانڪ يوسف جو ڪلام

دنيا جي هشت جو، وهم نہ ڪر ويچار.
رجال لا تلهيهم تجارتہ قرب سان ڪم ڪار.
و هو معڪم اينما ڪنتم، ڪيو تن قول قرار.
يوسف پنهنجي يار سان، هوءِ هميشہ هوشيار.

*

آندو عشق الله، جيجان جوڳيئڙن ڪي،

سرها ٽئڙا ساهہ.
سامين ساز وڄائيا، عشق منجهان آڙاهہ.
وڄن طنبورا طلب جا، مرليون مست متاهہ.
ذاتي ذڪر الله سان، لاالله الا الله.
اڱڻ مون مسڪين جي، آيابخشي بديون گناهہ.
نانڪ يوسف يار بهاران، مرشد نور نگاهہ.

*

ٻيلي هو هو هو دل چوءِ تون، هو جي حرف هاديءَ جي حال جا.
نينهن جا نقط ڪير چپائي، ضابر نوبت زور وڄائي،
ٻيلي رو رو رو دل رو تون، منجهہ راهہ برهہ رهوال جا.
عشق بنا ٻيو پنڌڙو باري، صورت مرشد وحدت واري،
منجهہ پئو پئو پئو دل پئو تون، هوجي جوهر جوت جمال جا.
ڪارونيار ۾ ڪاهہ تون اڳتان، روح روشنائي ناهي تڳنا،
ٻيلي پئو پئو دل پئو تون، مون ڪي قسم سندن هڪ سال جا.
منجهہ مماتي حال حياتي، سچو ستگر سونهون ساٿي،
ٻيلي وو وو وو دل وو تون، ڪر يوسف دم خيال دا.

*

منهنجو آهين تون، تنهنجو تار تڳان تن من ۾،
هندو مومن هر مظهر ۾، صحيح سڄاتو مون.
حيف انهن ارواحن آهي، جي ٿا پائنئن ڏون.
ازل لاڪون لايون تن من، تنهنجي نينهن نيون.
عشق الله ريءَ عالم ڪل ۾، پينگن جان پون پون.

نانڪ يوسف جو ڪلام

صاحب تون سرپوش اسانجو، تنهنجا دست مٿوءِن.
يوسف يار سوالي تو در، مهر سندو سان نت مرڪون.
پس ديدن ۾ ديدار، ڪير آهي جو تو ڪري نظارا،
دل ۾ ذاتي پائج جهاتي، گذر ڏسڻ ۾ سير صفاتي،
باطن ٿيا اظهار، پاڻ پرين پنهنجا ڏسي پسارا.
حسن هزاري محبن ماري، خيال خدائي خبرداري،
پاٽئون رهن بيزار، جيئن ڪرن سي مست متارا.
ڪي دهشت ڪئون دور ونن ٿا، ڪي شهه عشقئون شور ونن ٿا،
بار ڪيهي ڪيان تڪرار، مرشد من ۾ عشق اوتارا.
نانڪ يوسف شهه سهاڳي، عشق معشوقن درد قاڳي،
آهي برهه بي اختيار، پاڻ ڪرڻ گم عشق اشارا.

*

پرين مون ۾ عيب عميق، بديون بخشيندوءِ لائق ڪندوءِ

واهر ٿيندوءِ.
نماڻن سان نازڪ نينهڙو، پاڻ نياءِ شفيق
مسڪينن جو تو ريءَ ناهه ڪو، حق هادي رمز رفيق
ميريون منديون مون ٿئون ميٽيندوءِ، سهٽا حسن حقيق.
تون ڪل جو پوش آرياڻي، هت هت لاشريڪ،
نانڪ يوسف يار درد ري، ٻيا سڀ ڪم ڏند شيڪ.

*

اهو جوڳي جهنگ ۾ آيو، ڏس روپ رکي بيرنگي،
تنهن ڏاڍو شور مچايو، ڏس روپ رنگي بيرنگي.
مرلي سوز فراقئون قوڪي، جهم جهم جهمڪو لايو.
تخت چڙي هيري لڳ آيو، آٽي عشق اڙايو.
عاشق صورت سيالن وارو، ماهي الله ملايو.
جهنگ سارو حيران ڪيائين، تنهن ڏس تان پاڻ لڪايو.
تخت هزارو چڙي هزاري، تنهن پرديس پڇايو.
مرلسي بسمي بشيهر جهولي، تنهن هينئڙي پاڻ لڳايو.
ڪو جو تنهن ڪي برهه باطن ۾، هيري چوٽ چلايو.
راوي رانجهن چڙي ڪناري، تنهن اڇي ورهه وسايو.

نانڪ يوسف جو ڪلام

ڳليءَ ڳليءَ ۾ ٿيو گداگر، درسن ڪاڻ سڪايو.
نانڪ يوسف نالي جوڳيءَ ۾، پر پاڻ ڇپايو.

*

اداسي ائي پھر هون يار سھڻا
فراقن ۾ هت ٿا گذاريون لاچاريون.
ٻن ريءَ هوتن هئڻ هيءَ حياتيءَ،
جيئڻ ۾ جنجالي بھاريون چڪاريون.
فنا ۾ فڪر ڪر تون طالب سچائي،
اچن ٿا سي هستيون گزاريون وساريون.
دم دم سانباها اچڻ جا ايڏاهون،
هنجون سوز هاريون ٿا راهون نھاريون.
ڪڏهن يار ايندو ٻانهي نال نيندو،
ايڏاهين قطارون ٿا ڪانگن اڏاريون.
آهين ساڻ يوسف نباهڻ تون وارو،
خدا لڳ سڄي دل جون زاريون هزاريون.

*

آهي مددگار مرشد سچو مون نماڻيءَ سان هر حال همت سدائي،
محڪم سچو ساھ ويساھ تن تي توڪل سندي ڪمر جن ڪشائي.
ظاهر باطن نگھدار هادي، فقر فيض دامن جني کي ڪشادي،

نيبھ ننگ واري انھن کي سيائي.
پرين پنھنجي رحم سان تار تارن اجارن سيھ دل مھر مان نھارن،

پسي پلن ڪئون تہ آخر پلائي.
ڪمي ڪانہ محبوب جي مھر پارون، اديون دل ۾ سھوان سوين سڻ پوڪارون،

لائق شاخ نہ ليڪن ڏلن جي ڏلائي.
عمر اجائي هاءِ من مون وڃائي، ڪفر ڪار واري نہ ڪيڙم ڪمائي،

نانڪ يوسف جو ڪلام

چوڻ ۾ درد جي نہ آهي ادائي.
يوسف يارانو يگانو شهانو، منجهہ عشق اڇلن سچا سر نشانو،

انهن سان رفيقي رحم حق بجائي.
*
هيءَ محبن ڪي خوش آئي، ڇڏي فنا ڪي بقا سڏائا.
باقي ٿئڙا وجي بقا ۾، پرين پنهنجي سير لقا ۾، هاديءَ ڪي سنڌ سپائي، سچي تہ صاحب سچ سيباڻا.
منجهہ حضور هاديءَ جي يارو، ظاهر باطن نينهن نغارو،
منڻي مرشد چوٽ چلائي، سڻي هيءَ عقل ٿين اياڻا.
پاڻ پيغمبر ڪيا مختاري، ڏنين ڏيهہ ڏٽيءَ ڏاتاري،
فلڪ ملڪ هيءَ وائي، سچو بي هوڪو سچ سجاڻا.
پنهنجي پرين پاڻ گهرايا، هت بہ هاڪي ڏيهہ سڪايا،
مڙي ملڪن سيج ڪوچائي، پنجن تنن يارن من ڀاڻا.
فائض ڪل اولياء ڪيائون، پنهنجو عشق امداد ڏنائون،
ڏس روز رکي روشائي، حافظ محمد سچ سماڻا.
حورن ڪيڙا هار هزارين، خاطر پرين انت اپارين،
هيءَ غيبوءِن عشق الائي، عند مليڪ مقتدار يار ٽڪاڻا.
ٻارهن سو ٻائيئاليهہ تياري، چوڏهين رمضان هجر هسواري،
واڳ وطن تي ورائي، ڏيئي عشق اواڻا.
يوسف يار سڄڻ ڪيو فراقي، موٽي ملندا ٿيندا اوطاقي،
اها ڳالهہ برهہ ٻجهہ ٻائي، روئن نانڪ نيڻ نماڻا.

*

سارو ئي عشق اسرار، رنگن ۾ جو آهي،
طرحون طرحين تال تماشا، نقشو نقش نگار.
فوق تحت گهنگهور برهہ جي، جانب جو جنسار.
هي دم ڇٽو چلٽي بازي، هت هت ڏس تڪرار.
اواگهہ آون عرش منارو، ويتر وجد وسار.
ٿيڙا اويڙا عشق اويڙا، برهہ پيڙ پڙڪار.
بي اختياري ٻانور ٻاحي، ديدن ۾ ديدار.
ڏس ڏکي دل حسن اوتاري، دم دم دردَ پڪار.
انا احمد بلا ميم، سمجهہ اور نہ جنهن جو پار.
اوڪا پرجهج ڳالهہ انهيءَ جو، الستي اقرار.
ڪيئن وساريو تو دل غافل، هوش رکين هشيار.

نانڪ يوسف جو ڪلام

نانڪ يوسف يار غريبي، واٽ ونڻ ويچار.
ڏيان سچي گرچرنين لايو، حاضر همدم يار.

آهي عشق حسن اسرار، لکن هزارين نينهن نهوڙيا.

هينئڙي حيرت حال انهيءَ جي، ڏکن دردن جال انهيءَ جي،
ڏس رمزن جو رمتار، يار سهڻي سهڻا ڪمڙا جوڙيا.
نور نبيءَ جو مور مهاندي، ڳڻ جنهن جا ڳالهيون ڳاندي،
اتي وڻ وڻ ۾ ويچار، ٻيائيءَ ڏس جو عالم ٻوڙيا.
علم عقل جون عقلي باتان، ڪوئي باب نہ ڪوئي، ماتا،
ريءَ پرجهڻ ڪوڙ ڪفار، هي سڀ هتڙي هر ڪنهن ڇوڙيا.
آل نبي اولاد عليءَ جو، آهيان گداگر تنهن ڳليءَ جو،
ڪل جنت جو جنسار، جيءَ سندن تان ٻئي جڳ گهوريا.
حق سچي تلقين هنديءَ جي، فتح مبارڪ مون مهديءَ جي،
چمان فقر سندن پيزار، دين دنيا جا چمڙا ٽوڙيا.
شور عاشقن حال حقيقي، پير مغان سر خال رفيقي،
واه شه منصور عطار، عاشقن اچي سرگهورون گهوريا.
نانڪ يوسف يار سدائي، چئني يارن هڪ هيڪڙائي،
آهي ستگر سڀ ديدار، هت هت محبت ماڻڪ جوڙيا.

*

جهاتي پاءِ حسن ۾ جهاتي، جنهن پاتي ٿيو عشق اثباتي.
حسن هاديءَ جو سيوءِن سهڻو، دل رمز اها دن راتي،

سو تان هردم جيءُ حياتي.
ديد ڏني دم پرتئون پيهي، تا جهاتيءَ ۾ ذر جهاتي،

پسين دوست اندر هو ذاتي.
طالب توتي حق اهوئي، سڻ گوش رکي گوشاتي،

ڏهون هاتف ري پرياتي.

نانڪ يوسف جو ڪلام

گم ٿيڻ هت آهي عشاقن، موتو قبل مماتي،

منجھ باقي برھ براتي.
تنهن پوءِ تئين تون وحدت واصل، وھ رمز اها جنهن ڄاتي،

تنهن سير ڪيو سوغاتي.
حڪم سيوئي محض محبوبن، ڏھون رهبر خبرون خاطي،

پرين پاڻ آھن شفقاتي.
هي هن هن سان ڏور ڏکن جو، هڪ بحر برھ برساتي،

مصلا تي پڙھ صلواتي.
عشق اوتار هادي ٿو ڄاڻي، ناهي عبد ناهي عباداتي،

سو صاحب سمجھ صفاتي.
نانڪ يوسف ديس معشوقن، ڪهڻ ڪسڻ قرباني،

ناهي ڪم ڪنهين ڪمذاتي.

*

ڪيڏو ستم سهايئہ ٿورو لکن جو لايئہ،
موسيٰ جو طور سينا تي تجليءَ ۾ سر جلايئہ.
ابراهيم کي آزاھ ۾ ويرين هٿان وجهايئہ،
اسماعيل کي ذبح ڏئي ڪوني آٽي کهايئہ.
جرجيس کي جفا ڏئي يحيٰ قتل ڪرايئہ،
ڏئي زور ذڪريا تي ساڻ ڪرٿ جي چيرايئہ.
حسن کي زهر ڏئي ۽ حسين رڻ کهايئہ،
وجهي ڪوس ڪربلا ۾ ڪنو عشق جو ڪنوايئہ.
يوسف هن يتيم کي پنهنجي نينهن ۾ نچايئہ،
گهونگهٽ ۾ ڏئي ڏيکاري رئندي کي يار هسايئہ.

نانک يوسف جو ڪلام

*

تون تان اهو آهين جي پاڻ سڃاڻي،
غير خدا ناهين يار ناهين.

پنهنجو پاڻ نہ وڃہ ڏس، اسم جسم چاهين.
سيڪا صورت حق جي آهي، ڏس سير سڄڻ ماهين.
اڇي صورت آدم ذات ۾، ناهہ لڪين ٿو ناهين.
سوريءَ تي منصور ڪي، معراج عشق شاهين.
گنگا جمنا دوارڪا ڏس، ڪعبہ ڪاڏي تو ڪاهين.
ڏس ڳهيلا ڳالهہ انهيءَ جو، الانسان سري لکيو آهين.
نيڻن يوسف آءٌ نہ ڪوئي، دم عشق الله آهين.

*

بيزار آن بيزار آن بلڪل زحود خود ڪئون پرين.

يار دين ڪفر سان ڪم نہ مون.
دين مذهب عشق ناهين، ڪوڙ جا ڊوڙ ڊوڙيون ڊاهين،

برهہ بي اختيار آن.
دل دنيا ڏي دين واري، ڪار هيءَ ڪين آهي موچاري،

جو عشق ڪئون انڪار آن.
درد جو دل سان يارانو، يار عاشق رک يگانو،

درد وارن يار آن.
عشق نا جنهن دل الاهي، هر دو جڳ تنهن رو سياهي،

سنهن نبي سردار آن.

نانڪ يوسف جو ڪلام

همت هادي آئي يارو، جنهن وڄايو نينهن نعرو،

انا الحق اظهار آن.
نينهن نانڪ دل سڄارو، يار جو يوسف نظارو،

درس دل ديدار آن.

*

توسان لڳو تو رمين، توسان لڳو تو رمين،

هر ڪنهن پورو ڪمين.
عرب عجم چئو چارئي قبلہ، ڄا ايي ڄا لمين.
نحن اقرب رب وسي ٿو، هم نہ ڪوئي تمين،
صورت ۾ سير الاهي، صحيح سڄاڻج چمين.
ڪل يوم هوفي شان، پلپل پلڪين دمين.
يوسف يار هميشہ حاضر، عشق الله اوهين.

*

آهي دل جي دم دم درد سان يار،

اور اندر ۾ پهر انئي.
پير مغان مون کي هيئن فرمايو، وحدت وارو سيد سڻايو.

دين ڪفر ٽيئڙا ٻٽ ٻيئي.
مذهب مشرب مون ڄا ڄاڻان، رمزن وارا راهہ سڄاڻان،

مرد وجن تا ٻئي هٿ ڏوئي.
جلوو عشق جو پاڻ سڄاڻي، صم بڪم ٿي ڪر ڄاڻي،

پير مغان ڪئون هيءَ سڏ پيئي.

نانڪ يوسف جو ڪلام

مرڻ جيئڻ معراج عشاقن، درد جو کهڙو قدر قزاقن،

عاشق سمجهن هي سر ڏيئي.
نانڪ يوسف يار جي دامن، دوست درازين فيض تمامن،

چارئي محڪم پنجتن اٿيئي.
*
آهي روح اسان جو رس ميان،
پنهنجي هاديءَ سان هر حال ۾.

ريءَ خوشي محبوب جي عشقي، ڪين اچي ٻيو گس ميان.

آهي دنيا دوز جنجال ۾.
معشوقن جي مهر ٻاجهون، ٻي سياڻي بس ميان،

پاڻ جاڻي دل دال ۾.
دين ڪفر اسلام مذاهب، ڪين وجين تنهن گس ميان،

دم عشق سندن احوال ۾.
شيخي پيري ۾ بزرگي، دل نه منهنجي وس ميان،

ڪين مڃي ڪنهن ڳالهه ۾.
هنر لڪين پيا عشق الله ريءَ، يوسف يار تون دس ميان،

عشق الله هر حال ۾.
*
آيا سي آيا مون تي ماڙ ڪري،
سانگ چڙهي ماروئڙا ماڳ تي.

نانک يوسف جو ڪلام

وسوءِن ٽيڙيون ويجهڙيون، وڙهيچاڻي واڙ،

مايا ڪين مايا.
ڏک تہ منهنجي ڏيل جو، هينئڙي ۾ هاءِ هاءِ،

پايا ڪين پايا
صاحب ڪوڪان ڪن پون، هيس آءٌ اجاڙ،

پايا ڪين پايا.
نانک يوسف نيڙي وسندا، هادي ساڻ ستار،

پايا دل پايا.
*
تر پرچائي ائين وي ميان، يار مليو اٿم جانيئڙو،
درد مندن کي پاڻئون ڄاڻي، مرشد ڄاڻي ڄام آرياڻي،

يار سندر ساميئڙو.
عاشقن سان مهر سدائي، سندي هاديءَ برهہ بجائي،

هر دوجهان ۾ حاميئڙو
دنيا دير ڪفر ڇا ڄاڻان، ڏوهہ ثواب سيرسجاڻان،

دم عشق سوا عاميئڙو.
بيڪسن کي پاڻ تو پالي، ميريون منديون سات سنيالي،

خوب ڪامي ويو حرخاميئڙو.
*

نانڪ يوسف جو ڪلام

ٻڙي آهي جيڏيون اهو ساڳيو يار منهنجو،
تنهن ڪوئي تفاوت ناهي آهي ساڳيو يار منهنجو.

سندي لالڻ لوڏ سجاڻان، منهنجا ساڻ تنهن ڪهڙا ماڻ،
ٻيو ڪير سهاپا سنباهي ڙي، معشوق مختيار منهنجو.
حسن حقيقت ۾ هرجا سهڻو، ٻي رنگ بازيون رنگ رنگ سهڻو،
ٻيلي ڪوپو ايندو آهي، سو حال پسي اسرار منهنجو.
بحر لهر جان موجان ڏڙيون، پاڻ هي پاڻ سان ڪڙڪاڪڙيون،
ٻيلي مشڪل سمجهڻ سا آهي، هي دم هادي سردار منهنجو.
طرحون طرحين موجان گهريون، عشق الله جون جنهن سرنهريون،
ٻيلي پنهنجو پاڻ نباهي، هو حسن سندو هسوار منهنجو.
پرين پنهنجو پاڻ سڃاتو، نجهري نڏر جي ليئڙو پاتو،
توڙي ڏانو ڪيا لک ڏاهي، دل يوسف يار بهار منهنجو.

*

ٻڙي جيئن تيئن نيبهه نيندا، ننگ پنهنجو آرياڻي.
مون مسڪين ۾ سهسين منديون، پلا پنهنجون ڪرن پلايون،
اڇي حب ۾ حامي ٿيندا، پنهنجا لائق لعل سڃاڻي.
يار پرينءَ جي پرنگ پياسي، راتيان ڏينهان روح اداسي،
پنهنجو ساٿ سنپاري نيندا، گهڻو آهيان عيبن هائي.
مون بنديءَ ۾ ٻهون بدڪارون، دوستن جي دردم دم زاريون،
جيڏيون چپر ڪين چڏيندا، رڃ سڄ ۾ سي آهن سائي.
مددگاري دم دم ياري، محبوبن جي مهر ستري،
پرين گولي گڏ گڏيندا، سڻ ورهه جي واهه وراڻي.
عاشقن ڪي عشق بهاري، نانڪ يوسف گل گلزاري،
هت هت درسن دل ڏيندا، پنهنجي در جي پورهيت جاڻي.

*

اڄ پرينءَ جا پيغام، خاطن خبرون خير سڻايون.
طلبت نامون پاڻ مڪائون، ڏس ڪرم ڪريم ڪرام،

وهوا عشق واڏايون آيون.
ڪرم ڪمينن سان پاڻ ڪمائون، هوجي صاحب حڪم حڪام،

ڏس تان ليئڙو ليئڙي پايون.
آن تہ هيڙس ڪينڪي، وهہ سهڻي لکي سترام،

نانک يوسف جو ڪلام

واچون ورهي مينهن وسايون.
فوج فراقن واهه وصالون، ڪفر ڪٽي اسلام،

عشق پڪارون لونءُ لونءُ لايون.
ڪيم تياري طرف تني جي، سرتيون جن جي سام،

تن جون مون سان لڪ پلايون.
نانڪ يوسف يار ڪتابون، شڪر ني هر نام،

ايوين ديدان دوست پسايون.

*

آهن ڏور جفائون جور جيجان، جوڳين جي منجهه راهه،

سڻ تون سامين ڏي ڪر ڪاهه
سڪيون سڪيون سڪائون، نئون نياپو نينهن مڪائون،
منهنجي ساڻ انهن دل اور، آيل سوز سندن کي ساهه.
مک ۾ مرليون ڪمر ڪشائون، پورب سندو پار ماڻيائون،
اهي آڌوتي اگهور، لائي درد ويا ارواح،
ڪاپڙي ڪن چير ارو، هلي پورب پسون نظارو،
مل شوق مچايا شور، محبت مستي عشق الله.
نانڪ يوسف يار اداسي، ساميئڙن لئہ روح سناحي،
منهنجي رات ڏينهان دل دور، اکڙين اوڏهن آهه نگاهه.

*

سگهو واڳڙي ورئي، موٽ ماروئڙا،
پرين ائين نہ جڳائي، پرين ائين نہ جڳائي.
آهون سٽي الاهون، ڪر ماڙ مون ايڏاهون،
آءٌ الله لڳ اوراهون، ڦري ڦيرڙو تون پائي.
سڪ ساهه جون سنپارون، ساڻ ڪنن سڻ تنوارون،
دل درد ڪيون قطارون، آجو قيد ڪوءِ ڪرائي.
اميد الله ۾ ايندا، ايندا ڪرم ڪريندا،
تڪرار تا ڇڏيندا، جيو ڇڏيون بجائي.
يوسف دلاسو آيو، ساتين صحيح سڻايو،
محبوب رحم رايو، تحقيق تو سدائي.

*

نانک يوسف جو ڪلام

ماروئڙا هو مارون، منهنجي ماڙ آيا،

ٽيڙيون وسون وري.
پلڪ انهن ريءَ ٻر پراهون، جن جي ڏينهڙاالايا،

وريا وس چري.
نماڻيءَ جي آيا نجهري، تن لک ٽورا لايا،

برهي ڳالھ ڪري.
قيد هئڻ ڪان آجو ڪيائون، نڪو ٿي باب مايا،

مرشد ٻاجھ پڙي.
ڏک ڏوتين جو ڏيل اڳاهون، منجھ وصال لايا،

سو فلڪ هجري.
عيب اسان ۾ ڏوهه ڏنگايون، مون يار پاند پايا،

سندن پيش پڙي.
نانڪ يوسف ياري يڪدل، مارن مهر رايا،

ڪوٺي سندن ڪري.

*

آءٌ آهيان مشتاق لو، دوست تو ديدار ڪارڻ،
روز ازل ڪئون ٿو رت رئان، عاشقن اشتيق لو.
سڪ سدائي آهي انهن کي، درد ۾ دردناڪ لو.
حيرت عبرت سدا انهيءَ جي، منجھ وصال فراق لو.
هئن هستي آهي نہ ان جي، برهه ۾ بيباڪ لو.

نانڪ يوسف عشق الله ريءَ ٻيا سڀ لاڪ لو.

*

دم عاشقن کي گهڙيون، گهڙيون گذارڻ غم ۾،
ماتم هئہ هئہ هو ليئڙو تن، پاڻ چکيا جن ٻڙيون.
پرت سڃي پرينءَ سان جن، چکڻ مان سي چڙهيون.
آهون سڻ ارواح انهن جون، ڏوءِ ڏوءِن دردن ڏڙيون.
اديون اڪبر طالع تن جا، محبت ۾ جي ميڙهيون.
محرم سي دل درد وارن، جي گهاو برهه جي گهڙيون.

نانڪ يوسف جو ڪلام

آهہ انهن اختيار نہ پنهنجو، قيد زلف جي ڪڙيون.
سهسين لک انصاف انهن جا، سر سٽي جي ڪڙيون.
ڇا ڪربلا ۾ قرب انهن کي، عشق الله جيءَ جڙيون.
يوسف يار مان صدقي تن تان، جي لائي نبنهن نہ لڙيون.

*

غم عشق الله لک لهريون، لهريون لنگهن دم دل تئون.
موجان موج پيا پي خوني، شربت موءن سي زهريون.
ڏڙ ڏر ڏڙيون ڇل ڇل ڇوليون، گهور ڪرنجي گهريون.
حسن معشر ڦن فوجان ڇٽڪيون، ٻيلي طرف عشاقن پهريون.
جاري آهن جوش برهہ موءن، نينهن سنديون سي نهريون.
بن ديدار آهن درما بديون، ساڻ ديد معشرقن ڇهريون
صادقن سان سچو هوڪو، سي منڪر جي ڦهريون.
نانڪ يوسف عشق الله جون، مون سر ڇٽڪيرن بحريون.

ٻيا سڀ وهم وساري، آياسون عشق احسان ۾،
دل خطر خوف گذاري، اڇي پياسون ملڪ امان ۾.

حب وارن کي ڇا حب هاڙهو، ڏک ڏونگر لک لتاڙي،

کي مرد ايندا ميدان ۾.
جي پر پنهنجي لڱڙا سو پرين، سي دل ۾ دوست نهاري،

ٿيا واصل درد ديوان ۾.
ڪيچيئڙن تان ڪين پروڙيو، ويا سسئي سيج سمهاري،

تن حيف تہ هر دوجهان ۾.
عاشقن کي عشق حقيقي، آهي مرشد پير پناري،

منجهہ ديد حڪم ديان ۾.
نانڪ يوسف يار بهارون، منجهہ عشق الله نظاري،

دم عاشقن چست چوگان ۾.

*

چپ چپاتي چپ جي بات، مون آهي پاتي يار چپ.
باغ چپ بازار چپ، بازار جو واپار چپ
شهر چپ بحر چپ، ساروئي سنسار چپ.
نانڪ چپ يوسف چپ، درد جو ڏڏڪار چپ.

نانک يوسف جو ڪلام

*

اقرا نا قيرائڻ مردن جي شان ۾،
محبوب سان چوڻ جو ذرڙو زبان ۾.
آهي ڪاذبن جي ڪيني تحابق سڻ حقيقت،
ڪر قياس پنهنجي دل ۾ ڏس اول قرآن ۾.
چڏ ڪوڙ جو ڪنارو رک عشق شاھ سان،
هڪڙيون رکڻ سٽائڻ ٻيون پو لسان ۾.
سڻ سمجھ هيءَ وصيت منهنجي نہ مان چئي،
حق ٿي مجي تي مڄ تون هوندين امان ۾.
صادق رهن انهيءَ راھ نادان تون نہ ڄاڻي،
اسرار فنا بيقا نينھڙو نيشان ۾.
معشوق سان ٻہ ڳالهيون ڪنهن جي نہ فهم ۾.
جيڪو ڪندو سو ڏسندو دل جي ديوان ۾.
يارو يگانو يڪدل آهي يار حاضري،
ناظر نگاھ ۾ ڏس هو لامڪان ۾.
يوسف رهڻ ياري صفا آ صوفين،
پوءِ ڪري حڪم هلائين هر دوجهان ۾.

*

اڄ نبي اسان جو آيو، وائي وات تي وئي،
ڪريا ڪوٽ ڪفر جا، تجلات تي وئي.
جبريل جاءِ جوڙي، يڪدم آيو ڊوڙي،
سيد جي صحبت ۾، پريات تي وئي.
جنهن رات ٿيو رهاڻيون، ملڪن ڪيون ڪهاڻيون،
حورن سهرا ڳايا، مني لات تي وئي.
هي يوسف يتيم ٻانهو، تعريف ڇا ڪري،
محب مليو مولا سان، ملاقات تي وئي.

*

اڻ ڄاڻن تون، توڪل تنهنجي جن ڪي تون آهين،
توريءَ تڪيو آھ نہ ڪوئي، دل قسم سچا مون.
لاتفنطو دوست دلاسو، تو ساک سچي سئي سون.
لعنت الله لعينن تي، جي ڏوڙا پائنئن ڏون.
نانڪ يوسف يار جي لنوڙي، لڳڙي هڪ لئون لئون.

*

پاڻ آ نينهن نباهڻ وارو، جنهن سر بدڪارن بارو،
جيهي تيهي آءٌ بدڪارڻ، دامن جو ننگ سارو.

نانڪ يوسف جو ڪلام

پير مغان سو مسڪينن جو، جو آهه مدار مدارو.
مندي ميري مٿيءَ ڍيري، ڪري کهڙو ڪرارو.
معلوم محبت حال حقيقت، گوندر غم گذارو.
مون نماڻي عيبن هاڻي، اندر عشق اوتارو.
بيڪس جو هادي سائين، ٿو ڪري پاڻ سنپارو.
ڪفر ڪاري ۾ دل ساري، صاحب قسم سچارو.
عشق اجارو صورت مرشد، ڏسڻ روز نظارو.
نانڪ يوسف يار جون جوڙان، جوڙي پاڪ پيرو.
ڏوهه ثواب ۾ سهڻو سپ سان، ڪيڏي ڪيڏ ڪيڏارو.

*

ٿيو انگريز خراب، هاديءَ حڪم هلايو پنهنجو.
مرسل ميڙي فقر جي آيو، ڪولي نور نقاب.
چارئي يار پنجتن چڙهيا، ڪري ترپلا تاب.
ڪفر سر قتلام انهن کوءِن، ڪولي ڏس ڪتاب.
ماريو منڪر ڪل فرنگي، ڪسي ٿيڙو ڪباب.
اسلامين تي اصل کوءِن ميان، ناهي ڏوهه ثواب.
ڪتون ۽ تارا گم ٿيئڙا، پسي عشق سندو آفتاب.
يوسف يارا رايو رب جو. دل ۾ جوش جناب.

*

ٻيلي هينئڙي حيرت عبرت آهي، هي تان ڪنهن جي تربت يار،
اندر تربت ڪنهن جون ٻوليون، کهڙيون کهڙيون لوءِن جون لوليون،

ٻيلي سڻ ساڏن جا ڏر پت يار.
گم ڪرڻ هي تربت ياري، وجهه نگاهه نگهه ۾ ساري

اٽي شور انهيءَ ۾ شربت يار.
اندر ٻاهر پريم پيارو، روز وڄائي انجد نعرو،

ٻيلي گهٽ گهٽ هوري پر گهٽ يار.
نانڪ يوسف يار اهوئي، گم ٿيڻ هت هئہ دلجوئي،

ٻيلي ونج غريبي غربت يار.

*

ڍوليا ڍڪيندين منهنجون مدايون،
پلن کوءِن پلايون سدائين چڱايون.
عيبدار اصلوءِن ڏيهه ۾ ڏوهاري،

نانڪ يوسف جو ڪلام

گنهگار بدڪار معلوم تو ساري،
توريءَ ڪير بخشي برن جون برايون.
اوهان ڪون سپيئي تا احسان واريون،
مهربانيون شفقتون بي شماريون،
سهو و سپيئي اسان ۾ خطابون.
پشيمان پنهنجي افعالن ۾ آهيون،
اوهين تا اچو پنهنجو نيهڙو نڀايون،
نہ تہ حال ٻر ٻر اسان چا سڻايون.
وري ڪر تون پير مغان دستگيري،
آخر عمر وقت ۾ پير پيري،
مرشد منا توريءَ ٻئي ڪنهن سڻايون.
دل نور نيڻن سندو آ نظارو،
آخر اول تون سچا آن سچارو،
عرض يار يوسف ڏيو درد لايون.

*

ڍڪڻهار ڍڪين تون ڍوليا ڍلايون،
منهنجون برايون ميان تون منڌايون.
اصل ڪان اوهان جي آهيان مان نماڻي،
پاڄاڻي اجاڻي سندءِ در وڪاڻي،
چڪڻ ڪئون چڪايون سدائين سيبايون.
نہ ڪئڙم عبادت زهد دين واري،
عمر وئي اجائي منجهہ ڪفر ڪاري،
تون بخشين خطايون اوهان ڏنهن عطايون.
سيئي عيب مون ۾ سوين گنهگاريون،
ڏسي عيب پنهنجا هنجون هاءِ هاريون،
اچو تا رهايون پنهنجو ننگ نڀايون.
عرض يار يوسف سندو سڻ پيارا،
پارک پال پنهنجا سخن تون سچارا،
تو در پاند پايون پريم تا پهايون.
قربدار آهين پنهنجو قرب ڪيئن چيايئي،
عرشوءَن اچي زمين تي پرين عاري ڪونايئي.
الطاف عاشقن ۾ مچ عشق جو مچايئي،
حيرت ۾ سوين حيران واهہ جو تماشو لايئي.
بوتي ۾ خاڪ خاڪي آدم نبي بڻايئي.
باري بيرنگ رنگ ۾ رنگ سهڻو رسايئي.
احد مان احمد ٿي نانو محمد ڌرايئي،

نانڪ يوسف جو ڪلام

فوو تحت خدائي هرجا حڪم هلايئي.
اسرار ۾ سچو دم حيدر علي متايئي،
ول چل ڪرين تو ڪيڏا چالون عجب چلايئي.
سڀ ڪنهن پوشاڪ ۾ تون پيو ڪونہ مون بنايئي،
هندو چوان مسلمان پرين پنهنجو حسن پسايئي.
يوسف يتيم کي پنهنجي منهن ۾ نچايئي،
گونگٽ موءِن ڏئي ڏيکاري رئندي کي يار هسايئي،
*
ڪونہ ڪم نيڪيءَ سندو مون هنون جو رب راهہ ۾،
عمر ساري گنهگاري مون ڪداري ئاهہ ۾.
اي ادا افسوس دل کي درد ۾ درماندگي،
تياڳ تفسيرن سندو نافع ڪندو مون نگاهہ ۾.
ڪانہ ڪا اوڏهن ڪر ناهي منجهہ اسان بدڪاريون،
لاتقنطو آسرو مرشد سچي الله ۾.
عيبدارن تان سندو حامي سچو هادي اسان،
ٻنهي جهانن طبل جاري عشق جو ارواح ۾.
ڪفر ۾ اسلام چئو تون چا صلاتن بانگسان،
درد دل ويڙهي ويو جن کي بقا يا الله ۾.
يار يوسف جي وچنين آ سچوويساهہ مون،
تار تاري آه ان جي شوق دم دل شاهہ ۾.
*
هادي سچا هر حال ۾ مشڪل ڪشا مختيار تون،
تو سوا واهر نہ ٻي آهين هر ٻوجهان اظهار تون.
عرض هن مسڪين جو سڻ سروار سردار تون،
نوريءَ چوان ڪنهن درد دل عينن سندو اوجارتون،
داد ڪر مرشد اچي ياور يتيمن يار تون،
آهي هت هت اوهان جو دوست دم ديدار تون.
درڪار دل محبت اوهان هر دوجهان ڏاتار تون،
فرياد سڻ دم دم سيندي محبوب دل مننار تون.
پر اوهان پر تي پاتي پاچاڻي عشق جو اسرار تون،
دارون اوهان ريءَ ڪيو ٻيو آهين اڙين آڏار تون.
بخش بدڪاريون پرين يوسف سنديون ستار تون.
شفقت شفا تو هوءِن آهي تون هين تون هين تن تار تون.
*
دلبر درد مندن جي صاحب لهہ تون سار،
صاحب لهہ تون سار ووءِ ووءِ صورت جا سردار.

نانڪ يوسف جو ڪلام

راتيان ڏينهان روح ۾ تون هين تون هين تار،
اڻ تڻ وائي وات ۾ سندو پر پچار.
اڱڻ آءُ اسان جي سڻي درد پڪار،
نجهري نماڻيءَ جي پيرو ڪج پتار.
آءُ وني وچ پاڻ سين دوست منا دلدار،
عاشق تو سين آهيون دم دم ۾ ديدار.
پاڙيا توهان پنهنجا سچا قول قرار،
چمان روز اکين سان پر سندو پيزار.
يوسف جي گل گاريون پيش اوهان هر وار.

*

هاءِ هادي هن درد جو احوال پر ڪنهن کي ڏيان،
تون سميع بصير هادي ماڙ مون مرشد ميان.
راز محرم راز توريءَ بيو نہ ڪو آ در دوجهان،
ساريون سندو ڳڻ ڳالهيون روون اکيون اندر هنيان.
واءِ ويلا آهيون جنجال ۾ دنيا فنا،
مرد سي مرڪن سدا جي نينهڙي تنهنجي نيان.
هيءُ هئڻ هستي حجابي لاءِ تون ڪر الاالله سان،
تيغ عاشق هڻ بهادر ڪاٽ سر ڪنرانيسان.
پوءِ پسين ديدار معشقوقن سندو عاشق سدا،
تار هي تڪرار سڻ تون عجب رب آن چنان؟
عاشقن دم غم سدائين حق محمد مصطفيٰ،
هي جسم هن جي حياتي چا چئي ۽ چا چوان؟
يار يوسف ناهہ ڪو اختيار پنهنجو پانهنجو،
مهر تان محبوب پاران عشق پيالا پر پيان.

*

منهنجي والي ڪندو ور ميان، حق هادي هر دوجهان ۾،
جهڙي تهڙي آهيان، ڪيِ سپرين ڪاهيان.
سرنين تہ نابر ناهيان، سڪ سوز جنهن جو سر ميان.
الا! مون ڪيان الاهون، سي ڏوهہ ڏنگايون ساهون،
اجهو ٿيندم رحم اوڏاهون، دل پئي مون پاڪن درميان.
پايون پلو پهايان، محبوب سنجهہ صباحيان،
محبت جا مينهن وسايان، آهي زور نہ زر ميان.
لک لک ڪيان ٿي راريون، تن طرف ڪانگ اڏاريون،
هاري هنجڙيون هاريون، پرين پرچي اچي ڪنهن پر ميان.
يوسف سهاڳ ڏيندا، ايندا سي ساڻ نيندا،
بخشيندا عيب ڍڪيندا، وري ٿيندم عشق اپر ميان.

نانڪ يوسف جو ڪلام

*

من لہ المولیٰ فلہ الکل
جن سمجھو تن حق حاصل.
برھہ بنا ہي جوڻ نہ ڄاڻي، آدم سو جو سر سڃاڻي،

دردن ۾ دل دل.
درد فراق حسن جون فوجان، عاشق ماڻن من ۾ موجان،

جيئن باغن ۾ بلبل.
نينھن جا ٽي نيشانا ڪوڙي، مرد ميدان ۾ منھن نہ موڙي،

توڙي ٿين هنگاما هل.
نانڪ يوسف يار پيارا، نيڻن تنھنجا خوب ننگار،

جيئن چشمن ۾ چل چل.

*

يا سخي صاحب سچا تو ريءَ نہ مون ڪي واھ بي،
آسرو تنھنجو اصل ڪان ڪانہ جڙ ارواح ہي.
تولئہ لچڻ راتيان ڏينھان معلوم سڀ احوال تو،
يار رسول الله والله سوز سڪ ساھ بي.
تون آهين تون ٿو وسين من ۾ سدا مرشيد مون،
ھر دو عالم شوق تون پر چا چوان الله ہي.
صد هزاران عيب مون ۾ لک بديون بدڪاريون،
سرورا سرپوش جن تون تن ڪيھي پرواه ہي.
فرمايو فائق اوھان صادق سخن ياريءَ سندا،
واحد وسيلا تو نگھاريءَ تو نہ حق الله ہي.
يوسف اوھان جو اي پرين سگ در سندو آهي اصل
تو ڪان منگي محبت مھر بيو غير ڪل ڪوتا ہي.

*

يا نبي سرور سچا سردار تون اسرار تون،
عشق خود انطار تون فوق تحت تڪرار تون.
ديد دل ديدار تون، فلڪ ملڪ مختيار تون
رام رس رفتار تون، واھ گيان گر گفار تون
ميم منصب دار تون، هادي اڙين آذار تون
ديد دم ديدار تون، عربي اجھو آذار تون
چار پنج پروار تون، شاهي علي اوتارتون

نانڪ يوسف جو ڪلام

مرشد منو مننار تون، هر حال ۾ هوشيار تون
ٻيا تمامي تم ٿيا، سردار جڳ ظاهر بقا
هت هت سچو سردار تون، باقي بقادار تون
نانڪ نگهہ نروار تون، يوسف يگانو يار تون
ڪٽي آئين امت جو بار تون، مالڪ تنهن مختيار تون.

*

پاڇي اوهان پرتو پرين، مرشد منا مسڪين هي مسڪين هي.
اندر ٻاهر سهڻا سائين، معلوم توکي چئي چا ٻڌائين،

ڪين هي بي ڪين هي بي ڪين هي.
درد سندو هن مطلب آهي، دين ايمان برهہ تو آهي،

دينئون خلق بي دين هي بي دين هي.
تون هڪڙو هج پرين راضي، دم دم تو در آهي آزي،

تو ريءَ غمگين هي غمگين هي.
نانڪ يوسف يار يارانا، سخن سچا پڙهہ شڪرانا،

هادي حق تلقين هي تلقين هي.

*

دم دستگير هادي دل يار تون رهين،
هم يار تون رهين گلزار تون رهين.
آٽج نہ منجهہ سريرو، آخر فنا خبير،
پائڻ گنهہ ڪبيرو، بيزار تون رهين.
تلقين حق اشارو مرشد سچو سچارو،
هڻ نينهن جو نغارو، بقادار تون رهين.
باهوش دم حياتي، مدهوش قدم جاتي،
هڻ چوٽ اسم ذاتي، تڪرار تون رهين.
نانڪ آواز پرجو، ناهي تفاوت ترجو،
واقف الله جي سر جو، مختيار تون رهين.

*

دم ساهہ سنپار پرينءَ سان، هيءَ هت وسارج ڪاياما يا.
وني خيال وج خيال ۾ پيهي، ڏس خيال خيال سان ڏيهي،

گم ٿيڻ انهيءَ پر فرمايا.
گم ٿي وج الله ۾ ذاتي، تڏهن عشق ڪندو اثاتي،

نانک يوسف جو ڪلام

سچا عشق سخن سجايا.
آهي الٽي راند نياري، ڪوئي سمجهي برهه جو باري،

جنهن درد جا پڌ پچايا.
آهي عشق اصل گمنامي، سر سلامت تهمت عامي،

غافل ڪرڻ ٻيا دل رايا.
دم يوسف جو يار ٿو ٻولي، سنديون وحدت رمزان کولي،

جنهن دل تي حڪم هلايا.

*

مار نعرو عشق وارو، عاشق تنهنجو قرب قرارو،
عشق نبي معراج سونهارو، جيئن منصور جو مست نظارو،

سر اچلي ٿيو ساک سچارو.
شمس الحق جان شيخ عطاري، موج انهن سر مرشد واري،

صدقي صدقي تن تئون يارو.
عشق الله جو جنهن سر آيو، بخت تنهنجو آهه سوايو،

محبت ۾ رهه مست متارو.
ڪفر اسلام کان اڳنا امامت، منجهه ملامت عشق ملامت،

عاشق سمجهن هي سر سارو.
سرتان پيرين هئڻ حقيقي، مون تان ناهي هو تحقيقي،

نحن اقرب عشق اشارو.
هي جڳ حيله سازي بازي، دم عيمت سوز گذاري،

عشق الله ڪئون ٿيو نه وسارو.
نانک يوسف ياري ياري، منجن تن مرشد تاري،

هڻ هڻ عاشق تنهن نغارو.

*

دم الله انت ناهين، جو ٿو پنهنجو پاڻ جوڙي،
ڪڏهن ڪتيران گودڙي ليڙان، ناهه نه هن ۾ ڪوناهين،

نانڪ يوسف جو ڪلام

ڪڏهن چڙهي ٿو گهوٽ گهوڙي.
آهين ناهين جي سڌ سڄڻ کي، برهه پڙڪن باهين،

گهوري هاديءَ جي ٿئون ٿوري.
دم خدائي صحيح نہ سمجهين، اهي اندر ۾ آهين،

جڳ ٻيائي تون ٻوڙي.
نانڪ يوسف يار هڪدم، چاتو پچين آن تان چاهين،

آيو مهارون پاڻ موڙي.
*
آيو آهين هن سير ۾، هادي سچا سرتاج تون،

سرتاج تون سرتاج تون.
پاڻ ٿو پنهنجا حڪم هلائين، حق اناالحق جڳ سڻائين،
درد مندن دل راج تون، دل راج تون دل راج تون.
سهٽا تنهنجون رمزان سهٽيون، مزگان مرچان من جون مهٽيون

مسڪينن معراج تون معراج تون معراج تون.
تون تان مالڪ آهين ملڪ جو، فوق تحت ملڪ فاڪ جو،

آهين سين جو راج تون ڪل راج تون ڪل راج تون.
هيءَ بي هڪڙي پولن پولي، سندءِ در جي گولن گولي،

لاج ننگ سرلاچ تون سرلاچ تون سرلاچ تون.
نانڪ نينهئون حڪم جاري، يوسف يار جي مهر ستاري،

مارطل سچ ساج تون سچ ساج تون سچ ساج تون.
*
ڪيها حڪم تو هلائين، رنگي برهه بيرنگي،
آدم حوا هابيل قابيل، ٿو ڪٽ ڪوٺائين.
ادريش شيث يونس، لک لک لقب ٿو لائين.
دائود لوط يحيٰ، جعفر نبي ذڪريا،
نمرود ڪٽ ابراهيم، آڙاهه ٿو مچائين.
عيسيٰ تنهن تان موسيٰ، فرعون ساڻ جنگي،
هر طرف هر جسم ۾، سو ڪيل ٿو ڪلائين.
ساڳي سوئي محمد، ٿو عاربي ڪوٺائين،

نانڪ يوسف جو ڪلام

هت هت ملڪ جو مالڪ، ڀهون بيڪ ٿو ٻڌائين.
نانڪ نہ ڪوئي يوسف، هاديءَ جي رمزرمزان،
چوچڪ ۾ جان جاني، چشمن چوٽان چلائين.
*

اڏر دم اوڏاهين، جاڏهن جو پکيئڙو،
تو آهي وساريو وطن ڪيئن وسارا.
چوڻ ڇا جڳائي سندي دل جي ٿوروءَن،
ورتيون وجين هٿ، جو لوڪ ڏوروءَن،
افسوس دل جا درد ۾ شوڪارا.
ڀر پنهنجا ڪيئن چڪڻ ۾ چڪائين،
گلالي گليءَ ۾ ڏبن جون ڏباٽين،
تاتي پير پنهنجو رسي نينهن نعرا.
قالو انااللهُ سڻ تون ادا اي،
موتو قل انت موتو گدا اي،
پس تون اشارت برھ جا نظارا.
ڪ نانڪ نہ يوسف گرو ٻول جو هي،
آهي ستگرن جي مهر مول جو هي،
انهيءَ جا حڪم هي سيئي اختيار.
*

واليءَ ڪئي تہ وارڻ، ڀهڳڻ ٻاروچل جي.
فقير جون دعائون هادن اگهايون، جاڏهن ڪاڏهن ٿيون واڌايون،

شڪرانا شڪران.
دوڙ درازين منصب پاوين، ٻيا وت ڪيها پنڌ پڇاوين،

يار يقين ۾ آڻ.
دشمن تنهنجا وجي گم ٿيئڙا، نصراني پس هاديءَ پيئڙا،

ڪامي ٿيئڙا ڪاڻ.
پنجتن پاڪ يار چارئي، مدد توسان دم دم سيئي،

سچي دل سان سڄاڻ
پنهنجو پاڻ ڪي ٿا پر جهايون، قسم الله نبيءَ جو چايون،

سچي عشق ڪهاڻ.
نانڪ يوسف محبن ياري، برھ سارو آهي بيقراري،

نانڪ يوسف جو ڪلام

محبت روح رهاڻ.

*

ويهي ادب سان حال ڪر محبن کي ويچاريءَ جو،
ننگ نباهڻ آهي اوهان تي بندي هي بيڪاريءَ جو.
بچڙيون بديون تون بخشيندين ڏاج توکي ڏاتاريءَ جو.
نينهن نياپو معشوقن ڏي عشق سندو لک زاريءَ جو.
قدمن قول ويهي ونءُ چئہ تون نياز عرض بيچاريءَ جو.
تون هادي تون مرشد مولا تون مالڪ مختياريءَ جو.
شڪر شفيع حمد هزارين تون صاحب سرداريءَ جو.
هت هت حامي آهي يتيمن عيبدارن اختياريءَ جو.
دامن دوست درار اوهان جي فيض نبي نرواريءَ جو.
نانڪ نينهن وراڻو سڻ تون عشق الله اسراريءَ جو.
پير مغان جي پرت اوجر من تي موج بهاريءَ جو.

*

ور ڪندا پاڻ پاڃاڻيءَ جي، اجهي ڪوهيارا ٻڙيون ٻاروچا.
مهر ڪري مسڪين تي ايندا سي نيندا،
لڳي سڪ ساهہ سچي آرياڻيءَ جي.
دم دم فوج فراق ۾ ڏونگر ڏک ڏوري،
ٿي وئي دل دودوءَن دوست دوٻياڻيءَ جي.
ٻي ڪا ڪنهن جي ڪانہ محبت مون محبن سان،
تن تانگهہ هنيون هوتاڻيءَ جي.
ڪاهي رسندا ڪاف ۾ آهون دانهن سڻي،
هن ملهہ خريد وڪاڻيءَ جي.
نقنطو آسرو يوسف يار حق فرمائي،
سچي توڪل عيبن هاڻيءَ جي.

*

عاشق پاڻ وسار تون تاحو آهين سو آهين،
عرش ڪنون ٿي آدم آئي، بيانگوءَن رنگي پوش بنائين،

دستوءَن ديو اڏار.
واحد وحد وحيدوءَن توهين، آدم حوا نالو ڏرن هين،

هيءَ بازاريءَ جي بازار.
سجڻ سانگي سانگ ٿي آيو، رنگ جوڙي تارنگ پرمايو،

آهي دم اهوئي ناچار.

نانڪ يوسف جو ڪلام

نانڪ يوسف يار نظارو، اندر ٻاهر عشق اوتارو،

قسم سچي درٻار.

*

نينهڙو ناهڻ آهي، پرين عاشقن سان توهين،
هو جي فائق وتن فراقي، تنهنجا عاشق روز ميثاقي،
دردن ۾ دردناڪي، ننگ تن جو ڳل هو هين.
ڏي دلگيران دلداري، ڪر مشفق مددگاري،
مون کي معلوم آهي سڌساري، اڪڙين اڪنداپڏوهين.
پنهنجا لائق لعل سجاڻين، ور وهندو جام آرياڻي،
ٿيو حب ۾ حاضر هاڻي، وج ساڻ وني اڻ سونهين.
سڻ يوسف دل جون آهون، پرين سهس مدايون ماهون،
هي رحم سيو ايڏاهون، محبوب منا من موهين.

*

اهي هوت خان بلوچ ايندا مون پنيور ۾،
آهي لوچ اندر سوچ سندن عشق شور ۾.
کهيو ڪرهن ڪين ڪي چپريا چاهون،
آهون دانهون ان لئي دل درد دور ۾.
ڪاڪيون ڪيجئڙن ڪي رب پاڪ پناهون،
آءٌ دعاڳي دوست جي دم عشق اور ۾.
ڪانگ اڏايان فالون پايان ورهہ وسايان،
راتيان ڏينهان جيڏيون ڏک روح ڏور ۾.
پرين پنهنجي وڙئون ڪندا پاڻ پلايون،
نيندا بخشي بديون هن پر جو ڍور ۾.
يوسف يار پنهل سان منهنجي اصل ڪئون آهي،
ڪاهي ايندا ڪيچ ڪوءِن دل ذوق زور ۾.

*

ريءَ درد وارن ڪير ٿيو موتو قيل انت موتو،
سمجهي انهيءَ جي اسرار کي مرشيد سچي ثبوت.
اونهو بحر سر يار جو سندي حسن هسوار جو،
صاحب سچي سردار جو، دم عشق لايموتو.
گم ٿي وڃڻ هن حال م، عاشق الله احوال ۾،
خاصي خدائي خيال ۾، ٻج ڪاف جو ڪلبوتو.
جوڳين عجب ديوانگي، منجهہ موج حق مستانگي،
هوندي انهن حيرانگيءَ، سر بسم بيراڳ پيوتو،
جي عشق جي چوگان ۾، آيا هلي يڪ خان ۾،

نانک يوسف جو ڪلام

سرتن سليا نيشان ۾، انسان جن پوتو.
تارون برهه باران جون، يوسف جبر جولان جون،
دل ۾ وڄن دردان جون، تريون نفيلان تو تو.
*

يار اسين پيا سين وڃين، جت موج محمد نور جي،
ڪل نہ هئي مون ڪاڪيون، وي ذرد جي اسرار جي.
سڻ ڳالهہ سچي هي سڄين، مرشد مني من مورجي.
گم ڪرڻ گم نانءَ الله، جي نام ۾ نام و بقا،
آيو عشق ٻيا بند پڃين، پڇ چوڪي چشم حضور جي.
آءُ گهوري امداد انهيءَ تئون، واريان جند واريان،
جن محبت حق جي مڃين، حق شمس عطار منصور جي.
نانک يوسف يار صبوري، سر الله جو عين اگهوري،
ناهي سڌ اوهان ڪا ڪجي، ماريون محبت جي مذڪور جي.
*

ڪر نفي هستي هئڻ جي، لا ڇڏي الاالله سان.
ڄاڻ حاضر عشق مولا، نگاهہ منجهہ نگاهہ سان.
ڪار طالب آهي ڪهڙي، چئو سچي بيراهہ سان.
تون هڪو هردي رکين، عاشق عشق فتاح سان.
نانک يوسف چئي چڱائي، ۽ مرشد جي چاهہ سان.
*

هل تہ هلئون لعلڻ لوءِ،
ٻيا ڪل خيال ڦٽا ڪر پوءِ.

غيبي عشق آواز الاهي، سچ چوانءِ ٿو هينئن چوءِ.
اسم الله ريءَ ڪم نہ ايندءِ، پائر ڌيءَ پٽ جويون جوءِ.
خويش درويش رب جي امانت، هت هت هوندا خوشخوءِ،
اڳ پيي عاشق راهہ برهہ ۾، ووءِ ووءِ ڪندا ويا ووءِ.
حال وني دم خيال محبوبي، هوءِ ۾ گم ٿيڻ هو هوءِ.
يار يوسف فنا ۾ يبقا، عاشق مولانا ٻيو ڪوءِ.
*

منهنجي حال جي ڪل ڪهڙي، بيدرد مندن تان ناهي،
سر عاشقن جي بار برهہ جو، باري اصلئون آهي.
ڪنڌ ڪپايا پانهنجا، هڪڙن ڪوپن حق راهہ ۾،
سندي امامن سوز ۾، سورهيہ چڙهيا ڦاهي.
درد آهي عاشقن ڪي، ڪربلا جي ڪوس جو،
ڇا چوڻ احوال ڏک، مرشد ڏنو مون منهن ڏاهي.

تنوير عباسي

نانڪ يوسف جو ڪلام

حيف يوسف زنگي آهي، اسان جي جيئڻ جي،
گهوريا جي ڪونڌ مڇ محبت ۾، مرڪي پون ڪاهي.

*

دم دم تان پر ڏيهہ ڏي تانگي،
ڪنهن قول اڙايو سانگي،
آهي ٻولين تان پڙ رون ديس ڏي،
گم رمزن واري ويس ڏي،
ديدار پسو پس نانگي، اها بات سنو ڪهي ڪانگي
هت رهڻ تہ شهر شڪور ڪئون،
شر هستيءَ واري شور ڪئون،
منصور اسان خوش وانگي، دل درد چنگارڻ چانگي.
دل نانڪ يوسف يار جو،
سچ پير مغان جي پار جو،
نت محبت محبت مانگي، آيو سهڻل سچ جي سانگي.

*

حبئون حال هلي وي پسڻ پرينءَ جو،
تون پنهن جو وطن سنڀار.

مس ڪتاهين وي هلي هرڪا، وڏي زور زلي،
آهي معلوم محبن کي، ميان تون وهم جسم وسار.
دم دم دم سان ساڻي سڄڻن جا عشق آواز جلي،
سائين تون تان خوشيءَ هن کي هيڪار.
موتو قبل جو سمجهہ اشارو، پلي هن رمز پلي،
مرڻ جيئڻ نہ ڪر ياد، پيهي پريم ۾ نهار“
گم ٿيڻ هن راهہ ۾، وڏي چاهہ چلي،
نہ ڏي خطرا خيال کي، پر پرينءَ پار.
يوسف جن سان يار يقيني، سي تا مرد ملي،
ٻيا باغ بقا ۾، تا منجهہ حسن بازار.

*

محبوب تو ڏنهن مهر سدا، مون هئون ڪانہ پني.
ڪيم ڪمائي ڪانہ ڪا، پرين آهيان عيبدار،
جهڙي تهڙي دامن سان، پر پنهنجي قطار،
جن انسان جو صاحب توهين، هي ٻي هڪ گدا.
والي وارث آهين تون، تان گنهگارن جو،
هادي همت حامي تون، تقصير وارن جو،
بدڪار جون بديون بخشين، ڇڏائين دردا.

نانک يوسف جو ڪلام

توريءَ تڪيو مون نہ ڪو، هر دوجهان ۾،
معلوم اوهان سڀ ڪي، دل جي ديوان ۾،
سک ڳليءَ جا ڪين ڇڏيندين ڇا مير مندا.
ڪوڪان ڪرڻ راتيان ڏينهان، تو در سهڻا سائين،
رحم ڪرم جو مالڪ آهين، پايون پاند پناهين،
هن جي عيب افعالن جا، ڪهڙا پٽين پدا.
پنهن جا لائق لعل سجاڻي، پڪي پيهي آيون،
مون جهڙي مسڪين سان، ڪيئي لک پلايون،
گهورڻ گهوري ڇا تڙي، ڪرڻ سر فدا.
سچو اقرار سندءِ ٻول، يارانو پڪو،
جيئن تيئن نيبهہ نيندو، محبت منجهہ مڪو،
يوسف عشق الاهي، قائم شاهي سر سدا.

سردار تون هين تون توتي ڪل مدار،

تون آزار اڙين جو.
عاصيئڙن عربي آئين اجهو يا نبي،
رازق و رحم ربي تون سردار سين جو.
عينن جو تون اجار هر دو جهان ۾ بهار،
هادي همدم ديدار تون ڏاتار ڏن جو.
دامن لڳا تو جيئي جهڙا تان ٿهڙا سيئي،
لج پاڪ تن تو پيئي، تون مختيار مڙن جو.
نبين ۾ نانءُ نيارو سندو ئي سچو سهارو،
هرجا طبل تو نعرو تون هم يار هيڻن جو.
يوسف جون يار آهون معلوم اوهان الاهون،
واصل فراق ڇاهون تون غمخوار غمن جو.
*
دل درد، ڪئي بيهوشي، حق بيهوشيءَ ۾ هوشي،
عشق آيو انسان ۾ ڪري، لک پوشاڪون پوشي.
واقف سي هن حال جا، جن دلبر سان دل دوشي.
دين ڪفر ۾ ڪير آيو، ٻولن منجهہ مروشي.
عربي رومي شامي شومي، ڪاٽئين سيد قريشي.
نانڪ يوسف راز رنانون، دردوءِن جوشان جوشي.
*
سر سدائين سر لوءِ لوءِ، منهنجي محبوب ڏي
ڪاهہ ڪهان دم ڪاکيون، پرين ڏي سب پر لوءِ لوءِ

نانڪ يوسف جو ڪلام

مشرق مغرب حاضر سوئي، ڏڪڻ ۾ اتر لوءِ لوءِ
روز ازل ڪئون جيڏيون، پروسو تن پر لوءِ لوءِ
مون هيٺيءَ جي حال تي، وري ڪيائون ور لوءِ لوءِ
رهيو آهي روح تي، سندن عشق اپر لوءِ لوءِ
يوسف يار خاص خدائي، نوري نيڪ نظر لوءِ لوءِ.

*

محبت ڪئي مستاني، دل درد ڪئي ديواني،
گولن سندن جي گولي، سڻ يار يار جاني.
مسڪين مان تہ آهيان، ڪو ٺاهہ نہ ٺي ٺاهيان،
سڀ سير تون آن ڇاهيان، ڪو ٺاهہ نہ ٺي ٺاهيان،
سڀ سير تون آن ڇاهيان، هر تار تار تاني.
آن پڻ سجڻ نماڻي، پورهيت اوهان آرياڻي،
پلپل پنبڻن پاڻي، اسرار عشق خواني.
آهيان ڪنهن نہ ڪم جي، سنهن ساڪ توصنم جي،
نيباهہ عشق دم جي، فرياد در اواني.
صاحب سچا تون راضي، گهر جي سدا مون آزي،
ريءَ برهہ ڪوڙ بازي، ٻيا فڪر فنا فاني.
نانڪ نگاهہ ساري، يوسف يقين ياري،
ست گر سچي سچاري، گفتار تا رباني.

*

ٿيو منهنجو مطلب ائين، جڏهن وڌم نگاهہ نگاهہ ۾،
لولي تان لونءَ لونءَ ۾ ڏني، مهروءِن مرشد مئين،

آهي سانول سدائين ساهہ ۾.
لاڪئون لنگهي اڳي پياسي، جيڏيون جيئن تيئن،

هاڻي آيس هلي الله ۾.
صحيح سجاتم سپرين، هوت هاڻي سان هيئن،

انهيءَ رمزن واري راهہ ۾.
اثباتيءَ موءِن اچي ڪري، مونکي نينهن وٺي نئين،

انهيءَ عينن سندي آڙاهہ ۾.
عشق الاهي شاهنشاهي، پيالو پر جي پئين،

پسين رم جهم رنگ ارواح ۾.

تنوير عباسي

نانک يوسف جو ڪلام

پاڻ ڇڏي هٿ گم ٿياسي، يوسف جائي وئين،

انهيءَ ديدن واري درياهه ۾.

*

پاڻ نئي الله گم ڪريج يار ۾.
صورت اها محمد مرشد نظار ۾.

منجهه حال جي حقيقت رهڻو ائين عشاقن،
هي گم سيو اهو ٿيو، دوستيءَ ديدار ۾.
موتو قبل مريجي، فرمان جبار ۾،
پنهنجو شڪار ڪر تون، ڇا ٻئي شڪار ۾.
پنهنجي پر وجهه ٻاجهون، ٻيا خيال سڀ خطائي،
هستي ڇڏي ڏسين تون، گلزار خار ۾.
مشڪل ونڻ پروجهڻ فرمان عشق جو،
جنهن ڪنهن چتايو دل سان سو ٻيو بهار ۾.
يوسف نگاهه نيڻن، محبوب جي آ صورت،
سرتا قدم اهوئي، گفتار زار ۾.

*

پرين تانءَ الله جي وهلي ڪرڪا وصال واري،
آهي معلوم توکي سڀ ڪنهن جي احوال واري.
اکڙين کي روڄ سدائي، سائين سنڌءِ سک سوائي،
لک تو ڏنهن پلا پلائي، خاطر خيال واري.
هو جي ڪلهه اقرار قياني، مسڪينن سان جانب جاني،
اهي پاڙڻ توتان پياني، پنهنجي قربئون ڪمال واري.
هت فائق فراق فوجان، دل درد مندن سر موجان،
ڏي درسن اکڙين اوجان، خوش جوت جمال واري.
هي ڪهڙو هئڻ حياتي، توريءَ محض مماتي،
هي آخر گذر صفاتي، دم جيوڻ جنجال واري.
سڻ درد مندن جون آهون، پرين ناهين تون پراهون،
لک سو احسان اوهان هو، حل مشڪل حال واري.
سڻ عاشق هي گفتارون، موڙيون تو ڏي دوست مهارون،
لايون يوسف برهه بهارون، گلشن قيل قال واري.

*

آيل درد مندن پر ساس، سڻ تون نانءُ الله ارداس،

نانڪ يوسف جو ڪلام

تڙو موهيو ورهي واس.
پورب جو جن پند پچايو، خيال تني جو سپ سجايو،
ٽئڙا ڪم انهن سپ راس، هو جي ويا حضور شناس.
جوڳين جا سپ جوڳ جوهاري، واسنينگن سان ورهہ سچاري،
سڻ غيبوءَن عشق الاس، آهي عالم ۾ پرڪاس.
جوڳي عشقوءَن جوڳ ڪماون، پنهنجو پاڻ وچ نہ پائن،
آهي ساڳي صورت خاص، آهي گر جي پرت پياس.
نانڪ يوسف نيهئون هولي، آهي جن ڪي آءٌ تن گهولي،
عاشق ڪن پٽ قرب اخلاص، آءٌ تن داسن جي پڻ داس.

*

عاشق تون ڪهڙي ڳالهہ ڪوءَن دل تو ڪرين ماندي مگر،
توسان ہڏم تحقيق تان نظر محمد هم نظر.
وهہ هوش تان مدهوش حق هم دم سريجن جي قدم،
هو تو وسي توسان سدا تو دل مگر ناهي خبر.
هردي حسن هاديءَ سندو گرسير دم ديدار تو،
صورت سيا دل دور ۾ ڪولي پسين سمع و بصر.
دم پاس ۽ انفاس ڪي هرگز نہ چوڙين يار تون،
اي راهہ موليٰ عشق جن جو بيو ڏسڻ سپ ۾ ضرور.
نانڪ يوسف يار تي هادي حسن گلزار تي،
محبوب در دراز تي معشوق تون ملڪين مشر.

*

آهي الله آهي الله اسان يتيمن جوڙي يارو،

سڻي لوڪ سارو هھڙو هزارو.
ڪونہ ڪنهن هت حال پڇي تو، هرڪو پنهنجي درد لڇي تو،

دين دنيا جنهن دل انذار منهنس ڪارو.
عشق الله بنا بي سپ بازي، مون ڪي صاحب قسم درازي،

ريءَ محبت ڪوڙ ڪفارو بي وقارو.
پاڻ پنهنجا حڪم هلائي، عاشقن ڪي جوش لڳائي،

هڻي نوبت نينهن نغارو اناالحق نعرو.
عاشق سان مرشد ساٿي، حاضر ناضر يار آرياٿي،

خيال رکن هت هوش وارو دم سنپارو.

نانڪ يوسف جو ڪلام

پنهنجي پت پاڻ سورا ڪي، ڏوهہ گناهہ ڪوئي ڪونہ لاڪي،

ههڙو صاحب آهي ستارو پوش سارو.
نانڪ يوسف يار سچارو، سچ سدائين عشق اپارو،

عاشق ڏس تون حسن وارو نور نظارو.

محي الدين ميران تون هين دستگيران،
ڏئي ڪير توريءَ مون دل کي سڏيران،
تون معشوق رب جو سندو نور سرور،
اولاد حسنين جو پاڪ مظهر،
تون سرتاج ڪل پير جو پير پيران.
اچن جي پلي پاڻ ناقص نماڻا،
اهي در اوهان جي اچڻ سان اگهاڻا،
عاصي اياڻا اچو ڪم اسيران.
راحم سين تون ترت تار رنج ۾.
قادر قربدار اهنج ۽ سهنج ۾،
ٻڏا ٻيڙا تاريو بحر موءِن ٻهيران.
پر جام محبت سندو مون پياريو،
مهر موءِن نظر نور نافع نهاريو،
ٿين معاف منديون ڪيم جي تقصيران.
اوهان سر قدم نور نافع نبيءَ جو،
تون لاڏلو شاهہ حضرت عليءَ جو.
قدم تانهنجو ڪل ولي سر اميران،
آگي اچو ڪيو شرف شان شاهي،
فلڪ ۽ ملڪ ۾ خلق بادشاهي،
طبل نر تو ساري نهين سر سريران
دوئي جن کي دل ۾ رليا رافضي سي،
خنزير سينرو خلل خارجي سي،
پرجهہ پنجتن راز وحدت فقيران.
هي يتيم يوسف جيئن سڪ پڪاري.
دم دم ايڏاهين نهاريو سنپاري،
ڏيو ذات تنهن عشق صاحب سڏيران.

*

مسڪين آهيان سگ سندو درگاهہ جو مرشد ميان،
پاڇيءَ سندو هي عرض آ نيبهہ سندو نيهڙو نيان.

نانک يوسف جو ڪلام

هت هت اوهان جي عشق جا پلپل پيالا پر پيان،
مون نہ آ قدرت ڪائي همت اوهان جناب جبان.
پريم سندو پيزار توءِن قربان آءٌ قطر ٽيان،
سو ڳالهڙيون ڳجهہ عشق جون همدم هرن اندر هنيان.
هي دانهن دل جي درد جي توريءَ ڏکي مان ڪنهن ڏيان،
هجان هميشہ تو اوڏڙي تو عشق جا ڪيئڻ ڪنيان.
نانک نگاهہ يار تو يوسف اتي ازلي ڏيان،
دم دم الله هو ياد تون خوش خيال دل ۾ تو ميان.

*

هي دم الله تون سجاڻ آهي يار جاني،

مرشد سچو حقاني.
ونحن اقرب ڏس قرآنون، ساڻ يقين عين عيانون،

سدا سانول توئي ساڻ.
مومل سومل چٽ چمارو، ڪائو ڪاغذ ڪوڙ پسارو،

اهو راٽو اهو راڻ.
دم الله جون سولک چاليون، ڳوڙهيون رمزان ڳوڙهيون ڳالهيون،

ڪڍ پاڻ وچئون تا پاڻ.
آءِ اسان دل درد اهوئي، موج بحر جي سمجهي ڪوئي،

اهو ساڳي مئي مهراڻ.
نانک يوسف يار نظارو، اندر ٻاهر سچ سچارو،

ويو هاڻ هئڻ جو ماڻ.

ڪوهہ ڪندو هڪ ملان قاضي،
اسان تي الله نبي ٿيندو راضي.

ملان ملواٽيءَ جهڳڙا لايا، برهہ ڪٽي ويو بازي.
ڪيئي سڪندر ڪيئي دارا، گئون چلي ويا غازي.
نانک يوسف عشق الله ريءَ، سارو جڳ آهي سازي.

*

انتظاري بيقراري درد دل کي دام داري،
بيرنگيءَ رنگ پاڻ لايو، ناهہ مون ڪا اختياري.

نانڪ يوسف جو ڪلام

دل ديواني گرد گردون، برهه بيشڪ بار باري.
ڏسي من مجنون ٿيو، پيچ پيچان زلف زاري.
مون دل پير مغان پر جهائي، ڳالهه ڳجهه ۾ مام نياري.
نانڪ يوسف يار اسان دل، سچو عشق نبي سرداري.

*

ڄام تماچي تڙ تي پلي آيو اوتاري.
ڪينجهر ساڻ ڪرم جو ٿيئڙو، چڙهي نوري نظاري،
سڙهه ڪنيائين، سير ۾، سهنجئون سينگاري.
ونجهه هنيائين وير ۾، ڪري توڪل توهاري.
ياري يوسف يار سان، رکي سچل سونهاري.

*

دم آسرو نماڻن مرشد ميان سندوئي،
توڪل سچي تو نر جي هر دوجهان ۾ هوئي.
تون هين سيا ستاري، عاصين اتي تان آري،
جا لڙهه لڳي تو تاري، جيڪو هجي پيي سوئي.
جن کي خدا صفائي، بخشي سچي سچائي،
محبوب ڏنهن سدائي، تن تي رحم سيوئي.
گم ٿيڻ شور شهه ۾، ڪوپا ديوار قهه ۾،
الاالله هو الله ۾، باقي بحق اهوئي.
دنيا بندا پلايون، چنبن ۾ نئين ٿي چايون،
ڪوڙا حرص هوايون، هوشيار مرد ڪوئي.
سڻ هي فراق آهون، سڀ ڏوهه ڏکيون ماهون،
هستي نه چنين چاهون، آهي عشق تو اجوئي.
يوسف نگاهه دم ۾، آهي عاشقن جي غم ۾،
هڏ ساس دل وهم ۾، آهي درو تن ڪوءِن دوئي.

*

هي آ گذر جو مڪان، غافل غم ۾ چو تو گذارين؟
جوڳي پنهنجي جوءِ ۾، وينا ريجهائن رام،
ملان قاضي وچ مسيتن، وينا پڙهن قرآن،
نانڪ يوسف يار سچل جو، ٻانهن ٻڌو غلام.

*

پريم پر تفصير آهيان، تون تان صاحب آن ستاريءَ جو.
مون ۾ عيب عميق اپارين، ڏوهه هزارين تون پاڻ اجارين،
بخشيندا بدڪارن بديون، ولهو تون ويچاريءَ جو.
ناڪس نذري آءٌ نماڻي، دامن لڳڙي تو ڄام آرياڻي،
هادي تون احسان امت جو، حق غفران غفاريءَ جو.

نانڪ يوسف جو ڪلام

ڏال ڏڪيندڙ مڪسينن جو، واهر والي تون هيڻن جو.
تون هين گرونر پير پيغمبر، باغ بهار بهاريءَ جو.
عاشقن کي دم دم ماتم، محبت مولا هو حشر هاغم،
بيڪارن جو ڪاج سنوارين، تون مرشد سخن سچاريءَ جو.
طالب تون سڻ عشق اشارو، نينهن نقارو فقر وارو،
عشق حسن جون فوجان چڙهيون، ڳل پيو ڪان ڪٽاريءَ جو.
نانڪ يوسف يار تنوارون، ڏسي سڻي ٿو سوز پڪارون،
ڪندو مدايون معاف ميان، هو جو حرف مياريءَ جو.

*

اٿم اباڻن جي لوئي، پٽ هنڊايان ڪينڪي،
ميري نيندس پاڻ سان، مور نہ ڪندس ڏوئي،
سٽ نہ مٽيان پٽ تي، لعل لاڪيٽي لوئي،
ٻن چانور کهہ چورمان، پلي ڏونرن ڏوئي،
يوسف انهيءَ جوش ۾، بينو سو جهڙ جهوئي.

*

پڻ ريءَ عشق الله دل در جن ٻيو سڀ ڪوڙ پسارو ٿي
اڪر ممو ٻيو رارو سمجهين راري پنٺ نيارو ٿي
هر جا عشق الله جون ڳالهيون هر دل سمجهڻ وارو ٿي ريءَ سڄاڻڻ ذات بيرنگي ٻيو سڀ دل انڌارو ٿي
چائي پائڻ ڪن ڪپائڻ هي پي مڪر موچارو ٿي
ڀهون بيراڳي ڀهون ويراڳي ڀهون اتيتن آرو ٿي
هڪڙا پو ميان پڳت سناسي هڪڙا رام دئارو ٿي
هڪڙا قال عقل ۾ محڪم سويڪ سبد دويارو ٿي
سيوا الڪ نہ سمجهن سوهڻا ميم اهو مهندارو ٿي
گرو گيان بتايو سارو شهر درازن وارو ٿي
پر گهٽ پير قبول محمد صاحب سدا سوپارو ٿي.

پاتالئون آڪاس عجيبن عشق اجهل اظهارو ٿي
دائم درد مندن سان ياري راحم رحم اپارو ٿي
انا احمد بلا ميم حال محمد وارو ٿي
صاحب زادهہ ۽ شهزادهہ سر الله جو سارو ٿي
عشق الله امداد انهن سان هوڪو سچ سچارو ٿي
ياور يار يگانا يڪدل پنجتن نور نظارو ٿي
منجهہ دريا وحدت واديون وجهہ تون پريم پسارو ٿي

نانک يوسف جو ڪلام

پاڻ سجاڻي مار اناالحق دم اهو اجھ وارو تي
نانک يوسف يار سچل جو دم دم امر اشارو تي.

*

حڪم اهو درگاھ معليٰ قادر قدس قرارو تي
شاھ قطب جيلاني جو شئون طبلو نينهن نغارو تي
پيغمبر جي روز ڪچهري شهر درازن وارو تي
قدم قدم جا حج قبوليت زيادھ مطلب سارو تي
اڄ اهو دم وري نہ ايندءِ پرڏي پنڌ موچارو تي
لڳج نہ لاري ٻئي ڪنهن اهڙي سولو ڏريو ڏارو تي
ڪاڏي ڪن ڪيا تي ٻوڙا ڳالھ اها سچ سارو تي
ڏوڙي وڃج درازين دل سان قلب اجا جي ڪارو تي
اهڙي وير نہ لهندين ٻي ڪا سورج عشق ستارو تي
يار يقين هڪو رک هر دي درسن دل دويارو تي
پئون پئون پو ڙي دل سان لائج ٻاري برھ ترار و تي
هي جڳ پولو پولو وڃي تو سڻ تون بندي وارو تي
نانک يوسف يار سجاڻ عمر اهو دم تارو تي.

سرائڪي ڏوهيڙا

جو دم عشق الله بن جاوي سو تان محض مماتي،
پاس انفاس نہ سمجهن موڳي موهي سبق صفاتي،
ٻيا سڀ سير سرابي ڄاڻ عاشق اسم ذاتي،
نانک يوسف يار سچو دا هر دم عشق حياتي.

*

يارو ياد اسان نون دل تي حيرت ڏينهن ڏهاڙي،
حيرت خيال نيتا وچ عبرت درد چروڪا چاڙهي،
عشق الله دا ازلي هوندا ٻئي مذڪور اجاڙي،
نانک يوسف ياف دلين نون حسن مريندا ڏاڙي.

*

مار يسي تڪبير ازلي برسر اپني بازي،
جڳ جنازه ڪر ڪي ايوين جيوين شاھ شيرازي،
هادي عشق حيات جسي دا مار جويندا غازي،
عاشق سچي جو سجاڻن طلسم ڪوڙي بازي،
جون ڪر جڳ ڏوهي وچ حقيق مجازي،
سالڪ سمجهن عشق الله دا سارا سوز گدازي،
جو سنگ بوهي سايان ڪولي رازق پهتا راضي،
مرشد ڄاڻين پير قبول محمد شاھ درازي،
نانک يوسف گر ڪرپا بن سڌريا ڪوئي نہ قاضي.

نانک يوسف جو ڪلام

*

ڪي وت ڏينهن ڇمڻ دي آهي لڳڙا عشق چروڪا،
دم اهو دل دائم ازلي پنجين سال پروڪا،
ماهہ سجن دو ماهہ اسان ها پنجوان شمس جهروڪا،
ڪول ويڪو فرقا نون تم ني مياني ڪوءن اروڪا،
نانک يوسف ياري ڪلما ايڪو ايک پروڪا.

*

عاشق هادي دي ڌمان لايان زوران زور پساري،
آپن آپي اناالحق دي ويک مريندا نعري،
آپي اپنا حڪم هليندا شاهہ برهہ چوڌاري،
آپي چڙهي ديس لٽيندا عشقا سچ سچاري،
هلان هل ٿئي فوجان ڏيون روز اماري،
مرشد مالڪ نبي محمد چڙهي چارئي چاري،
نانک يوسف شاهي سترهن سخن سچو سچ ڌاري.

*

اکيان ڪاري ڪيبر ڪاٽي جهوڙيان حوهون مارن،
گرد غبار گرزي توبان عاشق سر او مارن،
مار جويندي يار لقائي ڊوبتيان ڦر تارن،
لاون توڙ نياون سهڻي ڪٽيان دلين اجارن،
نانک يوسف يار مئن گولي عشقي وچ خمارن.

*

اکيان نال اکين دي اٽکن اکيان ستم ڪماون،
ڏيانون ڏيانون اڳوهان جيڏي پير پچون نا پاون،
سهڻيان ديان وهہ سهڻي ڪيفي پوريان هر جا پاون،
بانوريان تي پانوريان واهہ سانوريان سمجهاون،
نانک يوسف مئن نا ديدان ياران يار ويکاون.

*

نينان ڪيهي حڪم هلاون واهہ اکيان دي چالي،
حيرت عبرت خيال آهين وچ سمجهن عاشق حالي،
ڪڏ هوشيار ڪڏان مدهوشي مستومست خيالي،
نانک يوسف عشق الله وچ عاشق ڦرن اڪالي.

*

اکيان عشق الله دي واليان مخموري مستانيان
هوش ڪنان بيهوشي هوون دانهہ در ديوانيان،
اپني غرض خيال جو ڦرديان اصلي هن اخوانيان،

نانک يوسف جو ڪلام

سوء سوء لک سجود انهان نون صاحب هن سلطانيان،
نانڪ يوسف يار اکين دي دست تهين دستانيان.
*
اکيان ڳجهڙي ڳالھ اندر وچ ڪيهي ڳالھ ڪريجي،
ڳجهڙي ڳمڙهي رمز اکين دي چوري چلس چکيجي،
بيدردان نون ڳالھ نہ ڏسيجي اندر لوح لکيجي،
نانڪ يوسف يار دي محبت اندر روح رکيجي.
*
اکيان نال اکين دي جهڙي اکيان ڦر ڦر پرچن،
اکيان نال اکين هن هسدين رو رو ورهہ نہ ورچن،
نانڪ يوسف يار ديان اکيان ڏاڍي ڏک سين سرچن.
*
ياءُ پرائي چوڙکي جاندي دلبر نا چڙ جاسي،
سختي ويلي سست نہ ٿيندي عاشق يار پياسي،
جا آوي سرسائي خوشرو رهندي دوست اداسي،
من رضا وچ ڪڙدي عاشق ڳالھ اها ها خاصي،
نانڪ يوسف يار هميشہ هڪ دلبر دل پر رهسي.
*
تيرا عشق محبت هادي دل تي روز چهيندا،
ظاهر باطن هين تن روشن ڪوئي نہ يار ڪهيندا،
خفي اخنهيٰ تونين وسدا مالڪ ملڪ مهيندا،
يڪدل يار اسان نون تيرا سخن سچا اکيندا،
نانڪ يوسف در تو ڪائا غرض نہ جهين ڪهين دا.
غرض هڪو هڪ دلبر تيرا اوران غرض نہ ڪائي،
عالم عقل صلاحان ڏيندا وتن چولي چائي،
وحدت دي اسراري دي اصلون ڪوران خبر نہ ڪائي،
غير خيال سڙي وچ وحدت عشق آتش جڏان لائي،
يوسف يار لٹيندا هڪو هادي برهہ سدائي.
*
سانون هادي يار سجاتا لوڪان ڪيهي ٻجهي،
غيرت والي غيرت ٻوڙي بيدردي نہ سمجهي،
عشق نغارا نينهن مريندا غرض نہ ڪنهن دي ڪجهي،
نانڪ يوسف يار يارانا هڪو هردي مجهي.
*
دل درازين محبت سچي يارو وچ وڪائي،
روشن خيال ميرا هر دلبر آکڻ ڪيا ڪهاٹي،

نانک يوسف جو ڪلام

بازيان ويک برهہ ديان ڦرڪي مئن دل ڦري نماڻي،
رو رو حيرت حال دليندا وهندا پريت پاڻي،
واحد وحد وحيدوءِن هکو ڏٺم عين آريائي،
نانک يوسف يار بنا ٻي ياري ڪوڙ ڪهاڻي.

*

هکو هادي پکڙليو سي محرم يار دلين دا،
هر عاشق تان ڍر مرشد اور نہ خيال چلبندا،
ڪاڻ تماشي سر عشقان دلبر خلق ڪليندا،
نانک يوسف يار تان صدقي ڪم نہ هل مليندا.

*

جنهن دي دل جهين ڏي جاوي صورت اس دي ليندا،
جو عشق جنهن صورت وچ هوسين گم اهين وچ ٿيندا،
سهڻي صورت مرشد والي ٻيا سڀ ڏک ڏسيندا،
جنهن صورت خيال غير هن موت نهوراس نيندا،
يوسف يار بنا ٻي صورت چٽ فريب دلين دا.

*

يار بنا ٻي صورت مورت سوءِ لک سهڻي هووي،
بازيگر بڻائي بازي اسي ڳل جو دل سووي،
آپون آپ ڪريندا بيزاري رات ڏينهان رت رووي،
نانک نينهن اٽانگي بازي جان دل هکو هووي.

*

دم دلبر ديدار بنا دل ماندي ٿي ٿڙقندي،
سوز ڪنون نت ڪري پڪاران ڳڻ ڳانڍي غم ڪاندي،
يار بنا ٻي ٿار نہ پانوس پاندي ڳالهہ ڏڪاندي،
نانک يوسف يار دي هان مئن باندي خاڪ پيراندي.

*

دم ديوچ دم هليندا طالب رک سنڀالا،
نا اٿ ورد وظيفا روزا نہ ڪوئي نماز مسالا،
نا اٿ عمل علم دعوتي نا وت درجا اعلي،
نا اٿ عابد زاهد زهدي پيون مست پيالا،
عاصي سڀ ڪم اجائي ڪرندي نينهن بن منهن ڪالا،
يوسف يار سچي دردي هادي نانک نانءُ نہ نالا.

*

دنيا دين ايمان خلق دا دنيا خلق خرابي،
طالب دنيا درس مخث مسئلا ويک ڪتابي،

نانک يوسف جو ڪلام

طالب عقبي عين مونث ڪوڙا سير سرابي،
عاشق مرد مولي مزڪر دو جڳ شور شرابي.

*

زلف سياھ سياھون ڦٽي شمس نہ تاب انيندا،
سوء يوسف لک مصري هوون ڪيا ڪورس بنيندا،
ارض سما ستاري رم جھم بجلي گھور گھميندا،
نانک يوسف اڳون منهن فلڪ ٻلڪ ٻهون شرميندا.

*

ڪوءِن هووي تل يار ميڏي دا ڍونڍيم جسم جهانون،
عشق اويڙا اندر وچ اصلي ڏيندا هجر بيانون،
راحت روح رهاڻ ڏڪاندي ٻالين دور ڳيانون،
نانڪ نيهن سچي گھنڊ ڪوليا يوسف يار ميانون.

*

هر دم عشق حيات ڏنوسي هادي مهدي والا،
توڙي لک هزار ڪتابان پڙھ ڪي ٿيون عالم اعلي،
بزرگ دانشمند ڪهاون ٻڙا سڏاوين بالا،
وتين ڳوليندا مرگ اجل نون نينهن نہ سمجهن نالا،
عشق امام نہ ڪري ازل دا نہ ڪوئي دم سنڀالا،
نانڪ يوسف يار دي محبت سچا دل تسلا.

*

الٽي بات برھ ڪي ٻائي الٽي ٻوجھ ٻجهاوڻ هي،
جنهن دل ڪولي صفا ڪيتي تهن دل مقصد پاوڻ هي،
بيخودي خود هڪو هووي ذتي راھ ڪماوڻ هي،
ٻاجهون درد گداز ربي دي ٻيا سڀ سير پنواوڻ هي،
نانڪ يوسف يار ديان ٻوليان اناالحق الاوڻ هي.

*

ڪي وت روز اسان نون دل تي بابا دادا قاضي،
مسئلا قال مسئل ڪردي استقبالي ماضي،
دم اسي هم دل اساڏي رتي نہ آهي راضي،
ڪياجي دين مذاهب قاضيان ناهي خوش بيراضي،
نانڪ يوسف يار ميري دل سچا سخن ايازي.

*

يارو ياد رکيجي دل تي دم دم دم الله دا،
پولا ويک صفات نہ پلين سير ويکين قھ قھ دا،
آپ ڪرين گم سري وچ عاشق سوز نگھ دا،
نانڪ يوسف درد لڳو هان شھ دي اندر شھ دا.

نانڪ يوسف جو ڪلام

*

ڳالهه ڳجهي جا اصلوءَ والي يارو ياد ڪريجي،
انفسڪم سڻ اهو واشارا موتو قبل مريجي،
ميم محيط رهڻ هر شئي وچ سمجهڻ رمز ڏريجي،
ثابت ذات ربي رک نالي هستي ماڻ هريجي،
نانڪ يوسف يار هڪودم دلبر ديد ٻريجي.

*

جي تون عاشق عاشق الله دا برهون چا بدنامي،
نا اٿ ورد وظيفا روزا ڪفر نڪو اسلامي،
بار ملامت محبت والا برهون توڙ نامي،
نانڪ يوسف خاڪ ڳلي رهه دلبر مست مدامي.

*

دلبر دا هڪ درد اهوئي عاشق چاڪر چاڪر،
هر ڪيا دل ڏنا در نيان فرمان چاڪر چاڪر،
پير مغان فرمايا يارا حق حق چاڪر چاڪر،
نانڪ يوسف نيڻ نماڻي هرڪس چاڪر چاڪر.

*

رهه مسڪين تي ڪيا غمگين هادي هردم راضي،
رام رحيم ڪريم قديمي صاحب دوست درازي،
جو آندا سو مقصد پاندا محبت سوز گدازي،
دم غنمبت هوش هوشياري هي جڳ غفلت بازي،
نانڪ يوسف ياد اسان نون يارا سخن ايازي.

*

عاشق عشق ملامت چاوڻ ڪم ڪنا هان ٿولي،
سئو سئو دجلا دهشت راهه وچ گرنا گوني چولي،
هڪ غيبي ڪيئي ظاهر دي وچ عشق الول الولي،
ٻاجهوءَ ٻاجهه مرشد اپني دور رهن سڀ رولي،
نانڪ يوسف نيڻان حياتي قولي ناهين اولي.

*

نازون نيڻ نواز ڪريندي عاشق ويک نيازي،
حال عليمي دردمندان دل دم دم سوز گدازي،
ترس ڪريندي سر يتيمان دانهه دوست درازي،
نانڪ يوسف يار دي ياري برها برهي بازي.

*

چاڪ ڪيتي دل ڪملي ميري چاڪ ميهين دل چڪي،
يا رب ميل مهوال ميهين دا ساهه جهين دي سڪي،

نانک يوسف جو ڪلام

نال هڪي هڪ تانگهہ لڳينسي سر دا سائين هڪي،
ڪيڙي پيڙي مل مهين نون ويڻ الاون ڦڪي،
يوسف يار دي نال جاليسون توڙي ڪرن تڪي.
*
مست اکين محبوبان ديان وت ڪيهي ڳالهہ ڪريجي،
ويکڻ حسن حڪايت سهڻي موتو قبل مريجي،
يوسف حاضر يار سجن دي نانک دور ڏريجي.
*
اکيان پيتي جام محبت مرشد مالڪ والي،
ابرو تير ڪمان مرگان ڪوءِن انهان نون ٽالي،
سرخي نال سفيدي سهڻي سبز مسي سياهہ ڪالي،
ابرو تيغ بهادر پونري پون پون ڪرن بحالي،
رم جهم زلف اتي رخساران چالي ٻر ٻر والي،
يوسف سهڻا يار حسن دا مستو مست خيالي.
*
اکيان اکيان جهيڙا ڪيها چارئي هڪي ٿيون،
جام شراب وحدت والا پيالا پر ڪر پيون،
رلمل زمز آهين وچ عاشق چاڪ سيني دا سيون،
نانک يوسف يار هميشہ ويک معشوقان جيون.
*
اکيان نال اکيان ڏاڍي ڪذربان ماڻي ٽاڻي،
عاشق تي معشوق اهوئي ويک اکين وچ واڻي،
ديدان دم درياه الله دا نرمل نور سڃاڻي،
صاف سونهين وچ اکيان مرشد مولا پاڪ پڇاڻي،
نانک يوسف يار الله دا عشق ڳلان حق آڻي.
*
ديدان دا هڪ چنبا ديڪا عشق دي ڪرن ڪمائي،
هر دو طرفون عاشق ٿيون ڪفر اسلاموءِن جائي،
ڏوهہ ثوابون نرمل رهنديان سهڻيان واهہ صفائي،
نانک يوسف يار ديان رمزان سمجهہ ڪنان ڳل آئي.

*

رمزان راهہ جنهين نون مرشد سچي آ سمجهايا،
واحد احد الله دي محبت سرڪا صاف پلايا،

نانڪ يوسف جو ڪلام

طالب خير تحقيق تنهن تون در جنهين دل چايا،
نانڪ يوسف يار الله دا ٻولي عشق سجايا.

*

عشق تہ ساڏي ڏڪان ڏي سر ميڏي سات لڙائي،
پهن ڪي مرچي ڏيون هرچي فوج حسن ڪرائي،
ڪيون وصال هجر دل پايا سولان بار سهائي،
نانڪ يوسف وصال چهيندا دردان دوست ملائي.

*

اکيان عشقوءَن ستم ڪماون پاڻ اکين دي ساچي،
مارن سيني جهل عشاقان مرگان تير تماچي،
اکيان ڪرن شڪار اکين دا ڪوءَن انهان تو باچي،
يوسف اکيان انت نہ پايا ڪو محبت وچ ماچي.

*

اکيان باز ڪبوتر دل نون چنگل مارن جهٽڪي،
ڪاون ماس تہ پيون لوهو هينان ڪليجا پٽڪي،
چارئي طرفون فتح ڪريندي نين سپاهي اٽڪي،
يوسف يار دي چشمان چاي موهن موهن لٽڪي.

*

مست اکين معشوقان ديان وهہ شمع شراب نياري،
شور وچي مخمور سدائين مستو مست متاري،
البيليان دي ڪيف ڪڪوري برهون باغ بهاري،
يوسف يار نيٽان دي ويکڻ سوءِ سوءِ صدقي واري.

اکيان بحر برهہ دي اندر ٽٻ ٽٻ غوطي کاون،
ماٽي جسم جهان وسارن بير اڳون هان پاون،
قلزم ڪارونيار وچالي موتي چڻ چڻ چاون،
يوسف يار فراق اکين نون ويکن درد پراون.

*

اکيان ڪو جو درد پرايا دم دم بي اختياري،
هنجون هار فراق هميشہ زاري هئہ هئہ زاري،
شهدي نين عشاقان معشوقان دي مست شڪاري،
درد مندان سر فوجان چاڙهن محبت خيال خماري،
يوسف اکيان روشن رهبر ويکڻ دي بکيري.

*

عشق بهار بهاري عشفوءَن جي سر تي چم چاندي،
طالب درد سجن دا جوئي درد انهن تون پاندي،

نانڪ يوسف جو ڪلام

جنهن دردوءَن حق ڪينا حاصل او ڳالهہ ڏکاندي ڳاندي،
جا آهي سرسائي سهندي ناٿيرن در ماندي،
يوسف درد الله دا چاهي هور نہ ڪو غم ڪاندي.

*

رو رو ڪانگ ڏکاندي اکيان يار سڄڻ دل گهاين،
هنجون هار قطار ڪونجان دي چوهوءَن جنڪري چلين،
پانڌيان نون پيرين پوندي آنديان تليان مليان،
يار يوسف دي عيبانہ ڦولين واسطي رب دي ٽيلن.

*

عشق تساڏي عقل وساريا پول ڳيان تدبيران،
جنهن سر آيا سا دل ڄائي سوز ڪريندا سيران،
بي اختيار بي راهِي برها نهين ڪائي بات نظير ان،
عشق تيرا بادشاهہ دليندا ڪي ڪجهہ وس ورڍان،
يوسف سچي ياري تساڏي ياري حق فقيران.

*

اکيان ناز اکين دي نالي پهنن پرچن ميڙي،
ماڻ محبت ٿان بنيديان برهوءَن ڪرن بکيڙي.
هسديان ورنديان آپس دي وچ ڏيون عشق اويڙي،
نانڪ يوسف يار ديان ديندان نحن اقرب نيڙي.

*

نحن اقرب ٿون يار ديان ديدان هردم وسديان ڪولي،
اکيان ٿون روشنائي رب دي لوڪ پليا وچ پولي،
عاشق عاشق هادي دل وچ غيب الله دا ٻولي،
يوسف يار اکيان وچ سهڻا وسدا آپ نہ اولي.

*

عيان عاشق دل وچ ديدان مرشد مالڪ واليان،
پيچ اکين وچ اپنيان ويکين دست انهان دواليان،
ديدان مست دوني دم هادي رم جهم رمز نراليان،
ويکڻ فيض ديدار انهان دا چال سهڻي سوءِ چاليان،
جنهن ڏنڙيان سو محڪم قابو وچ زلف جهل جهاليان،
جڳ مڳ جهور جهڪور نيڻان دي آپ آپس وچ ڪاليان،
نانڪ يوسف يار ديان اکيان ڏيک اهي ڏک واليان.

*

نانڪ يوسف جو ڪلام

اکيان عشق الله دا لڳڙا ٻيا ڪيا غرض ڪهيندا،
هرڪو مطلب اپني والا يار اشا وڪيندا،
نال طمع دي پياري ياري هس هس يار سڏيندا،
پولي لوڪ وچي جڳ سارا ڪلمي ڪوڙ پريندا،
هڪ ٻيئ نال يار نا طمعي ڳهلا لوڪ رکيندا،
يوسف بيپرواه فقير هي دو جڳ عشق اليندا.

*

اکيان وچ اسرار الله دا ڏک واليان دي ڏولي،
درد جنهان دي دل تي وارد قدمان تنهان اتون گهولي،
اصلوءِ روح سٽي ازلئون عشق جنهن دي ٻُولي،
يوسف يار اسم وچ گم دم هردي اندر هولي.

*

اکيان ويک جمال جلالون درد بهاري پرسن،
روڪن رمزان رمزين اندر ڏک دل ويک نہ ترسن،
غرقان بي وچ لعل تي هيري ويکن وهہ وهہ درسن،
يوسف يار سبئي پڙ ڪٽسن جي ڳلي معشوقان مرسن.

*

اکيان تانگهہ اوڏاهين لائي راتيان ڏينهان لوري،
رورو سڪدي سوز ڪنون نت نيڻ هريندي هوري،
مهروءِ پال ڪريندي سهٽي نيڻ محبوب اگهوري،
يوسف يار ازل دي روزوءِ دام زلف ڳل ڏوري.

*

اکيان دي فرياد اکين نون اکيان مرشد هادي،
ڪرن هدايت بيرحمان تون ڏيون دم دم شادي،
محبت مستي جام پليدي وحدت وچون وادي،
ڪوڙين ڪرم ڪرن مڙ پائن غيوءِ ڪر آزادي،
يوسف اکيان عشقوءِ روشن يارا قسم خدا دي.

*

نوري نيڻ عشاقاڻ دا سر ڪيهي فوج چڙهيندي،
ٻڏڪي مرچي تير تغگان ڪوڙ نيشان ڪڙيندي،
ابرو حلقي ڪي ڪي غاشان جوڙڪي جنگ اڙيندي،
عاشق اچلن سر اتاهين ترس نہ تل ڪريدي.
يوسف سحر اکين دي ڪاري قابو قيد پڙيندي.

*

نانڪ يوسف جو ڪلام

اکيان دل ول تانگھ اوڏاهين جو سر اکيان ڏنا،
شوق نهين دل هور ڪهيندا بن مرشد محبت منا،
حسن بيرنگ رنگيلا هر جا سوء سوء ڪاتب چنا،
يوسف يار دا نقش ميري دل لکيا ايکو ڪنا.

*

اکيان گم اکين وچ هونديان اپني هستي هٽڪي،
اکين نال اکين دي عشوءن ڇهه ڇهه ڏيون چٽڪي،
انت اکين دا ڪنهين نہ پايا چال چلن لک لٽڪي،
اکيان آپ وسار انهان وچ اکيان اون هٽڪي،
يوسف يار اکين نت روشن عشق ڪڙا پڙ ڪٽڪي.

*

اکيان دا احسان ڇهيندا مرشد مهر سدائي،
نور محمد هادي هردم اکيان دي روشائي،
اکيان نال ويکان پلپل وچ نرمل نور صفائي،
سوز اکين نون محبت مولا نينان سور سهائي،
يوسف يار ٽو مهر منگي دل ديد نگاهہ سوائي.

*

نظر مهر دي مسڪيان تي مولا مرشد پالي،
نينون نور جهيندا روشن جل نل ڏيندا جهالي،
شمع شعاع زيادهہ شمسوءن جبر جمال جلالي،
دامن لڳڙي دا ننگ تيون صاحب قرب ڪمائي،
يوسف شهر دراري دي در تي ڪرندا درد ڏمائي.

*

يارو عشق شراب ڪتون اوڪوءن جو منع ڪريندا؟
چارئي يار اصحاب محمد اپ ايوين فرميندا،
عشق آيا سر آپ محمد چوچڪ فيض ڪريدا،
خفيہ سر اسرار تي هو يا گنهگار تريندا،
سو هو سي وچ جنت هردم ڪلمہ حق پڙهيندا،
نانڪ يوسف صدقا اس تون ڄ اپني پاس ڏريندا.

*

جي تون پوڇين يار مهين ٽون عشق دي ڪيهي جهولي،
ڪڏهان دانهہ در دلائل ڪڏهان عقلئون پولي،
ڪڏهان مست خيالي خستا ڪڏهان بيخود ٻولي،
ڪڏهان ڏوهہ ثواب ڪفر وچ ڪڏهان دين الولي،
ڪڏهان سوليءَ سير نظارا انا الحق پيا ٻولي،
پيرنگ باتان نانڪ يوسف هرجا يار نہ اولي.

تنوير عباسي

نانڪ يوسف جو ڪلام

*

ڳوڙهي ڳوڙهي نيڻ برهه دي ڳوڙهي ڪرن لڙئي،
ڳجهڙي ڳجهڙي ڳالهه نيسان دي سهڻي چال خدائي،
ڪيا وت ڪيڪ خراسان آسي ڪيا طائوس توائي،
ڪيا وت گينور شير جهنگل دي آهو ڪوءِن هوائي،
نانڪ يوسف سڀ صورت پر يار دا جوڙ نه ڪائي.

*

هجر فراق ساڏي ماري رات ڏينهان غم ڪاوان

ورهه وسلوان،
سهجئون سهج تساڏي آوڻ چولي مول نه ماوان

سهري ڳاوان،
چاهه سچي دل چاهي ميري تو ول آوان

ڪول ڪماوان،
يوسف يار سڄيجين توهين تيرا نام من وچ باوان
ساهه سياوان،

*

عشق هويا بادشاهه دليندا حسن چنهين دا ماري،
فوجان فوج حسن دي دل تي لڙدي نين شڪاري.
زلف دلين تون قيد ڪريندي ڪنڌي ڪيبر ڪاري،
يوسف يار سڄڻ دي در تي ڪيئي عاشق هن ٻلهاري.

نيڻان نال لڙائي نيڻان عشقئون واهه اتڪائي،
حسن هزاري فوج سواري آون واڳان چائي،
سيني ڍوڻ ڍال عشاقان حاضر ڪرن سدائي،
يوسف ياري يار سڄڻ دي ٻي سڀ ڪوڙ ڪمائي.

*

عشق الله دي هيبت شاهي جاري حڪم ربانا،
ڪل يوءِ هو في شان سڻ بيرنگي سلطانا،
ماڪ ملڪ دلين دا آپي آپي شاهه شهانا،
بيرنگ رنگي بات برهه دي خانا سوءِ سوءِ خانا،
ڪيئي عاشق عشق نهوڙي دانهه مست ديوانا،
هي اسرار اواگهه اللهي ڪيا ڄاڻن ملوانا،
يوسف يار برهه دي نالي زاري لڪ لڪ جانا.

نانک يوسف جو ڪلام

*

عشق الله دي ڳالھ نہ منيندي سي موڳي مرواني،
خارج خام خبيث حرامي ڄائي خر خراني،
سي وچ ڪوڙ ڪميني دو جڳ حارص وچ حيراني،
قدر عشاقان عاشق ڄاڻن مرد الله اخواني،
يوسف يار ڇهيندا هڪو هم خاني دل جاني.

*

يارو عشق الله ديان ڳالهين آپن عشق آکيندا،
لک هزار ديوچ ڪوئي برھ لات لکيندا،
جنهن دل مرشد نال محبت مئي دا جام چکيندا،
برھ بيرنگي جنهن دل آندا اپني رمز رکيندا،
اپان حڪم هلائي سارا شاهي نام ڏريندا،
يوسف يار دا هڪو نقطہ لکيا ترڪ ڪريندا.

*

زوران زوري فوج برھ دي سر عشاقان اصلي،
مرگان مرچي ڏيون هرچي ڪرکي آون حملي،
سهڻيان دي سپ ويکين سهڻي سر معشوقان شملي،
گهمر گهير اوڙيڙا اندر وچ عشق مريندا گهملي،
يوسف يار جو دم حياتي پير محبوبن چملي.

سهڻي زلف معشوقان دي وھ مئن دل اٽڪي چٽڪي،
ڪندي ڪاري پيچ ولو ول آکر اٽڪي ماڪي
ڪوءن انهان نون موڙي هوڙي ڏيون سٽکي جهٽڪي،
يوسف زلفان جام جنهين دل سا ڪين ڦٽڪي ٽتڪي.

*

بخشڻهار توهين بخشيندا لک بديان بدڪاران نون،
تو بن اور نہ پڇدا ڪوئي غافل گنهگاران نون،
لاتقنطو سچا پرواسا هي غافل گنهگاران نون،
نانک يوسف رحم رب دا هووي دامن دا ننگ ياران نون.

*

اندر ٻاهر الله ٻولي ڪٿ خلق فلانا ٻولي،
هم هويا گم الله ديوچ الله آيا اندر چولي،
جوڳي جوڙکي مرلي آيا ڳالھ اها واھ ڳولي،
سير دا نام وڃا ڪرو سير ڪرو ڇا تولي،
سير ترازو تولڻ وائي تئين مئن ٽڪڙي ٽولي،
تولي وڃون سير ٿيا يوسف ڦردا ٻولي.

نانک یوسف جو ڪلام

*

عشق جيهابي حجاب نہ ڪوئي دل نون چنگل مار ٻهاري،
مار منجها ڪي ڏي دلاسا بازر وچ رلاوي،
يوسف ٿي قربان تنهان تون جنهان ايڏي ستم سهاوي.

*

آپ وچون ڪر پاسي عاشق سار ٿبي وچ شهدي،
ٿي غواص ويندي وچ وحدت طالب عشق الله دي،
ڪٿ نہ قدم چاون رمزاهين وچ رهدي،
نانک يوسف يار ملدي وچ ديوار قهہ قهہ دي.

*

قهہ قهہ پن ديوار دوئي دي جهين جڳ پلايا،
ڪوڙا حرص هوا ۽ تڪبر ڏنڏا عقل اجايا،
نانک يوسف برهہ بنا ڪوئي پنڌ نہ ٻيا سجايا.

*

اکيان سر اواگهہ الاهي اکيان نور خدائي،
اکيان موج محمد نياري اکيان دي بادشاهي،
اکيان فلڪمن ملڪين روشن اکيان دي روشنائي،
اکيان ڪن فيڪون بنايا اکيان ڪثرت پائي،
اکيان نانک يوسف اکيان رمز رلائي.

*

الڪون الک بنائي الفي مورت سير نظارا،
پريان گل ڦل چوڪڙيان واهہ ويکين رنگ نيارا،
نفي اثبات ثبوتون هادي الا الله نقارا،
انا احمد بلا ميم ڪهندا دوست پيارا،
نانک يوسف يار او تاري آتا بن بن اپارا.

*

عاشق عشقئون معشوقان غمزي نال گذارن،
ساس اداس پياس پيتم ڪي رو رو هنجون هارن،
در در دل ديواني ڦردي سهري عشق اوسارن،
نانک يوسف يار بنا ٻيا خيال خناس اتارن.

*

نال دليلين سات لڏيندي سمجهڻ مشڪل بازي،
وحدت ڪثرت هڪو نقط دم مريندي غازي،
ٻاجهوءِن درد نہ وحدت واصل بنا سوز گدازي،
نانک يوسف يار سجڻ دي عشق هونديان دل راضي.

*

نانک يوسف جو ڪلام

دلبر درد عشقان نون گهٽ گهٽ ڏيندا گهٽڪي،
غرق ٿيندي وچ دريا محبت ٽبڪي مارن گهٽڪي،
فوج حسن دي سر عشقان چوهوءِن آوي چٽڪي،
ٽپ ٽپ غوطا ڪا ڪر آئن ماڻڪ موتي مٽڪي،
معشوقان دي چال عجائب ويک کي لٽڪي لٽڪي،
يوسف نال ديدار سهڻي دا دم دم جهٽڪي جهٽڪي.

*

منهن ڪعبہ محبوب عشاقان جت نماز گذارن سي،
هردم حج انهان نون حاصل وچ مور نہ آپ شمارن سي،
مر جيندي وچ محبت مولا عينئون عين اجارن سي،
يوسف نال مهر محبوبان ترندي اوران تارن سي.

*

مار ڪلا سر منڪر اندي ڪيهي ٺانا مانا،
جو هي منڪر ذات فقر ڪا سو هي لونيا لانا،
ڪون منافق ديوچ ڏينوس ڪاني بانا بانا،
بي ايمان ڪون مار سگهيرا هانا وچلا حانا،
نيزي تي تلوارين بڙچان سر مردودان ٺانا،
وحدت والي واٺ نہ لهسن منڪو گهٽ گهٽ گهاٽا،
چارئي يار پنجتن حاضر ڪم ڪريندي جهٽ پاٽا،
دوزخ دي وچ دئي وايان دي پٽ ڏاڙهي ڪر پاٽا.

*

رمزن راهہ مريندي دنيا ڏوتي مڪر مڪاري،
جهيڙا خلل خرابي خرخش دو رنگ دام دويري،
عاشق ويک حيرت وچ هوندي بازي طلسم ساري،
رمز اها ڳل گجهڙي ڳوڙهي ڪنهن جيتي ڪنهن هاري،
نانک يوسف يار سجو دي چاهي مهر ستاري.

*

عاشق روز اداس گذارن محبوبان دي ناز ڪنون،
دني درعون خون جگرون رم جام رمزين راز ڪنون،
سخن سچا دل ياد هميشہ عاشق عشق اياز ڪنون،
رب رسول گواهي ڏوهان حق حقيق مجاز ڪنون،
نانک يوسف يار وکايا حق حقوق دراز ڪنون.

*

شهر درازين وسي رحمت دائم عشق آبادي هي،
پنج چهار تي بارهن چوڏنهن يار دمان دم يادي هي،

نانڪ يوسف جو ڪلام

قادر قطب جمال جلالون فقر جهين گهر شادي هي،
يوسف دم خيال نہ ڇوڙين هادي دي ارشادي هي.

*

درد فراق ميراث عشاقان ٻهيا روز ميثاقي،
متوالي تي شور پرايا جام شرابون باقي،
عشق الله دا جنهن نون نہ حاصل هوسين وچ هلاڪي،
مستي تي مدهوشي پيالا صاف پلايا ساقي،
نانڪ يوسف يار مليوسي ٿيا وصال فراقي.

*

اي دلبر دل لوٽ نيتائي ڏر عاشق دي آه ڪنون،
رات ڏينهان ميري من توهين دم نہ دور نگاهہ ڪنون،
توهين عين نون ايوين پانوين مٿا سر ارواح ڪنون،
نانڪ يوسف يار مهر هي مرشد شاهنشاهہ ڪنون.

*

رانجهن ٻيلي مست پڪاري ونجهلي سوز تنواران،
بن ڪي هير ڪريندا حملا تار وجي تر تاران،
ڪيلي ڪانهن چري جهنگ ٻيلي بادل پون ڦهاران،
نانڪ يوسف يار ماهي دي لايان برهہ بهاران.

*

عشق الله دا ڪيوين پيدا جون ڪر ٻال اياڻا،
ماهہ دهي وهہ پستت گذاري ڪوءِن رزق رساڻا،
دم اوتاري آوي جاوي گربن انڌ ڪاڻا،
گنگا ڪر ڦري دوڄگ ۾ سمجهي سرت سڃاڻا،
دين ڪفر اسلام مذاهب نهين ڪوئي ڏاج ڏاڏاڻا،
دل ميري منظور نہ ڪيتا اصلوءِن ڪوڙ ڪهاڻا،
درد والي ڪا ڳالهہ الائين اي ڄڳ جوٽ ڄڳاڻا،
ڪسني قالين ڪسني ڳالهين مئن سر عشق سيباڻا،
ڪودڪ ٻال بي ڄاڻين هاسي ڪيتي عشق وٽاڻا،
پلپل آندا گر اوتاري عينوءِن عين سڃاڻا،
نانڪ يوسف غيروءِن توبہ هادي قسم مياڻا.

*

تانگهہ سچي تن توڙوءِن تيڏي طلب تمام تمامي،
تار تنوار پڪار پپيهان شوق شڪار پيامي،
دم دم غم اتم تمهين تون سندر برحق سامي،
نانڪ يوسف يار تساڏي طرف تمام تمامي.

نانڪ يوسف جو ڪلام

*

اکيان عشق پيالا پيتا اکيان دي ڳل ڏوري،
اکيان دا آکڻ اکين منينديان سڻ ميري دل پوري،
دل سمجهي تي نين نہ سمجهڻ مارن ڍول کي هوري،
دل سمجهڻ نال ڪنهان دي عين اشارا گهوري،
برهہ برهہ دم جسي نہ سمجها سا ڏر مت ڏوري،
يوسف بات اکيان سمجهي جنهن دل هوسين لوري.

*

فوجان فوج حسن دي زوري سهٽي چاڙهہ گهليندي،
عاشق دي سر ڪرن اماري واڳان مهر وليندي،
مارن مار جوائن شهديان سهٽي چال چليندي،
اپنا ڪر احسان پلايان رمزان رمز رليندي،
يوسف يار نيڻ نيٽان نون رو رو راهہ پليندي.

*

يارو ياد هميشہ دل تي هادي هردم نالا،
حڪم جهين دا هر جا جاري فيض الله الوالا،
پر تقصير اسان تان بنده عشق سچو رکوالا،
شادي گهر فقر شڪراني قادر قطب ڪمالا،
شهہ درازين ديرا جنهن دا ظاهر اسم اجالا،
نانڪ يوسف عشق الله دا اعلي نور اعلي.

*

جي تون عاشق عشق الله دا چوڙين ڪم شيطاني،
ايڪو رنگ ايڪو مل رهٽا رنگ بيرنگ مياني،
انفسڪم فرقانون ويکين سارا سير شهاني،
ڪٿ وت شاهہ گدا سپاهي ڪري گدا سلطاني،
ڪل يوم هو في شان فرمايا حق سبحاني،
يوسف يار ديان رمزان اڃيان صافي در اخواني.

*

نيڻ نيٽان تي قلزم ڪالي دريا دور روراني،
پروان پونر پونگ دو ابرو خاني ڪل ڪل خاني،
مرگان باڻ خدنگ چٽاون چارئي چيٽڪ چاني،
ابرو بادل برسن لاگيا سورهن اٿ اناني،
نانڪ يوسف يار صبوري درد الهہ دل جاني.

*

نانک يوسف جو ڪلام

معشوقان دي مست خيالي ڪيفي ڪجلي ڪالي،
شهبازان دي ڪرن ستوني سهڻي جهالي چالي،
ڳجهڙي نيڻ نيٽان نون ويکن پيون پيالي عالي،
نيڻ نيٽان نون ويجهي وسدي نالي دور ڪشالي،
يوسف يار اندر وچ اکيان پالي آپ سنڀالي.

*

جس طالب کون طلب سچي محبوب منا اس نالي،
آپن آءِ هسيندا روندا گهر عشاقان گهالي،
اوجان موجان نوجان لاسو مالڪ ملڪ محالي،
سڀ صورت ۾ اسرار الاهي رنگو رنگ رسالي،
رحم ڪرم دي طلب اسان کون درهادي برحالي،
يوسف شاهه درازي اڳون دائم درد ڏمالي.

*

عاشق شوقعوءن شهه سهڻي دي ڪردي نالان نالان،
پيچ زلف دا ول اڙانگا ول ول والان والان،
ويک جو عاشق آڻ قسايئہ خوني خالان خالان،
ابرو سر ڪمان ڪڇيندي تير پڪڙ هالان هالان،
چٽکن مرچي مزگان ماري عاشق ڍالان ڍالان،
جهلدي سينا سهڻي حاضر جهڳمڳ جهالان جهالان،
نانک يوسف يار ديان راندين سئو سئو چالان چالان.

*

دلبر بي پرواهه ڏنوسي ڏاڍا ستم سهاءِ ڳيا،
ستي پئي نون آڻ جڳايس دل دي دود دکاءِ ڳيا،
مارکي ذوالفقار پلک دي چشمين چوٽ چلاءِ ڳيا،
چپ ڳيا دل نپ ڳيا وت دل تي چپ چپاءِ ڳيا،
هس ڳيا دل گس ڳيا مڙ دل دي چاک چکاءِ ڳيا،
ناز نينان دا ڪرکي چوري باشا برهه بچاءِ ڳيا،
يوسف يار وقت آهين وچ قيد زلف دي آءِ ڳيا.

*

سک سهڻي دي سانوڻ لايا هنجون چلو چليان،
رو رو اکيان حال وڃائيا رهن نہ جهلو جهليان،
برهه جلاد ميري تن وڙيا ڪرکي هلو هليان،
موجان فوجان برهه ديان زوريءَ آون کلو کليان،
يوسف يار وصال چهيندا رمزان رلو رليان.

*

نانک یوسف جو ڪلام

سک سهڻي دي ساوڻ لايا هنجون نالي نالي،
فٿ فراق چکن هميشہ دردون نالي نالي،
جيوين بلبل گل بن حيران دم نالي نالي،
يوسف يارا ياران قدمين هو سون نالي نالي.

*

واسطي رب دي آ مل رانجهن نديان نين وهائن،
خون عاشق دا ڳل انهان دي گهت زلف قاسن،
ڪد ڪيهي ڪد ڪيهي ڪيهي دليان درد بچائن،
يوسف يار دي مهر سدائي آون پچ پرچائن،

*

سڻ سهڻا فرياد نيڻان دي تين تون معلوم ساري،
بيڪس مسڪينان نون تيري در تي دم دم زاري،
هردم تون لجپال انهان دا ڳل جنهان دي ڳاري،
غم ديوچ گذارن عاشق تانگهہ تساڏي تاري،
يوسف يار پڪار عرض دل يارو ڏي دم ياري.

*

اکيان سڪديان ويکڻ ڪيتي واهہ جمال پيارا،
مشتاقان نون طلب ملڻ دي ويکڻ قوت نظارا،
بار برهہ غم سر عشاقان پلپل بي اختيار،
واسطي رب دي سر يوسف ڪر راحم رحم اپارا.

*

اسم الله دي رانجهن سائين آوس ساڏي ويڙهي،
ماهي مهر الاهي تينون هو هردم دل نيڙي،
سدا لٽيجي ظاهر باطن مهہ عشاقان دي ميڙي،
اڱڻ يوسف دي يار چهيندا توهين ديري ديري.

*

لچ پچ پچديان پار پريم دا اکيان تانگهہ ايڏاهين،
پوئن هار هنجون ڳل پائن سڏڪي سنجهي صباحين،
رب کهين دي پيش نہ آٽي برهي پڙکن باهين،
يار يوسف دا لطف سدا سڻ سچيان باتان تاهين.

*

سچي سک جنهان اکيان نون عشق چڙائين سي چڙيان،
ابتي سبتي بحر بيرنگ وچ لهرين ويک تہ لڙيان،
همت نال سجڻ سچي دل محکم قدمين ڪڙيان،
يوسف يار برهہ دل شاديان مل ڏيون مبارک ٻڙيان.

*

نانڪ يوسف جو ڪلام

عرض قبول محمد ڪيتا سڻ عرض متوالي،
فضل ڪرم دي نظر ڪيتوني ٿلئي ڪاف ڪشالي،
مشتاقان تي مهر ڪريندا ڏيندا منصب عالي،
اپني دستئون دوست پليندا پيالي محبت والي،
بخشيندا بدڪاران نون چا مهر نظر ڪر پالي،
يوسف يار دي ڳڻ ڳالهين نت رو رو دل سنڀالي.

*

بار ياران دي نهين ڦوليندي مولي عيب مدايان،
ڍليان ٿون وٺ سوين ڍلايان پليان ٿون پلايان،
لائق پريا نهين ليکيندا بريان ديان برايان،
يوسف يار ديان مهر نگاهان ڪجهه آپ نہ سمجهن سايان.

*

دلبر ديس اسان ڏي آيا ڏيندا لوڪ واڌايان،
رانجهو رانجهو ڪرن سيالين ويکڻ ديان سڌرايان،
مئن مسڪين تي نالي ڪيتيان ماهي مهر پلايان،
يوسف يار رحم رب هويا شاديان شڪر سوايان.

*

سهڻا تو بن ڪوءِن منيدا دردمندان دي زاري،
ٻوهي تيڏي راتيان ڏينهان ڳل جنهان دي ڳاري،
ڏي ديدار عشاقان نون واسطي اسم غفاري،
يوسف يارا يار ڇهيندا ياور تيڏي ياري.

*

درد مندا دي آهه ڪنون ڏونگر ڏک وچ تپدي،
ديو پري ڪجهه تاب نہ آڻن پري پريرن ڇپدي،
برهه دا ڏنگيا ڪوئي نہ بچيا ڏنگي بچدي سپ دي،
عشق الله بن لوڪ سيوئي جاندي مردي کپدي،
يوسف يار دا عشق حياتي دوجهگ روح نہ ڊپدي.

*

جنهان روحان وچ حياتي عشق خريد نہ ڪيتا،
مئخاني ساقي دي دستوءِن شوق شراب نہ پيتا،
هادي والا حسن عجائب سيني ديوچ سيتا،
يوسف مرد اهي مرداني نينهن جناهان نيتا.

*

رانجهن رحم ڪرم چا ڪيتا مئن هيري ڪٺ آهي،
اوڳڻ هاري نال جو ڪيتي سيان سپ ڳڻ ماهي،
ڪيڙيان پاس نہ مئن دل آهي روز ازل ٽئون ناهي،

نانک یوسف جو کلام

يوسف يار دي دامن پڪڙي شاهد الله الاهي.
ماهي مليا نال سبب دي پلئہ خير پيوسي،
عشق پيالا وحدت والا بهرا نور ڍيوسي،
يوسف يار نظر وچ هردم ويکڻ قوت ٿيوسي.
*
يار سپو سر يار ماهي دا جو اصلوءن تخت هزاري،
لاءِ ڪڙا ننهن آپ نباهي نال يتيمان ياري،
يوسف صاحب فضل ڪرم دا رانجهن هير ويچاوي.
*
رانجهن تخت هزاري دا والي هير جٽي مئن جهنگ دي،
سيان نون سيال سيالڻ لج اس اپني ننگ دي،
ڪاهہ ڪران نت ماهي بيلي ويکان شير نہ سنگ دي،
يوسف يار سهٽي ٿون مئن مهر محبت منگ دي.
*
درد مندان دي آهہ ڪنون آسمان جل جل ڪنبدي،
وچ ميدان منصوري تابون عشق دي ڪوري تپدي،
يوسف يار برهہ بن جيوين ڍور جهنگل دي رنپدي.
*
عاشق راتيان ڏينهان تکديان معشوقان ديان راهان،
سهٽي بيپرواهہ چليندي عاشق ڪرن الاهان،
لاتقنظو من رحمت الله پڙهن پڪارن شاهان،
پار پون آسمان ڪنون لنگهہ درد منديان تان آهان،
يوسف يار دي مهر چهيندي نوري نور نگاهان.
*
آئہ سهنا لڳڙيان سڪان دم دم دل تڙ ڦاندي

تي غم ڪاندي،
ڪانگ اڏايان پنڌ پڇايان طرف تساڏي آندي

ڦالاڻ پاندي،
تن من تانگهہ اچانگ ايڏاهين ماندي مئن ڳڻ ڪاندي

لوک سٽاندي.
گهمر گهير اليل عشق دي واري سر وساندي

مڙ نهين جاندي.

نانک يوسف جو ڪلام

ملسين مهر ڪري مئن نال يوسف يارا چاندي

عرض سڻاندي.

*

سڪ سهڻي دي تار بتاران دل وچ ڏمان لايان،
برها بي اختيار الاهي محبت مينهن وسايا،
چڪري ڦٽ فراق هجر دي ڏيندا عشق واڌايان،
وهلي ملسن چاڪ ٻاٻاڻا ٻڙچان جس ني ٻچايان،
يوسف يار ديدار هميشہ هوسن سهڻيان سايان.

*

رانجهن تخت هزاروءِن سيان ويک جو ماسين آکر،
آتڻ وچ سهيليان مل ڪر ڏيسن واڌايان آکر،
ملڪين مبارڪ فلڪين عيدان ٿيسن آءِ ڪر،
يوسف عشق الله دم خوشيان ويک هميشہ آءِ ڪر.

*

چاڪر چاڪر اين فرمايا معشوقان لک ٿوري،
ڳڻ ڳالهين لک محبوبان دي دم دم دلڙي اوري،
سهڻي ساز ڪريندي ڪمڙي جوڙ پلک وچ پوري،
ڪرندي معاف مدايان دم وچ صاحب رحم سڳوري،
يوسف يار محبت مولا هور نہ رهسن هوري.

*

سڪ دي ڳالهہ عجائب جيهي وچ بيان نہ آوي،
موجان فوجان بار غماندي آدم سر سهاوي،
ان مع العسر يسرا برها باغ وڪاوي،
ويک دل شڪستہ عاشقان نون پاڻ پرين پرچاوي،
يوسف منديان معاف هويان محبوب سچا فرماوي.

*

ڏنگيان ٿوران محبوبان ديان چال عجائب جيهي،
هر ڪنهن دا سمجهڻ ناهين سمجهڻ ڪي ڪي نيهي،
واحد راز الله محمد ڳالهہ ڪران مئن ڪيهي،
چارئي يار پنجتن حاضر سمجهڻ وحدت ايهي،
مالڪ ڪل مختيار ملڪ دي رمز جنهان دل ريهي،
شهہ منصور بلاول جيهي طالب سچي نيهي،
درد مندان مسڪينان ٿون خبر اها پڇ ويهي،
هيڪر آوين دوست پيارا پکي يوسف دي پيهي.

*

نانک يوسف جو ڪلام

سرائڪي ڪافيون

هم گروجي هم گيان، نانڪ لڇمڻ ميرا نام،
سبدسنوري ساڌو پائي، گرو نانڪ ڪي اها اوگاهي،

گنگا جمنا وچ اشنان.
بندگي ڪرڪي برهمڻ ٻڻيا، سير مٽاڪي پايس جٽيا،

هم سخي جي هم سبحان.
بندرابن بينڪ ميري، رمز سچل دي الٽ اوپڙي،

وچ مديني هون فرقان.

*

تا تا عشق نچايا ڪرڪي سمجهڻ پيان.
الٽيان سلٽيان بازيان ڏيندا،
مشڪل سمجهڻ پيان.
هادي ٻاجهون ڪوئي نہ محرم،
ننگ اسي ڳل پيان.
گهڻ گهڻ گهنگهرو ڇم ڇم ڇيريان،
ڇيري ڇمڪا ليان.
نانڪ يوسف شهر درازين،
سرڙا نت نت نيان.

*

مک مصحف سجن دي صورت،
صورت الله بسم الله حمدالله قل هوالله.
ميم مزمل طہ يس الم حم آمين،
عين دو ابرو وجہ الله وجہ الله وجہ الله.
قلم تي ڪاغذ وچ چولي اڪيان جي ڪولي يار نهين اولي،
عليٰ ڪل شيءِ هو الله هو الله هو الله.
پيش پوشاڪان زيريان زبران پهن ڪي آيا سڻ عشق ديان خبران،
اڄا پڙهہ ڪي ويکين حق تجلا حق تمخلا هو تجلا.
معنيٰ محبت نال سيپارا جوڙ صحيح ڪر هرهڪ يارا،
هيئي ذات الله و الله با الله ثم تا الله ثم تا الله،
نانڪ يوسف چشمان چولي رمز رڪوع ڪل وچ وچولي،
نهين هور هادي هي الله هي الله هي الله.

*

نانک يوسف جو ڪلام

وهہ ديکا هي اسرار برهہ بازار تماشا پل پل ڪا وهہ وا
مئن جاونگي ٻلهار هماري يار حسن ڪي جهل جهل ڪاوهوا.
جب لاڳي عشق ٽڪورانا حد گهور درد ڪا شور دل اندر،
مجهي ڇاتي ۾ چمڪار برهہ ڀڙڪار اگن درجل جل ڪا وهوا.
يہ هي عشق ڪا احوال خدائي خيال سو بر حال بياناين،
جون شهہ منصور سوار اوپر سردار چوگان ۾ چل چل ڪاوهوا.
جس پيتا جام شراب هوا بي تاب نشي ۾ خواب غرق درهون،
جون پونران ۾ گلزار مقيد تار زلف ڪي سل سل ڪا وهوا.
اجي ڪيساهي شهہ زور عشق آگهور جفاش جور عشاقون ۾،
دل دم دم درد پڪار قتل ڪي ڪار وصالوءن رلمل ڪا وهوا.
گم ڪرهستي ڪاڪوٽ جسم ڪي اوٽ چلادم چوٽ صفاتي سينٽ
پڇي ويکين يوسف يار سدا ديدار صفا ۾ ال ل ڪا وهوا.

*

آپ هو يا بتخاني دلبر آپ هو يا مئخاني وهہ وا،
ديکي اپنا نينهن نظارا قردي هر هم خاني وهہ وا.
واهہ وڏائي خاوند تيڏي قدرت تون قرباني وهہ وا.
عجب جيهي ڪم ڪريندي، حيرت وچ حيراني وهہ وا.
ڪي وت بزرگ شيخ مشائخ زاهد عابد داني وهہ وا.
ڪي وت شاهہ وزير سپاهي جنگ ميدان پرواني وهہ وا.
ڪي وت مرد فقير نماڻي صاحب درد ديواني وهہ وا.
ڪلام شاهي سر عشاقان نيهہ نبي نشاني وهہ وا.
ڪي وت ڪعبہ ڪاهہ ڪريندي ڪي وت گنگا جاني وهہ وا.
ڪي وت واعظ جوڙ مسيتين ممبر تي ملواني وهہ وا.
دم مارين‌دا انا الحق دا سوليءَ سر چڙهاني وهہ وا.
شوق جنهان نون شاهہ علي دا مرد اهي مرداني وهہ وا.
جسم يوسف دا ويک ڪراهڻ لوڪ تہ ڏيندي طعني وهہ وا.
بيڪسان دا مالڪ مولا ترس پوي ڪو يگاني وهہ وا.

*

آدم هي اسرار الاهي، بن تن آيا روپ مٽايا،
غيب وچون آندا جاندا، عشق الانبي جوش جڳاندا،

رنگڙا لايا، ديدان درسن پايا.
نيڻ نظاري وارڻ واري، عشق حسن دي زور پساري،

شور مچايا، اکيان عين وکايا.

نانک يوسف جو ڪلام

صم بڪم هوڪي رهيئي، بات برهہ بن اور نہ ڪهيئي،

حق فرمايا، هادي سچ سمجهايا.
ٺوڙ دماهم گم هوجانا، صورت ستگرنيہ نشانا،

مقصد پايا، ساڏو ڪال سڏايا.
نانڪ يوسف يار بليندا، پريم ننگر در هل هليندا،

بادل لايا، اڪيان ورهہ وسايا.
*

دم هي دم هي دم هي دم هي،
خاڪي پوش پهر ڪي آيا بن اسرار آدم هي.
اپني آپ تماشي آيا ناچو هو ڪي ناچ نچايا،
دم دم تال نچال وڄايا سائين ايها نا ڪوئي هم هي.
هي بادشاهہ بيرنگي راما سندر سرجن شوقي شاما،
جوت پئي پرڪاش پرانا سائين هادي نور اتم هي.
بازيگر هو کيل کيلاتا چپ چپ پتلي نون دوڙانا،
کهڙيا باتان برهہ بلاتا سائين حيرت دا عالم هي.
انت نہ پايا درد بيانا خبر عشاقان سين پروانا،
مست محبت ڪا مئخانا سائين عشق سارا ماتم هي.
يوسف يار قدم بڇائي دم دم عاشق تار خدائي،
سچي مرشد يون فرمائي سائين اور خيال ختم هي.
*

لک لک بيک بناويڪا اپني ذات مٿاويگا.
خاڪي پهر قباء رنگو رنگ آدم نام ڌراويگا،
عرشوءن آ زمين پر يارو ڪيها حڪم هلاويگا،
ٿي معشوق عشاقان دي سر سوء سوء ستم سهاويگا،
ويک عجائب اس ڪا عقل ميرا چٽ جاويگا،
سبز سفيد سياهي سرخي ڦرڪي آپ چپاويگا،
شاهہ منصور نون ڪر اشارا اناالحق الاويگا،
شمس الحق دي ويکهو پائي ڪيون ڪر کل ڪلاويگا،
ملان قاضي بن بن آوي عشق والا آزماويگا،
هر ڪس نال ڪريگا ايوين تيرا پي دن آويگا،
يوسف يار مراد اها هڪ دن تينون وکاويگا.
*

نانڪ يوسف جو ڪلام

دلبر ديس اساڏي آيا وه واه برهه بهار لڳي،
آيا آپ ته ڪليان وليان گل قل دي گلزار لڳي،
هر ٻوٽي خوشبوءِ هڪائي پونران دي پٽڪار لڳي،
ڪليا نور تساڏا هر جا حسن بزار چوڏار لڳي،
نانڪ يوسف گل تي بلبل ڳٽ پٽ تي ڳٽڪار لڳي.

*

هي هرجا حڪم تمهارا سڻ هادي حال همارا.
ڪيهي ڪيهي ناز ڪريندئين هڪڙيان سوليءَ سرچڙهيندئين،
آپن اتحد ناد بجيندئين هئه ويکڻ سير نظارا.
عشق اويڙا ويڙي ڏيندا گهمر گهير اپار تريندا،
بيخود بي اختيار بڻيندا عشق سير سڪارا.
وهو معڪم آپ الايو قل هو الله حق فرمايو،
موتو قبل مار جوايو ٻوجها تم سر سارا!
عشق تيڏي ديان فوجان ياري آون جلون بي اختياري،
روشن مسرت پرينءَ جي ساري مئن مسڪين بچارا.
نانڪ يوسف يار سجاڻي اسان هاديءَ در وڪاڻي،
مرشد شهر دراز ميائي همت حاضر يارا.

*

عمر دراز تيري هادي نگهبان هووئي،
هادي نگهبان هووئي الله دي امان هووئي.
زور تساڏا حسن لٽيندا دائم دل تي چاهه چهيندا
سدا جنهن جيسين ڍوليا غريبان دا ڌيان هووئي،
مئن ته دعاڳڻ دلبر تيڏي پال ڪروسڻ زاري ميڏي،
ڪرين گوش گوئيءَ اتي مولا مهربان هووئي.
بخت برهه دم تخت سلامت تاج تيڏي سر عشق امامت،
صاحب سلامي تيڏا عرب ايران هووئي.
عشق تيڏي وچ عاشق جڪندي تياڳ سڪان نون طلب دڪندي،
حال دل معلوم تين نون راضي رب رحمان هووئي.
ديس بدسوءن نينهن نغارا عشق تساڏي ماريا نعرا،
جن ملڪ انسان اتي شاهي وڏا شان هووئي.
نانڪ يوسف تيڏڙي تاري سپ گناهه دا دوا تون پساري،
هردم هووين نال اسان ڏي ديرا درارزان هووئي.

*

نانک يوسف جو ڪلام

واه واه سجن تيريان اکيان ڪيسا انهان رنگ لايا هي،

رنگ لايا هي جهڙ لايا هي
طرحون طرحين ڏيون ڏڪالي ڪيفي قاتل ڪجلي ڪالي،
دام زلف ڇٽڪايا هي لٽڪايا هي اٽڪايا هي.
مزگان ٻڏڪي مرچي مرچي ڏاڍي ڏيون چرچي چرچي،
عاشق تون ڦڙڪايا هي سڙڪايا هي جهڙڪايا هي.
نهين ديواني گجر ڪملي سر عشاقان ڏيون عملي،
آون دل پٽڪايا هي ڇٽڪايا هي جهٽڪايا هي.
غير واليان دي بات نہ اٿان معشوقان دي منزل جٿان،
هور درون هٽڪايا هي سٽڪايا هي ڏٽڪايا هي.
نانڪ يوسف يار نظارا ايڪو ايڪ پسار پسارا،
نينان نون سٽڪايا هي تٽڪايا هي وٽڪايا هي.

*

لايان برھ بهاران بادل برسن بجلي چمڪي،

گهن گهن گهنگهور سيون.
پونري چونري ويس گلابي ڪيا جلوا آفتابي،
ڪيهي ڪيهي شور شرابي هي اور انهان دل دور سيون.
اجري گجري بانوري بجري ڳوڙهي ڳوڙهي سانوري،
مست ڦرن مستاني تانوري وھ بوندن ڪي جهڳ جهورسين.
اڙن عين ايڪ اڻ ڪيلي ويڪ انهان هان چالي،
مستو مست خيالي ويڪو فوج حسن دي زور سيون.
عشق اوپڙا ويڙهي ڏيندا سير اندر شهہ نيندا،
گهمر گهير اوپار ترپندا هي مرڻ جيوڻ دستور سيون.
هڪدم سوء لک تال تماشي دل تي عشق وڄيندا،
نانڪ يوسف ناهين ناهين يار سچو دل دور سيون.

*

من لڳيان هو يار تيريان نينان ديا نوڪڙان،
نيٽان ديان نوڪڙان دام زلف دل اٽڪي اٽڪي،
پالي پائي گجر ڪالي چڙهن دماغون ناز نرالي،
پلا پلا چمڪ ڏيندي چوڪڙان هو چمڪ ڏيندي چوڪڙان،
چال سهٽا لک لٽڪي لٽڪي لٽڪي.
نيڻ عشاقان ڪوءِن هٽيندي جي سر اپنا ڪوئي سٽيندي،
پلا پلا ڪيهي ڳل لوڪڙان هو ڪيهي ڳل لوڪڙان،
سس نہ ڏيون سٽڪي سٽڪي.

نانک یوسف جو ڪلام

نيڻ معشوقان نينهن اڙانگي نال اساڏي سپ سٽانگي،
بلابلا جهولي جهولي جهوڪڙان واھ جانب ديان جهوڪڙان،
مست اکين رنگ جهٽڪي جهٽڪي جهٽڪي.
نانک یوسف بار ديان جهوڪان ديک دو چشموءِن محبت موڪان،
اناالحق هادي والبان هوڪڙان هو هادي واليان هوڪڙان،
نيڻ نيٽان ڳل پٽڪي پٽڪي پٽڪي.

*

سهٽيان دي نيڻ ڪريندي ويکو نڳڙي نڳڙي نڳڙي،

دل اڳڙي.
جادوئڙا بن سحر چلاون مول نہ ڪريندي پڳڙي.
سچي جا دل طرف هادي دي پرت تنهان دي سو تڳڙي.
نيڻ معشوقان دي نال عشاقان رلمل مريندي ڪڳڙي.
نانک یوسف يار دي محبت جان جسم هل جهڳڙي.

*

چاڪر اسان هون نوڪر سڄڻان دي ناز دي،
دستور ڪيهي ڪيهي رمزان دي راز دي.
ويکو نينان ديان موجان ڪر آنديان فوج فوجان،
اکيان دا عشق او جان غمزي غماز دي.
ويکو نينان نظاري ڳجهڙي ڏيون اشاري،
عاشق عشاق پياري سولي دي ساز دي.
ڪر گهور دل ڪسيندءِ نئي برھ ۾ بسيندءِ
سانگا سولي ڏسيندءِ ڏيندي گداز دي.
نانک نماڻا مارن نينان نهين گذارن،
یوسف يتيم پارن بخري نياز دي.

*

الله هو الله هو الله هو هو هو،
حرف الله وچ هو سجاڻي دل دريا ڏو ڏو.
چاتي ماڻي دم نہ ماندناڻا دم دم نال گهو گهو.
هو جزمان دا پيش سجاڻي نکتي هني روبرو.
نانک یوسف يار سچو هڪ حق اناالحق موبمو.

*

آيا حضرت عشق آيا، آيا رنگڙا لايا هي.
جهنانانا جهوم تنانانا تن اندر مچ مچايا هي.
مرحب مرحب مرحبا لک ٽورا ڳڻ ڳايا هي.
مين مسڪين ڪسي ناجيهي اس احسان فرمايا هي.

نانک يوسف جو ڪلام

دن دن ڏنڪا نورا نيور باجن باج سنايا هي.
اتحد گهوري گهور تڪوران برهي باغ بنايا هي.
چمن دراز درازي تس ڪي انت نہ ڪس ڪو ڪو پايا هي.
گل گل مين گفتار تي چهرا دلبر در سمانا هي.
گهم گهم گهن نانوبت نينهڙي تحقيقي طبل وڄايا هي.
سرڪش زوران زوري برهي چوچڪ حڪم هلايا هي.
باب فريد شمس الحق جون منصور بڪايا هي.
عاشق عشق الله دا غالب انالحق الايا هي.
نانڪ نيل ڪوڙين شڪراني يوسف يار ڪهايا هي.
آپ سڄاڻ ڪي لطف ڪريندا ديدوءَن درسن پايا هي.

*

تن آگ لڳي جيءُ ٽڙڪي باهہ برهہ دي پڙ پڙ پڙڪي،
چقمق چٽنگان ٻاهر پئيان جهگ مڳ جهڙجهڙ جهڙڪي.
عشق اسانون چيٽڪ لايا چيري والي لڙڪي.
ٻاجهون عشق الله دي يارو ٻئي سڀ ڪوڙي ڪڙڪي.
جيڏون ڪيڏون شور مچائن اکيان اڙاڙ اڙڪي.
دم دم در دمندان نون ديدان گهاءُ مريندبان گهڙگهڙڪي.
عشق هادي دا لڳا اچانڪ غير ڪڍيا جنهن تڙڪي.
نانڪ يوسف يار جو پايا شهر درازين وڙڪي.

*

تن آگ برهہ پڙڪائي هڻ خبر نہ پوندي ڪائي.
نئن نئون نيڻ ديان رمزان لڳيان ڏمان ڏم مچائي.
سرڪش روزان روز ڏسيندا برهي چوٽ چلائي.
دم دم نعري ناالحق دي رمز عجائب لائي.
نانڪ يوسف يار وڄيندا نوبت نينهن سجائي.

*

يهي آدم ڪس ڪو نام مولا ڪون ڪهاويگا،
پريم گرو ڏوم ڏام ٻاتيان برهہ بتاويگا.
اونچا نيچا محلين مندر آپ سمايا هردي اندر،
آپ ڪري هر ڪام هوران هنر بتاويگا.
آپن مريندا جئيندا آپن پڙهہ ختما بخشيندا،
آپن قاضي شاهہ امام اناالحق الاويگا.
اوئي هوندا ٻال اياڻا اوئي قردا پير سياڻا،
وهہ هي زيرڪ مست مدام سوءِ سوءِ رنگ رساويگا.
انا احمد بلا ميمي آپ ڪريم رحيم رحيمي،
آپ ڪري قتلا منڪر مام مناويگا.

نانڪ يوسف جو ڪلام

آپن وچ شرع دي وسدا ڪفر اسلام دي مسئلي ڏسدا،
ڪٿ گنگا تي هرنام حاجي بن بن آويگا.
ڪڏهان ڏوهه ثوابين آندا پشيمان تي ڏوهان ٿو جاندا،
سوئي ڪڏهان گمنام ڪڏ وت حڪم هلاويگا.
آپن ڪاڻ شراب فراقي آپن جام مئخانا ساقي،
آپ مجاز حقيق حرام درجي منع ڪراويگا.
ڏهيسر ڪا جاما لڇمڻ هنومان لوڪان لڇمڻ،
واهه فرعون موسيٰ امام دريا وچ ٻوڙاويگا.
جاني هر صورت ۾ وسدا روندا هسدا بس نهين اس دا،
قدرت حق حڪام نوبت نينهن لڳاويگا.
چوچڪ شهر درازين ٽاٽا گر بستي اوتاري ياٽا،
آپ آرياٽي چام سچو نام سڏاويگا.
نانڪ يوسف عشق ٻليندا هرجا اپنا حڪم هليندا،
غيب الله الهام صاحب درس ڏکاويگا.

*

تال پخالي آيا هي وت رنگ بيرنگي آيا هي،
عرشوءِ ن آيا زمين عشق آدم نام ڌرايا هي.
سوءِ لک نخري ناٽ ٻنيدا ناچو ناچ نچايا هي،
ساز سرود ڄانودا ڳانوندا اس رنگ ريجهه ريجهايا هي.
هردي هردي من موهن گياني ڪيهاگيان ٻتايا هي،
انت نہ پايا عشق قبائين نقشو نقش ٻڻانوٽا هي.
ڪار ڪري پرڪار تمامي رنگ ورنگ رچانوٽا هي،
ڪيهي ڪيهي جور جوڙيندا سياهي تلڪ لڳايا هي.
ڪڏهان شاهنشاهي چالي ڪڏهان مست موالي هي،
ٻيپ خجن ڪهبان چلاوي عينوءِ ن عين وڪايا هي.
نانڪ يوسف يار رنگيلا حدنا سر ٻناويگا،
پهر وڳي لک ويس رنگو رنگ آپن آپ ڇپاويگا،
بازيگر ڪي بازي ٻوجهي گر ڪرپا سک پايا هي.

*

بيرنگي هر رنگ ۾ ويکو سير عجب گلزاري ڪا،
هر صورت ۾ سهٽا وسدا صاحب هي سرداري ڪا.
گنبذ ايڪ آواز دڪائي هر صفات ۾ ذاتي هئي،
جون ڪر سورج ايکو جلوا ڪليا باغ بهاري ڪا.
چولا پهر انساني آيا احدوءِ ن احمد مرسل ٿا،
شاهه علي مولا دم مظهر عين وعين اظهاري ڪا.
موتو قبل عشق اشارا خاص رمز عشاقون ڪي،

نانک يوسف جو ڪلام

شاهہ منصور سواد پايا معراج سوليءَ سواري ڪا.
هزار بار لک جان پائوتم بہ فرمان هي عشقي ڪا،
خيال دم ڪا سودا ڪرلي وقت يهي واپاري ڪا.
مئخانا بتخانا مسجد گوبند گر هر خاني ۾،
نحن اقرب حق نيڙي تم سين سمجهي اسراري ڪا.
نانک يوسف يار ڪي ياري مشڪل توبہ زاري زاري،
آپ هئي آپ هي نباهي نينهڙا مئن بدڪار بچاري ڪا.

*

ڪڏان سوبر هامست خيالي ڪڏان سو مسڪين چالي وهوا،
ڪڏان سو قالي قال ڪريندا ڪڏان سو احوالي وهوا.
ڪڏان مسلا عصا ڪوزا ڪڏان تسيح تالي وهوا،
ڪڏان جٽيا تلک لڳيندا ڪڏان لئيندا لالي وهوا.
ڪڏان ڏوهہ ثواب دي ڳالهين لکين درجي عالي وهوا،
ڪڏان مشرڪ مومن ملحد ڪڏان مرد موالي وهوا.
ڪڏان ڪريندا بيخود سانون ڪڏان هوش ڪمالي وهوا،
زوران زور مريندا نعري رمز اناالحق والي وهوا.
مرشد معاف ڪيتي ڪل فقروءِن ڪاف ڪشال ڪشالي وهوا،
طرحون طرحين سير ڏنوسي شهروءِن شهر خوشحالي وهوا.
ڪڏان نماڻ نانک نالا شهر دراز ڏمالي وهوا،
يوسف يار سچل ديان رمزان برهہ ڪيتي برحالي وهوا.

*

پون بوراق اوپر هسواري ڪيلت ڪيل مئن ڪرتي هون،
غير جسي دل نظر اسي پر عشق مهر دم پرتي هون.
حڪم رباني حق سبحاني شاد اسي پر رهتي هون،
آپا آپ نہ مئن بيچ برها فيض اسي ڪا ڪهتي هو.
دين اوپر هي عين عشقي ڪا ڪفر تلي تس ڏرتي هون،
مذهب مشرب ڪوڙ خلق ڪا چاهہ ڪري مئن چڙهتي هون.
تال پخال سحر جادو پر عصا عشق اچلتي هون،
همت سيس گرو پر چرني مرڻ ڪنون نہ ڏرتي هون.
منڪر سين سٽ دين هدايت غير خيال نہ اڙتي هون،
چاهي محبت حق دل چاهي ڏر رب سون بهون ڏرتي هون.
نانک يوسف عشق الله ڪا نور اندر وچ جلتي هون،
عشق ميرا هم يار مين عشقا خارج خام سين لڙتي هون.

*

پون بوراق ڊوڙايا عشقي، پاس ميري خوش آيا هي،
هر جا حڪم هلاويگا، پير مغان فرمايا هي.

نانڪ يوسف جو ڪلام

صاحب حسن سوار اسي پر صورت وچ سمايا هي،
آپ سحر تي فرعون موسيٰ اچرج سير بنايا هي.
جهم جهم جهڳ مڳ سنج سونهري موتي جهرمر لايا هي،
لعل جواهر سوار اس آڳي باغون شرمان چايا هي.
واڳ اور چابڪ دست اسي ڪي دم هسوار بتايا هي،
مرني سون مرجيوين سي نر موهه نه هور ڪو پايا هي.
آپن چڙهه معراج مٽيندا سوليءَ سير خدايا هي،
شيخ فريدا شمس بلا شاه سر منصور جلايا هي.
ڦيرو سرمد يار ڪيا هي وهه انصاف وڪايا هي،
نانڪ پٽ بيراڳي يوسف جيءَ اداسي سايا هي.
واهه ستگر پيرڪي واري رنڙا من پرچايا هي.

*

برها تہ ڪيهان ڪيهان بازيان بناوندائين،

سير وڪاوندائين.
برهہ تماري بات نياري ڪڏان ناز ڪڏان ڳل ڳاري،
جيهان جيهان عجب جيهان الٽيان بتاوندائين،

راندیان رساوندائين.
بن رسنا رس هر گن گاويگا اپني اچرج ۾ آپي آويگا،
ايهان ايهان حيرت جيهان ڦيريان دلاوندائين،

جهمر ڪيڏاوندائين.
هر گهٽ گهٽ ۾ گهٽات تمارو ناد انا حد ڪو دل ۾ تارو،
نيهان نيهان بيرنگ نيهان ناچ نچاوندائين،

مڪڙا چپاوندائين.
برهہ تمهارا انت نہ پايا سچي ستگر سچ بتايا،
ڪيهان ڪيهان چرنا ڪيهان حق فرماوندائين،

درد پچاوندائين.
نانڪ يوسف يار ٻليندا لک لک چالي آپ چليندا،
ريهان ريهان چشمان ريهان چيرين چمڪاوندائين،

لوڪ پلاوندائين.

*

نانڪ يوسف جو ڪلام

آيا دلبر آيا آيا دلبر آيا آيا ميرا ڍولڻا،
غيبئون ڪرڪي ظهورا عربي پنڻ بنايا محمد نام ڌاريا.
ڪيتي عرش تہ ڪيتي ڪرسي انت فلڪ ناڪيتي،
ڪيتي جبلين جل ٿل دريا ڪيتي جهنگل ڪيتي،
زير زبر هر نقطي اندر صاحب سير سمايا.

گهر عبدالله دي هوئي شادي جميا سنت اوتاري،
مل ملائڪ ڏيندي هڪ ٻئي شڪر مبارڪ ياري،

هر ا وتار محمد آپي بيرنگي رنگ لايا.
ڪيتي جڳتر جهان حسابون ٻاهر يار اوتاري،
هڪ حوڙي هڪ ڏاهي هڪڙيان يڪدم يار سينگاري،

سوء سوء ناز برهہ دي پائي من حيرت وچ آيا.
ان احمد بلا ميم سڏيا عالم ساري،
پيغمبر خود ڪهيا ايوين ساڏڪون سمجهہ بچاري،

هر بازي وچ هڪو هر جن اچرج ڪيل بنايا.
ساد سنگت گر ديوي مين نون شهر درازين والي،
جنهن وڪلائي روز وڪيندا سهڻيان چشمان چالي،

مين قربان جناب تهين دا جنهن آپي نيهڙا لايا.
نانڪ يوسف يار ظهورا هر جا حق سجاتا،
ظاهر باطن عين ويکيو سي عينئون اور نہ پاتا،

شامل حال هويا هر همت اناالحق الايا.

*

آندا دلبر آندا آندا دلبر آندا ميرا ڍولڻا،
غيبئون ڪر ڪي ظهور مورت بن بن آندا.

نئون نئون پوش قبائين سو لک رنگو رنگ بنائي،
آپ سريجن پرگهٽ هوڪي آيا ويس مٽائي،
جوڙ پساري ڪري نظاري عالم ويک پلاندا.

هڪڙيان ويد پراڻ ڪتابان هڪڙيان بسم لڳائي،
هڪڙيان پٽ برهمڻ جوڳي فرقي عجب بنائي،
حرف هڪو هڪ نڪتہ سمجهڻ هرگهٽ آندا جاندا.

نانڪ يوسف جو ڪلام

بن ڪرپا گر پيغمبر ڪس پڳت بنائي پوري،
سچي سير دکايا سارا نوري مرد حضوري،
ڪيھ چرن گر ديو ڪي جيئڙا ڳالھڙيان ڳڻ ڳاندا.

آيا ڪلجڳ دور زمانا ڪو ڪس ڪھيا نہ ماني،
هڪ حاڪم هڪ ساڌ سڏاون ڪئي قاضي ملواني،
خلق خراب خودي وچ ٻھتي من حيرت وچ ماندا.

نانڪ يوسف پئي ٻلھاري مليا سنت سچارا،
شھر درازين جاءِ تھين دي عرب عجم جڳ سارا،
اندر ٻاھر آپ سري سر انحد ناد بجاندا.

*

گم هوڪي ويک نظارا، آپ سارا محبوب ڪي صورت ۾.
رکين نور جمال نظر وچ، تصوير نگار اندر وچ،
سڻ عاشق عشق اشارا، برھ بقارا محبوب ڪي صورت ۾.
رکين خيال هڪ هڪدم دا، دم دم ۾ خيال ختم دا،
ايوين ڪرٽا جسم وسارا، آخر گذارا محبوب ڪي صورت ۾.
برھين بيخود هوڪي، جند جان ڪنون هٿ ڌوڪي،
پچي مارين نينھن نغارا، اناالحق نعرا محبوب ڪي صورت ۾.
جس دل محبوب سمايا، ڦر موت نہ اس ڪون آيا،
سانون قسم رسول خدارا، ڪر اعتبار محبوب ڪي صورت ۾.
ايوين پير مغان سمجھايا، وحدت دا راھ بتايا،
ٻلھار جائون ٻلھارا، يوسف يارا محبوب ڪي صورت ۾.

*

تيريان لڳيان ڊولٽا هو جي لڳيان لڳيان اکيان پکيان،

رمزان لڳيان رانولا جي.
تن من اندر ڌم مچائي، عشق تساڏي آتش لائي،

نھين اسان ڪجھ ڌولٽا هو ڌولٽا.
جا سر اوي سا چم چايان، هي فرمودا ميري سايان،

بولٽا نھين بولٽا هو بولٽا.
يار رضا وچ راضي رھندي، مار خيما وچ وحدت ٻھندي،

گھوٽا سر گھرلٽا هو گھولٽا.

نانک یوسف جو ڪلام

نانک یوسف یار سڃاتا، وچ وحدت ایک نکتا ڄاتا،

اولٽا نهين اولٽا ڪجھ اولٽا.

*

تيري نينان جادو لايا ڪيها ڪيها چيٽک لايا،
واريان مئن واريان هو مئن واري جاوان يار.

ڪيهي ڪيهي چشمان چالي، جنهان پيتي مست پيالي،
هو زاريان دل زاريان، ڏاڍي لڳي نينان تار تار.
ڪيهي ڪيهي ناز ڪريندیان، نينهن واليان نون موت مريندیان،
مئن ڳاريان ڳل ڳاريان، هي ات قتل دي ڪار ڪار.
ويک اکيان دي ماٽي ٽاٽي، ڏاڍي هنئين ني ڏاڙي ڏاڙي،
وهه نازيان شهه نازيان، هو گهوران ڏيون بار بار.
ڪيها ڳالهين بانوريان ديان، ڳجهڙيان ڳوڙهيان سانوريان ديان
ايهي ڪاريان وهه ڪاريان، هو معشوقان ديدار يار.
نانک یوسف يار دي ياري، ڳالهه اها ڳجهه برهين باري،
هو هاريان شهه هاريان، مئن پريتم دي پار پار.

*

عشق ڪيڏاري راندڙيان راندڙيان هو راندڙيان،
سوءِ سوءِ ناز برهي ناز برهي ناز برهي.
عشق آواز منيان ٻوليان غيبوءِن ڏيندا لئون ديان لوليان،

ٻيلي درد واليان دلين پاندڙيان هو پاندڙيان.
هڪڙيان سولي سير وڪينديان هڪڙياڻ زوري ذبح ڪريندیان،

ٻيلي مئن پيي بندي تسي ٻاندڙيان هو ٻاندڙيان.
عشق بي انت ديان لکين لهرين گاهي شربت گاهي زهرين،

ٻيلي خوني موجان اوجان منهن آندڙيان هو آندڙيان
آپن چيرين چم چم ڳئيندا الٽيان پلٽيان بازيان ڏيندا،

سي تا ويک پلئه ڳل پاندڙيان هو پاندڙيان.
نانک یوسف يار دي ياري نال تساڏي سچي ساري،

ٻيلي ڳڻ ڳالهين نت ڳاندڙيان هو ڳاندڙيان.

*

نانک يوسف جو ڪلام

عطر مشڪ بهاري لئي ونجارا ويڙهي آيا ميڏا يار.
آيا پساري جنهن دابجڪاري تنهن وچ سيڪجھ وٽج واپاري،
تنهن سودا سرما چايا ميڏا يار.
شيشا شرابي رنگ گلابي چوڙا ٻيڙا تار ربابي،
چمڪار ڪنگڻ چمڪايا ميڏا يار.
شيشا ليکي سرما ليکي پاوڻ والا مول نہ ليکي،
جنهن جوڙ ڪجل اکين پايا ميڏا يار.
نانک يوسف يار پيارا تہ وٽجارا ڪري نظارا،
چئو ڦير حسن رنگ لايا ميڏا يار.

*

عشق جاڳايا برھ جاڳايا آپ جڳايا درسن پايا.
مئن اڻ ڄاڻي ڄاڻ نہ آها گرو گيان ڪا پاڻ نہ آها،

آپ اناپا سچ فرمايا.
گرڪي ٻوهي ريڻ هو رهٽا ڪنهن قبوليت جو ڪجھ ڪهٽا،

رنگر سجايا مکڙا بنايا.
طعني تهمت سر وسيندا ڏاج عشاقان ڏک ڏسيندا،

احسان لايا حق سمجهايا.
عشق ملامت چاوڻ چوکي رهندي عاشق ڏکن ڏوکي،

سد سنايا گرمت لايا.
نانک يوسف يار بليندا عشق الله اوتار تريندا،

غير سڏايا مرشد آيا.

*

عشق تيڏي ديان آهين وي آهين پار عرش لنگھ پونديان،
دم دم ساعت هڪ خيال نہ خالي تن من پڙڪين باهين وي باهين،

جوش جگر رت رونديان.
عين اليلان عشق آٽيندا قسم سچي مئن ناهين وي ناهين،

هر ڳل رمزان جي هونديان.
نفل نمازان چوڙ وظيفي ڪاھ درد وچ ڪاهين وي ڪاهين،

ورهي واڪ شٽينديان.

نانک يوسف جو ڪلام

رمز هڪا هڪ جام رندان دي گر ڪرپا مک ماهين وي ماهين،

عشق اهين جهڙ جهونديان.
نانڪ يوسف يار تساڏا عشق سچا دل جائين وي جائين،

موهن من پرچونديان.
*
عشق ڪا واپار ڪرلي پائي تم ات ڦرنا ڦرنا آوسين
تن من عشق ڪي اگن لگاوءِ آپ اڃل دل داغ مٽاوءِ،
حرص هوا ڪي آگ بجهائو نال نہ ٻيا ڪجهہ چاوسين.
عشق امام ازل ڪا ڪريئي مرڪر جيوڻ ڦرنا مريئي،
ڪفر اسلام ڪا ڏيان نہ ڌريئي دم الله دم پاوسين.
ٻي ڪل ڪثرت غفلت بازي عشق الله بن حيلا سازي،
هون ٻلهاري شاهہ درازي چل ڪر آوءِ ڦل پاوسين.
مذهب مشرب ڇوڙ اتاهين عشق بقا جت ڪاهہ تتائين،
ڏوهہ ثواب دي ڏيهہ نہ ڪاهين تورا تون ڪس ڪون لاوسين.
حق پلءِ تون حق نہ ڄاڻي ڪر ويچار آچار پڇائي،
پول پلايءِ مايا ماڻي ڀهون پڇي پڇتاوسين.
نانڪ يوسف يار هڪائي عشق الله ڪي بات بتائي،
شاهنشاهي پاءِ گدائي غير سيو سڙجاوسين.
*
دل نون تانگهہ وطن دي گهٽيري وو ٻيليا،

چٽڪي چٽڪي سو چٽڪي رهي.
سوز فراق دي آهان آهان زلف معشوقان وچ دل نگاهان،

لٽڪي لٽڪي سو لٽڪ رهي.
سرت سريرون طرف تنهاندي پئي وچ پرتوءِن جار جنهاندي،

اٽڪي اٽڪي سو اٽڪ رهي.
جيوڻ حياتي دور دنيائي ٻي سپ ساٿون وسري وائي،

مٽڪي مٽڪي سو مٽڪ رهي.
در دوستاندي دل نماڻي عشقوءِن آڪر آپ وڪاڻي،

پٽڪي پٽڪي سو پٽڪ رهي.

نانڪ يوسف جو ڪلام

نانڪ يوسف يار سنياﻻن دل نون لڳيان دم دم پاﻻن،

جهٽڪي جهٽڪي سو جهٽڪرهي.

*

روندا هٿڙي ڏوندا جوڳي آيا،
آيا وي مئن نون واهه واهه.

انگ پيوتي حال ويراڳي سچ سجاتم صورت ساڳي،
يار اسانڏا هوندا جنهن رنگ ﻻيا.
حيرت وچ سڀ سيالين ويک ڪراهڻ چاڪ ديان چالين،

ويکو محبت مينهن وساندا ڦيرا پايا.
رمتا جمتا تخت هزاري مئن نال ماهي قوءل قراري،

ونجهلي درد وڄاندا چيٽڪ ﻻيا.
ديس اداسي جوڳي ماندا آهس رايا قسمت آندا،

اهو درد ڳليءَ ڳاندا بيک بنايا.
هادي دا ويکڻ بيخود ساري نانڪ يوسف يار دي ياري،

باهه برهه دي چاندا عشق سوايا.

*

رانجهن ونجهلي وڄيندڙا روندڙا رو رو هٿ ڏوندڙا.
ڪهڙي ڪهڙي ويس ڪريندا بيکي بنائي وهوا،
ڪني ڪڙو ﻻ مٿي ڪنيل جادو جوڙ بڇائي وهوا،

ڏکوندڙا روندڙا.
حيرت جيهي مورت موهيا ساحر سحر چلايا وهوا،
ديدان دنکان ڏنکي مرلي ساز وڄايا وهوا،

ڳاندڙا روندڙا.
ساويان ساويان ٽالهين هينون راوي دي ڪناري وهوا،
زلفين واﻻ جوڳي آيا پارون تخت هزاري وهوا،

سو سهوندڙا روندڙا.

نانک يوسف جو ڪلام

مين تہ هير سيالڻ جتي اکان ڪون ويچاري وهوا،
عشق ماهي دا جهنگ ساري ۾ تاري مئن تاتاري وهوا،

تر تر آوندڙا روندڙا.
نانک يوسف يار اساڏا شهر درازين والا وهوا،
هند سنڌ سيال سلامي ملک سارا الله والا وهوا،

منانودڙا روندڙا.

*

رانجها جوڳي آنودا بئنسري بجانوندا.
مک ۾ مرلي ڳل ۾ ڪفني ڳلي ڳلي تس قيرا،
درد ڏاڍي تون چڙڪي آيا تخت هزاري ديرا،
بسمي لڳانوندا هو شاهي چپانوندا.
روپ سناس اداس بيراڳي لال هو يا لٽ داري،
دم پئي وچ ويک سيالين چاڪ دا حسن هزاري،
ويس مٽانوندا لوڪان نون پلانوندا.
ميڏڙي نال اهين وت جوڳي جادو جوڙ بڇايا،
ڪپت ڪپارا بنايا ڪيها تون سڄ ميري مايا،
قيري قيري پانوندا هو هيري نون لي جانوندا.
يوسف يار مليا من ماهي سهڻي صورت والا،
ڪيڙيان پيڙيان خبر نہ ڪائي عشق دا منصب اعليٰ،
چاڪ ڪهانوندا هو منصب پانوندا.

*

قول پلا تون اپڻي پال پال پالڻا،
معلوم تجهہ ڪون همارا حال حال حالڻا،
صاحب سانچي تم هوسانچي تيري بول پي،
ساٿ ميري تم ڪيئي قال قال قالڻا.
ياد حديئان هم ڪون معلوم دل تيريان،
بهر خدا نگاهہ مهر پال پال پالڻا.
سگ هون يتيم تيري ڳلي ڪا گدا سدا،
چ چ ڪرڪي چلو نال نال نالڻا.
يار سرا نہ ليک بديان ميريان برايان،
تم بخش ڪي هو صاحب لعل لعل لعلڻا.
ارداس سن پيا دم يوسف يتيم ڪي،
مشڪل محال اس جڳت ۾ گهال گهال گهالڻا.

*

نانک يوسف جو ڪلام

ويک چڪي سنسار ڪي بازي اڳلي ويکو چل بازار،
جنجل هي اس جڳت ۾ جيوڻ قسم سحي سرور سردار.
ساري بات بيان ڪرتا باطن ڪي تم سڻ گفتار،
خيال خدائي خدا بلاوي برهي ڪا بيرنگ اسرار.
سرڪش عشق ميري من آيا شاهنشاهه شوري هسوار،
اپنا حڪم هلاتا ووهي عاشق هوتا بي اختيار.
خيال اناالحق حق هو ٻولي ڪفر اسلام ڪهان دم يار،
جت تڪ مرنا تب تڪ جينا محبوبان سنگ سدا بهار.
نانک يوسف عسق الله ڪا مجهه دل چاهي نور نظار،
ناهي ناهي مئن دل ناهي مرشد ميرا ڪل اختيار.

*

وهه رمزان رمرين والڙي من لايان يار پلايان،
من لايان يار پلايان من لڳيان اکيان ٻکيان.
عين او ماري نيڙي نيڙي ڪرڪي اون پيڙي ٻيڙي،

عشق هوايان عشق هوايان.
ٻاجهه معشوقان عاشق ماندي هئي هئي ڪيهي حال ايهان دي،

معلوم سايان معلوم سايان.
نين ديواني ڪرن ديوانا جيوين مجنون ها مستانا،

جور جفايان جور جفايان.
روز سر ميدان عاشق ڏيندي گوءِ بقا دي ويک مريندي،

سر چم چايان سر چم چايان.
يوسف ياري حرف اٽانگا نينهن ڪريندا نانک نانگا،
عشق واڏايان عشق واڏايان.

*

سائين تو وٽ رنگڙا لايا ڪجليان ڪجليان ڪجليان نون.
ڏيون اڏمي درد جڳائو لڙ جهڙ لهريون من ميڙائو،

دور ڪڙيان انهان دجليان دجليان دجليان نون.
آون جاون شور اماري زوران زوري عشق اوياري،

بات اناالحق انهان خجليان خجليان خجليان نون.
هٿ شمشير قنال عشاقان آون چائي خاطر چاڪان،

نانک یوسف جو ڪلام

ڪوءِن پڄي انهان احليان اجليان اجليان نون.
نانک یوسف آزي آزي نيڻ هادي دي هردم راضي،

گهاءُ لڳي انهان بجليان بجليان بجليان نون.
*
سائين تو وت رنگڙا لايا اکيان اکيان اکيان تون.
ڏاڙ وي لوکو مارن ڏاڙا مار جواکي رکن جهاڙان،

سڌ اها وو سکيان سکيان سکيان نون.
ڳل اساڏي ڳاري ڳاري دم دم دل تي زاري زاري،

ترس مهر رب رکيان رکيان رکيان نون.
نيڻ تساڏي مارن نوکان يار ميري دل گرکي جهوکان،

ٻاڻ مريندیان ٻکيان ٻکيان ٻکيان نون.
نانک یوسف يار ديان رمزان مين دل ماهي غمزي غمزان،

ڪوءِن پڄي انهان پکيان پکيان پکيان نون.
*
سهيون ڪيها ڪيها ڪيها ڪيها،
عشق الله شهزور وکيندا زور وکيندا.
اول جسم دي پل لڙهيندا سير ستيندا شهه وچ نيندا،
هئہ ايها ايها ايها جور جفا وهہ جور وکيندا.
عشق الستي پاند پيوسي لوڪ الانبي چم چايو سي،
تنهن ريها ميرا من ريها ريها شوق واليان شور وکيندا.
ڪعبہ قبلہ دل نگاهين من وچ مرشد صورت ڪاهين،
نيڻن نيها نيها نيها عشق بنا جڳ ڍور وکيندا.
نانک یوسف يار خالي الله ملايا مست مولالئ،
اهو جيها تيهان تيها عشق آيا نہ ڪوئي اور وکيندا.
*
متوالڙيان وي منوالڙيان وي،
ايسا ايسا سحر چلايا جادو لايا.

نيڻ معشوقان عشق اشاري عاشق من پر ڪرن نظاري،
ڳجهہ ڳالهڙيان وي ڪيها ڪيها حڪم هلايا ميري پايا.
محبوبان دي چال اليلي ڏاڙي مارن الله ٻيلي،
ڳاني ڳالڙيان وي سهڻا سهڻا رنگڙا مچايان درسن پايا.

نانک يوسف جو ڪلام

ڪم سيوئي اکيندا رايا جنهن منصور نون دار چڙهايا،
مست خيالڙيان دي ڪيوين ڪيوين اور کهايا عشق سوايا.
مئي منصوري دم خدائي عشق معشوقان نور سدائي،
ڪني والڙيان وي چپا چپا چپن چپايا آپ آيا،
سهس رنگان وچ آندا جاندا نانک يوسف ميڙي پاندا،
ايهي چالڙيان وي زوري زوري درد ٻچايا مچ مچايا.

*

لائي رمز اناالحق لائي اسرار دي اسرار دي اسرار دي.
سولي چڑهہ کي مار نعرا عاشق تيڏا قرب قرارا،

معشوقان گفتار دي گفتار دي گفتار دي.
درد واليان دا قدم اٿائين خوني موجان موج جٿائن،

محبوبان اختيار دي اختيار دي اختيار دي.
بحر برهہ دا لوڑهہ ڳيوسي آک اناالحق حکم ٿيوسي،

سنهن نبي سردار دي سردار دي سردار دي.
عشق انا الحق ٻولي ٻولي همدم هرجا هولي هولي،

همت حق دي يار دي يار دي يار دي.
نانک يوسف ناهين ناهين آپي آپي آهين آهين،

خاک هادي دربار دي دربار دي.

*

دم ديدار اکين ڏنهن ويکڻ جاوا جوت رباني هئي،
صورت آدم اسم محمد سر سارا سبحاني هئي.
عقل فکر گهر هستي ٻڏا دور هي بتخاني هئي،
درد خدا وچ خدا ويکيجي گر شکل انساني هئي.
اکيان مست پياسي پيتي اکيان دي سلطاني هئي،
اکيان ويک اکين نون جيون اکيان دور اخواني هئي.
ڪجلي شور شرابي سهڻي نقش اوپر دل جاني هئي،
جنهن ڪنهن ڏٺڙي نيڻ معشوقان سو سر ساهہ قرباني هئي.
يوسف يار نظار اندر وچ مرشد مرد مڪاني هئي،
عشق الله دا دل وچ تيرا حاضر حق حقاني هئي.

*

رب هئہ رب هئہ رب هئہ اس کي تعريف کهون مئن،

نانڪ يوسف جو ڪلام

قدرت عشق عجب هئہ.
هو هوا موءِ بنيا آدم هئي سارا اسرار خدا دم،
نور محمد پيا نظارا مالڪ عجم عرب هئہ.
فوق تحت ۾ ڏونڪا باجي انحد گهور عشق ڪي گاحي،
برها برها همين پڪارون محبت من مطلب هئہ.
معشوقان مجهي الٿ بتائي رمز پريم ڪي ميري پائي،
جس ڪون درد پيا من مندر صاحب سو منصب هئہ.
عاشق گرڪي مورت ماهين گم هوتي در نور نگاهين،
يون ڪر مرگ حياتي پاوين صادق سانچ طلب هئہ.
جان جسم ڪا پيا دڪالا آخر گذر صفاتي چالا،
يوسف يار دوني جڳ بقا، ڪي فردا ڪي اب هئہ.

*

وو نقش و نقش بنائي هون اسان رنگپور ڏيکڻ آئي هون.
رنگ بنائي وچون بيرنگي آڻ ڳجهارت ايوين انگي رنگپور نال ٽيس ڦر جنگي سو لک کيل کلائي هون.
قلزم دي وچ ڪشتي تردي هي سو رنگپور دي شهر دي،
طرحين طرحين لات لهر دي گوهي سڙهہ چڙهائي هون.
شهہ درياهہ ديان موجان چڙهيان آون جاون مول نہ لڙيان،
هڪبئي سيتي مارن دڙيان لهرين خوب لنگهائي هون.
جيئن حباب ويکو تيئن آيون آند شڪل ڦير شتابون،
انا اليہ ويک ڪتابون جن جاتا تن پائي هون.
يوسف يار سمجهڻ سر سارا اندر باهر نور نظارا،
تيڏي ڇهري لايا چمڪارا چشمين چوٽ چلائي هون.

*

ڪب وت برهہ بدنامي سارا ڪب وت شاهي نعرا،
ڪفر ڪبي اسلام ديان ڳالهين ڪب وت هردوءِ نيارا.
ڪب وت جان جسم دم ناهين آپن آپ نظارا،
تلڪڻ بازي اي جڳ پائي سارا ڪوڙ پسارا.
صاحب سنگ رکو هڪ هادي دل وچ دوست دل پيارا،
ڪب وت هوش ڪبي بيهوشي ڪب وت مست متارا.
ڪب يتيم غريب نماڻا ڪب مسڪين بچارا،
ڪب وت شاهنشاهہ خدا دم ڪب هي حال گدارا.

نانک یوسف جو ڪلام

يوسف يار دي عشق ديان رمزن نانک هز دهہ هزار،
وحدت وچ هڪ نڪتا سمجهڻ هر دل عشق اوتارا.

*

تيري نيڻان دي موهيان لٽڪي وي يار.
گهر ڪان ڪش ڪرن ستوني،
جهٽيان ولئون جهٽڪي وي يار.
لحظي لحظي لٽ پٽ ٿيون،
آپ آپت وچ مٽڪي وي يار.
هير تي رانجهن رنگڙا لايا،
بيرنگي رنگ وٽڪي وي يار.
ڪيڙيان پيڙيان ڏم مچائي،
ڪوڙي مارن ڳٽڪي وي يار.
نيڻ نيڻان نون ويکڻ آئي،
ڪوءن انهان نون هٽڪي وي يار.
چار ئي چوء رنگ هڪ ٻئي سيتي،
روز ازل ڪنون اٽڪي وي يار.
يوسف يار دي سهٽي سانوري،
چپ چپ ڏيون چٽڪي وي يار.

*

پالٽا هئي ننگ پالٽا هئي محبوبا ننگ پالٽا هئي،

وو نماٽيان داري غريبان داري.
روز ازل ڪنون مئن نماٽي در تيڏي تي آ وڪاٽي،

نالٽا شوقئون دل نالٽا هئي.
عرض اهي سڻ عشق ديان آهين پرت اپني تون آپ نباهين،

گهالٽا دور نہ گهالٽا هئي.

نانک یوسف جو ڪلام

دک سک دي وچ دوست پيارا حال يتيمان دا سڻ يارا،

جالڻا هئي گڏ جالڻا هئي.
بنديان تيڏيان دي مئن بندي بردي تيڏي آگي آزبان ڪردي،

آلڻا تيرا هر وچ آلڻا هئي.
ٻوهي تيڏي دي هر دم زاريان ڳل يوسف دي سئو سئو ڳاريان،

پالڻا هئي مهروءِن پالڻا هئي.

*

آندا عشق الله فرمان جنهن دا حوش جبر جولان،
برهہ بي اختيار اصلئون ويک ڪتاب قرآن.
غالب غمزا عشق دا برسر جن ملڪ انسان.
عشق حسن ديان فوجان چڙهيان مارن ملڪ ايران.
عاشق باقي ڪوٽ پنيدي دم هڪو دوفان.
نانک يوسف يار اشارا حڪم هندستان.

*

هم خدا ۾ گم خدا هم ۾ درد ديوان هي،
دوسرا ڪوئي نہ ديکا سر سري انسان هي.
بيرنگي مئون رنگ بڻايا خاڪي گل سبحان هي،
حيرت اندر فلڪ ملڪان بي خبر حيران هي.
روپ ويکو پولنا آدم صحيح سلطان هي،
احد احمد هي ڪسي جا خود وحي فرمان هي.
آپ سي تم لئہ پچانو نظر ذر نيشان هي،
صورت پير مغان ديکو بدل جا جانان هي.
يار يوسف مئن تو ناهين بولتا دل جان هي،
هر ڪسي ۾ رب ذاتي رازق و رحمان هي.

*

نانک يوسف جو ڪلام

يا خدا تيري خدائي ديک دل حيران هي،
تم ڪيا پيدا ڪيا چرا مارا بهت ارمان هي.
هاءِ هئہ ماتام نس دن واءِ ويلا روح ۾،
جا ڪهون فرياد ڪس ڪون درد ڪا دوفان هي.
زندگي افسوس دنيا دم مڪان آخر فنا،
بن تجي ديگر نہ جانون گذر ڪا امڪان هي.
ڪيش دين اسلام چون تيرا اُتارا ڪفر ۾،
تم شرابي و ربابي تم صحيح مئخان هي.
ڏوهہ ڪيسا هي اوپر اَدم حوا تڪراريون،
آپ هو سڀ ڪيل وهہ وهہ ڪربلا غمخوارن هي.
اي بيان مين درد ڪا ڪس ڪون سناوءن اي سجن،
هي سيئي معلوم تجهہ ڪون سوز ڪا سامان هي.
سک در تيري ڪا ازني يار يوسف دم فدا،
درد ۾ دم دم پڪارون جان دل قربان هي.

*

آءٌ تون سڄڻ دل ماندڙي هئہ،
ولين تون ڍولڻ دل ماندڙي وهوا
رمز وڪا ڪي مڪڙا ڇپايئہ مشتاقان نون برهہ بڇايئہ،

التي سو تيڏي راندڙي وهوا.
اسم الله دي سڻ دم آهان دم دم تڪينديان تيڏيان راهان،

پلپل ڪانگ اڏاوندڙي وهوا.
من ڪل ذنب استغفاري پيش پرين تو پلپل زاري،

ايوين عرض سناوندڙ وهوا.
بدڪاران نون تو بخشڻ والا صاحب سڀ تيڏڙا چالا،

ڳڻ ڳالهين دل ڳاوندڙي وهوا.

نانک يوسف جو ڪلام

يوسف چاهي يار بهاري عشق تيرا نت نت گلزاري،

ويڪان نور تيڏا مئن باندڙي وهوا.
بي سر بي پا جانو ناهي جٿ معشوقان منزل ميلا،
عاشق عشق وڪيل وسيلا ٻاجهوءِن عشق نہ هلندا حيلا،

پلپل سيس ڪپاونا هي.
رکين خيال دي خبرداري دم دم دي وچ هوشياري،

جسم جان جلاونا هي.
دست محبوبان خنجر ڪاري شملا سر شمشير ڪٽاري،

مرکي جي قل پاونا هي.
مذهب ڪفر اسلام نہ ڪوئي عقل ڳيا اٿ حيرت هوئي،

درد سراسر چاونا هي.
ٻاجهوءِن درد نہ ڪوئي اٿ جاوي درد برهہ دل پاوي پاوي،

نال عشق سک پاونا هي.
نانڪ يوسف يار خيالي سهڻي سهڻا سوءِ سوءِ چالي،

آپ نہ اس جا آونا هي.

*

تيڏي راج آيا سي ميڏي دانيان ميان،
ماڻ نماڻيان دا توهين توهين توهين توهين.
توهين توهين ميڏي دل تي دين ڪفر ڳيا سي.
مهر تساڏي مرشد سائين مر ڪر قير جيا سي.
هوڪا اناالحق هت هادي شامل حال ٿياسي،
نانڪ يوسف يار تساڏي سچا سام پياسي.

نانڪ يوسف جو ڪلام

*

توري توري بنديان سن موري دبا سن موري دبا،

معاف ڪيجيئي تقصير گناهان.
پولي حوا آدم پلايا جس ني دانا گندم چڱايا،
پريم مچيا پريم مچيا عشق عقل هميشہ اسان هان،
آپ ڪيتوئي آپ نظارا جوڙ ڪڙائين مير پسارا،
نيہ نچانہ نچيا الٽ پلٽ هر تال تسان هان.
ٿولي لوڪان تيڏي مئن ٿولي روز ازل بوليان دي بولي،
تا تا تا تا تيا عشق اناالحق حق نگاهن.
نانڪ يوسف يارا آهين سيني پڙڪن برهن باهن،
مئن ڪن ڳيا مئن ڪن ڳيا حق بات تسي تابتاهان.

*

يا رب يا رب يا رب تيريان وڏايان مئن واري جاندي،
جيهان تيهان ڪمليان ڪوجهيان دي تون لج پالدا،

هر دم نال دا.
دامن لڳيان دا تو سر بارا سڀ ننگ تين نون يار پيارا،

ڪل تيريان پلايان مئن ڳڻ ڳاندي.
اوڳڻ هاري نون ڪو ڳڻ ناهين معلوم تينون حال اساهين،

ڪر زاريان ڳل پل پاندي.
درد مندان سر ترس ڪيجوي دوست دلاسا ڏور ڏجيوي،

در سڪ تمري جنهان در ماندي.

نانڪ يوسف جو ڪلام

پلپل دل نون تانگهہ ايڏاهين روچ اکين نون سنجهہ صباحين،

درسن ڪيتي ٻيني غم ڪاندي.
چاهہ يوسف نون يار رحم دي طرفون تيري مهر ڪرم دي،

تيڏي محبت مني من ڀهون پاندي.

*

هاسا نهين هاسا پريم هاسا نهين هاسا ري،
وو هي جاني جس پر عشق آتا عجيب تماشا ري.

شهہ منصور ڪي چال پليري مست اها سر سوليءَ سيري،
مرشد شور دياش تيري پر ڪر پيش ڪاسا ري.
شمس الحق عطار اگهاڻي عشقوءن آکي دم سبحاني،
نيڻ پري وو رهن نماڻي روڳ چڏو سپ آسا ري.
سر عشاقان حڪم الاهي دو جڳ شملا شاهنشاهي،
پريم سچي سچ عين اوگاهي پيءَ دياتس پاسا ري.
پانو پڙ ۾ نهر پووي گيانون گرديو مر ڪر جيوي،
پيالا پاڪ نظر مک پيون چڏکي اور آسا ري.
وچ سرير نہ دال شمارين ميم غرق در ميم قطارين،
جبلا طبلا انحد مارين حق خيال اي خاصا ري.
نانڪ يوسف يار بنيندا اسم جسم دي ٺاهہ ٺهيندا،
سهڻي سهڻي جوڙ جوڙيندا تولا رتي ماسا ري.

*

مارو لپ سپ تجهہ ديوان درد بچاون ري،
شور شرابي نين شتابي جابر جلوا ڪيا آفتابي،

موج سدا مستان سحر چلاون ري.
التي پلٽي زلفان دي ڏوري سوءِ سوءِ بازيان روران زوري،

نانڪ يوسف جو ڪلام

عرب عجم خراسان حڪم هلاون ري.
جادو زلفان جوڙ اٽانگا سردار ناهين عاشق سانگا،

ڪيتي حسن لکين حيران جيءَ جلاون ري.
نانڪ يوسف يار ديان اکيان ترس واليان ڏوهين صاحب رکيان،

قرب سهڻا قربان توڙي رساون ري.

*

جيوين عشقا آل انيندائين تيوين هلان هل بنائيندائين،
عاشقان دي سر ڪيهي ڪيهي پلان پل ڪريندائين.
سر شملا هٿ ڪات ڪٽاري ڏاڍي چلا چل ڪريندائين،
هڪ سولي هڪ ناز دي غمزي قتل ڪلان ڪل ڪريندائين.
دم دم دل تي عشق اناالحق آپن دلان دل ڪريندائين،
نانڪ يوسف يار توهين تون جهولئين جهلان جهل ڪريندائين.

*

تالڪ لڳائون گي مئن ساميئڙو ڪيڏائون گي،
جڻيو عشق پائون گي اسلام جڳائون گي.
عشق بلاتا التي ٻاتين درد اگن ﻣ جلتا پاڻي،
سمندر تپائون گي مار هيستي ڪڙائون گي.
بي پر بي پا مرغ سمائي خيال خدام ٻوجهہ اهائي،
پاڻ جلائون گي محبوب ريجهائون گي.
جهول ۾ جهولت برهہ اتاري مويان دليان گرو جياري،
ڍول لڳائون گي حق حڪم هلائون گي.
عشق ڪري لاترڪي تاري موج سوار اس عاشق غازي،
الٿ سائون گي بيچون بتائون گي.
نانڪ يوسف يار ڪهائي پريم ربي ڪي الٿ آڪائي،
جيان مر پائون گي ان ڪي سگ آئون گي.

*

سانون وسرڳيان بيان ڳلان،
تيڏي حسن ڪيتي هلان.

نانک يوسف جو ڪلام

دم دم دل تي روشن تينون دردان دي دل دلان.
پير مغان پر جام پلايا مست الستي نہ الان.
هادي همت حال اسان تي جوش برهہ دي جلان،
آپن عشق اناالحق بولي ڪوءِن جهلي دل جهلان؟
نانڪ يوسف طرف يار ان دي پوندي ويندي چل چلان.

*

آپ ہر آپا هي گم ڪرنا آپ سي آپا پانا هي،

ساڌو پانا هي.
حسن سيو جي ڪار حقيقي صورت سڀ سلطانا هي.
احد احمد عين علي دم آدم همرا بانا هي.
اپني بازي آپن ڪيلي من ہر مست ديوانا هي.
صورت مرشد معني وحدت ثابت سر ربانا هي.
درد مندان دي دل تي سهڻا شملا شور شهانا هي.
يوسف ڪيلي يار نہ مئن مئن الاالله سمانا هي.

*

بازار برهہ دي يارو محبوبان رنگڙا لايا هي،
بيدردان دي جاءِ نہ اتان جتان عشق مزا گهن آيا هي.
درد بنا مطلوب نہ جنهن ڪنهن هي سر گهول گهمايا هي.
اهين مستي دا واقف مرشد جنهن عيوءَن عين ويڪايا هي.
ڳہ ہر ڳہ محبوبان دي چشمين چمڪا لايا هي.
نيڻن ناز تہ سو لڪ چالي رمزان هو حق رايا هي.
هي سر عاشق نيزي حاضر صوليءَ پنڌ سجايا هي.
نانڪ يوسف يار بنا ڪو دو جڳ ڪم نہ آيا هي.
ظاهر باطن سمجهہ ويکيو سي هادي هکو هڪ آيا آهي.
محبوبان ميندڙي لائي رت عاشق دست رڱيندا.
تيريان شور شرابي رابر لٽڪي رنگ حنائي.
دور ٿئي ڪل خيال ختم خم تيغ برهہ چمڪائي.
اٽڪن زلف زنجيران ڪنڌي آڻ اڙائي جند جائي.

نانڪ يوسف جو ڪلام

مارن ڦير حياتي ڏيون سو لک مهر پلائي.
اپنا قرب سجاتا سهڻي مئن مسڪين اهائي.
اپي ذات صفات محرم بات اياز الائي.
نانڪ نينهوءِن خيال هوا هڪ شهر درازين پائي!
مرشد هي محبوب حقيقي سچل يار سدائي.

*

اپنا آپ ٻلیندا یار وري وي ٻليندا،
ڪمليان ڪوجهيان ٻوجهيان ايجهيان سهڻا يار.
دامن لڳيان دي لاج پياري هو جي ڪئڙا قول ڪنواري،

سي الستئون اقرار.
لاتقنطو دوست دلاسا عيبداران نون حق پرواسا،

تحقيقئون تڪرار.
درد مندان دي دل ديواني بي اختياري موج مستاني،

گهہ مست گهي هوشيار.
بر بحر وچ لهي سنپالان سوزوءِن جنهن دي نت مئن نالان،

صورت دا سردار.
نانڪ يوسف يار رحيمي محبوبان دا قرب ڪريمي،

پير مغان نامدار.

*

سر عاشق دا حاضر هي محبوبان توءِن اولي گهولي،
غيبئون غيب الیندا الله مخفي وچ وچولي.
اندر ٻاهر سهڻا سائين اکيان چاڪوئي کولي.
ڏوهين نين سجن دي مارن درد مندان نون ڳولي.
مار جيارن ول نہ مارن عشق عجائب ٽولي.

نانڪ يوسف جو ڪلام

وچ ميدان محبت گهردي عاشق وحدت ٽولي.
مئن قربان قدمان تنهان تون جي ٿيون تڪي تولي.
نانڪ نينهن ديان چشمان ڪليان هادي راهون سولي.
يوسف يار قبول ڪيتوئي مئن سر لهه پئي رولي.

*

برهه بيرنگي برها بيرنگي سير ڪريندا آپ وڪيندا،
بيرنگون رنگ نيارا نيارا آيا ويکڻ جوڙ پسارا،

دل وندريندا نقش بنيندا.
ڪم ڪريندا ڪيهي ڪيهي عشق عجائب جيهي جيهي،

هوڪي ڏيندا حق بليندا.
گولي ٻولي ٻوجهه پپولي عشق هادي دا ڏيندا لولي،

مار جويندا مڙ نه مريندا.
جانوندي جانوندي اونهه اونهين وچ عاشق عشقوءِ مونهن مونهين وچ،

دم مريندا حڪم هليندا.
نانڪ يوسف يار نگاهين تن من ٻڙڪن برهين باهين،

سچ فرميندا غير سڙيندا.

*

برها وي برها برها برها ذات بيرنگي رباني،

سڀ وچ سير ڪريندا.
هر ڪنهن صورت آپن وسندا ونحن اقرب ڳجهيان ڏسندا،

نانک یوسف جو ڪلام

عشق هئہ اخواني.
عشق واليان دي قدمان تون گهولي سر جنهان دي دردوءن هولي،

شلا شوق شهاني.
ڪڏهان مسڪين حال حليمي ڪڏهان شاهي شاهہ ڪريمي،

عشق الله سلطاني.
نانک یوسف يار رنگيلا برهہ بيرنگي سنگ وسيلا،

ڪوڙين دم قرباني.

*

برها وي برها برها برها ٿي بازيگر لوڪ هسيندا سارا.
جنهن سر آندا نال ملامت ڪري امامت رهي سلامت،

ويکي يار نظارا.
سر عشاقان ڏيندا رسوائي سولي چڙهيندا برهہ برجائي،

عينئون ڪرڪي اشارا.
لوڪ لهنوارا وجي سيوئي رمز درد دي سمجهي ڪوئي،

آوندا عشق اوپارا.
دين ڪفر وچ آپ نہ آيا هر ڳل دي وچ اس دا رايا،

ڪٿ شيطان بچارا.
نانک یوسف يار بهاران صبر نہ آندا درد پڪاران،

اس رهہ آپ وسارا.

*

نانک يوسف جو ڪلام

سهڻي ديان سرمي واليان شان ڪريندين چشمان،

ناز ڪرشما.
پر باڻ مريندين تکيان دل وچ رکيان رکيان،

ڪيفي ڪجليان.
نيڻان ناز نهوڙن ڪيئي عاشق آزي ڪرن سيئي،

ويکو برهه لايا اليان.
بلڪل بي اختيار ڪريندين خوني مزگان موت مريندين،

ڳجهيان چشمان چليان.
چشمان چوٽ چلاون ڏوهين مارن سونهين تي اڻ سونهين،

ڳوڙهيان تنهن ديان ڳالهيان.
يوسف يار دي مهر سدائي نانک شاهئون عشق وڏائي،

جهڳ مڳ جهڳ مڳ جهاليان.

*

تينون ويکان مين ويکان پرين وهوا،
ميان تون هر مظهر وچ وسندائين.

رحم ڪرم تيڏي انت نہ پاوي ڪيهان لکان مئن لکان پرين وهوا،

ميان سڀ سهڻيان چاليان رسندائين.
عجب جو نينان سرمي واليان جوڙ ريکان ڪاليان ريکان پرين وهوا،

ميان تون گهونگهٽ وچ دل کسندائين.

نانڪ يوسف جو ڪلام

نانڪ يوسف نون يار تساڏي عشق سليان سهڻا سکيان پرين وهوا،

ميان تون هادي بيڪس دا اين.

*

اڃا رنگ لايا ڳوڙها رنگ لايا ڍولڻ تيريان رمزان رنگيليان،

رس پريان پريان.
نين تساڏي برجي ديان نوڪان جادوڙا لايا سحر چلايا،
دردانيان ڦرن ديوانيان درد پريان هريان.
ناز نينان دي عجب جيهي چيٽڪ لايا برهه بڇايا،
پرت پوريان سدا مخموريان عشقوءِن چريان ڪريان.
تون تا صاحب صورت سهڻي درسن پايا من پرچايا،
مار جويندبان حڪم هليندبان ديدان زهريان گهريان.
يار يوسف نون تيڏڙي تاري دو جڳ سايا عشق سوايا،
ڪجل ڪجليان مست مواليان سر عشاقن ٺهريان ڦهريان.

*

اپنيان ڳالهيان والا سهڻيان چاليان والا.
چيري والا يار بئنسري والا يار ميرا عشق الاهي بادشاهي،
دين ڪفر دي بات نہ اٿان نهين عقل ديان ڪي وت رٿان،

نہ ڪو ڪتاب رسالا.
اور ڪسي دا نهين منيندا هستي دي پر زور پنيندا،

اٿ نهين درجا اعليٰ.
درد واليان دي دل ديواني بيخود هوسين مست اياني،

پيتا جنهن عشق پيالا.

نانک يوسف جو ڪلام

عشق عطار عطر وسايا سوئي نعرا نينهن وڄايا،

اسم الله سچ نالا.
نانک نالا يوسف ياري مئن گم جانان دم دم زاري،

برهه بنا ڪوڙ ڪالا.

*

من ڀانوٽيان وي يار ڳوڙهيان ڳوڙهيان يار ديان ري.
يارو اسانون نهين وسرديان برهه ٻچاوٽيان،

نينان والي تار ديان ري.
پلپل پلڪان دل تي سيني آگ اٿانوٽيان،

معشوقان شڪار ديان ري.
ڳجهيان ڳالهيان يار اندر وچ ٻهون دل ڳاوٽيان،

عشق اسرار ديان ري.
تنڪي ڀنڪي جهنڪي بديان سڀ سر چاوٽيان،

ڀيتم دي پار ديان ري.
نانک يوسف يار ديان رمزان من پرچاوٽيان،

ازلي اقرار ديان ري.

*

جوڳي دوڙي دوڙي آيا جادو لايا،
ڀڳوين ڪپڙي پهن ڪراهڻ بيڪي بيک ٻڌايا.
ڪن ۾ ڪنڊيل مک ۾ مرلي موهن منڊ چلايا،
لوڪ ڀولا ڀل سمجهون ڀولا جوڳي سو چپ چپايا.

نانڪ يوسف جو ڪلام

ذات مٽيندا هل هليندا ڪيڏا سو هنر هلايا،
نانڪ يوسف يار سڄاڻا توڙي ڪيئي ديس مٽايا.

*

ٻيان سڀ ڦڪيان ڳالهين چالين سڻ سيالين،

عشق الله بن سيان.
پاسن انفاس حال حقيقي مول نہ ڇوڙين رمز رفيقي،
پالمن حق دل پالين پالين رمز منينديان ڏيان.
چونڙ عشق دي چپ نہ ڪائي راتيان ڏينهان راند اهائي،
ڍالين ڍالا دم ڍالين ڍالين برهہ ديان ڍيئيان.
ڳيان ري ڳيان ري هوش هوشياري پئون پئون پئيان خبرداري
توهين پالين توهين پرت پالين سرني تو پئيان.
نانڪ يوسف يار سنيها عيبئون آندا عجب جيها،
والين ڪنين سنو والين هو حق پئيان.

*

دوست تيڏا ديدار هادي مئن اکيان دي روشنائي.
جنهن ڪنهن ڏنڙو ڪل اهين ڪون سارو اهو اسرار،

هرجا تيڏي نور صفائي.
غير خيال ڪنون لک توبهہ دم دم اسغفار،

عشقي قسم خدا خود چائي.
سمجهہ نہ ڄاڻ جنهن سر اکين دي انهي ڪيهي ميار،

تنهن سر بخش ڪرڻ برجائي.
عيب پلئہ وچ پا سپيئي آيس تو درٻار،

طرفون تيڏي لک پلائي.

نانک يوسف جو ڪلام

نانڪي يوسف سو منڊايون معاف ڪرين تون يار،

مرشد مولا مهر سدائي.

*

خواهش اپني ويکڻ آ پون جوڙ اسرار بنايا هي،
آدم صورت وچ تماشا بيرنگ رنگ لايا هي.
راجا پنت برهمڻ ڀي هئہ ڪٿ نارائڻ جوڳي هي،
ڪٿ بالم ڪٿ پوڳي هي ڦر ايک ۾ ايک سمايا هي.
شيرين تي فرهاد هو يا ڪٿ اسم جلال جلالي او،
ڪٿ ڪبعان زليخان يوسف ڪٿ برهي خواب بتاياهي.
بلا شاهہ بلاول بيحد آيا عشق انهان سر سرمد،
ڪيها شاهہ منصور انا احد اوپر دار چڙهايا هي.
رومي عربي شامي هي ڪٿ هندستان ايراني هي،
هوت بلوچ شهاني هي ڦر هرجا حڪم هلايا هي.
نبيان سر سردار نبي ڪٿ آدم اس ڪا ڏاڏا هي،
عشق ڪهي مئن بابا هرڪا ڏاڏا گود ڪيڏايا هي.
يوسف يار ٻُوليندا من وچ مرشد مرد اوتاري جو،
جنهن دي عشق دي ڳل ميري ڳاني مئن سر گهول گهماياهي.

*

گرو گوبند تئون ٻلهاري بس گيان بتايو وهوا.
ستگرو ستگر ڪي جاٽي جاٽٺهار گرو هر ٻاٽي،
پائي گرو ڪي پرت پياري تس ڌيان لڳايو وهوا.
گرڪي وچنين مڪت سڌار آهون آهون ڪون وهم واڌارو،
پائي من ڌن عرض بچاري يون گر فرمايو وهوا.
گرڪي مورت هردي ماهيز ڌيان دمان دم سمجهہ صباحين،
پائي هوش رکڻ هوشياري يون عشق الايو وهوا.
گرو ديال جمال پيارو گنگا جمنا ناڪر دوارو،
پائي منہ ايک پساري گر سير مچايو وهوا.
گر ڪا جاما رنگ رنگ ناما آندا پوش نوان نوراما،
پائي گرمک پرک اوتاري ميرو من پرچايو وهوا.
بيد ڪتيب پران پرانا پنت ويچار بيان بتانا،
پائي عشق بن رين انتاري گر سبد سنايو وهوا.

نانڪ يوسف جو ڪلام

هردي همت هرگز داسي سچو صاحب پيءِ ابناسي،
پائي وارڻ واري جن جيءُ جڳايو وهوا.
نانڪ يوسف ياري ياري سونهين ستگر تاري تاري،
پائي سڏ ٻڌ آپن ساري جس ناچ نچايو وهوا.

*

گر صورت حق وچ ٿيون تڏان جان سلامت نيوين.

وچ وحدت اسرار دي.
يا حضرت عشقا سائين وهلي دلبر واڳ ولائين،

سڪدي نين ٻهر ديدار دي.
ٻهون ٻهون مئن عيبان هاٽي جاني اپنا جناب سجاٽي،

توبن ڪوءِن ڪري بدڪار دي.
عاشق آپ درد وچ ٻوڙين چايا قدم مول نہ موڙين،

سچي عشق گفتار دي.
دل همت تيري ٿون منگدي اس وقت چلڻ سنگ سنگ دي،

سچي توڪل تو سردار دي.
نانڪ يوسف حاضر هادي جنهن دي شوق دي دل نون شادي.

واري خاڪ مئن پيزار دي.

*

اگر بي خبر اس شهر ۾ نہ رهٽا،
فنا ڪا ٽڪاٽا ڪسي ڪا نہ ٽاٽا.

نانک يوسف جو ڪلام

ماتا پتا ڪا ڪهان هي اوتارا سمجهي نہ ٻوجهي سٽي لوڪ سارا،

ڪهي جيءَ نماٽا متي ڪا ٻچاٽا.
ڪايا مندر ۾ انا حد گهوري ٻجي ٻاج برهو نهوري ٽڪوري،

گرو ڪا سهاٽا ميري من سيباٽا.
جوديکن ۾ طلسم سيا حيلا سازي مڪر ڪوڙ دنيا فريبي آبازي،

سنو لوڪ اياٽا فنا ڪا ٽڪاٽا.
سچي يار ڪا دل ۾ دم دم سنڀالا شهد شير جس ڪا نالا هي نرالا،

جو عشقي دڪاٽا ووهي در اگهاٽا.
نانڪ نہ ڪهتا يوسف خدارا ذڪر ذاتي مولا فنا يار ٻقارا،

الله دم سچاٽا اور ڪونہ ڄاٽا.

*

ايهي گمنامي ساري گمنامي عشق دي عاشق چئيندي،

هور چائي نہ ڪوئي.
اسم جسم دا وهم وسارن دردوءن ڏم مچيندي،

هور سچائي نہ ڪوئي.
عشق سڏٽي تهمت خواني عاشق سر سهيندي،

هور سهائي نہ ڪوئي.
برهہ بيرنگ وچ گم هو جاوندي عينان عشق اڙيندي،

هور اڙائي نہ ڪوئي.

نانک يوسف جو ڪلام

نانک يوسف يار رنگيلا ديدان درس ويکيندي،

هور وکائي نہ کوئي.

*

اکيان نون تار تو يار دي لڳ رهي،
لڳڙي لڳڙي لڳڙي پيلا ميري ڊولڻا.

پياس ملڻ دي من گهڻيري آپ صحي آپ صحي آپ صحي،

سهڻا سائين دي درسن ديد ديدار دي.
تسان ٻاجهون وي ديس بيگانا سچ کهي سچ کهي سچ کهي،

محرم يار وي ويکڻ وطن بهار دي.
معلوم تينون پرت پيارا امر نهي امر نهي امر نهي،

دلبر جانيان وي بلکل جسم وسار دي.
ويکڻ تيڌا دم حياتي سڻ ماهي ميرا ماهي تو ماهي،
راڄ رانجهيا وي حسن عشق شڪار دي.

*

دلبر ديس اسان ڏي آيا مئن قرباني قرباني.
مئن هان ماندي دلبر باندي جيهي تيهي اپني ساياندي،

محب ڪيتي مهرباني مهرباني.
ٻهون ٻهون گولي آهيان اولي جيوين رڄڙي باندر پولي،

درد متا دل جاني دل جاني.

نانڪ يوسف جو ڪلام

خاص ڪيتوني خود خصمانا ناوت آهيس برده بيگانا،

عشق آيا سلطاني سلطاني.
پير مغان مينون ايوين فرمايا آپ اندر وچ رنگڙا لايا،

هر فڪر ٿيا فاني ٿيا فاني.
نانڪ يوسف يار نظارا هر جا تيڏا پريم پسارا،

عاشق آيا سر سبحاني سر سبحاني.

*

آتما عشق غيئون ٻولي ٻولي ٻولي،
اولي گھولي جاوان.

وفي انفسڪم ويک قرانون عشق ٻليندا هجر بيانون،
هادي سائين وسدا دم ڪولي ڪولي ڪولي.
ويک نظر ڪر وچ نظر دي چارئي پنجتن وچ بشر دي،
دل دي چشم جيڪو ئي ڪولي ڪولي ڪولي.
ظاهر باطن حق هادي حق سچ سڃاتا شک گيا شک، اولي نهين او يار ٻينا چولي چولي چولي.
نانڪ يوسف نور نوائي برهه تهيندا بات سيائي،
ڪيهي لوک پيا وچ پولي پولي پولي،

*

سنو ايک بات برهي کي برهه ڪا پنٿ اپارا هئي،
ڪهان گنگا ڪهان جمنا ڪهان مسجد منارا هئي.
ڪهان برهمن بيراڳي هي ڪهان ورتيا ويراڳي هي،
ڪهان جوڳي ڪهان يوڳي ڪهان پورب پڪارا هئي.
نہ ڪس ڪو پيد ۾ جانو برهه بن رين نا مانو،
ڪهان مذهب ڪهان مشرب ڪهان ملت مدارا هئي.
ڪهان ڪو دين بيديني لپٽ ليا هي پڇسي ڪو نا،
محبت عشق مولا ڪا ڪبرو تم وٽج وارا هئي.
ڪهان شهه شاهه منصوري خدا دم درد دستوري،

نانک يوسف جو ڪلام

برھ مئي مست مخموري نبي معراج سارا هئي.
ڪهان هين نانڪا توئي يوسف يار دل ۾ هئي،
جو مئن مسڪين بيڪس هون اناالحق ڪا اشارا هي.

*

دين اسلام ديڪا ميري پائي ڏوھ ثواب سيي احوال،
سنوري پياري بات صفا ڪي برھ بلاتا خاص خيال.
نفل نمازان ورد وظيفا تقويٰ روزا جيءُ جنجال،
وعظ طاعت بانگ صلاتان درد با ٻيا ڪفر ڪمال.
بزرگ شيخ مشائخ پيري پنڌ اجايا قسم جلال،
محبت مولا دي رک دل وچ ٽيوڻ گم هميشہ نوز جمال،
دم دم عاشق پيالي پيوڻ تنهن وچ طالب سدا وصال،
يوسف يار ديان ديدان دل وچ ويکان ويکڻ نور نهال،
زهد عبادت عشق الھ بن ٻئي سپ ڪوڙي قيل مقال.

*

عشق الله بيرنگي هو ڪيھي ڪيھي ڪم ڪريندا،

رنگ رنگيلا واھ رسيلا.
ڍڪڙ طنبوري سارنگيان نالي هردي هي نت سنگي،
آپن چرچا مزگان مرچا نين صلح خود جنگي.
او اُڌر جانا او اِڌر هئہ عشق ڳجهارت انگي،
سمجهڻ مشڪل بات برھ ڪي آپ ۾ پل ڪي چنگي.
سواءِ محنت عاشق ماٽي خاڪ خارج مک ڪنگي،
سر گروھ منصور عشقان دارون نہ ٽاڌل تنگي.
راھ عشاقان وچ مئن سئيان محبت رب دي منگي،
مارڻ دم دي جاءِ نہ اتان عشقئون ڏيون ۾ ڪنگي.
موتو آپ حياتي ڏيندي آپ ڍڪيندي لنگي،
پيڙي خوب جهاز بحر وچ آپ سجاٽن دنگي.
غيرتيان دي سر تي عاشق ڦھ ڦھ پادر پنگي،
مئن کهون تا بات خدائي دوستان دي در لنگهي.
خبر اس اسرار انهان هان عشق جنهان دل ڏنگي،
گر ڪي مت گت ستگر چاٽي جوڳ چرن ۾ ونگي.

نانک یوسف جو ڪلام

لک ڪروڙ وچون ڪل ڪس نون جت عشاقان ڍنگي،
سوٽا سچ سدا سدا منڪر تا سک پناڻ فرنگي.
نانک یوسف یار هادي دي اسين موالي پنگي،
شاهہ درازي هوسن هميشہ تاج رومي زنگي.

*

نينان ديان نوڪڙان مارن ٻاڻ برهہ بيرنگي،

چوريءَ ڏيون چوڪڙان.
ٻاڻ اکين دي رنگ رس پيون ڪيهي ڪل ٻنهان لوڪڙان،
مل سيالين سيو آچن ڪيا ڪرين ٻنهان ٽو ڪڙان.
سڀ سهيليان ڪٺيان هو ڪر لاهن ٺهلان ٺوڪڙان،
ايڏي اوڏي مول نہ پانوين رانجهہ اکين دل جهوڪڙان.
نانک يوسف يار دي محبت ڏتا منهن موڪڙان.

*

ڪجهہ سمجهہ رکين تون قاضيا سڻ آزيا،
هيءَ دنيا ترڪڻ بازيا.

قول نبي فرمايا ڪيوين طالب دنيا مخنث جيوين،
هستي ترڪ طمع حق ٿيوين مرد خدا دا غازيا.
ڪول ڪتابين ڪرين مسالي لوڪان نون ول ڏيون تسالي،
مارين دنيا دي ڪاڻ ڪشالي وعظ سڻاوين واعظيا.
دنيا دي سر اجايا جهڳڙا ڪاذب ڪري ڪوڙا رڳڙا،
منهن تنهان دا ٿيسين بگڙا دو جگ بد غمازيا.
گهير عشق دا مول نہ گهردئين ٻيائي ديوچ ٻڏ ٻڏ مرندئين،
خيال وحدت دم مول نہ ڌرندئين نيک سڏاوين نمازيا.
آپ دا سمجهڻ يوسف يار ڪرم هادي دي نال نظارا،
انهن دا مطلب ٿئڙا سارا جا دل نينهن نوازيا.

سڀ رنگ هيئي ري يازا اهو بيرنگي دا،

نانڪ يوسف جو ڪلام

پيد برھ دا الٿي بازي ڪي ئي تہ سمجھن ڪيئي ري يارا.
پير مغان دي مجلس وچون سانون اھا سڏ پيئي ري يارا.
پريم ننگر دا غيب انھان دا جيئي سو جانون جيئي ري يارا.
درد بنا دم جاندا ناھين راز دي محرم سيئي ري يارا.
نانڪ يوسف يار سچي دي رمز ھڪا رنگ ڪيئي ري يارا.

ڪوءن ھووي جا سمجھائي نيڻ نداني ناھن رھندي،

جھل پل رھيان سيان.
اٽڪن مرچي مزگان ماري سياھ زلف چون قاتل ڪاري،

سينا سپر ھڻ سيان.
برسن بادل برھ ڦھاران جھڳ مڳ چمڪي ڏمڪن ڏاران،

ويک شمشيري ريان.
عشق ھادي دا زور پيوسي دين ڪفر دل لوڙھ ڳيوسي،

فوج حسن آ ڏيان.
نانڪ يوسف يار ھليندا عشق ازل دا سچ بليندا،

درد اُسيدي ليان.

*

ول وي يارڻ ول وي تيڏي ٻاجھ ٻھون درمانديان.
نال اسان ڏي سچي سرھي قول ڪيتاني ڪلھ وي،

سي ڳالھڙيان ڳڻ ڳانديان.
بن تساڏي ڪنھن سٽايا درد والي چل ڳل وي،

سٽيان سرتيان وچ نھين پانديان.

نانڪ يوسف جو ڪلام

نالي رب دي نال تساهان دور نہ هو هڪ پل وي،

ٻيٺي سر تي سوز ستانديان.
نانڪ يوسف نيٺان زاري نانءِ الهہ ال ال وي،

لک آهہ الهہ سٺانديان.
*

سيڪشن: شاعري
ڪتاب: نانڪ يوسف جو ڪلام
صفحو :9

ويکو جو پائي پائي جهاتڙي يار دل نون.
نال اساڏي هڪ سون نظرين ڌاڙي تنهن تان لائي لائي.
وچ خمار عشق حسن دي گم جسم دم جائي جائي.
راهہ اهين وچ عشق ملامت ڏي سرچئيسين ڪائي ڪائي.
نانڪ يوسف يار درد وچ آپ ٽيندا ڏک پائي پائي.

*
خبر سو ڪوءِن لي آويگا عشق الله اسرار درد بن،
انت نہ پايا بحر برهہ ڪا دم دم شور مچاويگا.
درد پيادم امت گمت ۾ جان جسم لڙهہ جا ويگا
اگن گگن گم گرجت گرجت بوندن برشت بهاويگا
نانڪ يوسف يار بيرنگي دوست ڪا درشن پاويگا

نانک يوسف جو ڪلام

*

دين مذاهب ڪوڪي جانون ڪيسو همرو ڪام هئہ
مست پيالا هر گر مجهہ ڪون مئي محبت ڪا جام هئہ
قدم ڪي چارون طرف تسي جس توبهہ ترڪ حرام هئہ
سمجهن معنيٰ عشق اشارت ڪي ثابت اسلام هئہ
بيچ شروع ديندار ڪهاون قوت گذار قمام هئہ
اوران نون ڪيون هو وي هدايت اس ڳل ڪاماتام هئہ
وير پر ان اور تين ڪتابون پوٿي پنٿ تمام هئہ ڪول ويڪو فرقانون تم ني سانچ ڪهون سترام هئہ
عشق بشارت ڪس ڪون ڪهيئي ڪنبت ڪيسر ڪام هئہ
نينهن فقر ڪرڏيان لايا عشقا آپ امام هئہ
ملا هندو سي ڪرن مسلمان ميمڻ اس ڪا نام هئہ ڪلمي گو فرهو وي ڪافر اڳ وي اس بدنام
هئي
نانڪ يوسف يار شريعت مشڪل عرض غلام هئہ
وحدت ڪثرت سير مچايا برهہ ملامت مام هئہ

*

اسان تي الله نبي ٽيندو راضي ٽيندو راضي
ڪوهہ ڪندا هڪ ملان پيا قاضي
هير ماٺهيان ڪنون مسلي بچدي، دل ڪيزيان دي مول نہ ٺهندي،
رانجهو رمزين نال جو هوندي، عشق بٽائي بازي بازي.
عاشق عقل دا جهٽ پٽ جهيڙا، هير چڙي ڳئي ڪيڙا پيڙا،
هٽ هٽ هوسين ميڙا ميڙا، غوث لڏي ڳئي غازي غازي.
عشق سجڻ دي مچ مچايا، درد پرين دي دونهان دکايا.
سور سهڻي دي هن سوادا، عشق دي اڳون عقل ري آري.
آکي ميان يوسف وتي ويڳاڻي، درد سجن دي ڪئي ديواني،
لڳو عشق ٽيس مستاني، طلب سانون تازي تازي.

*

بن بن آيا هادي رنگ لايا
مئن واري لک واري سائيان
ڪيهي ڪيهي ويس بنيدا، ويسان دي وچ آپ چپيندا.

نانڪ يوسف جو ڪلام

هر مظهر سهڻي ياردِيان جائيان
ويک اسان وچ حيرت هوندي، ڪڏهان هسدي ڪڏهان روندي،

لايان حسن بهيران لائيان
درد حسن ديان فوجان فوجان يون دريا ديان موجان موجان

چوقير چٽيان عشق هوائيان
تانگهہ لڳي تن محبت موڪان، وچ ڪي رهڻا هادي جهوڪان،

دل وچ ڏمان عشق مچائيان.
نانڪ يوسف ياري ياري، دم دم دل تي زاري زاري،

هادي سچي سپ اگهائيان.

*

بن بن آوي ميري من ڀاوي موهن صورت مالڪ والي

هادي صورت محمد والي.
نتشنون نتستا نقش بنيندا، يار رنگيلا سوء رنگ لائيندا،

طرحان طرحين ڏيندا ڏکالي.
ڪيهي ڪيهي حڪم هليندا، هڪ سولي پڪڙ ذبح ڪريندا،

سهيون سهڻا يار خيالي.
عرب عجم جل ٿل ۾ بن ۾، گنگا جمنا بندرا بن ۾،

هرجا فردا مست موالي

نانک يوسف جو ڪلام

هسي هووڻ گم ٿيوسي، دل اناالحق هل پپوسي،

هئہ ڏڍا درد ڏمالي.
نانک يوسف يار جو پايا، دوست درازي الله ملايا،

ٿيا بخش برهہ برحالي.

*

برها خدا ڪي واسطي ول آوين ول آوين
ڦيرا پاوين واسطي مولا ڪي
بن تيڏي ناجيندي جندڙي، مڙ پالين نماڻياندي حال تي
دير نہ لاوين مک وکاوين سگها آوين اناڪي
تن من تيڏي تانگهہ ملڻ دي، دم خيالي تساڏڙي خيال تي
ڳڻ ڳاوين سک پاوين نيڻ چاوين چراڪي
درد تيڏي دي تن من هولي، ويک ميڏي نہ عيب افعال تي
لٽڪاوين چٽڪاوين، دل چاوين نہ چوراڪي
تيڏي درسن دي مئن بکياري، جيوين بنگ شمع دي جمال تي
گهند چاوين مشڪاوين نيڻ لاوين لاڪسي
يار يوسف نون تانگهہ تساڏي عشق تاتيڏي شڪال تي
لي جاوين دل لاوين، ايوين پانوين پنواڪي

*

بسمي ولا ڪوءن بيراڳي، جنهن دي نال ميڏي دل لاڳي،

هي ساڳي رانجهو چاڪ سنيون
شاهي چڏ ڪي تخت هزار، آ ڪر مليس راوي دا ڪنارا
ويکڻ آيا سير نظارا، محبت دا مشتاق سنيون.
ونجهلي وڄيندا منڙي ٻولي، تنهن دي قدمان تئون مئن گهولي
دڪان دي چاڦردي چولي، ڏاڍا دردناڪ سنيون
بيخبر مئن آهيس آياٽي، عشق جوڳي دي ڪيتيس جوڳياٽي
اڳڻ آيا هير نماٽي، صاحب اصل عاشق سنيون.
چپ چپاتي پايس جهاتي، ميڏي نال ڊولي لئون لاتي
جاتي سهٽي رمز سڃاتي، وچ وصل فراق سنيون

نانڪ يوسف جو ڪلام

يوسف رانجهن يار پڇايا، ديس اساڏا الله وسايا
ڪل سيالين وچون چڻ چايا، شاهد هي حق پاڪ سنيون.

*

آوندا نهين سو سڄڻ الانودا نهين،
کهڙي ڏوهہ پاس ميڏي سڄڻ آوندا نهين
محبت تساڏي منڙي اعليٰ شڪر گنج،
هس هس چپا وي آپ چشم چاوندا نهين.
ديدار ڪارڻ دلبر مشتاق مرن ٿا،
چڪن چاڪ ڦٽ فراق محرم پانوندا نهين.
وهوا تساڏي چال عجب يار ڏني سون،
مشتاق نال يار ڪل الانوندا نهين.
نانڪ نماڻا بردار چاڪر غلام دردا.
تجهہ بن خيال اور يوسف پانوندا نهين.

*

اها عشتي دا حال جو شان وچ حال،
مهر بحال الله پرت پال
بيا سڀ راهان گم ٿيان، برهي رهہ رهوال
جي تون چاڻين صحيح سڃاڻين، نبوي هي احوال
جيئي سنباهن سر سوليءَ تي، نهاندا قرب ڪمال
موتو قبل انتموتو، سهڻي عشق دي چال
ساز سيئي سهڻي وڄندي، مول صحيح ڪرتال.
نانڪ يوسف يار، عشق سحي قبل قال.

*

آج سجن ڪيون نہ آيا هي
ڪس ڏوتي ني پر مايا هي

پڇ پڇ رهيان ٻانيڻ جوتشي،
ڀاري نون ڀرايا هي.
دم دم آندا ڪيهي گناهون،

نانڪ يوسف جو ڪلام

آج نہ قيرا پايا هي.
عيب اسان وچ لکين هزارين،
سر تي بار اٺايا هي.
لاتقنطو ٿا فرقانون،
دلبر آپ الايا هي.
درد فراق سجن سهڻي ڪا،
محبت مچ مچايا هي.
سوز فراق ميري من بن ڪي،
برهي جوش جڳايا هي.
برهہ سندا مئن پاوان نپايا،
طوطي تن من الايا هي.
آوي جاوي سجن ڪي پارون،
لک ٿورا ڳڻ ڳايا هي.
نانڪ يوسف نينهن ڪي نوبت،
عشقي طبل وڄايا هي.

*

آئ وي سجن ميري ڪر ڪائي ڪاري
واسطي رب دي ڪرونگي مئن زاري
ڳل ميري ڳاري اڄي تيري ياري
ٻوهي تساڏي مئن تان پٽيان، لي ڪي تيري تاري
دردان ڪي ماري، ڪرو چا ستاري
ڪرم رحم دا حاڪم توهين، تيري هي اختياري
ڪوءِن مئن بچاري، تون صاحب غفاري
حال اساڏا معلوم تين نون، سائين سڌ ساري
ڏيوو دلداري، يتيمان نون ياري
ميري دل مطلب، تيڏڙا توهين برهہ بهاري
گل گلزاري سدا هو وي ساري
نانڪ يوسف نون سڪ تيري رو رو پيچڪاري
مارن چوڏاري بي اختياري.

*

اوران نون ڪي سمجها ويگا سمجها ويگا من لاويگا.
تمري سات نہ دوا ڪوئي چلدا، گياني گيان اسي ڪر ڳل دا

نانک یوسف جو کلام

يار سچا هک هي رالعل دا، نال يقين شهہ پاويگا.
حق حقيق کا کوءن پڇاڻي، بندي خاکي اسين نماڻي،
درويشان دک آپن ڄاڻي، بيدردان آگ اويگا.
کيسا بابا دور رماني، کوئي کسي کا کهيانہ ماني،
سمجهن ناهي فقر اگياني، آگ انهان پڙکا ويگا.
ويکڻ لوک عاشق بن الله، کيشوئي کرتون طلب تسلا،
مار الار خارج سرکلا، دير نہ دم فرماويگا.
پکڙ حليمي حال حقاني، اور تماشا فاني فاني،
داس غريب هون من نماڻي، مهر قدم دم جاويگا.
پنڌ گرنٿ کتابي مسالي، عشق الله بن روڳ رسالي،
پندبت پئي دل والي کالي، مهر نظر من پاويگا.
نانک يوسف يار اوهين تون، هادي هکو هک مهين تون،
هم نہ اسي ہر اسم توهين تون، هر جا حکم هلاويگا.

*

ايهہ تماشا ديکا تا چل اڳلا ديکون پار پار
جنجل جال اتاهين مشکل دردان دي سر بار بار
کيتم کانہ کمائي، گذر ڳئي هي عمر اجائي،
وتيس وچ آس آسائي، توبهہ زاري زار زار.
کرت کچي هون عببان هاڻي، هادي ڄاڻٺهار تون ڄاڻي،
تهمت کرسين معاف آرياڻي، ضامن علي چار چار.
بوبکر شاهہ عمر عثمان، نال پنجان دي شامل اسمان،
نسبت بازي وچ يک جسمان، نهين تفاوت وار وار.
لانقنطو صحيح اشارا، سڻ تون عاشق يار پيارا،
مرشد سائين سخن سچارا، همت هر دم يار يار.
جنهن دي هجر فراق ہر ماري، تاري اس دي تن من تاري،
سهڻا آپ نباهي ياري نيڻ وهائن نار نار.
ناک يوسف نورنرالا، اٿ نہ پهچي اوء رسالا،
غيرت واليان دا منهن کالا، منکر دي سر مارمار.

*

الله ياد هو وي ٻيا کوءن هو وي
ميري من سيباندا سجڻ سو سيباندا
جو دم دم سنپالا منا يار نالا سهڻا سوچالا،

نانک يوسف جو ڪلام

چلاندا هلاندا
اصل مئن سوالي سوالي خيالي رهه رهه خوشحالي

خوش آندا پاندا
فدا رهه فراقي سدا دردناڪي عجب هي عشاقي

هساندا رئاندا
برهه بيقراري نهين اختياري سمجهه ڳالهه ساري

سهاندا منانداا
درد ۾ دکايا ڪرو گم ڪايا پولا پول مايا

اڏاندا کلاندا
جو مرشد نگاهان پناهان اساهان نماڻي ني شاهان

تاندا دکاندا
ڪهه يوسف يارانا دونون نون يگانا مئي مست خانا

سچاندا پلاندا

*

اچي فقر دي چال، رهندي اپني صاحب نال
ٻاجهون عشق الله دي يارو اور نه پون خيال
مايا موڙي محبت ري دي نکا شئي شڪال
صورت سرت گيان گروڪا، ٻوٽا ٻيائي ٻال
من ۾ موهان پاءِ ڪي ڏيکو اندر ٻاهر لعل
ڪمر توڪل پنڌ ڪي چلدي، ٽکن ڪوهه ڪشال
شمس الحق منصور عطاري، هي انهاندي حال
جنهن ۾ آوي سو دم جاڻي، اها وقت وصال
ڪڏوت گودڙي ليڙ ڪيتران، ڪڏوت شملي شال

نانک يوسف جو ڪلام

ڪڏوت هاتي ڏانگ قيراوي ڪڏون روٽي دال
عشق ٻجهارت بن ڪي آيا، الت بلٽ هرتال
بيد پران ڪتابون ٻاهر، مشڪل سمجهه محال
آپن آپني اچرج آيا، بات عرب قيل قال
نانک يوسف ياري ري ٻيا، سپ ڪفر ڪمال

*

پلا ميڏا يار وي چاڪ ڪيهان ڪيهان پل ۾ بنانوندا
مست آواز غيب خيالون، ڳجهيان ڳجهيان ٻوليان سنانوندا
جوڳي يوڳي مرلي منتر، ڳوڙهي ڳوڙهي يسمي لڳانوندا
دردميڏي دل اس حيرت ۾، ڪيوين ڪيوين رخڙا چپانوندا
وٽج ورهه دا ڪرڪي آيا، رنگي رنگي رمزان رلانوندا
نانک يوسف ياردِيان چالان، سهڻيان سهڻيان رانديان رسانوندا

*

پلاوي رانجهو سانون ٻهون وي ٻهون.
من پانوندا ساهه سيبانوندا
نيڻ نماڻي سڪ سڪ ملدي هجر و صالئون روندي ڪلدي
درد مين ڪس نون توبن ڪهون وي ڪهون

دم آوندا عرض بلانوندا
مئن ڳل اصلوءِن تيڏڙي ڏوري زلفان والي زوري زوري
سوز انک نون دل سهون وي سهون

جو سيبانوندا آڳڻ آنوندا
معشوقان ديان لک پلايان روز ازل ڪنون ديدان لايان
آهون اسين انهين ڪا دوست آهون وي آهون

سوا گهانوندا حق فرمانوندا
نانک يوسف تيڏڙي چولي دامن لڳڙي ازلي ٻولي
عشق ۾ سدا تيري رهون وي رهون

تنوير عباسي

ڳڻ ڳانوندا دل لانوندا

*

پاءِ ڪڙيان ڳل ڳاري در تيڏي يار سهٽا
طرفون تيڏي سر تي چايم، ساري خلق خواري
عشق تساڏا اسان يتيمان نون، ڏيندا شهر نيڪاري
تون تان صاحب ساري جڳ دا، سرتيڏي سرداري
نينهڙا لئيندئين آپ ڇپيندئين مونجھ اهين مين ماري
نانءِ الله دي مئن نماڻي نون، دوست ڏي ڪادلداري
ڪل الايو ناگھنڊ پايو، نال اسان يڪ واري

*

پريشاني حيراني عشق آوي جنهن دل لاوي
بار غمان دي باري باري، عشق حسن فوج قراري

مار جوا وي سو حق پاوي
هڪدء بيحد چينيا بازي گيان گروبن حيلا سازي،

ڪول وڪاوي پيد بتاوي.
سرعشاقان حڪم هليندا، آپ اناالحق نعرا مريندا،

سوز اناوي جنگ آڙاوي.
عاشق عشقوءن فتح ڪريندي ناز محبوبان مست چليندي،

ڦيرڙي پاوي لوڪ پنيلاوي.
عاشق سيفي ڪيهي ڪيهي لوڪ سڻايان عجب جيهي،

مرد اناوي ڦڪڙي چاوي.

نانڪ يوسف جو ڪلام

نانڪ يوسف ياري ياري عشق هادي دا زوران واري،

سدا آوي من ۾ پاوي.

*

يار مين صدقي صدقڙا جانونديان،
سهڻا تيري حسن جمال سهڻي چال چال تون.
برها بي اختياري ڏيندا فوج حسن دي زور چڙهيندا،

ڏوهين ابرو هلال چشمان پال پال تون.
مشتاقان نون مار جويندا، حسن حياتي دل بخشيندا،

ڪيتا نيڻ نهال چيري جهال جهال تون.
عاشقان دي دل تيڏي تاري برهه تساڏا باغ بهاري،

تيرا خاص خيال ڳجهڙي ڳالهه ڳالهه تون.
يار يوسف دل نون دم دم زاري صورت تيڏي راهي بکياري

نيرا عشق اڪال هادي حال حال تون.

*

جوڳي آيا جوڳي آيا ول جوڳي آيا
سهيون مين سجاتا يار تا ساڏڙا هيئي
نال اسا ڏي درد يارانا عشق تا آنبهه لايا
پر ۾ ڪيتس ڳالهين ويهي
حال اسان هادي والا چمڪي چشمين چايا
لک صلاتان نقطي سچ سيئي
دم دم دل تي يار اسا نون مورت مهرين مايا
دلين پاتا پيچ طرف تهيندي پيئي
عاجز بندي دلبر دردي جنهن جو چيٽڪ لايا
نينهن ناتا شڪر شڪر اهيئي
نانڪ يوسف يار رنگيلي سو سو رنگڙا لايا

تنوير عباسي

نانڪ يوسف جو ڪلام

دل حق ڄاتا ڪيئي سمجهن ڪيئي

*

جادوئڙا بن آيا سهيون رانجهن جادوئڙا جڙ آياني وهوا
هڪ جو جوڳي تخت هزارون جهنگ وچ آيا نديان دي پارون

مرلي سو سوز سنايا
درد کهين تون بئنسري وڄيندا پڇدا سالين هنجڙيان هريندا

اپنا سو ديس مٽايا
دم پئي وچ آسيالين، صورت چاڪ دي سڻ ويک چالين

چشمان سو سحر چلايا
يوسف صاحب هويا بکياري، هير حسن دل تهندڙي ياري.

برهون سوبيک بنايا

*

ڦيري جوڳي آندا ڦيري، ڦيري ڏيندا سهيون واهه واهه
هسديان رسديان ڪيڙي ڏسينديان بن ڪيڙي ٻن ڳالهين سس ديان

ڪري عشق دي ڪوءِن نبيري نال نيندا
يار ميرا ري ڪن جهن جوڳي جوڳ ڪماندا برهين پوڳي

ديري مئن دل ديري ڏن سنيندا
هير نماڻي چاڪ ٻباڻا موهن من ۾ يار سماڻا

هن پيڙي ڄنجان پيڙي جسم اسيندا.

نانڪ يوسف جو ڪلام

نانڪ يوسف يار مهيندا، غمزي رمزي ناز تهيندا،

ڪل سيالين تہ حيرت هيري عشق نچيندا

*

جسني بارا چايا هئي عيبدار گنهگارون ڪا
عمر ساري بدڪاري ۾ هم سارا ڪچ ڪمايا هئي
اصلون مين بدڪاري ڪوپيءَ اپني دامن لايا هئي
روزازل ڪنرن مرشد مينون پيالا عشق پلايا هئي
اس ڪي بي اختياري سر پر شوري شور سوايا هئي
جون معصوم اياڻا ٻالڪ ڪس رنگ بيخودرايا هئي
عاشق سين بيرنگ عشقا ڪيلت ڪيل ڪيلايا هئي
رمز عشاقون ڪي ڪوءِن ٻوجهي عارف بن ڪهايا هئي
سهو سڪر ڪي ناحد ڪائي هاتف يون فرمايا هئي
وحدت ڪثرت سر سبحاني الثارنگ رسايا هئي
خيال احوال بيرنگي دونون عجب تماشالايا هئي
يوسف يار محبت مولا من ۾ مرشد پايا هئي

*

تون وهلڙائين ول ولين دلين دي ڍولڻا نا چر لاوڻا هيئي
چڏ چو ٻارا تخت هزارا مڙڪي ميڏي جهوڪ ملين
واسطي رب دي رانجهن سائين دور اسا هون نہ چلين
طرف يتيمان اوڻ والي دوست دلاسڙي گهلين
قرب تساڏا بديان بخشڻ نظر مهر يال پلين
يوسف يار ماهي دامن پر عشق اواگهين جهلين.

*

تون محبوب دلين دا رناجها سانجها هير مهيندا

تون مقصود دلين دا رانجها
تون تا صاحب تخت هزاري سڀ سيالين وارڻ واري

نانڪ يوسف جو ڪلام

تيڏڙا چاھ ڇھيندا
ونجھلي ڏي ڪن وھ واھ ميرا ڦوڪ سڻاوڻ عداتيرا

مئن تورڙي ڪوڪ ڪھيندا
يوسف يڪدل رانجھن ياري هير نماڻي عشق اجاري

پريتم پريت پھيندا.

*

پائي ري خبر سنائو ڪا اسانون پرديسيان دي
آءُ پرين مھروءن اڳڻ اساڏي پلپل ڦيرا پائو
يار سھڻي دي آوڻ والي گجھڙي ڳالھ الائو
مئن مشتاق اسي دل ماندي جائو تہ وهلي آئو
نانڪ يوسف يار برھ بن چاھ ٻئي سڀ چائو

*

ٻھون مني اسان هون سچي تساڏڙي ڳالھ يارو
دل لائيندي هون تيرا برھ بحال يارو
سچ تسان سچو عشق تساڏا جو سئو سئو چليندي چال يارو
مرن جيوڻ دا غرض نہ ڪوڻي خاص تساڏا خيال يارو
جتان ڪتان مرشد سائين هو سون قدمان نال يارو
نانڪ يوسف هئي تساڏا دردا سُک سنپال يارو

*

پلي آوي جھنگ سيال ڇوڙڪي جا مون تخت هزاري
تانگھ سچي دل تنھن دل تانگھي جنھن دا درد وصال

آڻ ڪي ڏيندا اشاري
اڳي آدم ڪنون نال هادي دي، آھا دل دا قرب ڪمال

آوي ڪريندا نظاري

نانک يوسف جو ڪلام

وير تي ٻاٻل دي ڪاڻ نہ ڪائي لڳڙي درد ڏمال

نوبت نينهن نغاري
جٿ اساڏا دلبر وسدا سچي تا يار سوال

جاسون جو ڪهيا پياري
نانک يوسف يار ماهي دا هڪو هڪ خيال

ول ول وارڻ واري

*

يلا آوي تخت هزار پار تي جاٽان بيبادي
وج ڪي رهسون راج ماهي دي لنگهہ ڪي راوي دي ڪنار

جال جٽاهين پاک ٻباڻين مستومست پڪار
چوڙ چناهون جنگ سيالين رانجهون ويکون چئو پار

ورهئون ونجهلي ڪڙا وڄيندا دردان لائي تنوار
نانک يوسف يار سچي دي برهي ڪيتي بهار

*

تون اپنا قرب سجاڻ ڍوليا صاحب تخت هزاري دا
دم دم دل تي يار اسانون تيڏڙي رمز رهاڻ ڍوليا

مالک مين بدڪاري دا
توبن رحم ڪري ناڪوئي اها ملڪين مشرڪهان ڍوليا

ڪل تي قدم قراري دا

نانڪ يوسف جو ڪلام

نال اکين دي رانجهن سائين ڪٺيان دا ملين ياڻ ڍوليا

رستا راوي دي ڪناري دا
ويکڻ تيڏڙا تيڏڙي نالي رک روشن دل اهجاڻ ڍوليا

دو جڳ نور نظاري ادا
يار يوسف نون عرض اهوئي اپڻي پرت پڇاڻ ڍوليا

هادي سائين جڳ ساري دا

*

من صاحب ڪي سات رلٽا هو سات رلٽا
جي جينا جڳ جوٺ برهه بن اڪ پل فاني چلٽا هو چلٽا
موهه اهنڪار طمع سين تياڳو ٻوجهه ٻجهو ڪجهه پائي جي
ڪام ڪروڌ برو پسارو پائو پريم ٻڌائي جي
چاهه چڪي اس هاٽ نه لائو پلٽا جي من پلٽا هو پلٽا
ٻاهر جيوڻ نه پاوهين سوڌر جس هردي گر ٻاٽي
محڪم مورت من ۾ مرشد جون جل سورج پاٽي
الک الک اپار جنب هئن جلٽا اب جي جلٽا هو جلٽا
نانڪ نينهن سچي گر پياري ڌمان ڌم مچائي هي
اناحد نوبت زور وڄيندا خاصون خاص خدائي هي
يوسف يار مريندا نعري جهلٽا ڪيا ڪوئي جهلٽا هو جهلٽا

مينون دل ۾ درد ديان ڌمان مچيان
عشق سچا ڳل سچيان

رانجهن هيرنون چيٽڪ رلمل ميان
برهه هوائين تان ٻچيان
جهنگ سيال داسانگ نه ڪوئي وي ميان
ڪهه ڪيڙي ڳالهين ڪچيان
عشق جنهان سر وارد هو وي ميان

نانڪ يوسف جو ڪلام

سي وج رمزين رچيان
ڇوڙ چناهان واري چلڻا وي ميان
چاڪ چاري جٽ وچيان
يوسف ياري ۾ يار بهاري وي ميان مرجيوڻ آئتان اچيان

*

ميري من ديان ڪون سنيگا پيءُ بن پوڪاران
دمدم دلبر ميڏڙي دل تون طلب تساڏڙي تانگهہ تنواوان
حاضر ناظر نال يتيمان عشق تيڏي ديان هون هونگاران
عاشقان دي سر موج برهہ دم برسن بادل پون ڦوهاران
عاشق سهندي نہ ڪو دنيائي گونا گوني درد جهونگاران
يوسف يار راحب جنهن حق دي تنهن دل نون نت باغ بهاران

*

ميروني سهاڳ پاڳ ماهي رانجهي دي الست دعا ڳيان
رانجها صاحب تخت هزاري چاڪان بن ڪي ڪٽيان چاري
ڏوهين راوي سبز ڪناري ونجهلي تنوار سڻ ڪي جاڳيان
رانجها وسدا نيڙي نيڙي عاشق معشوقان دي ميڙ
دور رهي ني ڪيڙي پيڙي رمزان رانجهڻ نال لاڳيان
جاني ميڏا جواني ماڻي مسڪينان دا قدر سڃاڻي
آندا اڳڻ سهندا ياڻي ڪهہ ڪيڙيان ديان ڳليان اپاڳيان
يوسف سهڻي يار دي ياري محبوبان دي پريت پياري
سياليان اس تون وارڻ واري عشق دي سهاڳ سهاڳيان

*

يار پرچائين مئن جاني پرچائين مئن پيا نون مناندي
ڳل هٽ پلڙا ڳالهہ ادب دي، گهول گهمائين آپ گهول گهمائين
باندر پولي مئن تيڏي دردي ناٽ بنائين سوء ناٽ بنائين
معاف مهين تون ڪر تقصيران عيب نہ پڇائين ميري عيب نہ ڇپيائين
درد اهين وچ مئن درماندي، درد وسائين يارا برهہ وسائين
نانڪ يوسف ٻن وڇوڙا آهُ تا ملائين پلامئن تا ملائين

نانک یوسف جو کلام

*

پاپان پري کاري هماري پاپان پري کاري تینون معلوم ساري

رحم کرم دا تون تان صاحب مین هان اوڳڻ هاري
چاهہ محبت دم دم دل نون تیري مهر ستاري
عشق تیڈي دي گهٹي گهٹیري هو وي نظر بهاري
عیبداران دي عیب ڍکیندڙ تون سرپوش پساري
کوءن مندیان معاف کري تو بن سوء بدیان بدکاري
توڙوءن تیري دامن پکڙي یوسف عرض بچاري.

*

ڍولیا تیڈي نیٹان دي ڳالهین من پانو ندیان
من پانوندیان پرچانوندیان

نیڻ تساڈي پاون جهاتي میان دلیان نون ڈیون حیاتي

وهہ سهٹیان برهہ بچانوندیان
ڳوڙهي ڳوڙهي شور شرابي سانوري بانوري مک مهتابي

هن سامري سحر کمانوندیان
جادوگریان کیهان کیهان چشم چلاون عجب جیهان

سي نال اشار لانوندیان
اکیان وچ تیریان جهوکان مشتاقان نون ڈیون نوکان

هن مهروءن مینهن وسانوندیان
یوسف یار ڈي دیدان ساري نال تساڈي میڈي زاري

سڻ سهٹي یار سهانوندیان.

نانڪ يوسف جو ڪلام

*

دوستاندي ٻاجهون ڪيهي گلزاري
باغ بهار بسنت بهاري چڪاري

ڪي خوش آوي دل نهين ڀاوي
گل ڦل ٻوٽي سبزي ساوي
جا دل هجر فراق دي ماري
چمن چمن دا واس ڀلا سا
من نهين ڀاندا اور تماشا
سهڻيان دي حسن هزاري جا ماري
تياڳ صفاتي هووڻ حياتي
درد جسم دا سير صفاتي
سڻ تو عاشق شوق شڪاري
نانڪ يوسف شهه دي لهريان
دوزخ جنت جاڻ تون زهريان
بن محبوبان مياري بيمار.

*

لڳڙا نينهن تيان ويکو بئنسري واليان دا
سر پر سونهين سرخي ساوي حسن هادي دا ڌم مچاوي
سهڻا سهڻا ناز چلاون ڳوڙهي ڳجهڙي ڳاليان دا
سڻ گفتاران برهه بهاران گهير حسن دا عشق پڪاران
ويکو ويکو چشمان چالي واري انهان چاليان دا
هٽ سوواهي بيپرواهي مارڻ معشوقان مهر الاهي
سچي سچي مار جواون جيتي رڻ اڪاليان دا
باغ حسن دا يوسف ڪليا عشق دا هوڪا هر دم هليا
محبوبان دي ٽولي ٽولي واري جهمڪ جهاليان دا

*

دم دم اسا ڏي دل تي سڄڻان ديان ڳالهيان
يڪ خيال مينون محبوب واليان

نانڪ يوسف جو ڪلام

مخمور مست چلدي پر جام پي ازل دي
ڪرندي سي ڪم قتل دي چشمان لاابالیان
جو دم حياتي هووي رهہ يار نال آوي
اها ڳالهہ دل ڪون پانوي ٻن گلم غاليان
ڳجهيان ڳالهيان ڪريندئين ڏاڍا فراق ڏيندئين
مرڪڻ سي تير مريندئين ڪرناز چاليان
نانڪ نماڻا سوالي يوسف سدا موالي
تيڏي نينان دي رمز نرالي سچل سڪاليان

*

ديدان درد پيالڙا پيتا وو وو آندا مرلي وڄيندا
ميرا من ميتا روندا بئنسري وڄيندا

هم هي پل پل يار سجاتا الله اندر درد دکاتا الله

عشق اناالحق ڪا پريم پيتا
سيان مئيان سر پر هسديان اللهہ آپ ڪيڙيان نال رسديان وسديان الله

ٽٽ ڳئي نينان والي تار مجنون ڪيتا
نال رانجهي دي ڏيان ڏما ڏم هي ڪيڙي پيڙي تون روح رمارم هي

مرشد محبت نال ساهڙا سيتا
رڱڻ رام دي رنگ لايا الله هادي محب ملايا الله

امر تنهين داتهدل ليتا
نانڪ يوسف نون سوز ماهي دا الله وچ درازين شوق شاهي دا الله

رچ ڳئي رڳ رڳ تار الله الله ڪيتا

*

نانڪ يوسف جو ڪلام

دم نہ ٿيون دليگر دلبر آوٽا وهوا
مينون قسم سچي پير درس دکاوٽا وهوا

آڪر ڪانگ ڏني متاڳي جند مئي ميڏڙي جاڳي
ٿي دودوءن دل سڌير شڪر پلاوٽا وهوا
ساهہ پساهون ٿي سرهائي خوش خبر معشوقان آئي
ٿي شاڪر شاهہ وزير آ ڳل لاوٽا وهوا
مئن تا آهس عيبان هاڻي آيا اپنا قرب سجاڻي
فائق مرد فقير ٻهون من پانوٽا وهوا
لاتقنطو سچادلاسا پر تقصيران حق پر واسا
عقل پلي تدبير درد بچاوٽا وهوا
نانڪ يوسف يار پيارا رحم اسي سپ سر نيارا
هي صاحب قرب ڪبير ساهہ سيباوٽا وهوا.

*

عشق ذاتي ڪون هي ڪيا ڪريندا ڪام يي
آ جنهين ڪون گوش ڏيندا پهلي تنهندا هوش نيندا
زهد تقويٰ چڏ وي يار ڪٹ ڪفر اسلام يي
ڪهڙي ڪهڙي ڪم ڪريندا مشتاقان نون موت مريندا
بيرنگي سڻ سهٹا يار زلفان دي گهت دام يي
مستي دي هي موج جنهان تي، قتل هر دم هي تنهان تي
ڪيا انهان دا حال وي يار صبح شام قتلام يي
جادوگرا جادو ڪيتوئي خيال يوسف دالٿ نيتوئي
اپني درد دا سهٹا يار چا ڪيتوئي غلام يي

*

عاشق شهادت ڪر قبول رک فنا دا خيال يي
اهين صورت دا ڪرنہ وسارا مار اناالحق دا نعرا
وحدت اندر ڪر وصول بن وصول ٻرحال يي
موج زوران زور آسين جسم خاڪي لوڙهہ جا سين
نينهن ڪريندا نزول دم هئہ هڪ سال يي
ان في قنليٰ اشارا سخن هئہ سڻ تون سچارا
ايوين آکيا رب رسول جسم هئہ جنجال هي

نانک يوسف جو ڪلام

عشق آ آنبھ ڪريسين سير سپ عالم ويکيسين
سر يوسف دا ڪر قنول پکڙويسين نال پي

*

سر عاشق اختيار هئہ دست معشوقان شهادت
گم ڪريجي هو وڻ هستي جا مريجي من دي مستي

عشق دا اقرار هئہ ترس ناہ سرچا ملامت
عشق دا جو دم مريسين ڳالھ پڇلي ناڳٽين

سر تنهن سردار هئہ اي هي عشق دي امامت
عشق عطارتون صدقي جاوان اس دي همت دي ڳالھ ڳاوان

جنهن جهلي تلوار هي عشق دي سرتي سلامت
سڻ وي يوسف عشق اشارا مار اناالحق دا نعرا

جام سر سئو وار هئي ٿيو الله ري مانت

*

اپني بني بنائي تيري قدرت آپ ڪريم توهين
صورت آدم وچ ظهورا رازق رب رحيم توهين
صاحب عجب وڏائي تيري ذات صفات نوانوي رنگ
آتي هو ڦر جاتي هو شھ ڦھ ڦھ وچ قديم توهين
هندو ڪوءِن مسلمان مومن نيک اگر بدڪار ڪهون
معاف ڪرو تقصير الايا! سميع بصير عليم توهين
استغفار پڙهان لک واري غير خيالون توبھ زاري
مشڪل عشقا رانا ياري راحم رحم رحيم توهين
تيرا راز ڪسي نہ پڇاتا ڪٽنب قبيلا تاتا ماتا
هادي مرشد رهبر داتا حڪمت ڪل حڪيم توهين
وحدت اندر غرق ٿيوسي بيخبري وچ برھ نيوسي
درد سي پيالا زهر پيو ڪل ڳل وچ ڪليم توهين
نانک يوسف يار هزارا روشن مرشد نور نظارا

تنوير عباسي

نانک یوسف جو ڪلام

اندر ٻاهر هو حق سارا شاهه حليم عظيم توهين

*

خيال تي خبردار رهو دم چابڪ عشق سوار رهو
دم دم هو حق نعرا بيشڪ هادي سين هوشيار رهو
دنيا دين گذر ڪرماني کهيا مرشد ذات رباني
قادر قطب حقيق حقاني سبحاني سوپار کهو
آپ ڪنون پڑهه استغفر الله توبهه زاري الله
عشق آيا لک بسم الله ٻي بت سو بيزار رهو
نانک یوسف نينهن نوازي دل درازين دوست درازي
راز خدا هم راز کي بازي نيشاپور ۾ سار رهو

*

عاشق رهين عاشق رهين هادي يار دي ديدار دا
ويک حسن هادي والا ساري صفت نورۂ اعليٰ

گفتار دا گفتار دا
سڻ ڳالهه سچ هئه هئه اها آپ دا آٹڻ ڪم کيها

پيزار دا پيزار دا
دلبر کي درد کي خاڪ هئه ايمان اپنا پاڪ هئه

تڪرار دا تڪرار دا
هر جمال الله هئي یوسف سچا شهنشاهه هئي

مختار دا مختار دا.

*

ساجد رهين ساجد رهين هادي سچي درواز دا،
معلوم ڪيتا مرشد مڻي سارا قصا اياز دا.
ڪنهن ڪون آکان احوال مئن برهه دي بياض دا،

نانک يوسف جو ڪلام

يوسف رکين سخن ياد تون نانک نيٽان دي ناز دا.

*

عشق امام همارا هئہ هم دو جڳ يار نظارا هئہ،
اور اسلام نہ اس ڪا جانون اس ڪا سوز سڪارا هئہ.
نيت نيتي جس ڪي پيڇي سجدا تس هر بارا هئہ،
حاضر ناظر هو حق ويکين شائق شوق شڪارا هئہ.
نينهن نماز گذارن عاشق زاهد زهد چمڪارا هئہ،
ملا قاضي ڪون مشائخ اس رهہ آپ وسارا هئہ.
پلي امامت عشق ڪريندا جس ڪا پنٿ نيارا هئہ،
پڙهہ تڪبير فنا في اول اندر بقا اوتارا هئہ.
هر صورت امڪان اسي ڪا صاحب لامڪان را هئہ،
سوء سوء بازيان برهہ بيرنگي حسنا وچ هرڪارا هئہ.
نانک يوسف عشق الاهي دل وچ درد ڏڏڪارا هئہ،
جنهن سر آوي خبر اسي دم ويکا پار اتارا هئہ.

*

عشق بهاري ري من ميرا.
ويک بهاري چمن چوڏاري گل قل دم گلزاري ري.
گيسئون روپ جڳت بنايو ڪيلا ڪيل ڪيلاري ري.
هس هس ناز ڪر آپ ريجهايو برهين بات نياري ري.
نينئون بينئون ڪرتن من آيو آپن آپ هشياري ري.
دم دم عشق ڪيو منڙو واسي نانک يوسف ياري ري.

*

نڪا ڪرامت ڪشف منيندي ڪنز قدوري هنر ٻٽيندي،
عشق سچا بادشاهہ دلين دا دم دم عاشق پئي جليندي.
دين ڪہ مذهب ڪفر مسالي اندر ڪوڙ ڪيتي منهن ڪالي،
رسوا رهندي چلدي چالي عشق پهون نڪار آٽيندي.
عشق بنا ٻي سيڪا ڦاهي واحد شاهہ احد الاهي،
دلبر دي هون در دي گاهي درد بنا ڳالهہ نہ ڳٽيندي.
نانک يوسف نينهن نشانا من ۾ ڪوڙئي مرشد معنيٰ،
دم دم عاشق زاري جانا نينان عشق هسيندي ڏيندي.

نانک يوسف جو ڪلام

*

نيڪنامي سون نهين ڪام ميرا لڳن لڳي تن برهه کي پڙکي.
ڳئي کهان وت دينداري عشق اسان پيغمبر ياري،
هي پياسي جام ميرا عشق الهه دا درياه ڏڙکي.
عاشق هووي عشق سڄاڻي جان جسم ڏونهين خيال نه آڻي،
ڪفر سين تو هئي سلام ميرا ديک دونان جهڙکي جهڙکي.
نانک يوسف اور نه پايا عشق سچا دل آپ سمايا،
نام هئا هر نام ميرا عشق مايوسي مرکي مرکي.

*

عشق الله وچ رتي ني صاحب نين سپاهي.
ميم وچون مک ظاهر هويا بسمي لاسر چتي ني،
بيد ڪتيبئون جي ڳن ڳاوين ته هکو هڪ سرني ني.
پيالي پر ڪر پيوين ازلي پرت سچي سي پرتي ني،
مئن مئن ناهي مرشد من وچ غير خيال يوسف ڪتي ني.

*

هئه تمري پال پليري ميرا حال نه ڪوئي ڪوئي ڪوئي ري يارا.
مون ڪڇڻ ناهين ناهين ديري دم ديري،
صورت ساڳي تون سوئي سوئي سوئي ري يارا.
هووڻ هستي مستي تيڏڙي پيري دم دم پيري،
پيري جوئي جوئي جوئي جوئي ري يارا.
عشق آوازون راز درازون سيئي سوءڻ چڱيري،
لاج انهان ڳل هوئي هوئي هوئي ري يارا.
بيڪس بردي تيڏي در دي ڳڻ ڳاوان عشق سهري،
سهري سوزوءن روئي روئي روئي ري يارا.
درد قطاران برهه بهاران جل جل جند جان جيري،
جيري تيري نال لوئي لوئي لوئي ري يارا.
نانک يوسف ياري ٽوٽا نحن سمجهن نيڙي،
نيڙي نيوءن اوئي اوئي اوئي ري يارا.

نانک يوسف جو ڪلام

*

ڪيها ڪم لوڪان دي نال ڪيها ڪم لوڪان دي نال،

ڪملو ڪملو ڪملو.
صم بڪم هوڪي رهيئي پر عشقي لک احوال،
ڪيا جو ڪوئي جهڳڙي جهيڙي خوش رهڻا هرحال.
اندر ٻاهر آپن ڪيڏي آپي درد ڏمال،
گهر دنياوي جنگ اجائي گهر فقر خوش حال،
هر جا هادي نور خدا خود بيحد حسن ڪمال،
سو لک عاشق غرق اتاهين آکڻ ڪيا مثال.
بنا درد هڪي هڪ دلبر ٻيا سڀ غير خيال،
يوسف يار سچي دي هرڪا نانک نين جمال.

*

ڪون ڪي موڙن ڪڙيان وي ڪڙيان،
آهي مئن نون وڃڻ دي جهوڪ.

طرف ياران دي قدم جي چاون راهہ اهين وچ آپ جلاون،

سچي ڪدوت مول نہ مڙيان.
عشق واليان نون ڪاف ڪي ڪردي جي وچ محبت مرڪر تردي،

ڪيهہ نہ لاون ڪڙيان.
دردمندان سر موج خدائي مينهن مهر دي وسن سدائي،

جهڳ مڳ ساوڻ جهڙيان.
ڪيچ ڪنون وي ڪانگ اڏاندي حال سناندي جيءُ ترساندي،

مڙ نهين جاندي مڙيان.

نانک يوسف جو ڪلام

تانگھہ جنھان نون يوسف سچ دي اور انھان دل محبت مچ دي،

سي گڏ جانب جڙيان.

*

ڪجي ڪرت ڪئي مين ڪئي ڪار نہ ڪائي پلڙي وي پلڙي.
هادي اپڻا قرب سجاڻي اگڻ آيا عشق آرياڻي،
جيهي تيهي مئن نماڻي پئي ڳل معشوقان ماڙي وي ملڙي.
صاحب سانچا عيب نہ ڦولي ڪجي ڪار کهين نہ ڳولي،
پلا آدم وچ لک پولي هي معلوم تس ڪل ڳلڙي وي ڳلڙي،
بندا در گمراهي ڦردا ٽپ ٽپ غوطا ڪاڪر مردا،
بن هدايت حق نهين تردا دم هادي واهر ولڙي وي ولڙي.
طالبان نون تس پرواسا سندر جوهر جيءُ ڪا ساسا،
لا تقنطو تن سچ آسا سڻ دوست دلاسا دلڙي وي دلڙي.
نانک يوسف صاحب راضي عيبداران سر شاهہ درازي،
نال حقيقت رمز مجازي نہ ڪنهن عاشق ڳجهہ ڳالهہ سلڙي وي سلڙي.

وهلڙي ولڻ ڪي سجڻ بات ڪر بهاريءَ واري
پيءُ پيءُ ڪري ڪي پڪاري دل بيچاري زاري واري
ٻاپڻ جوتشي پڇاندي طرف تيڏي ڪانگ اڏاندي
تيري درشن واسطي ماندي ڪرڪا ميري ڪاري واري
چر نهين تولاوڻا سگهڙا ڦيرا پاوڻا
اگڻ اساڏي آوڻا تو مهر ڪر ستاري واري
سڻ عرض دل پيارا يوسف آکي بچارا
بخشو نين نظارا ديدار گلزار واري.

*

ول چل اپني آپ هون مئن ڪوءن ڪو دوجها هي
احد احمد هو ها آدم بيرنگي رنگ اوجهاهي
سي ڪنهن صورت ۾ هو سهڻي روشن نين تا قاتل کهڻي
ڪاجر ڪاري من دي مهڻي سندر ڪي ڪوئي ڪوجها هي
من عرف سڻ صاحب ميرا نفسہ فرمان هي تيرا
ڳڻ ڳاوان مئن کهڙا کهڙا راز برهہ ڳجهہ ڳوجهاهي

نانک يوسف جو ڪلام

امر نهي وچ ڪوءِ جو آيا ڪفر اسلام ناهہ نهايا
شرع شريعت راهہ بنايا برج ڪسي ڪس بوجها هي
انا احمد اپ الايا بلا ميم حق فرمايا
عشق الله تنهن طبل وڄايا سر صاحب جنهن سوجها هي
نانک يوسف يار پناهي لوڪ ٺابي اسين گناهي
ڪوءِ شاهہ وزير سپاهي سمجهہ بنا جهجهہ جهوجها هي

*

ڪي ڪرون مين ديناري رام سين دم رام هي
دل ۾ انحن شور عشقش ڪفر ڪي اسلام هي
ديناري عشق بن ساري خجالت هي خراب
ڪوڙ ۾ نت وو رهي ڪمذات ڪا جو ڪام هي
ڪفر اور اسلام دوني تم پر بخشش قاضيا
دين ايمان تمرا تم سين ڪوڙ حرص حرام هي
مذهب اعظم نہ جانون علت و ملت ڪهان
مشرب است رندي همارا شاهہ عشق امام هي
ٻاهتر فرقا هي ان ڪا ديکو ان ۾ ڪيا مزا؟
شوق بن هي شور شرارت ڪي ڪهون ماتام هي
عشق هي احوال نبوي جس اپر آ ڪي جهلا
دو جهان يہ بات بيرنگ گِل پڙا جس دام هي
نانک اور يوسف ڪهان اسرار سپ پير مغان
ديد م رک ديد دلبر عشق ڪا الهام هي.

*

صدقي ٿيوان صدقي مئن بردا شهر دراز دا
مئن لک واري واري جاوان اهين نيٹان والي دي ناز دا
ڏس اسان نون يار پياري دا اهين رمزان والي راز دا
ياد اسان نون دل تي محڪم سچا سخن اياز دا
پلپل پرڪر جام پلئيندا فائق فيض فياض دا
دل جو نيتي نيوڻ والي مار چنگل شهباز دا
نانک يوسف سگ ازل دا دلبر تو دورواز دا

*

نانک يوسف جو ڪلام

ول آتڻ ڪوءِن آويگا آتڻ دي ڏينهن ڏون
نال الله دي اسا ڏي زاري ٻولڻ نهين هين هون
پهلي پوٽي ساڙ گهتيسان چرخي دي رين رون
ڳالهه اهين ڪون ڪوئي نہ سمجهي سمجهہ رکين عاشق تون
يار يوسف دا آتڻ لڳڙا نانڪ نهين ڪو مين تون

*

سحر چلايا ڪيسا جادو لايا تيريان چشمان نوءِ باليان وي
حڪمت والي حيرت ويڙهي ديدان درشن وڪايا

چٽيان نوڪان نراليان وي
طالس افلاطون ويک ڪراهڻ سارا هوش گنوايا

انهان مست مواليان وي
فوج حسن دي سرعشاقان ڏاڍا شور مچايا

مار تيران بي خياليان وي
نيٽن يوسف يار ديان رمزان بي رنگي رنگ لايا

ڪيفي ڪجليان ڪاليان وي

*

حضرت عشقا جيءُ آنديان نون الله تسان نون آڻ ملايا

اڇا رنگ لايا
سهٽا سهٽي تيڏڙي ياري جان عشاقان وارڻ واري
دامن لڳڙي ننگ باري ڳل تساڏي مين هون پايا
مجنون نال تسان نباهي پاڄي درد مهشوق وراهي
مين پي تيڏي دردا سپاهي نال ادب دي عرض بلايا
ڪر هل شمس الحق پياري رحم تيري تن بر هاتاري
لطف تساڏي ڪرم اپاري شرف منصب تو ٿئون پايا

تنوير عباسي

نانڪ يوسف جو ڪلام

باجن باجي انحد گهوران مندر مانهہ عشاق ٽڪوران
مچ پريم تن اندر اوران تم هي ايسا ناچ نچايا
اصلئون آهس تيڏڙي گولي رڇري باندر مئن وت پولي
رحم تيرا سرهو يا گولي يار يوسف نون درشن دکايا

*

چڏ پروسو عشق الله بن اوران غير ياري.
بيڪ بيرنگو رنگ ريلي سئو لک ٻوٽي ساوي پيلي،

پر ڪر ماري ويڪو پيءَ پچڪاري.
اي جڳ بازي حيلا سازي عشق اڪر اس ۾ حق مجازي،

درد ڪا سودا وڻج واهہ واپاري.
هو وڻ هستي جاڻ ربانا ذاتين نالي بيڪ ٻهانا،

آپئو آپي قسم صاحب سچاري.
اس پل آتا اس پل جاتا اس ۾ سوءِ سوءِ ڪيل بناتا،

هڪ ذرنا ڏيان گرو ڪي وچن بچاري.
نانڪ يوسف يار ڏسيندا من ۾ محرم يار دلين دا،

آتا برهہ جس ڪا باري بي اختياري.

*

سچڙي ساک نہ الدا عشقا برها بگن بگي منصوري.
برها ٻهانا مست گيانا شوق شمع دي جيوين پروانا،

منهن معشوق نہ ٽلدا عشقا.

نانڪ يوسف جو ڪلام

قلزم ديوچ قصد ڪريندا سر ستيندا شهه وچ نيندا،

ويک صنم نهين ولدا عشقا.
عشق شهنشاهه زور وڪيندا هور ڪوئي لا هور ڪهيندا،

سر سمجهن اس ڳل دا عشقا.
هر هر حرفي سر سبحاني قادر قطب ڪريم رباني،

حڪم حقا پل پلدا عشقا.
موج محمد نينهن دا نعرا مار نغارا توڙ ڪفارا،

آيا فرمان اس هل دا عشقا.
نانڪ يوسف يار مبارڪ عشق الله دي فتح بشارت،

جڳ حسن مل ملدا عشقا.

*

سجڻان تون واري واري دل قبان جاوان.
مئن ماهي دامن لڳڙي سٽ گهتين سب لاري لاري.
موتو قبل انت موتو ماري قر سوئي تاري تاري.
عشق اچل اچل آپ ايندا من ڪي ميل سڌاري.
مئن مئن گهولي ويڙها پاڙا راڄ سيالين ساري ساري.
نانڪ يوسف يار سچي دا نينهن ماريندا نعري نعري.

*

سرخي رنگ لڳايا معشوقان لب پر لعلي،
ساوي سونهين ويس رنگو رنگ دستان درجن جهالي.
ڪمر ڪٺارا تماچي ترڪش صاحب سرت خيالي،
مهر نگاهه نظر ڪر پالين وهو چشمان چلي.
تس نر انت سريرون سنتين جس گل عشق پکالي،
نانڪ نيڻ سدا رنگ يوسف بار برهه بر حالي.

نانڪ يوسف جو ڪلام

*

خاص خبران آيان آيان، آيان پرديسيان ديان،
وڃڻ اساڏا جهوڪ انهان دي خيال نہ ٻيا دل لايان.
راتيان ڏينهان روح اتاهين جت سهڻي ديان جايان،
جيڏون ڪيڏون سنون ري سئيان دردن پيڙان لايان،
جا آوي سر سهڻي دي طرفون مئن شمان چم چايان
نانڪ يوسف يار دي پارون عشقي وڏايان ائيان.

*

قدرت ڪا ڪيل بنايا هي ڪيل بنايا رنگ لايا هي،
چوراسي لک ۾ بولي چولي ڦڪي آپ ڇپايا هي.
ٽنڏڻ مڪوڙا ڪيڙي ڪيڙا ٻچون بشيهر زهر ڪا ٻيڙا،
پکي اڏنت پسون هر جيئڙا آپون آپ رچايا هي.
ڪجر پڳتي مست ممولي ناچو تتڪي باندر پولي،
مين تيريان تون اولي گهولي سرڙا گهول گهمايا هي.
سڀ ڪجهہ تيرا تم هي جانو اپنا درس آپ پڇانو،
عشق بنا دل هور نہ مانو پير مغان فرمايا هي.
عشقا بي اختيار پريشان سولي اتي هسوار هميشان،
چالي درد مندان دروينسان عشقي الٿ ڪهايا هي.
نانڪ يوسف يار حليمي سچا راهہ رحيم ڪريمي،
مرشد پاڪ عليم ڪايمي نعره نينهن وڄايا هي.

*

چاڪر رهسون هاديا تيري دربار دي،
چاڪري آن چاڪري آن چاڪري آن
حاضر خدمت هوسون سائيان، نال قدم پيزار دي.
نندي بردي اسين اصل سون، تيڏي نينان دي نظار دي.
نال ادب دي ڪول ڪماسون، صدقي صدقي سئو وار دي.
عشق تساڏا تن من لڳرا، ڪولئي مشڪ بهار دي.
يار يوسف دي عيب نہ ڦولين، واسطي صاحب ستار دي.

نانک يوسف جو ڪلام

*

قيريان ڏيندا ڪبر، رنگيور وچ شهر دي،
رنگبور دي وچ رانجهن مسندا، چيرا پڌندا قير،
ونکو ظالم ڏيندا تادي پسچ قهر دي.
اپي باغ تہ شهہ آرائين سو لک ڪريندا سير،
ويک چپ چپ آندا وچ پونر دي.
جاءِ اهين تي جانب وسندا ويري جٽان نکو وير
ويکو بيرنگ آيا وچ بشر دي
نانک وسندا درد درازين محلي محمد شير
ويکو آيا يوسف وچ نظر دي.

*

موري دل بيقرار، ياري من غمخواري من
خوش دل هوويگا ڪريسو ميلا، شاهي شهسوار
تماري نظار ڪو جيئڙو پياسي، ديکنا ديدار
ڪيسا مئن فردوس ڪرون گي، تج بن گل گلزار
يار يوسف نون مهر چهيندي، برهين باغ بهار

*

چلو تا چليئي مارو راج
اگي پيچي جانوٽا هي، پيا ديس ڏيانوٽا هي

فنا ڪي ايها سن باجي باج
ديکو دل ڪي آرسي ميان، آپ سين جو جاپ سي ميان

اس جڳ ۾ ڪل ڪم ڪاج
قدم دو انساوني ميان، ڳلي پيءَ ڪي پاڳني ميان

ڦوڙڪي بنڙا هستي ساج
بس ميرا پائي ناهين ناهين دم فرياد اور آهين آهين

نانڪ يوسف جو ڪلام
ڪريگا يوسف يار علاج

*

معشوقان نون مجوبان نون عشق آندا، سر ڏيندا ڏيندا

برهہ آيا رنگڙا لايا
انا احمد آپ الايا، بلا ميم حق فرمايا
جنهن سر آيا مار جوايا، توڙ نينهن سونيندا نيندا
شيخ فريد ۽ ڪربل ڪيوين، سرمد صنعان هوريي جيوين
قرب سوايا سر پسايا، برهہ آندا بازي چيندا چيندا
عاشق هوندي بهت نماڻي راهہ اهين وچ وچ وڪاڻي
سپ سچايا حق حقايا، حرف ڪيا ٽرنيد ٽريندا
نانڪ يوسف مئن تان ناهين، گم هويا وچ آهين ناهين
ويک ڪايا پل نہ مايا، هادي همراهہ ٿيندا ٿيندا.

*

خاڪ مڏرمن آئي سمانا صورت سرانسان توهين
احد احمد آدم حوا دو گل شاهہ مردان توهين
ول چل قدرت ڪيل تماري هر خاني هم خان توهين
ڪٿ وت بانگ صلوات نمازان ڪٿ مئي ۾ مئخان توهين
ڪٿ وت راهہ شريعت مسلي يار يزيد شيطان توهين
لعنت هي سر رافض خارج شاهد رب رحمان توهين
ڪاشي گنگا جمنا دئارا دين ڪفر ڪفران توهين
عاشق مست ملنگ موالي شاهہ منصور نيشان توهين
اچرج روپ انوپ تمارا بيرنگ رنگ رخشان توهين
روتي هسدي سير سيي ۾ برهہ عجب باران توهين
نانڪ يوسف غيب پوليندا عشق الله فرمان توهين
اندر ٻاهر نور نظارا مرشد دم مردان توهين

*

هڪ چيري مئن موهيان، تون ڪوئي لگ دل جان دا
ونگا ول ول پيچ اڙانگي، فوجان من ديان چوهيان
حيرا رنگيلا آپ رنگيلا، توهہ تساڏي مئن توهيان.

نانک يوسف جو ڪلام

ڳالهہ انهيءَ وچ امان ٻيتيان، عالم ڏيندا ڏوهيان
ٻاجهون ٻاجهہ الله هڪ هادي ٻيان سڀ دوهيان ڪوهيان
دوست درازي ديرا دل وچ، ٻئي نہ طرف ڪنهن ڪاهيان
شوق جنين نون شافع والا جوءِ نہ ڪنهن ٻئي جوهيان
نانڪ يوسف يار دي دردي ٻندي بردي اوهيان

*

چڙي سيالين جمان ڙي مايو، مئن تخت هزاري جاوٹا
رانجهن تئون سڀ صدقي صدقي، اياڪيجو لسمان
نال ماهي دي ميڏڙا اصلوءِن، عشق لڳا دم امان
درد لڳا دل سوز سهڻي دا، آب اچل چم چمان
محبت لاوڻ توڙي نياوڻ، نينهن وجي تنهن نمان
هٿ هوڙي مول نہ رهسان، صاحب سچي قسمان
يوسف يار دي ديري چلٹا، پڑهہ پڑهہ پاڪ ڪلمان

*

چرخا پن ڪر چور، آتڻ ڪيڙيان مئن نهين جاوان
رانجهڻ ميڏي سر دا سائين، هينڙي وسيم حضور
قاضي پڑهن نڪاح اجائي، ڪوڙي ڪر مذڪور
ڪيڑا ڪهہ درگاهون تڑيا، مول نهين منظور
مهٹا ماهي دا سر تي چاتم، لوڪان وچ مشهور
يوسف يارتون سڀ سيالين صدقي دل دستور

*

چڙ ڪي تخت هزار رانجهڻ ديس پچايا سالين
ريڏا رنگپور ديوچ آ ڪي، جتان ڪيڙي خر خوار

ويڪو جو شور متا جهنگ واليان
جوڳيان دا وت روپ رڪيا تنهن، وهہ مرلي مست پڪار

ڪردا عشق آواز ناليان

نانڪ يوسف جو ڪلام

بسمي ديوچ آپ ڇپايس، ڪر ڪي هنر هزار

تنهن دي عيب جيهي ڳجهه ڳالهيان
برهه واليان نون سدا بهاري، جنهن دل عشق اوجار

سا دل سمجهي سوڪنين واليان
سوان ديوچ هير سجاتا، ماهي مشڪ بهار

يوسف يار ديان رمزان پاليان.

*

رانجهو تا ميڏا يار جوڳيئڙا بن ڪي آيا
جوڳيئڙا بن ڪي آيا تس جادو جوڙ بڇايا
مڪ ۾ مرلي تان بجاتا چرچي چتر ڪريگا
تتو نخري نات بنا لا بسمي روپ ڇپايا
بڇوهي بشيهر پنڪي پر گهٽ گهٽ گهٽ ڦرڪي ڦريگا
سڀ سنگيان مون هير ڏنگي دڪ نينهن برهه برسايا
جهڳ مڳ جهمڪي دامني چمڪي ديهه رسون رنگ لايا
بوندن جهربر جهور جهڪور بجلي ديڪ درايا
گهگهه گهور گروڙ ٽڪوران بادر ڪاجر ڪائي
چمن چمن ۾ پئي گلڪاري رانجهن بين بجايا
چل چل چليئي تخت هزاري جن لوءِ باغ بهاران
يوسف ويکڻ يار نظارا کهه ڪيڙي ٻن مايا.

*

رسيلڙا يار وي تخت هزارون آندا،

ويکين راج سيالين.
ڏڪ ڏاڍي ڪنون اگڻ اسان ڏي، آ ونجهلي وڄيندا،

حيرت جيهان چالين.

نانک يوسف جو ڪلام

بئنسر موتي مک چمڪارا، آندا هڪ م جاندا،

لک آواز سنالين.
جوڳي بسمي ڪجل ويڙيا، راهه مسافر ماندا،

جاندا ڏيکر جهالين.
اهين جوڳي نون سنوري سيان، ڪجهه درد بنا نهين پاندا،

منيان مرشد ڳالين.
يوسف يار دا عشق هميشہ ڳلي ڳلي آپ ڳاندا،

نانک نيهئون نالين.

*

رنگيلڙا يار تخت هزاري دا سائين،

رانجهن ديس پڃايا.
ندي دي ڪنارون جهوڪ تهين دي دم دم درشن پائين،

کهڙي ديسئون آيا.
وير تي بابل گل چچڪارين، تي آگ انهان نون دلائين،

عشق اصل اهو رايا.
انگ پيوتي ديس جوڳيان دا، سهڻا عشق ادائين،

ڏاڍا برهه بچايا.
خواهش آيا سير سالين، چل قدمان سر نائين،

صورت دا پرما.

تنوير عباسي

نانک يوسف جو ڪلام

نانک يوسف يار دي عشق ديان، جان جگر وچ جائين،

بار سچي رنگ لايا.

*

دل تانگهان وو ٻيليا تانگهان، تانگهان وطن دي پار ديان

تانگهان لڳ رهيان مينون يارا.
رانجهو يار ڪيتي مئن سڪدي، ٻيٺي چنيان پر ڏنهہ لڪدي

سڪان اکيان نون ديدار ديان.
پيرين پوندي هان پانڌي جي راهہ دي، سچي توڪل اسري الله دي

اهين صورت وند سردار ديان.
خاصي خبران خير لئبي آوندي، غم دل تي سپ سن ڪر جانوندي

ڳجهہ ڳالهيان برهہ بهار ديان.
رانجهو صاحب تخت هزار دا، هئي سر پوش مين بدڪار دا

لهسين خبران خود بدڪار ديان.
جس دمہ محبت حق دي تار هي، سوئي دوجڳ ۾ گلزار هي

سهٽيان رمزان يوسف يار ديان.

*

ديس اسان ڏي آيا ري سهٽا، رانجهن جوڳي هير دا.
ڪوءِن سيالڻ هير جتي، ڪرم اسي فرمايا ري

قسم علي امير دا.

نانک یوسف جو ڪلام

تخت هزارا لي ڪر جاسين، سچا قول بلايا ري

دست ڏي ڪر وڏي پير دا.
عشق سهڻي دا هوسين نيبهہ، جنهن جو چيٽڪ لايا ري

مين هوش تہ رهيا تدبير دا.
نال ماهي دي تيسن ميلا، پلپل پيار سوايا ري

آسرا الله، فقير دا.
يوسف يڪدم يار مهين دا، مولا محب ملايا ري

سو تان مالڪ دل دلگير دا.
چناهہ دا ڪيها سانگا وي يار، چڙ ڄتي نون ول نهين جانوٽا

ميڏا رانجهوڙا وي يار.
واسطي رب دي مهٽا هابي، نهين ڪريندي لوڪ متابي

لاوٽا سو توڙ نڀاوٽا وي يار.
ديس سياليان دا ملڪيت ساري، هر جا تيرا حسن هزاري

ساڏي تون ديس آوٽا وي يار.
نال تساڏي وي باغ بهاران، عشق تيڏي دل گل گلزاران

دم تيرا ڪاوٽا وي يار.
يوسف ڪردا وي لڪ لڪ زاري، هير نماڻي در بڪيا ري

درس تساڏا پاوٽا وي يار.

*

نانک يوسف جو ڪلام

خوشيان وطن دي پار ديان، سڪان لڳ رهيان من يارا
هير نماڻي لڇدي پڇدي، ڪڙي تڪيندي راوي دا ڪنارا
ڪيهي خيانون چوڙ چناهان، من ٻينون وچ تخت هزارا
واسطي رب دي ول دم ماهيڙا، سن ڪر دلبر درد پڪارا
عاشقان نالي هي تان هميشہ، تن من تا ميڏڙا تارا
يوسف يار دي مهر سدائي، نظرين نال نظارا

*

مينون ليچل اپني نال وي ڍوليا، مين نالي تيڏي هوڪي رهيان
دامن لڳيان دي لاڄ تسانون، تون تان هين لڄپال وي ڍوليا
چوڙ چناهان راوي چلڻا، تخت هزاري خوشحال وي ڍوليا
بن تساڏي ديس بيگايا، جيوڻ زهر جنجال وي ڍوليا
مئن تان تيڏڙي رانجهن سائين، بڻ ڪيڙي بدچال وي ڍوليا
معلوم تينون يار يوسف، دمہ ڳجهڙي دردان دي ڳال وي ڍوليا

*

ميري ڍولڻا نهين ڦولڻا، عيب مهين دي ڀهون پلان پئيان.
جسم حياتي سهوان دي ڪاتي، توني بولڻا عرض بولڻا

تيرا حڪم نهين مئيان.
رانجهن سائين واسطي رب دي، دم تولڻا ڪيها تولڻا

اڃل اتهين جت وهدت پئيان.
بيحد بديان مئن بدڪارڻ، لڪيا جهولڻا برهي جهولڻا

هجر تيڏي ٿون مئن ماندي ٿئيان.
تون تا صاحب تخت هزاري، تيري گهولڻا قدمان ٿون گهولڻا

بخش ماهي سي جي پلڪان ڳئيان.

تنوير عباسي

نانڪ يوسف جو ڪلام

نانڪ يوسف يار عيبان دا، نهين کولڻا دفتر کولڻا.

در تساڏي اصلون پئيان.

*

جو مين محبوب بيرنگي بهر صورت سجاتا هي،
اوئي اندر اوئي ٻاهر عجب جلوه دکاتا هي.
ڪڙي تي موج حيرت ڪي، جسي مجڪون غرق ڪيتا
هادي همراه هويا اي جو مقصد پيءُ ڪا پاتا هي.
جسي دم ڪو صحيح سمجها، اوئي ڪهسين خبر خاصي
اسي پر بيخودي والا عجب احوال آتا هي.
تنبا حق مئن جو ڪهتي هون، جبي دم ايڪ رهتي هون
نهين ڪوئي درسرا دريا منجه ڪون لوڙه جاتاهي.
دوني جڳ ايڪ جانو، نظر ڪجھ اور نہ آنو
وبي يسمع و بي يبصر وهوا باتيان بتاتا هي.
ڪهان صاحب تخت ڪاهي، ڪهان ڪوچاگدا گرهي
ڪهان وچ نام يوسف ڪي عاشق مسڪين ڪهاتا هي.

*

جيءُ آنديان نون حضرت عشقا صاحب تون ستاري دا
جاتون پاوين سا تون ڪردا مالڪ ڪل مختياري دا
نهين اختيار عشاقان دا، سڻ تون عرض بچاري دا
تون مرهم تون حڪيم حاذق، شهديان دل آزاري دا
رحم نگاهه مهر دل چاهي، سڻ ڪر غور بيڪاري دا
درد مندان سر ترس ڪيجي، قول نہ عيب بدڪاري دا
تون هين آپ نباهڻ والا، حرف سچا سو ياري دا
يوسف دي ڳل ڳاري هردم، درد تيري دم زاري دا

*

اگڻ اسان ڏي آوين تون لڙيندا،
تان مئن واري واري جانونديان ڍولڻا.
راهه پليندديان ڪانگ اڏيندديان،
پيرين تنهان عرض ڪريندديان.

نانڪ يوسف جو ڪلام

گهولي گهولي دم ساهہ مهيندا،
نيڻن رت روندڀان هنجون هار پونديان.
درد ۾ هونديان دوست منوانديان،
شال نہ رسي يار ڪهيندا.
هوندي فراق عاشق ميثاقي،
شهہ دي شلاڪي ڏاڍي دردناڪي.
ڏک ڏاج تنهان نون ڍهينديان،
تون جس ڪون چاهين آپ نباهين.
اسين آهين بندي پر گناهين،
بريان بريان ڪي بار سهينديان.
يوسف ياري يار ڪي تاري،
عشق بهار مهر ستاري.
پيتم پرت واليان سر رحم ڪرينديان.

*

بردي هون صاحب رب دي، اڄ نہ ڪلهہ ڪئون ڪب دي
دامن پڪڙي اصلوءَن اس دي، سانچي سخن قلب دي
دين دنيا دا غرض نہ مئن نون، طالب عشق طلب دي
ڪم فقر دي آپ ڪريندي، سهڻي جوڙ سبب دي
نانڪ يوسف ازلون هان مئن، طالب شاهہ عرب دي

*

لڳڙي لئون عشق الله دي، سانون پير مغان شهہ شهہ دي
مئن مشتاق جهين دي ڪيتي، ڪرسي مهر نگهہ دي
ڏاڍا دل نون چيٽڪ لايس، پال پريتئون پهہ دي
جو سردار ساري عالم دا، لئي تس لاڄ سپهہ دي
درد مندان عشاقان نون هي، ڪل برهہ قهہ قهہ دي
يوسف يار دي دردوءَن نالان، عشق ڪري انحد دي

*

جندجان سجن ڪي خيال ۾، گم هو جانا هي گم هو جانا هي
برهہ ڪيتي دل بي اختياري، دين ايمان ڪنون بيزاري
درد ڪي ڏمال ۾، گم هو جانا هي گم هو جانا هي

نانڪ يوسف جو ڪلام

ديس جاوڻ دل شور شنابي، ڇوڙڪي جهڳڙا خلل خرابي
عشقي ڪي احوال ۾، گم هو جانا هي گم هو جانا هي
نانڪ يوسف يار يگانا، اندر ٻاهر مست مئخانا
شامل هئہ هر حال ۾، گم هو جانا هي گم هو جانا هي

*

گم هون گم هون گم هون مين صورت سهڻي مرشد ڪي ۾،

ڪل نور اعليٰ نور هوا.
جب موج برهہ سر آتي هي، تدبير عقل لڙهہ جاتي هي
پڇي جان جسم ڪل فاني ٿا، يهي هستي هو وڻ دور هوا.
ڪوئي جام زهر ڪا پيويگا، سوئي مرڻ آگي مرجيويگا
وو عين علي اسرار ديڪي، يهي عشقي ڪا دستور هوا.
جس پيتم سنگ سچ ياري هي، ٻئي بت سون تس بيزاري هي
خوني بحر هي بي اختياري، جيوين سوليءَ سر منصور هوا.
ٻن درد نہ ڪل اسرار اسي، ڪي معلوم ڪجهہ تڪرار ڪي
وهہ سهڻي صورت بنائي هي، دل يوسف دم مخمور هوا.

*

جوئي فقر دي نال ڪيڙي، تنهن دي گم ڪريندا ٻيڙي
رب سڄ دا فقر دي نيڙي، وهہ عشق معشوقان ميڙي
سهڻي ساز فقر دي ڪردا، توڙي ڪردي ڪم اويڙي
فقر سيوئي نور نبي دا، ڪوءِن فقر دي جهيڙي
سانول آپ سڻي سمجهائي، آپن آپي نبيري
غيرتيان نون غيرت ٻوڙيا، وچ درياهہ اويڙي
معاف مغان ڪيتي ڪل فقيرون، جهيڙي ڪيڙي پيڙي
عشق الله دا غلبا هويا، موج فقيران ميڙي
مار منيسن هر منڪر، سر سوٽا ڪني ڪيڙي
نانڪ يوسف يار ٻُليندا، حڪموءِن مئن حق ويڙهي

*

نانڪ يوسف جو ڪلام
وهوا وڏائيان تيريان، کهڙيان ڳڻان ڪيريان

سيئي سهڻيان تيريان
صاحب سچا در تيڏي تي بنديان لک لک زاري،
بخش چا بدڪاران نون ڪر آپئون آپ ستاري

ڪرت ڪچيريان خاڪ ڪي ڍيريان.
خاڪ بوتا خوب بنا ڪر ڪيتئي آپ اوتارا،
آڪر وڙئين وچ بهشتين مالڪ تون مختيارا،

سرت سهيريان ڪلئي پلان ميريان.
پچلي پسلي وچون پيدا ڪيتئي حضرت حوا،
حيران ويک ٿيون سا صورت مهين لوڪان دي موا،

الٽ اويريان داٽا ڪاڪي ڪيريان.
داٽا گندم جوڙ بهانا جوڙيئي عرش اوتارا،
درد وسايئہ آ زمين سر طرحون طرح تبارا،

نيچي اچيريان رمزان پليريان.
بازيگر تي بازي ڪيلين آپ ويکڻ والا،
آپ وچ تماشي اپني چالي لک لک چالا،

ڪتان اتان چيريان تنهنجيان ڦيريان.
قادر تيڏي قدرت تئون دل يوسف دم قرباني،
جس ڪا واحد وحدت تيري ڪثرت فنا فاني،

هونديان چڱيريان پليان تون پليريان.

*

نانک یوسف جو ڪلام

میري ڊولي ماروئڙي نون، آڻ ڪي ملائو سھیون

ٻانہڻ جوتشي مئن وتدي پڇندیان،
سڪندي نہ سور سڪائو.
سوء لک الاھان ڪرندي مئن آھان،
نام خدا دي سنائو.
مئن تہ ڏوھارڻ ڏوھہ مھین وچ،
پلڙا پاڪي منائو.
درد دلاسا دل میري نون،
نھمیندا تہ فرمائو،
نانک یوسف نون یار تیڏي،
ایوین عرض ٻلائون.

*

تانگھہ تساڏڙي تات، من ڪون ماھیڙا تون جاٽي
پانڌي پڇدي راھان تڪدي، جھنگ حیران دن رات،

پالین ڪٽیندي پاٽي.
موج بحر دي تار ۾ تر دي، ھو برھي برسات،

دردان واٹ پڇائي.
خیال ایڏاھین سنجھہ صباحین، قسم نبي صلوات،

موھیا تیڏڙي ماٽي.
سڀ سیالین تینون سڪدیان، آمل تون پریات،

سھٹا الله تینون آٹي.
یار یوسف دي عیب نہ قولین، واسطي اپني ذات،

نانڪ يوسف جو ڪلام
مولا عرض نماڻي.

*

ڏولڻ اچيان رمزان تيريان
عاشقان دي نال پيار تساڏا، ڳڻ ڳاوان تي ڳالهيان ڪيهڙيان
ساھ منصور نون سوليءَ چڙهايو، گهتيندئين گهمر گهيريان
تون هي موسيٰ تون هي فرعون، وير نہ اٿ ويريان
مردا جيندا روندا هسدا، تون هين قبران ڍيريان
ڪوءِن تسان بن ٻولي چولي، چم چم نچ نچ ڦيريان
نانڪ يوسف يار توتاري، ڦولهہ نہ بديان ميريان

*

سهڻيان دا چاڪر رهڻا لڳڙي نيڻا والي نوڪ دل نون
نياز ادب دي نال سدائي، خاطر سڄڻان دي جيوين دائي

جل ڳئي غير ٺوڪ دل نون
مئن ڳل زلفان ڏوري ڏوري، گهتي محبوبان وي چوري چوري

عشق ملامت طوق دل نون
ديد ديدان ڪاھ اڳوهان، عشق رکين سنگ صاحب سونهان

ٺهل ڪري ڪوئي ٺوڪ دل نون
ڪوڙي قضا نون گوش نہ ڏيوين همت توڪل حق دي ليوين

لوڪ اجايا هي ڦوڪ دل نون
نانڪ يوسف نون سهڻيان دي تاري، ظاهر باطن همت ساري

محبت لائي موڪ دل نون
*

سيڪشن؛ شاعري
ڪتاب: نانک يوسف جو ڪلام
صفحو :10

سڄڻان دي نالي نالي قدمان دي ڪول هويان
حاضر خدمت هر دم سايان، رنڙا يار منايان
ڪر ڪر زاري زار نيازون، رو رو يار ريجهايان
بار برهہ دا طرفون تنهن دي، بسم الله چم چايان
جا آوي سائي خوش معشوقان، هار هنجون مئن پايان
ياسف يار دي مهر سدائي، قرب سندن سک پايان

*

يلا وي پانڌي تون ڏيوين خبر حال دي
ڍولڻان دي حال دي سڄڻان دي حال دي

سانوري جهانوري برهين بانوري
جيئڙي تہ جنجال هئہ جنجال دي جنجال دي

آک اسا نون جا ڪهي دلبر
وهلي معشوقان قيل قال دي قيل قال دي

خيال خيالون أن بن ماندا
سگهي آوڻ دي احوال دي احوال دي

ڏوري ڦردي مئن تان مردي

نانڪ يوسف جو ڪلام

ڪائي ڳالھ آکين خوشحال دي خوشحال دي

نانڪ يار سچو دي
سڻ رمز اها اس ڳال دي اس ڳال دي

*

لک لک مئن در تقصير بيبا پلي عقل جزي تدبير بيبا
بديان بخشين تون بخشين آوان، سهيان ديوچ هس رس پانوان
ويڙهي پاڙي توڳڻ ڳانوان، تون هين شاھ وزير بيبا
واسطي رب دي رانجهن سائين، عرض نماڻي دامن تن لائين
جهنگ سيال مئن گهول گهمائين، تون هين پير فقير بيبا
هير جٽي مئن چائي جٽڪي، ڪرم ڪرو ڪيئڙي ڪٽڪي
ڍاٽڻ ڪوڪي تيري در ڍٽڪي، نظر تيري اڪسير بيبا
معاف ڪرو تسان منديان ميريان سپ پلايان دلبر تيريان
خاڪ پسم ڪي مئن آخر ديريان، تيرا اسم ڪبير بيبا
هير ولهي نون برھ بهاري، عشق ماهي دا تاري تاري
سهڻي يوسف يار دي ياري، قسم دم دستگير بيبا

*

ڪڙيان مئن راھ سر ڪانگ اڏينديان، فالان پانديان

مئن رب دي ويساھ تي.
ٻانيڻ جوتشي پچان مئن نجومي، هيران هوري زنگي رومي

سچ من ليندبان حق الا الله تي.
هجر تيري تون ڪران استغفاران، ايوين مينون لٽيندميت پيارا

ڦيريان سوء پانديان مئن توڪل شاھ تي
جانديان پانڌيان نون مين ڏيندي سنيهي، درد دڪان ڪاف ڪوايهي

نانک یوسف جو کلام

پلءِ پامينديان مين آسرا الله تي.
سگها ول سڄڻان کنون دل چايءِ، عاشق شهيد کون اٿ ترسايءِ

تون بن سهڻا ڏاڍي سوز ساه تي.
کڙي مئن ڏيکان هاڙهہ مانهہ پالي، نانک يوسف وي يار پالي

سهري عشق ڳانديان مين دوست داناه تي.

*

ميري من ٿون پولڻان پئيان وي يار،
بخش تقصير ان تو ميان وي يار.

موجان موج سر عشق ديان ڍريان، لهر بحر وچ وهيان وي يار
کشتي نون اختيار نہ اپنا، وس ملاحان دي ٿيان وي يار
بديان بريان ٻهون مهين وچ، دين کفر کنون رهيان وي يار
درد الله وچ آپيوسي، عقل صلاحان تون ڳيان وي يار
يوسف يار دي عشقي تاري، جهٽ پٽ کيهي وڻ سيان وي يار

*

کهين داکو کهين داکو مهين دا تون هکو هادي
کول قدمان دي نت جالين، جيوين پالين تيوين پالين
گهتان بٺ لوکاندي ڳالهين، توڙي ٻئي دي هووي نادي
غلام بولتان بولي، ازل دي روز دي گولي
اصل دل عشق تو لولي، کنون دم غير آزادي
اسين مسکين عيبان هاٽي، رفيقي راز تون جاٽي
سدا جند جوانيان ماٽي، تيڏا دم شوق دل شادي
فدا فرمان سر رهڻا، اڳي جيندي سو حق لهڻا
نهين کس جهوک اس ٻهڻا، وطن دي تانگهہ تن آندي
نانک يوسف نوين ياري، ڦلاري عشق ڦلکاري
شهر دراز دل ساري، هميشہ عشق آبادي

*

تنوير عباسي

نانڪ يوسف جو ڪلام

سڻ وي قاصد جانديان، سڄڻان نون نال ادب دي

آکين بندگي موري ساري.
ٻانهان ٻڌ ڪر حاضر هوڪي، جاني ڪرين لک جاني

سوء سوء سجدي زاري.
نال نياز دي ڏيوين سنيهڙي، ڪر ڪا آوڻ والي

طرف اساڏي هڪ واري.
وس اساڏا ڪوئي نہ چلدا، صاحب حڪم دا توهين

تيري ڪل اختياري.
وچ حضور دي عرض اهوئي، آئِ ڪر لي چل نالي

ڏي يتيمان نون ياري.
يار يوسف نون تانگھ تساڏي، راتيان ڏينهان روح اداسي

تن من تيڏڙي تاري.

*

ميري من لڳ رهيان سڪان، سڪدي سڄڻ تيڏڙي ڪاڻ

ويندي ڍولڻا نا چر لاوڻا هيئي.
در تيڏي تي سهڻا دم دم زاري زاري،
بخش ديدار يتيمان نون ڪيا آکان حال بچاري،

ديس اساڏي ڦيرا پاوڻا هيئي.
هوءِ ڪنيزڪ سهڻا تيري قدمان ڪول گھميسان،
بندي بردي ٻيٺ پيران تي تليان پير مليسان،

نانک یوسف جو ڪلام

نال ليڪر جاوڻا هيئي.
تون دريا رحمت دا والي مين پي ايڪ نماڻي،
ڪملي ڪوجهي ٻوجهي پئيان تيري عيبان هاڻي،

توهه نال سانون تڳاوڻا هيئي.
سو تقصيران منديان مين ٿون لڪ لڪ پلان پئيان،
نينهن نياوڻ والا تون هين تيري دامن ليان،

بريان دا بار اناوڻا هيئي.
دل يوسف دي يار پيارا دم دم دل تو تانگهي،
مهر ڪرو لي جائو نال سپ لنگهائو لانگهي،

تينون سو عرض بلاوڻا هيئ.

*

ڦيري جوڳي آند ڦيري، ڦيري ڏيندا سهيون وهوا.
هسديان رسديان ڪيڙي ڏسديان، بٺ ڪيڙي بٺ ڳالهين سس ديان
ڪري عشق دي ڪون نبيري، نال نيندا سهيون وهوا.
يار ميرا وي سجن جهن جوڳي، جوڳ ڪماندا برهي يوڳي
ديري مئن دل ديري، ڏن سنيندا سهيون وهوا.
هير نماڻي چاڪ ٻباڻا، موهن من ۾ يار سايا
هن پيڙي چنجان پيڙي، جسم اُنيند سهيون وهوا.
نانڪ يوسف يار مهيندا، غمزي زمرين نال تهيندا
ڪل سياليان حيرت هيري، عشق سچيندا سهيون وهوا.

*

ڪملي دل ميڙي پلا پلا، ڪملي ڪملي ڪملي دل.
ڏيندا اولانبي لوڪ سيوئي، مين دل ڪملي نت دل هوئي

يار مليا عملي عملي عملي عملي دل.

نانڪ يوسف جو ڪلام

جوڳي يوڳي روپ سناسي، جنهن دل ڪيتي مست اداسي

رانجهو سائين رملي رملي رملي رملي دل.
آپ دي نال سندر پياري، دل اسان ڏي نيڻ نظاري

سهڻي ڪيتي سملي سملي سملي سملي دل.
نانڪ يوسف يار ديواني، بيخود ڪيتي خاطر جاني

سڄڻان دي غملي غملي غملي غملي دل.

*

سڻ سمجهه مسافر يار، عشق نہ ڪيتي ڪنهن دي نال پلائي
عشق دا افسون ڪنهن سڪلايئي، خون عاشق دا سر تي چايئي
ترس نہ آيئي هڪ وار، اسان رئندي نپائي تسان غرض نہ ڪائي
عشق دي هوندي لمبي پساري، ڪوءِ هووي جو آدم ماري
گهمر گهير چوڌار، گهاٽي عشق گهمائي ڪنهن نہ جان بچائي
ليلا خاطر مجنون رليا، بن ڪر عاشق جڳ وچ هليا
بران وچ ٿيا خوار، جوڳي بين بجائي سچي ڪنهن نہ سڻائي
يوسف خاطر زليخا رووي نانڪ هار هنجون دا پووي
ڪليا باغ بهار، سهڄئون سيج وڇايئي سڪ سمهڻ نہ آيئي

*

رنگ بنايئي بيرنگو يار، هادي تان هر جا حق اظهار
اور نہ ڏٺم نيڻن ڪوئي، هي مقبول محمد اوئي

مئن دل سچ سچا اعتبار
دل دا محرم ايڪو ميرا، سوءِ ڳڻ ڳاوان تنهن دي ڪيهڙا

مئن مسڪين پيتم چڪار

نانک یوسف جو ڪلام

آپڻ اپڻيان ڳالهيان ڳاندا، هو ڪا حق دا برساندا

آپ ڪري گويا گفتار
نانڪ نانءُ نہ يوسف يار، مرشد سچا سخن سچار

هوڪا جنهن دا حڪم چوڌار

*

مينون الله ملائيم ڊوليا، ديس غريبان دي آوٽا هيئي
نت ڏڪينديان راوي دي ڪنارڪون جي مل پڻين تون تخت هزار ڪون جي
نيڻ پياسي تيڏي ديدار ڪون جي، رب ڪدي جدائي دي آزار ڪون جي

وهلا قيرا پاوٽا هيئي
ڪڙي ڪڙي مين راهہ تڪينديان جي، پوندي پيرين ڪانگ اڏينديان جي
رو رو زاري نياز ڏرينديان جي، سوء سوء جاني مين جانا پرينديان جي

عرض نماني من لاوٽا هيئي
هڪ تيري درس دي مئن گوليان جي، تيري اتوجاني جند گهوليان جي
تيري آئي بهار دي جهوليان جي، فوجان فوجان برهہ چل چوليان جي

اپني طرف بلاوٽا هيئي
مئن تا اپني ڪڙي اعتبار ڪون جي، تيري ٻوهي خاڪ پيزار ڪون جي
دونينان دي شوق شڪار ڪون جي، ويڪان سو جوويڪان گلزار ڪون جي

ويڪڻ مئون سک پاوٽا هيئي
ويڪين ميري نہ عيب افعال ڪون جي ڪنهن دي اڳوان آڪان احوال ڪون جي
بديان بخشين بري حال ڪون جي، ايڏي ڪرم رحم تيڏي خيال ڪون جي

جهاتي مين جهات جاوٽاهيئي

نانڪ يوسف جو ڪلام

وارڻ واريان مين ڪٿيان ڪاليان جي، تيري قدمان تون سڀ سياليان جي
رب روشن رکي رمز واليان جي، تيري مٺي سچي ڳڻ ڳاليان جي

اپنا قرب نپاوٽا هيئي

دم اهين مئن درد پڪار دي جي، آنسون موتي داني هار دي جي
هادي سٽي مئن بدڪار دي جي، لوڪان ٺوڪان مين جڳ گلزاردي جي

درد منديان پرچا وٽا هيئي

ڪيهي رسم سهيون جوڳيان دي جي، وچ گهونگهر چپين دو ٻياندي جي
مرلي باجي تن من ڏوڳيان دي جي پوڇي ڪون رمز رهه يوڳيان دي جي

پيالا عشق پلاوٽا هيئي

رانجهن تيڏي مين نام سڏيندبان جي، نهين ڪيڙيان دي ڪائي منيديان جي
ويکان تين نون سدا خوش ٿيندبان جي، دونون پيالي ديداري مئن پينديان جي

جيوين تيوين ننگ پالٽا هئي

سڪ سچي مئن ساهه ڪون جي، دين ڪفر ڪهان نهه ناهه ڪون جي
سٽان نفي ڪٽ الاالله ڪون جي، درد مندان خبر علي شاهه ڪون جي

موتو قبل ڪماوٽا هيئي

ميري دردان دي ڪل يوسف يار نون جي، سهٽي سهٽي رانجهن سردار نون جي
جس دي دامن لئي تڪرار نون جي، اوئي جاٽي جٽي دي آزار نون جي

دلبر درد مٺاوٽا هيئي

*

سئيان ميڏي تانگهه سچي دل تيڏي.
نت وسين فقر دي نال
چال فقيران رمز نرالي، فقر تيڏي در دا سوالي

نانڪ يوسف جو ڪلام

تون فقر دا حال
ڪم فقر دي آپ سنوارين، سھڻي سھڻي جوڙ سينگارين

تون ھين ننگ پال
ھمت تيري نال فقيران، بخشين تون ھين پرتقصيران

پوري سڀ سوال
درويشان مسڪينان ساري، عشق تيري جي برھ بھاري

لھندائين سڀ سنڀال
لاتقنطو جيءُ جوايا، نحن اقرب آپ فرمايا

وٺ نھين ھڪ وال
مالڪ موليٰ تون الاھي تون سر اصلون شملا شاھي

صاحب تون ھرپال
يوسف عشق ھادي دم حيرت، گم الله وچ عبرت وحدت

ويکڻ نين نھال

*

ھي برھا ذات رباني، سبحاني ما اعظم شاني
جنھن دي حسن ڪيتي قرباني، مستاني دل ديواني
احدوءَن احمد عشق سڏايا، غيبوءَن گل ڪلياني
اھا صورت سر انساني، من الراني نبي ڪھاني
بيرنگ رمزان برھ ربي ديان، شوقوءَن شور شھاني
دم الله سلطاني، دلحاني مئن قرباني
نانڪ يوسف نينھن نيارا، جلوه حق حقاني
مول آپا نہ اندر آني، مرداني ڳل دراني.

نانک يوسف جو ڪلام

*

مين دمدم نال دعائين ڪران، دعائين دلبر تينون،
آپن آئين آپ نباهين، لڳڙي نال وتائين.
تون بادشاهه تيڏي بادشاهي، تون امت دا سائين،
هر ڪو آس تيري در آوي تون هرڪي آس پڄائين.
مين قربان تيري قدرت پر، ڪل ڳل آپ نهائين،
مار جويندا آپ شهديان وچڙي قير ملائين.
گهتي ڄاري ديد نظر وچ پڏري ٻول تسائين،
روز الستون عشق تساڏا لئون لئون ديوچ جائين.
منگان مهر تيڏي در دمدم عيبن هاٽي آئين،
ٻَل پليان دي برِيان دي پليان تئون پلائين.
ڳل وچ پلڙا سوءِ سوءِ جاني بريان نون بخشائين،
نانک يوسف سنگت سرني ستگرسيس نوائين.

*

ڪوئي ڪسي ڪا ناهين مولا بن، ڪوئي ڪسي ڪا ناهين
ديڪا هي دل عجب نظارا، دنيا دوتي مڪر مڪارا
بي بقا ڪل ڪوڙ پسارا، پڙڪائين لک باهين.
جنهان ترڪي سي مرداني، عشق الله بن وتن ديواني
گهه مستاني گهه فرزاني، ڇڏڪي عقل صلاحين.
طالب تون سڻ حرف حقاني، سي سهٽا راهه رباني
صدقي سر ڪرڻ قرباني، سمجهڻ آپ اٿاهين.
همت تيري دم درڪاري، دل نون تانگهه تساڏي تاري
عشق تساڏا باغ بهاري، مئن بدڪار گناهين.
عمر گذاري مئن افرادي، مددگاري ميري هادي
ڪولي قدمان تسان نت شادي، يوسف سنجهه صباحين.

*

فقر حقان حقاني چالي، هادي پير جيلاني دا

مار ذعا سلطاني دا.
دم مريندا هل هليندا، طعني تهمت عشق منيندا
پلپل پوش حلاج بنيندا، همدم دم صمداني دا

نانک یوسف جو ڪلام

ويک زلف معشوقان والي، چوتي رخ پر سوءِ سوءِ چالي
مار جويندي عين غزالي، قسم نبي پيشاني دا
ديس درازين ديرا جنهن دا، هي يتيم پي در تنهن دا
ڪي ڪجهہ جاندا هور نہ ڪهندا، لڳڙا عشق اخواني دا
لحمڪ لحمي مرشد سائين، لک واري جند گهول گهمائين
ساک سچي سچ عشق بولائين، حق فرمان سبحاني دا
نانک يوسف يار ديان ڏوريان، ڏوريان ڳل وچ اصلي زوريان
پيتم دل اندر ڪٽوريان، قادر قطب رباني دا

*

حضرت عشقا واسطي رب دي، مصطفيٰ دي مرتضيٰ دي

مينون نہ ڇڏين تون يار پيارا.
تون تان صاحب فضل ڪر دم دا، ڪل شفقت دا والي
طرفون تيري ڪمي نہ ڪائي، ڪل احسان بحالي

سيئي عجب ۾ يار ستارا.
ڏک برايان بنديان ديان، ڍولڻ عيب ڍڪيندا
مين جيهي مسڪينان ديان تقصيران چا بخشيندا

تون هين مهر والا يار غفارا.
جيهي تيهي در تيري تي، سهٽا آڪر پئيان
آس تيري پرواسا تيرا، بيان ڳالهيان ڪل ڳئيان

دور نهين جاٽا يار جبارا.
عاشق دل دلگير نہ ڪر تون، تيڏي نال سدائي
خيال اسان ڏا لحمڪ لحمي، دم قدم بجائي

هو حق جلوا نور نيارا.
تون هووين تون وسدا دل وچ، هردم تيريان جهوڪان
يوسف نون لک شڪر هميشہ، محبت لايان موڪان

نانڪ يوسف جو ڪلام

برهہ بهاري نور نظارا.

*

نيٽان دي بات نياري، جاودڙا لايا ڪاري.
چشمان سحر چلايا، زلفان جو پيچ پايا
خوش عشق قيد ڪايا، ڪاري هزار ڪاري
اکيان تان ويک آلين، چالين سوين سڪالين
غمزي غماز پالين، زاري شمار زاري
ڪجليان دي لا ابالي، بي انت بي خيالي
مست قرن موالي، ياري عشاق ياري
ڳڻ ڳالهيان مئن ڳاوان، رمزان دي راز پاوان
لک قيرڙيان مئن پاوان، ستگر سچو سچاري
نانڪ مهر نيٽاندي، هان يار دي مئن باندي
ڳل ڳاريان مئن پاندي، يوسف سداستاري.

*

تم تو پونرا گل چمن ۾ ڪي تو من ۾
اچا رنگ لايا ڳوڙها رنگ لايا
ڪنول ڪنول ۾ پنڪ تماري حيرت عبرت شفقت نياري
لک بلبل باغ حسن ۾، شور مچايا پيتم پايا
اُڏ پونرا چل چمن بقا ۾، باغ آرائين شاهہ لقا ۾
ڪهيا يادهي هون وچن ۾، قيد ڪايا هي اجايا
نانڪ يوسف يار صبوري، قول گرو ڪا حال حضوري
هم خيال خدائي بدن ۾، آپ سمايا حق بلايا

*

خلق خدا ملڪ خدا، شوخي ڪا چهرا نا ويڪا
ڪاوڙ نہ ڪر بي فائدا، هي نہ تيرا قاعدا،

خوشي تيري سودو رضا.

نانک يوسف جو ڪلام

گهڻ ڪول ڪريجي گفتگو، چشمان جهليجن روبرو

ساڌو ڪي سنگت ڪل الا
اول ڏتئي ڪيڏا پيار وي، هڻ ڪيون ڪريندائين ڌار وي

ايڏي نہ ڪر جورو جفا
نانک نماڻا نام هي، يوسف سدا غلام هي

سگ هي تساڏي دردا پلا

*

گهڻ ڪول مک درسن وکا، جسمي الله اسمي الله
مڇ من ۾ عشقت جرجلا، جسمي الله اسمي الله
خلق هم خالق پي تون مسڪين هم چاڪر تو در
تم سي خدا پيدا هوا برهي بقا دنيا فنا
بيڪس غريب يتيم هون دم آس تيرا آسرا
خود جانتي هو لاالله هم الاالله قسم الله
جس دن ڪا تم شانا ديا، وهہ زلف سين دوتا ڪيا
تس دن ڪا دل ۾ ترٿلا، هي جرجلايون ڪربلا
جب شرخ چهرا ڪرتي هو تم اپني عاشق اپر
خوش فيض ديتي هو عطا، تم رهنماوء دل بجا

*

هادي پير پيران مير ميران دستگيران
من تمهين جاندا
فلڪ ملڪ ۾ بجي نقارا، فوق تحت ۽ عرش منارا
گهن گهن باجي طبل تمارا، ضامن جملي جهان دا
موا دين ڦر تسين جوايا، هر ولي سر قدم ڌاريا.
تاج علي سر تم لئي آيا، ملڪ جن انسان دا.
قطب ڪتابت غوث صمداني، بت پيغمبر سرسبحاني،
عاشق عشق معشوق حقاني، ميريان تم تم مان دا.
هادي پاس موري رهہ آوي، مهر نظر دي دم دم پاوي،
جوئي آوي سو ڦل پاوي، حاضر هون فرمان دا.

نانک يوسف جو ڪلام

تمرا ڪفر اسلام تمار دنيا دين جهان پسارا،
نانک يوسف داس بچارا، منگدا عشق تو جوان دا.

*

ڪٿ مئن وسان ڪٿ يار ميرا، غمخوار سيا سردار ميرا
ميرا دم فراقي روح هي، وچ غار غم دي کوهہ هي

فرياد ڪهون گلزار ميرا.
ڪيتي درد ڪاهل دل سيون، لوڪ الانبي سرمبون

سن سجن اسرار ميرا.
وڇڙي ملن فرياد هي، وچ غم برهہ دلشاد هي

ڪس دن ملي دلدار ميرا.
منڙا اداسي ساس هي، عشقي ڪامن پرواس هي

پچسينن آڪر آذار ميرا.
آه و فغان يوسف سدا محبوب دي در دم گدا

ديدار ۾ ديدار دميرا.

*

فقر ربي دي ذات ڀهون نماٽا هيئي
صفت نبي رنگ رنگ نيارا، درست اپارا هيئي
ڏاج ڪهون سرتاج نبيان نور نبي اثبات پيا

ويک نظارا هيئي.
ڇڏ جسم دم قدم اٿ پائو، جتي دن نهين رات پيا

نانڪ يوسف جو ڪلام

عشق اشارا هيئي.
نال محبت الله بڻ دا، هور نهين ڪوئي گهات پيا

آپ وسارا هيئي.
بن ڪرپا گر مرشد پياري، دو جڳ تان ظلمات پيا

ڏنڊ انڌارا هيئي.
جوڪس منڪر ذات فقر تون، هاري وچ هيهات پيا

نينهن نقارا هيئي.
جوگر سانچي چرني لاگا، سودو جڳ اثبات پيا

قسم خدارا هيئي.
نانڪ يوسف يار مئن گولي، ويڪڻ سمجهه صفات پيا

حمد هزارا هيئي.

*

موري دل دلبر توري، جادوڙي نڳي
نين تساڏي سحر ڪمانوندي، خون جگر دا پيندي ڪانوندي

خبر اسي جس لڳي
ابرو حلق چارهه چاڙهاون، مزگان مرچي تير وساون

پرت لڳاون اڳي.
عاشق اپنا سر سٽيندي، نال معشوقان جان مٽيندي

درد تتا دل ڏڳي.

نانک يوسف جو ڪلام

عشق عشاقان سولي چڙهيندا، دم اناالحق آپ مريندا

نوبت نينهن دي وڳي.
يوسف يار تساڏي ياري، آپ نباهڻ مشڪل باري

عشق سچا تار لڳي.

*

مين تان تيڏڙي سڳي، مڙ پلاين وي لوڏاٽا
نال تساڏي سهٽا سائين، پريت چروڪي لڳي
باجهہ تساڏي تن من تانگهان چيڙهيان ڪيتم چڳي
مئن نماڻي طرف تنهان دي، چوڙ مٺاوان پڳي
دم دم دل تي ياد اسانون ڳالهہ ڳجهي تهہ اڳي
نانڪ يوسف يار تساڏي، عشق اويڙي نڳي.

*

دمڙو ڪيوين دمڙو ڪيوين، شاهہ برهہ ديان بازيان
خيال برهہ دم تد دل پاوين، وچ سرير نہ اور ڳڻاوين

مرڪر جيوين، تون مرد ٿيوين
ڪفر اسلام ٿئون نيارا نيارا،جون جل سورج مهہ مهہ تارا

سچي ايوين، جي واقف ٿيوين
ڏوء ڏوء لر جي همرو هينئڙو، ويک عجائب خاوند ڪيئڙو

پيالا پيوين، دودوءِن جيوين
درد فقردا راهہ نماڻي، دردوءِن عاشق ل اگهاڻي

جي جيوين، سيئي آکڻ تيوين

نانڪ يوسف جو ڪلام
پريم پرپو بن چاراڪو ناهين، تمرو نون دل پڙڪن باهين

آپ تون ديوين، سپ سڪ نيوين
نانڪ يوسف يار هڪوئي، هادي مرشد گرديو سوئي،

مست ٿيوين، تون ويڪ جيوين.

*

الله پيامئن اوڳڻ هاريان اوڳڻ هاريان
تج بن ميرا حال نہ ڪوئي، مئن عاشق تساڏي تاريان
لاتقنطو صحيح يقينا هي اقرار تمارا،
اسين بندي در دي بردي ڦردي هون بکيارا
تج بن ميرا حال نہ ڪوئي مئن مجبور بچاريان
ڪوڙ ڪايا جوني مايا لوني رنگ اولي،
عشق ربي دا راهہ مريندي مڙ مڙ مارس کلي
ستگر سيد صحيح سڻايا، مئن بلهاري واريان.
بن ڪرپا گر پوري موري ناهين مقصد سڌارا،
ايڪ نيڪ الڪ آراڌو هر هر دي رڪ نيارا.
همدم همرو هينئرولرجي، ببحد مئن بدڪاريان.
عشق سچي گر آنبهہ ڪيتا لايان درد ٺڪوران،
انحد نوبت ڪوءِن بجيندا گهور گهن گهن گهوران
گرچر ناڪي رئي هو رهيان مئن وارڻ واريان
نانڪ يوسف نينهن جو لڳڙا يار درازين والا،
عشق جنهين دا فيض دو عالم نور اعليٰ اعليٰ
آءُ عهد سچي در صاحب پورهيت پاٽي هاريان.

*

جائو ري شتاب جائو پيتم ڪي پار ڪي،
پيتم ڪي پار ڪي تم ڪانگا خبر لي آءُ.
اس بينوا ڪي بندگي رس ڪر حضور ۾،
ڪريو ادب نياز سين گفتار خوش نماءُ.
بيڪس غريب مرتا تيري فراق ۾،
آوڻ ڪي بات ڪر ڪا پيءَ راسطي خداءُ.

نانڪ يوسف جو ڪلام

سگ هون گدا تماري ڪوچي ڪا اي صنم،
تقصير وار بندھ تم ميري رهنماءُ.
ڪجھ غم نہ ڪرو عاشق معشوق يون ڪها،
انت مفڪر بہ تحقيق حق لقاوء.
يوسف يتيم مسڪين دم دم نياز ۾،
تج طرف اي سريجن برسر قدم فداءُ.

*

دم دم ياري ياري ياري، من مشڪل تا ري ياري.
زلفون ڪي پيچون پيچ ۾ عاشق سي قيد ڪر ڪي،
سيني ۾ تس بساتي هو تير مزگان ڪاري.
ڪرتي هو نيم نظر سين عاشق سيتي بسمل،
مرتا نهين وو جيتا برهي ۾ بي قراري.
منصور شرف شاهان عاشق شرف تجهي،
تيري وڏائي وهوا سوليءَ اتي سواري.
قتلام ڪربلا ڪا مظلوم هاءِ هاءِ،
ماتام عاشقون ۾ دل ڏند ڏنڪاري.
سگ تج ڳلي پوڪاري، يوسف يتيم يارا
ملني ڪون جيءُ پياسي مرني ۾ نوبهاري.

*

ڪر ڪا سجن هماري ڪاري خدا ڪي واسطي،
دل درد ۾ بچاري ڪاري خدا ڪي واسطي.
ماري هي بيخبر هون تڙ ڦڙ ۾ دل ديواني،
تيري هجر ڪٽاري ڪاري خدا ڪي واسطي.
ڪيسي ڪهون بهاري جنت بجاءِ دوزخ،
تج بن گل و گلزاري ڪاري خدا واسطي.
ساري هي تجڪي تائين معلوم هماري دل ڪي،
فرياد دل پڪاري ڪاري خدا ڪي واسطي.
اپني هي بيڪسي ڪا احوال ڪس بتائون،
دم انتظار زاري ڪاري خدا ڪي واسطي.
تيري عشق ڪي اگن ۾ جلتا هي يار يوسف،
جلوا پسا پساري ڪاري خدا ڪي واسطي.

نانک يوسف جو ڪلام

*

آن مرد قباش بهر ڪوش آيا هي.
ڪر نام دم ڪا مظهر سرپوش آيا هي.
لک لک هزار ٻوٽي، تنهن ديان ڏالي بي جهوٽي
غيران ڪي خيال ٽوٽي، حق جوش پايا هي
رنگريز ڪيئي رڪيندا، ڇينيي عجب چنييندا
قرآن ۾ آپ ويکيندا، مدهوش آيا هي
عالم جهان فاني، بن عشق ڪوءِ ن پڇاني
اپنا آپي وو جاني، سرپوش آيا هي
رنگريز رنگ نيارا، مولا علي نظارا
مرشد سچو سچارا، دل دوش آيا هي
نينڪ نبي ڪي نوروءِن، اظهار هر ظهوروءِن
شب روز عشق نوروءِن، مئي نوش آيا هي
يوسف يقين ياران، پنجتن پرين پياران
لڳڙيان برهه بهاران، روئي روش آيا هي

*

مجهه سين بتاتا هي صنم نوءِ نوءِ ڳوڙهي نين.
ديکي موءِن ديک پائون، دل دني دلدار لائون
داس ڪي لوهو سين نائون، سڻ برهه سون بين.
چوان اشاري چشم چاري، رنگ رنگ ۾ پوش نياري
حڪم ڪي ڪئي حق پياري، حسن هائي حسين.
ڪون سوليءَ پر چڙها ٿا، مئن نہ ميرا دم ڪڙا ٿا
حق اناالحق پڙها ٿا، ڪاري ڪاري رين.
قول حق نانڪ سنايا، مون توبا زلف رايا
ديکني موءِن دل جايا، سن درد دل نين.

*

دم عاشقون ڪا درد ۾ آرام رام هي،
بن درد نهين بهار خزان ڪا خرام هي.
جس دل ۾ شور شوق خدا ڪا کهون تجي،
سيني ۾ تس ڪلا وهه چمن خوش مدام هي.

نانک یوسف جو ڪلام

اسرار خبر اس ڪون ڪس ڪون ڪهن بجاۓ
ساقي ڪي هاتون جس ني پيا جم ڪا جام هي.
عاشق نہ يون چون پروانا جلتا ۾ شعلہ آگ
انصاف سمندر جس آگ ۾ مقام هي
جسي ڪون نهين هي جلپل برهي ڪي بدن ۾
آفتاب ڪهي اس ڪون همارا سلام هي
اس بيڪسي ڪي رهہ ۾ گرداب عشق تا
تپ تاپ ۾ گنواتا محبت ماتام هي
مانگو حضور حق ۾ محبوب ڪا رحم
نيڪ نام شام ايڪ سون ميري دم ڪا ڪام هي
يڪ رنگ ۾ رهو تم دو رنگ دور ڪر
عاشق سين غرض ڪيسا ڪفر اور اسلام هي
يوسف بهار حسن ڪي هي يار درد ۾
درد ديڪئي جسي ڪا ازلون عشق امام هي

*

ديدار تو اسرار مجهي دل آرام هي
دستار تو گلزار سبزا دار جام هي
قربان جان ڪرون تم ديدبان هو
گفتار تو رفتار بحق رام نام هي
ڪرپا تمهاري چاهي مسڪين غريب دم
پيزار تو هلڪاريون پيڪار ڪام هي
ڪاڪل ڪشا جيسي دم چال چلتي هو
ٻلهار تو مروار جاودان جي مدام هي
ايسا نہ ڪس سي چوٽي جيسا تمهاري نينون
خنجر ڪٽار يار تو هم وار دام هي
نانک يتيم يوسف شائق تو شوق ڪا
پيزار تو صدبار سجن سجدهہ سلام هي.

*

اپني آپ ۾ آيا نهين ڪوئي دوسرا جانو

برهہ ڪي بات نياري هي.

نانک يوسف جو ڪلام

سجن سنتا بلاتا هي، آپي گاتا بجاتا هي

مجهي ازخود بيزاري هي.
سجن رفتار رفتاران، بهاران درد هشڪاران

ڪفر ۾ دينداري هي.
چڱا سئنسار ديوانا، برهه بن لوڪ اگيانا

گران بن ڪان تاري هي.
ڪريندا عشق الغاران، انا حد ابر وسڪاران

نه ڪس ڪي اختياري هي.
سچي ستگر ڪي سرني هون، داس ڪي داس چرني هون

ووهي دل ڪا شڪاري هي.
نانڪ نور سرور ڪا، چو يوسف يار هر هر ڪا

سجن سين سڌ ساري هي.

*

دم دم ڏمال دم ڪي ڪرتي نه فراموش
موسيٰ بڪوهه ڪرتا ارني نه فراموش
رب ني ڪهيا ڪل نفس ذائقته الموت
صورت دنيا ۾ هرگز مرني نه فراموش
پيوند دم سين دم هادي حقيق هو
همدم نگاهه ۾ دم ڏر ني نه فراموش
فرياد آهه و زاري سوز و گداز غم
تڙ ڦڙ هماري دلڙي ڏرني نه فراموش
مرني سي يار يوسف آگي مرنا پلا هي
هسي ڪا دم مدام پرني نه فراموش

نانڪ يوسف جو ڪلام

*

ڪيسا سواد پايا خاڪي ڪي گل چمن ۾
منصب درد پرايا آدم ڪي تن بدن ۾،
ڪرتا هي ڪارسازي، اپني بنا ڪي بازي
بيرنگيءَ رنگ ڇپايا صورت ڪي سب صحن ۾.
دڪ سڪ ۾ يار جانا، هر دم قرين تو مستانا
گهونگهر ڪسي ڪلايا مستي ڪي مدشڪن ۾.
قتلام ڪس ڪرايا ڪربلا گگن ۾.
گل رخ نقاب ڪئنا، پونران قرين تو سئنا
يوسف سدا هي يارا هادي ڪا دم نظارا
اسرار جس بتايا اپني دو جڳ نين ۾.

*

ڪيفي ڪمال تيريان نينان بيرنگ رنگ
محراب پر چمڪ هي بئنا بيرنگ رنگ.
هر رنگ رنگ سهڻا، معشوق دايان مهڻا
قاتل بشڪل ڪهڻا، عينان بيرنگ رنگ
ڏان ڏان عجائب ڏم هون، حيرت وچ گم هون
نہ هم نہ ڪوئي تم هون، سئنا بيرنگ رنگ.
صورت بنا ڪي آدم، بن ميم احد احمد
تعريف هي تماري رينا بيرنگ رنگ
نانڪ گروڪي چرنا، ڪنڌ ڪاٽ سيس ڌرنا
يوسف جيا نہ مرنا دنيا بيرنگ رنگ.

*

سمجهہ ڪي فنا تہ رهو برهہ بقارا
سرب نظر عين بصر پريم پسارا.
سڀ رنگ نين ۾ ديڪو، ديڪن ۾ نہ ڪم رهنا
ايڪ گيان من ۾ راڪو ستگر پريم پيارا.
مرغ و شتر مور گنير باز چيڪ ڌرد
خراسپ فيل دور ڪرو دل سين تو يارا.
رخ در نين حضوري، صاحب رکو صبوري

نانک يوسف جو ڪلام

ڪي مئن ڪهون تندوري، مئن يار هوشارا.
بن عشق جان مڪڙي، آدم ڪي پيچي پڪڙي
خارج ڪي چوٽ لڪڙي، هو حڪم دم خدارا.
نانڪ نگاهہ ياران يوسف سدا بهاران
من عشق ڪيان پڪاران دم درد ۾ گذارا.

*

جانتا هي آپ سجن درد ڪي ديوانگي
آپ رواتا هساتا هم سين جو هم خانگي
صورت بسي نطر ۾ سپ سير حسن شاهہ ڪا
ڪيلي ديڪي دوجڳ ۾ دم سين لئي پروانگي
ڪامن ڪامي هي ڪيي عابد پرهيزگار
مستي مدهوش ڪبي فائق فرزانگي
گاهہ برهہ بحراز فراق گاهہ وصل از دم خدا
پوچو منياسين درد آپ روانگي
يوسف يڪ رنگ يار ڪيلي هر رنگ ۾
رحمان آپ رحيم ڪو ڪر شيطان گي.

*

هڪ دن مولا ڪي نام درسن وڪا جاني،
سن فرياد ميري ڪر محب مهرباني.
تون معاف ڪرين تقصيران، سانون پل ڳيان تدبيران
تجهي معلوم حال فقيران، ڪيا ڪهنا لات لساني.
ديڪن ڪا دن تو اب هئہ، جس ڪي ميري طلب هئہ ڪهنا مجهي ادب هئہ، آخر جهان فاني.
تجهہ بن وي يار خماري، مئن عمر گذاري ساري
تون ڏي جلوا هڪ واري، جند جان ڪيان قرباني.
دو نينان برسن نالي، ڪر دلبر دير ڪشالي
هو وين هر دم يوسف نالي، ساڏي دل هوئي ديواني.

*

بيخبري هو هوڪي رهنا، معشوقان دي نال پلاجي

نانک يوسف جو ڪلام

اپنا اختيار سارا، سن همارا يار پيارا
صم بڪم ڪي جو ڪهنا، سو برهي حال پلاجي
روز ڪيلي برهہ بازي، زوري زوران آزي آزي
ٻول ڪي ٻانهپ جو پهنا، عشق اڪبر حال پلاجي
قدم چا شيطان والا، جيوين روشن هي سالا
عشق تهمت سر جو سهنا، سهڻي برهي چال پلا جي
تون نانڪ هم تو ناهين، يار يوسف برهي باهين
پريم مرشد سچ پناهين، حق حق رکوال پلاجي

*

دم دم هي دم هي دم هي، جي بادشاهہ تماري بدن

جس سمجها تس پايا جي.
رک هر دم نالا سنيالا، محبوب مني ڪا نالا
پڇي آپن عشق اناويگا، گم هوگا هستي مايا جي.
ڪر دور خيال تو ڪثرت ڪا دم واحد سمجهڻ وحدت ڪا
ڪل نور صفا اسرار علي، مجهي عينئون عين و ڪايا جي.
دن رين درد ۾ گم هوتي، عاشق رت جگر ۾ هٿ ڌوتي
اها رمز لکي ڳجهہ ڪس ني، مرشد جسي سمجهايا جي.
دم بيرنگ بات نياري هي، هر هر ۾ باغ بهاري هي
سڻ گن ونتا غيب آوازون، الهام الاهي آيا جي.
ڪهان يوسف ڪون بچاراهي، ڪل ٻولي عشق ڪيڏارا هي
يهي سبد نهين اختياري ڪا، دم بي اختيار بولايا جي.

*

نظرر اندر گم هو جاوتي، صورت محبوب ۾

پن هستي روڙ اڏاوتي.
تم صاحب سرت نياري، بيرنگي رنگ بات اپاري
اس راهہ ۾ خبرداري، رخ پيءُ مقصد پاوتي.
جس ٻوجها سر غيوبي، تس هوسين دم ربوبي
اس زهد نہ ذڪر قلبوبي، وهہ پلپل جيءُ جلاوتي.

نانک يوسف جو ڪلام

دم لئہ تصوير يگاني، هم هوتي ۾ بتخاني
خم ابرو مرشد يعني، خوش پيالي عشق پلاوتي.
اي مٽي ڪا هي منارا، بنيا هي عجب نظارا
هم آخر گذر گذارا، دم آگي چلن بلاوتي.
سڀ يوسف يار وڏائي، هي خاص الخاص خدائي
محبوبان مهر پلائي، مويان نون مک وکلا وتي.
دم آدم اسطرلاب هي، ڪو گهتي وڃاٽا يار سياٽا.
گهتکي هردي نظر لڳاوي،ڏيان اسي ۾ ڪي ڪجھ آوي
پريم پريو بن اور نہ پاوي، لا شڪ لا حجاب هي.
جون ڪر شمسي حال فقيران، علم عقل ديان ڪل تدبيران
هوش حيران جم شاھ وزيران، وھ غالب عشق عقاب هي.
ورھ وڄاٽي وڄڙي ڳولي، ڏال ڪي ڏاري پند اپولي
عشق سويري شعلي شعلي، وھ غرق شاهي لک تاب هي.
سن ري آدم عشق پڪاران، ڪهون ڪي ڪرکي گوش گينوارن
سرت سچي روئي رام تنواران، تم رک هردي هرباب هي.
نانک يوسف يار بتائي، عشق معما الٿ سمائي
حاضر هردم خيال خدائي، مجهي ايهي قرآن ڪتاب هي.

*

آئوسي ڪبي ڏوليا، سچي ڪهو ڪانگا بات هم سين

تم سين زاري ڪرون گي مئن يار.
ڪانگا ٻولي مني ٻولي، جائوندي مئن اولي گهولي
خاصي خاصي ديتا دلاسي، اس ڪي پاڳي پڙون گي مئن يار.
رهيا بيراڳي ساس، پيءَ بن من اداس
جيءُ نس دن درد ۾ جلي، سنو فرياد مرونگي مئن يار.
ديا موري اڱڻ آوي، دک ميري من ڪا جاوي
سيس ڪاٽ اس ڪي آگي، تذرانون آڻ ڏرون گي مئي يار.
ڪهو جاڪي عرض همارا، سر جن ڪي آگي سارا
ڪرو ڪا ميري ڪاري تم، توريءَ تاري ترون گي مئن يار.
يوسف پياري ياري، معشوقان ڪي رمز نياري
پيتم ڪي پار ڪانگ يون نت نت مجري مئن پرونگي يار.
وڃي چر ڪيون تمي لاتي،مجي سچ بات بتائو گا
پيا ڪي ڳالھ سنائونگا، الله لڳ درشن ڪرائو گا.

نانڪ يوسف جو ڪلام

رقيبان ۾ پڙا روالا، تنهان گهر گهات ۾ بولا
انهان شولا اکين اولا، انهان نشتر لڳائو گا

هدايت رهه رمائو گا
ڳلي ڳنا ٻهارون مئن، هنجون رو رو ڪي هارون مئن
تمنائون ۾ گذارون مئن، پسائو ديد انائو گا

محبت مچ مچائو گا
مبارڪ عشق دم آئي، وحي محمد فرمائي
ڪهي هي گولڙي دائي برهه ڪا دهل وڄائو گا

چوچڪ حڪم هلائو گا
نانڪ يوسف نوين ياري، گران ڪي تار ۾ تاري
ڳيا جل ڪفر ديناري، جٽيا اسلام پائوگا

سوتي سين ديس دپائوگا

*

ڪچ نهين بازي دنيا ڪي توري ڪاچي لاري
پانوني من پانوني پانوني ڪچ نهين
طلسم ڪاري بات انداري، شور شرارت دنيا ساري
نهين مولوي مندر پانوني پانوني پانوني.
دنيا ڏوتي نوڪر لوطي، عاشق تس ڪون مارن جوتي
ديڪو اخر فنا جانوني جانوني جانوني.
عاشق ربي دا هو وڻجارا، ڳالهه جنهن وچ سچ سڏارا
اها بات صفا ڳجهه ڳانوني ڳانوني ڳانوني.
نانڪ يوسف يار نظارا، اناالحق دا هو حق نعرا
دم اج حياتي نه آنوني آنوني آنوني.

*

نانڪ يوسف جو ڪلام

محبت من اندر مولا ڪ راکو، پريم راس چاکو

نہ باکو دگر ۾
ديکن ۾ پسارا، طلسم نظارا، رکو عشق بارا

جباري جگر ۾
خدا دم صفائي، ڪرو ميري پائي سچي گراهائي

کهي هي ڳڇر ۾
خدا درد چاهين، نہ ڪاهين ڪيڏانهن پرين در ايڏاهين

نہ ٻئي شور شر ۾
سمجهي ڪو غازي، فنا ڪي هي بازي، قسم شهہ دارزي

دو عالم حشر ۾
هي يوسف يارانا نبي ڪايگانا، دوئي دور خانا

هي نانڪ نظر ۾

*

هماري يار ڪي بولا، کهوري قاصد تم ني کهو،

بي انت م اولا
تجهي دل درد ڪيتي هون، نہ مرتي هون نہ جيتي هون
خدا ڪي واسطي مجهہ پر پڙاهي شوق ڪا شعلا
تجهي عاشق مبارڪ هي، ڪ فرخندهہ فال لاشڪ هي
سدا تم خيال خوش رهنا، نهين ڪو پرم ڪا پولا.
هميشہ حال ۾ هونا، ڪبي هسنا ڪبي رونا
سجن سين درد خوش آتا، ڪتابت سانچ ۾ ڪولا
صنم ڪي پاس جاتي هون، سنا ڪر حال آتي هون

نانک يوسف جو ڪلام

ادب سين عرض ڪهتي هون، اُگڻ ڪب آئوسي ڍولا.
نانک يوسف نماڻا هي، هادي ڪي در وڪاڻا هي
اگر بدڪار اياڻا هي، پيا اندر چکن چولا.

*

يقين ڪر عشق چوگان ۾ بيادر بار ميدان هي
جسي ڪا پرتوا بر دل ديکا ظاهر نہ پنهان هي.
ڪوئي جهولا جهلک جاوي، سچي ملک جهلک ۾ و.
جڳت پولا پلک جاوي بدل افسوس ارمان هي.
لڳي هي جنگ هر فرقي، ديکا هي سيرايک دوڪا
دوئي ڪا دال دم ڪش ڪر ميري جند جان قربان هي.
دونون نون ڪا الف نقطہ نهين ڪس ٻوجهہ ۾ آتا
نڪالو ڪاف ڪفرسين، يقين ڪن يار يک جان هي.
ٻڑا اسرار عشقي ڪا مهر مرشد بياتا تا
دويک دستين لڳي تاڑي نہ مئن تون يار جولان هي.
ڪهان يوسف ڪهان نانک ڪهان يہ جسم هي جڳتر
ووهي مالک سچا ستگر بلاتا دل بہ حيران هي.

*

دين عشقا تارتا، هور دينداري چہ ڪاري
لوک ۾ منصف ڪوهووي، درد برها دل سون سووي
سانچ يار تو ڪهون عشق رنگ اجارتا
ديدار ۾ آتا نهين عالم فنا ڪي خيال سون
ديکن اگر اعتبارتا، موت ڏاڑي مارتا
لوک ڪا ايمان دنيا دين ان ڪا وہ وهوا
عاشقان سي طلب مولا، غير عشق اڏارتا
ڪام لوڪان سون نہ ڪوئي، عاشقان ڪا با خدا
ٻوجهہ جس محبت نہ آئي، ڪکن اس ڪون ساڑتا
عشق فرمان لي ڪي آيا، نانڪا يوسف فهم
ديد ۾ مرشد حياتي، دو جڳت پت پارتا

*

نانڪ يوسف جو ڪلام

تجھ بن ڪوءِن ڪريگا، ميري مددگاري مصطفيٰ
تيري فيض ڪرم ڪي مجھ مين انتظاري مصطفيٰ.
جا ڪھون فرياد ڪس ڪون درد اپني ڪي سڄن؟
ھي سڀي معلوم صاحب من ڪي ساري مصطفيٰ.
صورت مرشد مرسل تم ھين احد احمد
دردمندان تيري در پر زاري زاري مصطفيٰ.
دو جڳ روشن ديکن ديدان محبوبان عرض
وچ حضور عاشق پڪارن ڪر ڪا ڪاري مصطفيٰ.
يوسف سگ مسڪين تماري ڳلي ۾ ڪوڪدا
وسطي اپني فقير الله دي ياري مصطفيٰ.

*

آ مل سڄڻا وي ميڏي ڍولڻا، ٻھون دن لاڳي

وجين تخت ھزاري ياري
عشق تيڏي ديان چٽيان ھوائيان
سڪ تيڏڙي تانگھان لائيان
جھنگل ۾ ٻيلي ڍونديان راوي دي ڪناري
سات سيالين صدقي جانونديان
قدم تيري تون گھول گھمانديان
رنگپور ڪيڙان والي، ڪيڙان دي ڪوڙ ڪناري
معلوم تينون سھڻا سائين
پڙڪن باھين سنجھ صباحين
آجا چر نا تون لائين آ وس ساڏڙي اوتاري
سدا تو ھووين عاشقان دي نيڙي
رانجھن سائين نماڻيان دي ميڙي
ھونديان مئن واري واري، ھنجون ھير ھاري
يوسف ڪرنا دلڙي اداسي
نال مھر دي سگھا دوست آسي
جانديان مئن واري واري، واري نينان دي نظاري

*

نانڪ يوسف جو ڪلام

بڙي بڙي تقصيروار هون، بڙي بڙي مئن عيبدار جي
تمهين هو سرپوش ميري خطا تو بخشڻهار رواجي.
وڏي وڏائي ڪي ڪهون، اوچا تمارا نام نامان
تون هين تون هين ٻلهار همري، توهين دوجڳ سرداروار جي
نهين نهين مج خيال تج بن، ڪهين ڪهين ڪو آسرو دم
مهين مهين پرواس تيرا، سچا سچا اعتبار وارجي
رهي رهي مج روح اوپر، صحي صحي صورت تو هادي
نظر نظر رحمت خدا لڳ، ڪرو سري بيچار وارجي
وهي وهي دم درد تيرا، پهي پهي يوسف سين تارا
مهر مهر ڪا ڏيان ڏرنا، رهنا بي اختيار وارجي.

*

ڏاڍا برهه پاڪندي هي، آپ وڃون جو ڪيڪي ديڪا
ڇوڙ وطن اٿ هويا نماڻا، آڪاسئون ڪر خاڪ ٽڪاوٽا

عشق محبت مندي هي.
جنهن دل اس دا عشق ناهين، ڏورانهين تون ڏينوس باهين

تنهن سر ڏيندا ڏندي هي.
سئو سئو سير ڪريندا سهڻا، برهه بيرنگي هي من مهڻا

مرد هويا ڪٽ رندي هي.
ڪٽ هويا منصوري نالي، سئو سئو اس ڪي بيرنگ چالي

ناچو ڀڳت ڀندي هي.
يوسف يار دي لک لک باني، سمجهن فل يوم شاني

عشق ڳجهارت اندي هي.

*

نانک يوسف جو ڪلام

مين حسن شهباز کي دروازي کا غلام هون
غير کي سر حکم هادي جنگ کا امام هون.
حق هي شهباز هي، صادق علي شهنشاهه هي
خود عمر عثمان ماهه هي، سچ سر قتلام هون.
خاڪ ۾ دل چاڪ هون، محبوب کا مشتاق هون
شهباز حسن عشاق هون، مست و مست مدام هون.
غير کي سر مار ماران، حکم هي شهباز ياران
سگ ان کا مئن پکاران، دست ۾ قمقا م هون.
مست هون مخمور هون ديدم علي دستور هون
پير مغان مشهور هون، عشق کا الهام هون.
يار يوسف يار هي، هادي همهٔ ديدار هي
نانک نگهه سردار هي، لکين لک سلام هون.

*

هم جيسا ملکون ۾ پائي، نهين کو گنهگار
اپني کرمون معاف کريگا هم پر تقصير چوڌار
آدم اصلون سهو کا خانهٔ بيوس بي اختيار ديوانا
هر دل اوپر حکم شهانا، نيک اگر هو وي بدکار
وهه پرپور سپورن صاحب، هرسين پوري پرت رکي
مئن بد اپني عيب افعال مين رونگي زار زار
يوسف يار کي مهر سدائي سمجهڻ هي سر آپ خيال
عشق محبت هادي من ۾، حاضر ناظر نور نظار.

سيکشن: شاعري
ڪتاب: نانک يوسف جو ڪلام
صفحو :11

ريختي ڪلام

نانک يوسف جو ڪلام

من تانگھہ لڳي من تانگھہ لڳي، واري جانوان سڄڻان دي
فرقت فرقت رين پاوت درسن دياوت ديا
لرج لرج موري هينئڙو ماهين گرج گرج تن برهين باهين
سمرت سمرت امرت امرت پاوت گاوت پريم پديا
نڻ وڻ نڻ وڻ مهوا بولي گهڻ گهڻ گرمک چولي
هرگت هرگت لگن لگاوت آوت رام ڪنيا
هوري هوري سن ڏن پوري، شور ڪٽوري انحد گهوري
موج محمد گگن چڙهاوت جهنا نانان ٻنڌ ڪنيا
نک نک نينک عين پياري جهمڪن ڊمڪن دردبيچاري
برشت برشت ابرعنايت ڪهاهي يوسف پيا.

*

مئين پيتا مئي ناب تج لب ڪا
شور گلگون شراب نج لب ڪا

مک مهتاب حق تجلاتو، عشق آفتاب تاب تج لب ڪا
زود آتا هي بيخودي ۾ تو، جس ني چاڪا لباب تج لب ڪا
ميم عصحف رخ تمهارا هي، هم پڙهتي ڪتاب تج لب ڪا
ملڪ از هجر توبي طاق شدم، روح چاهي ثواب تج لب ڪا
سوءِ ابرولي تو ساجد هون، شڪر الله محراب تج لب ڪا
حق قبلائي تو ڪون مڪان، حڪم جاري جواب تج لب ڪا
اب تو مسڪين بهت بيچاره هي، درد مانگون لعاب تج لب ڪا
ميڏ ڪهتا هي نون يوسف را شوق دل ۾ شتاب تج لب ڪا

*

درد حيرت خيال تج لب ۾
قيل قال و ڪمال تج لب ۾
بول بولو بناز هنس جب نين
فيض ديني هو جال تج لب ۾
ديد پرتي هو جس طرف تم نين
خي ڪرتي هو حال تج لب ۾
ديد ديد دراز هو الله
باز رازم بحال تج لب ۾

تنوير عباسي

نانک يوسف جو ڪلام

ڪهتا هي نانک يوسف بخدا
ماه نونو هلال تج لب ۾

*

دم ديڪا ديدار تج حن ۾
دل هوا هي شڪار تج حن ۾
ناز نينون ڪا لوٽ نيتاهي
عشق ديتا اشار تج حن ۾
رخ گهونگهٽ سي ڪول مک و ڪلا
پير ما شهسوار تج حن ۾
حسن تيري ڪي صفت انحد هي
الا الله ڪا هي نظار تج حن ۾
نانک آن شڪر يار يوسف ڪو
لاگا برهه بهار تج حن ۾.

*

دم دم ديڪا هي لعل تج لب ۾
وهه ڪي بنيا هي خال تج لب ۾
آب حيوان خضر حيات الامير
شرب رنگين گلال تج لب ۾
درد دل را عرض بان صاحب
جام جم جم وصال تج لب ۾
داد بخشو ديدار بسم الله
جلوهه حسن جمال تج لب ۾
يار يوسف سي ڪام هي تمري
نين نونو نهال تج لب ۾.

*

جي تمري درس ڪايونئر جي جگياسي
ڦري نت اداسي پياسي سناسي
نه بس ڪجهه هي ميرا سنو دوست ميرا
نيڪ نام تيرا جو ڳاسي سو پاسي
ڪهان اختياري تماري هي ساري

نانڪ يوسف جو ڪلام

تمهين جام آري پاسي سناسي
جو اپتي ڪريسو مهر درس ڏيسو
عرض دل منيسو مناسي سواسي
جو ڪل ڪل فناڪا تيرا دم بقا ڪا
خدا حق لقاڪا اڃي ڳالهہ خاصي
نئو نئو نظارا همہ ديس سارا
نہ يوسف خدارا ساسي ديکياسي

*

بئنسري وارو بيراڳي کهڙي ديسئون آيو
کهڙي ديسئون آيو موري پيا ديسئون آيو
جهن نا جهن جهن ناچ نچاوت گاوت چغلت آوت جاوت

مين من پاوت پايو.
چيلا چمڪت گهگنت گرجت، ان ون ڪن ون بوندن برشت

ڏئون ڏئون درمڪت درآيو.
من رکيا چل درشن پايو عطر عنبر گلاب لايو

صدرنگ رنگت بنايو.
سن گن هرگن ڪوبت نيارو تال مردنگ بجي پہ پنڪارو

من پر پريم پدنايو
نانڪ يوسف ڪو يار اپارو جن بارو ميرو پيتم پيارو

تاتا تئي تئي تايو

*

زلف ڳل عشاقان زنجير گيسو بيشمار
ڪاڪل تو دام دل ڪا خال چشم دامدار
ترڪ هندوئي تو ظالم غارت ميري دل سين ڪيا

نانڪ يوسف جو ڪلام

حال زارم دل شڪسته سرو من اين بيقرار
يڪدم هجر تو مارا سال اين قيد هي
روز شب نالان نالم در فرقت انتظار
دم يڪ رخ نموده چون ڪشيدي يون نقاب
تير زدي عاشقان نانڪ يوسف يار يار

*

پرت پال تم هو مئن ڪمن ڪون ويچاري ٿهري

عرض هئه حضور ۾
لعل تمري در ڪي لوري دامن دل سين پڪڙي توري
پريتم پت راڪو موري محبت مذڪور ۾
ورد هي تمهارو نام دم دم صبح شام
ڪهتا دم دم رام رام تار تن طنبور ۾
نم هو لڄپال پال فقر تجهه ڪو پال پال
درد ڪا احوال حان ديان سن دستور ۾
سن ڪر ڪرنا جو غور، عاشق هيءِ مسڪين طور
مجنون جيسا دل ڪا دوءِر رهي مرت پور ۾
يوسفا ارداس هي داسن تج ڪا داس هي
سانچ تو پرواس هي مظهر نظر نون ۾.

*

ڪر ڪا سجن هماري ڪاري خدا ڪي واسطي

دل درد ۾ بچاري
ماري هون بيخبري هون تڙ ڦڙ ۾ دل ديواني

تيري هجر ڪناري
ڪيسي ڪهون بهاري جنت بجاءِ معرخ

تج بن گل و گلزاري

نانک يوسف جو ڪلام

ساري هي تجھ ڪون معلوم حالت هماري دل ڪي

فرياد دل پڪاري
مئن اپني بيکسي ڪا احوال ڪس بتائون

دم انتظار زاري
تيري عشق ڪي آگن ۾ جلتا هي يار يوسف

جلوا پساءِ پساري.

*

تم ميري ڳلي ۾ ڪب آسو بار يار
تجھ بن رهتي هون مئن يون بيقرار يار
ڪوئي نام مولا ڪي جاوي مرا حال اسي جا سناوي
تورا همن پر لاوي ميرا جاني آڻ ملاوي
تس ڪي برھ ديان فوجان مئن سر آوڙ بار بار.
اول جلوھ پسائي ڦرڪيون ڪر آپ ڇپايئہ
رخ تي نقاب پايئہ ڏاڍا ستم سهايئہ
تيري بيپرواهي سون جاني روتي هون زار زار.
پيڙڪي دل هماري تيري فراق ماري
تون آ سهڻا هڪواري ميري جان فدا هي ساري
مجھ ڪون جا لڳڙي تيري دو نينون ڪي تار تار.
تيري نور ڪا نظارا، سن تو سجن پيارا
يوسف سجاڻ يارا صورت سينگار سارا
چشمان سيتي مئن پوءِ ڪي ڪيتا ڳل ڪا هارهار.

*

بهر سوئي بهرڪري عجب اسرار ديکن ۾
بلاويگا حڪم اپنا سجن سئنسار ديکن ۾
جبي بوتا تو هستي ڪا جاوي ڪل موج عشق اندر
تبي محبوب ڪا عاشق پاوي ديدار ديکن ۾
ثواب اور ڏوھ همسرعي دردمندون سي تحقيقي
ڪفر اسلام ۾ عشقا بڙا ڪيلار ديکن ۾

نانک يوسف جو ڪلام

جولا تحريک ذرتہ هي سانچا مصطفيٰ شاھ ڪا
خدا خود خلق در خالق گل و گلزر ديکن ۾
نظارءِ نوبنو تعريف نورنگي برھ مرشد
ڪهو يوسف خود خودڪا ڪهان اختيار ديکن ۾

*

ڪڙيان تان اٿي رام ريجهاءِ رام رجهاءِ شام ريجهاءِ

تون پيڇي پڇتاويگا
جاڳو جاڳو نيند تياڳو لاڳو تم سين ڪيسو لاڳو
آنءُ ڪہ جوئي سندر ساڳو دل ڪون نا سمجهاءِ
سانول ستي سيج آياوي ڪن توري توهش سڏاياوي
دل رانجهو بن ڪوڙ ڪايا وي ايڪو دم خداءَ
ايڪو دم ايڪو جاما چارئي پنج پاڪ اماما
آپي بولي راما راما ديدوءن ديد رلاءِ
نانک يوسف يار آيا جس ڪي حسن رنگڙا لايا
نحن اقرب آپ فرمايا باقي عشق بقاءُ

*

ايک بوند چوٽي اس مستک مون وہ نور ڪا جهلڪا ايک رمز
بادل ڪا جهلڪا ايک رمز بجلي ڪا جهلڪا ايک رمز
دلبر دست لگائي لعلي لعل لب مسي دندان ڪالي
زلف مسلسل ڪا ايک رمز بشيهر ڪاڪل ڪا ايک رمز
بئنسر موتي دام نياري بولا بينا عجب ستاري
مزگان قاتل ڪا ايک رمز دو ابرو ڪا حلقا ايک رمز
شمس و قمر چپ جاتي هين معشوق نظر ايک ماتي هين
مظهر ڪا رلڪا ايک رمز پلڪون ڪا پلڪا ايک رمز
روتي شهدي نين سپاهي ديک صنم ڪي بيپرواهي
شهداءِ قتل ڪا ايک رمز ماتم ڪربلا ڪا ايک رمز نانک يوسف يار بهاري جند محبوبان گل گلزاري
ديدار نچلڪا ايک رمز ڏمڪايا پاڪا ايک رمز.

*

نانڪ يوسف جو ڪلام

اسرار بن درد نہ ڪوئي جاويگا،
خبر نہ ڪوئي لي آويگا.

ٻڌ بنا سڌ ڪائي نہ چلدي گر بن گيان نہ پاويگا،
رم جهم بادل برسن لاگا ايسي بوند نہ برساويگا.
بجلي ڪا چمڪا بادل ۾ هوتا ايسا رنگ ڪوءِ رچاويگا،
نانڪ يوسف يار پيارا درسن دوست وڪلاويگا.

*

همدم حڪم سناويگا شام سندر ڪي پار وهي منجهہ،
خيال ووهي منجهہ الٽ پلٽ هي گر سچو ست لاويگا.
اور سور سڌ ٻڌ نهين پاوين بن گر گيان نہ آويگا،
ڪرت ڦرت جٽ ڪٽ جهلڪارو لمڪ چمڪ چمڪاويگا.
لحمڪ لحمي دمڪ دمي ڪهيا ڪوءِ ن ڪهاويگا،
نانڪ يوسف يار دما دم اناالحق ناد بجاويگا.

*

هي نام صاحب ڪا سانچا،
سانچي سي رهنا سانچا.

سرن پڙي ڪي لاج اسي نون، چرن لگا سو باچا
ستگران ڪي مئن دامن لڳڙي، ڳر مڪ سانچي وانچا
سجڻان تون ڪر سي ڪجهہ صدقي، ياءُ پرائي چاچا
جوش جنين نون عشق الهہ دا، سو نر رمزين راچا
نان يوسف يار موهن، مئن آپن گويا ناچا

*

بئنسري بجائي ڪنيا پريم رس ڪي هوري لعل،
آتما ڪي ماهين سنو انحد گهن گهن گهوري لعل.
پوت تو جسونت ديا جام شراب شوري لعل،
بازو دل سين لون ليو ڏار زلف ڏوري لعل.
گنگا سر ڪئون ٻوجهي الٽ پيد پوري،

نانک يوسف جو ڪلام

دوارڪي ڪي دوالي ديکو موهن مست مووي لعل.
مٿرا جمناڪي اوپر کيلت آگهوري،
چرچا هم سنگ ڪرت باجو پڪڙ جوري لعل.
ڏاري پچڪاري ڪان سکيان پر چوري،
اوڏت عنبر گلال پريم ڏن ٽڪوري لعل.
يوسف مد مست چکي عشق ڪي ڪٽوري،
بيوسي ڪي تان چوٽي تن تن تان تن توري لعل.

*

براهہ عشق عاشق دمر، برو رو رو هو هو هو
رکو دو جهان دل ۾ غمر، برو رو رو هو هو هو
اڇا دريا محبت ۾، رهو نس دن خدا عاشق
سنو سانچي ڪهو باتمر، برو رو رو هو هو هو
نهين ڪجهہ طاقت مجهہ ڪون، تماري مددگاري بن
هووي تيرا ڪمال ڪرمر، برو رو رو هو هو هو
جهان ڪينچون وهان حاضر، پيا تجهہ هاٿ ۾ ڏوري
ڪهان ڪڇ بيچ ۾ ڪاهمر، برو رو رو هو هو هو
جهان ڪينچون وهان حاضر، پيا تجهہ هاٿ ۾ ڏوري
ڪهان ڪڇ بيچ ۾ ڪاهمر، برو رو رو هو هو هو
ازل روز ڪا مئن مسڪين، پڙا تيري ڳلي ۾ هون
پڪارون درد ۾ ماتمر، برو رو رو هو هو هو
سنو عاشق مقرريون بهاري، برهہ هم تمر سون
تمهين هو راز ڪي محرمر، برو رو رو هو هو هو
تيري عشقي ڪي اگن ۾، جلي گا يار دل يوسف
گيا هستي ڪا ڳل شلغمر، برو رو رو هو هو هو
بدهہ ساقي شراب نو، زو زو زو يو يو يو
بزن مطرب رباب نو، زو زو زو يو يو يو
خدا ڪا نام من ليجي، بيڪس ڪا غور پي ڪيجي
عرضدار آون جناب نو، زو زو زو يو يو يو
هماري تو تپش تن ڪي، تجهي روشن سنو شاها!
رقم درد اين ڪتاب نو، زو زو زو يو يو يو
پلائو جام مئي جم ڪا، تب يہ دور دم غم ڪا
بلا فرصت شتاب نو، زو زو زو يو يو يو
اِڌر اُڌر ڪيون گهبرانا، دنيا ۾ شور جهڳڙانا
توئي صد ماهتاب نو، زو زو زو يو يو يو

نانک يوسف جو ڪلام

هجر تيري سون جان جلتي، اگن يوسف ٻه دل ٻلتي
برا دت دل ڪباب نو، زو زو زو يو يو يو

*

اپني آب آپا، نهين ڪوئي دوسرا جانو

برهه ڪي بات نياري هي.
سجن سنتا بلاتا هي، آپي گاتا بجاتا هي

مجهي از خود بيزاري هي.
سجن رفتار گفتاران، بهاران درد هشڪاران

ڪفر ۾ ديناري هي.
چڱا سنسار ديوانا، برهه بن لوڪ اگيانا

گران بن ڪانه ناري هي.
مست برهي بيانا هي، ڪوئي فاني نه مانا هي

پلٽ ڪي الٽ ساري هي.
ڪريندا عشق الغاران، انا حد ابر وسڪاران

نه ڪس ڪي اختياري هي.
سچي ستگر ڪي سرني هون داسن ڪي داس چرني هون

وهي دل ڪا شڪاري هي.
نانڪ نور سرور ڪا چئو يوسف يار هر هر ڪا

سجن سين سڌ ساري هي.

نانک يوسف جو ڪلام

*

شمشير ۾ تصوير تجهي بينظير هي
دلگير ڪي آڏير نينن مون سڏير هي
هس هس ڪي بولتي هي اي دلبربا شڪر
شهد از شراب لب وچ قند و ڪثير هي
سبز و سفيد پوش پهن سياهہ ڪج ڪلاهہ
وهہ سرخ رنگ سوسن تعبير پير هي
آب حيات خضر هم هاٿ ۾ تو
مسڪين هي غمگين گلي ڪا فقير هي
گهہ شهہ گدا شهانہ آواز عشق هم
اقرب اليہ عاشق سميع و بصير هي
خاطر زهير مت ڪرو بيچاره دردمند
غمخوار يار باش دگر غم بگير هي
نانک نگاهہ مرشد هي ڪائنات پير
يوسف يڪي صفت هادي دم دستگير هي.

*

تيري زلف ڪا زنجير موري ڳل ۾ دام هي
تجهہ ديد ۾ دم عيد جا جم ڪا جام هي.
ديني هين مجهہ تراوت نين تو بين مون
هم شربت حيات روغن بادام هي.
منصب هي عشق عاشق مقصود يڪ نگهہ
مجڪون بہ آستانا سجدهہ سلام هي،
مصدرسين مک تماري نڪسن چہ لعل در
مشڪ ختن دهن تو تاهم روم شام هي.
اي در حديث دلبر ڪس ني سڪائي هو
هم هنر تير اندازي تو قمقام رام هي.
چوٽي تجهي يون ديد مون خنجر ڪٽارا
برسيني عاشقان عشق ڏوم ڏام هي.
درپيچ زلف نانک يوسف تو آمدهہ
تڙ ڦڙ سي نهين چوٽتا چوٽا ڪلام هي.

*

نانک يوسف جو ڪلام

دم عاشقون ڪا درد ۾ آرام رام هي
بن درد نهين بهار خزان ڪا خرام هي.
جس دل ۾ شور شوق خدا ڪا ڪهون تجهي
سيني ۾ تس گلا وهه چمن خوش مدام هي.
اسرار خبر جس ڪو اس ڪون ڪهن بجا
ساقي ڪي هات جسني پيتا جم ڪا جام هي.
عاشق نه يون چون پروانا جلنا ۾ شعا آگ
انصاف سمندر جس آگ ۾ مقام هي.
جس ڪون نهين هي جل پل بري ڪي بدن ۾
آفتاب ڪهي اس ڪون همارا سلام هي.
اس بيڪسي ڪي رهه ۾ گر عشق ڪا
تپ تاپ ۾ گنواتا محبت ماتام هي.
مانگو حضور حق ۾ محبوب ڪا رحم
نيڪ نام شام ايڪ سون ميري دم ڪا ڪام هي.
يڪ رنگ ۾ رهو دو رنگ دور ڪر
عاشق ڪو غرض ڪيسا ڪفرو اسلام هي.
يوسف بهار حسن ڪي هي درد يار ۾
دم ديکگي جس ڪا ازلون عشقا امام هي.

*

يا خدا تيري خدائي ديک دل حيران هي
تم ڪيا پيدا چرا مارا بهت ارمان هي.
هاءِ هئہ ماتام نس دن واءِ ويلا روح ۾
جا ڪهون فرياد ڪس ڪون درد ڪاطوفان هي.
زندگي افسوس دنيا دم مقام آخر فنا
بن تجهي ديگر نه جانون گذر مڪان امڪان هي.
ڪيش دين اسلام ڪون تيرا اتارا ڪفر ۾
تم شرابي هو ربابي تم صحيح مئخان هي.
ڏوهه ڪيسا هي اپر آدم حوا تڪرار يون
آپ هي سپ ڪيل وهوا ڪربلا مئخان هي.
ڪس بيان مئن درد ڪا ڪس ڪوبتائون اي سجن
هي سيي معلوم تجهه ڪون سوز ڪا سامان هي.
سگ درد تيري ڪا ازلي يار يوسف دم فدا
درد ۾ دمدم پڪاران جان دل قربان هي.

نانک يوسف جو ڪلام

*

خال رخ تو دان دان عاشقون ڪا دام هي
هر دولبا گفتار تو چون بيخودي ڪا جام هي.
دل يهي ديوان بہ جنون بوئي خوش از خوئي تو
بهر خدا رخ نمائي روز شب ماتام هي.
جام رندي مج سين ديا پير ميري مست الست
ڪيش بہ دين رخت رفتہ ڪفر ڪيا اسلام هي.
جادوئي چشمان تو شور بہ عالم فڪند
ناز شوخي مڪن ڪ گ جو تيرا ڪام هي.
آشڪار ڪشتئہ پيش نظر عاشقان
بهر قتل آمدي تو سر عاشقان انعام هي.
چاهي دمي درد تو يوسف بدل اي يار يار
شعلہ از اشواق تو بجان من آرام هي.

*

من مشڪل تو تار يار ياري
دم دم يار يار ياري.

زلفان ڪي پيچ پيچون ۾ عاشق سو قيد ڪر ڪي
سيني ۾ بس بسادي مزگان ڪي تير ڪاري.
ڪرتي هو نيم نظر سين عاشق سيتي بسمل
مرتا نهين وهہ جيتا برهي ۾ بيقراري.
قتلام ڪربلا ڪا مظلوم هاءِ هاءِ
ماتام عشقون ۾ دل درد ڏنڌ ڪاري.
سگ تج گلي پوڪاري يوسف يتيم يارا
ملني ڪو جيءُ پياسي مرني ۾ نو بهاري.

*

جسي ڪي دل ۾ گهمر گهيرا ڪريگا برهہ برجائي
اس دل ڪون خبر ساري پڙيگي سن ميري پائي.
عجائب عشق ڪا شعلہ تباهي درد مندن ڪي

نانڪ يوسف جو ڪلام

چنان عطار شهہ منصور ڪل تبريز ڪلرائي.
درد اسرار معنيٰ ڪي نهين ڪل بي درد سيتي
آويگا وهہ اسي چوگان جو سر چاويگا رسوائي.
آپا گم اپ ۾ ڪرنا بدم پير مغان سرنا
پون پونجي پون ورتي پون ۾ اگن ڪي ڏائي.
ڪهان يوسف ڪهان هون مان ڪهان جسمات ڪي ڏومان
رموزات است رباني بولاتا عشق آشنائي.

*

دونون ڪالف هي نقط نظارا ڪر نظارا ڪر
بينا هي تخت پر دلبر پسارا ڪر پسارا ڪر
ڦر آيا الف هي نقط اعرابان حرف صد آيت
هو الحق هو ۾ پاتا جا وسارا ڪر وسارا ڪر.
الف اور ميم عهدون وحد ڪثرت اور وحدت هي
هادي حق راهہ سمجهايا اشارا ڪر اشارا ڪر.
دوئي ڪا دال مٽ اٹ گيا نظر پير مغان مجهہ پر
حڪم هويا اناالحق ڪا نعارا ڪر نغارا ڪر.
نگهہ نانڪ نين ۾ هي سچي مرشد ڪي هر مظهر
بولاتا يار دل يوسف اشارا ڪر اشارا ڪر.

*

جائونگي مئن وارا وارا اپني پيءُ رنگا
ويڪو ويڪو ڪار ڪار ڪاجر درس سنگا

ڪيلت ڪيلت هوري هرگت.
رمز بتاتا هميشہ چار چار مهر نظر برانگا
قولت قولت لعل ڏاوت
برهہ بجاتا هم سين زار زار باجت ڏن مرڏنگا
گاوت گاوت انحد ياوت.
ساز بجاتا ايڪو تار تار چهہ چهہ وهہ چنگا
مسڪت مسڪت چرچا ڪرتت.
چشم نماتا دم سين بار بار ڪرم رحم هو منگا
ڏياوت ڏياوت سڪان ريجهارت.

نانڪ يوسف جو ڪلام

هم پر چايا يوسف يرا ماري پچڪاري پر ڪنگا.

*

جائو ري حڪيم جائو تجهي ڪي جانتي،
تجهي ڪي جانتي هو ميري درد ڪي دوا.
تم ڪيا بتاتا ڪيسي پيا بن تو نار ڪو،
پريتم پچانتا هي ميري درد ڪي دوا.
دوني وو بيخبر بهتي لقمان چہ افلاطون،
ديکن سو نيض عاشق غم جور و جفا.
مجهہ دل سقيم پيءَ ڪي برهہ ۾ هاءِ هاءِ،
ديدار بن وصال سجن هئہ نهين شفا.
مجهہ دل سقيم پيءَ ڪي برهي ۾ هاءِ هاءِ،
ديدار بن وصال سجن هئہ نهين شفا.
فرمان لا تقنطو يوسف سچي خدا،
دل سين يقين سانچ رحم ڪا زحق لقا،

*

پياسين سانچ ڪهہ ڪانگا مجهي ميلاپ ڪب هوگا،
بهاري ڪا سبب ساجن ڪريگا روز رب هوگا.
خزان ڪي دن يہ جائين گي آ ول آخر بهاري هي،
نہ رهہ دلگير دل عاشق سارا مقصود سب هوگا.
پيا خورشيد چهري سين گلابي ماهتابي چون،
اُويگا اگڙ تب عاشق عجب گلزار تب هوگا.
سارا احوال هي روشن پيا سين درد مندون ڪا،
پوڪاري بلبل گل گل لبون پر لب جب هوگا.
ڪهيا يون نازنين طرفون سنو پيغام وهہ ڪانگي،
نفي ڪر خاڪ ڪا بوتا صنم اثبات اب هوگا.
سنو يڪ بار يوسف دم سريجن سنگ بستہ تو،
هميشہ شوق ۾ رهنا سچي طالب طلب هوگا.

*

مجهہ سين خبر دي ڪانگ پيءَ بول ڪيسا بولا،
تيري فراق ۾ نس دن دل فگار هي.

نانک يوسف جو ڪلام

برهي ڪا بدن بريان بيمار زار هي،
آويگا ڪب سريجن سچ ڪهه تو نام مولا.
بيڪس غريب عاجز بندي بيڪار هون،
برهي ڪي موج مسند بي اختيار هون،
پائون گي تب سهاڳ جي لي جائيگا ڍولا.
عاشق اداس مت ڪرو خاطر ظهير تو،
محبوب مددگار تم سين پانچ پير تو،
تم پر پڙ رحم بيءَ ڪا سانچ سڻ سچولا.
ارداس يار يوسف ڪي ڪانگ جا ڪهو،
آني جاني ۾ ڪس جاءِ تم رين نا رهو،
ڪو لي تمهاري هم تج ديوينگي منا لولا.

*

گهنڊ ڪول مک درسن وڪا جسم الله اسم الله،

مچ من ۾ عشفت جرجلا.
بيڪس غريب يتيم هون دم آس تيرا آسرا،
خود جانتي هو لاالله هم الاالله قسم الله.
خلق هم خالق پي تو مسڪين هم چاڪر تو در،
تم سين خدا پيدا ڪيا برهه بقا دنيا فنا،
جس دن ڪا تم شانا ديا وهه زلف سين دوتا ڪيا،
تس دن ڪا دل ۾ ٽرٽلا هي جرجلا يون ڪربلا.
جب شوخ چهرا ڪرتي هو تم اپني عاشق ڪي اپر،
خوشي فيض ديتي هو عطا تم رهنما هو دل بجا.
ڪون نانڪ ڪسي ڪهون يوسف ڪهون اسرار تم،
دراز دم پير مغان باقي بقا اهل صفا.

*

بارڙي هنجي تانڪي جاني بي جانيان،
نئو نئو آئتان نئو نئو باتان عشق سري قربانيان،
ووڙ ميري دل خيما ماريا طبلانين نقاري ڪا،
ڪل يوم هو في شان سچا سخن سچاري ڪا،
عشق دي آئون ڪي دم سچي دل جانيان.

نانڪ يوسف جو ڪلام

ڊرون ڊرون مارو برهه وڳيند زوران زور خدايڪا،
تن من اندر ووهي ووهي انا حق مدايڪا،
اس ڪي ووهي ڪيلي هم نهين درمانيان.
عاشق عشق جواني جو جهي تاسر ڪاپيو صفائي ڪا،
آپ وچون ڪجهه مول نه آئي تر ڪين حرف گدائي ڪا،
دم خدا مسڪين ڪهاوين هو هو حقانيان.
نانڪ يوسف يار بليندا جس ڪا جوڙ وڏائي ڪا،
آپ هو يا هر خاني داتي اسم نه دائي ٻائي ڪا،
پير مغان سرداري واري قائم جڳ جوانيان.

*

يائي بيرنگي بيرنگي پهر خاڪي پوش رنگڙا لايا،

وهه غم سون من پرچايا.
بسم آپ ڪو پتلو راسي پون سروپي پونئرا اداسي،
يائي ڪايا ڪوٽ بنايا وهه آپا غيب ڇپايا
پريم ڪي رس اڪيان سين چاڪو نين گروڪي رمز ۾ راڪو
يائي مايا روپ متايا چا واهه سارا لوڪ پلايا
گر پيغمبر ڪي ماهه نوراني قليا انبرت بني هي پاني
يائي سچي سچ بلايا وهه هادي حق سمجهايا
پانچ پچيس ڪي يون نهين پرتي گل ڪسي نر صاحب ڪي گهرڪي
يائي سهڻا سندر بنايا، وهه پريم بنا دو جڳ ڪايا
انحد ٻائي عشق ٽڪوران جهانو برشت گهن گهن گهوران
يائي هادي عرض اگهايا وهه برهي بادل برسايا
نانڪ هون ناهون يار اپارو ڪمل گور ڪمل مون سيد مچارو
يائي پوٿي پنٿ اجايا بن ايڪ پنٿ خدايا.

*

پيتم پت موري رک ليجو موري سجنان
پون ساگر منه پرم ستگر ڪيجو موري سجنان.
پريو ٿاري رمز اپاري لايو نينهن نيايو ياري
عيبداران نون بخشوبديان تج بن ڪوءِ ٻيجو
غريبون ڪا عرض مانو سيي حال تمهين جانو

نانک يوسف جو ڪلام

تم سن وِنتا مهرون نظر نور ڏريجو.
تماري واري هون پل وينا فقر ۾ هوجي تم پڳونتا
طيل تمارو هرجا باجي دم دور نہ دل ڪريجو
صاحب تمهارو نام سانچو جو سرن پڙو سونربانچو
اوڳڻ هاري ڪوڳڻ ناهين ڪرپا گرڪي درسن ديجو
يوسف تمهاري فقر ڪا داسي پورامن درشن ڪا پياسي
تج ڪرپا بن نهين سڏارو ننگ اپني نام ليجو

*

اي بابو بندرابن ۾ نئنسري باجي ري

گگن گرجي ري.
بندرا بن ۾ ونجهلي بجاوت الٽ پلٽ ڪي شڪل شڪايت
سن سن ڏن لاڳي ري هينئڙو لرجي ري
ويڪو سڪي چل ايالت ڏاري بئنسري بسمي چال تال ڏاري
هر رنگ باڳي ري فنا فرجي ري
ساڌ سنگت ڪي سرڻ هماري لاج اور ديِنداري ٻلهاري
من من تياڳي ري ڪيسي گرجي ري
عطر عنبير گلال اڏاوت چپلا چمڪت چمڪ ڏراوت
جهن نا باڪي ري يتيم عرجي ري
نانڪ يوسف ياري ڪي صورت سيس چرن هرگرڪي مورت
برجن جاڳي ري برها برجي ري.

*

آڪها ڪها ڪهہ ڪهہ ڪها ڪهہ بادران من بر ڪهان ڪي
پيڪو پيڪو دامني ڪي اوهہ مادهہ ڪاريون
اجها جهاج جهاٽ چوٽي بوندن بهاري ري
ڦاڳين ڦاڳين ڦولين ڦولين رنگ لعل ڪاري يون
ڏو ڏو ڏاڏا ديم ديم دبادئي ڏنڪ شين
مجي مجي مندرا ۾ گاوي گن ڪاري يون
پانچ پانچ بن شين چيرو ڪاٽ ماٽ ڪپلي
ڪيلي ڪيلي پيرو هوري هرڪاري يون
چين چين عين عين عين عين نين نين

نانک يوسف جو ڪلام

رم رم يوسفا ميان ياري وھ چمڪاري يون

*

آجا حاجات پيتما يتيمون ڪي
غريب نواز ڪرم تو ڪيجئي

شھ جي شھ جي تعال تعال جو چين جو چين رنگ لعل

اگڻ مئن غريب پيا پگ روشن ديجلي
آدھا آدھا دجلہ رحم تج جياريو الاالله تقنطو ڪي بول تاريو

پيري پيري مھر ڪي نظر ديجلي
راجون ڪي راجي راج گورتم تو سرتاج ڏن ڏن تيرو نام

نانگون ڪي عيب گنھ ڍڪيجئي
منگتا تو شاھي شاھي دان نور چاھي چاھي

ياري ياري يوسف سين لطف ڪيجئي.

*

ڪيجو ڪيجو برمان تو بيجو بيجو مھربان
بيجو بيجو پونرا ڪون رنگ لعل ڪاريون.
جھيجو جھيجو ڪر ڪي آگڻ منھنجي پيئڙو
ريجو ريجو رم جھم ۾ آيو لعل ڪاريون.
ڪيجو ڪيجو ڪڪنا ڪرت گھور ڪڪنا
برجي لرجي پينا پلڪ لعل ڪاريون.
بيجو بيجو نانھ ڪو بادل سانوري رنگ ۾
سبز اور سفيد سياھ سرخ لعل ڪاريون.
سيجو سيجو سر تخت پر بيٺو عرش پر
درگ ھون ڪي دامني جھلڪ لعل ڪاريون.
لجو ليجو يوسفا دامن عشق شھ ڪي

نانڪ يوسف جو ڪلام

پيجو پيجو ساري اس ڪون لعل لعل ڪاريون.
پيءَ تيري مک پر خال خال ڪاريون
دوني زلف بشهير وال وال ڪاويون.
هاٿ ۾ ڪٽاري ڪاري اوپر سمندر سواري
چلتي هو مروڙي سيتي چال چال ڪاريون.
چيرا لعل سرپر پيچا پيچي رنگ رنگ
دامني دمک جيسي جهال جهال ڪاريون.
عاشق بچاري تاري مست هين درد ۾
تج درشن بن ان ڪو نال نال ڪاريون.
بنڪي بنڪي باڪا تيغ تجهي ڪمرپر
عاشقون ڪو ڪرتي هو قتال قال ڪاريون.
عرض هي حضور ۾ يوسف يتيم سين
نينهڙا نپايو ننگ پال پال ڪاريون.

*

آهي توم توم تن اندر تاتا تاتا ڏي ڏيم
تاٿات ٿئي ٿئي پريم نچيا
گگن تو گرجت بدرت برجت ماتا جيئڙو درجت چمڪت
گجرت ڪها ڪها ڪها ڪها سن ڏن انحد ڏيا
گت گت بانا بانا جهنڪت جهانا جهانا ابر درمڪت گهنگت نانا نانا
در در در در ڏا ڏا ڏو ڏو ڏڃيا
منگت منگت ڪرمت رحمت يوسف تو شفقت لطفت
چاهت تاري تاري گورمت تاريجيا

*

آئي موري لعل پيا نهال پرن اس لعل مسڪت لعل ديان
چلڪاري لعل عين بيز لعل لعلي هٽ لعل سهاڳ اس لعل ديان
ڪهتڪاري لعل نورا باجي لعل بولا بينان لعل موتي جهال لعل ديان
سي رنگ لعل سوها سر لعل چوٽي ڦل لعل بازو بند لعل ديان
دونون زلف لعل گيسو رنگ گلال پيچي پيچي لعل شملابين لعل ديان
مالها ڳل لعل چندن چوپ لعل ڪنگڻ ٻانهيان لعل بينو اکن کي لعل ديان
ڌري دڳ دڳ لعل بچوابنڪڙي لعل جهانجهر جهومڪ لعل

نانک يوسف جو ڪلام

مندريان لعل ديان

يوسف ياري لعل معشوقان ڪي پال مهر ڪر لعل

تاري عشق لعل ديان.

*

ايسي ستمگري نہ ڪريئي سنگ يتيما ڪي موري ديا
مئن من چاهي مهر تماري تم ديال مئن اوگڻ هاري

تم هين لڇمڻ ڪرشن ڪنيا
سرب جيان مين جيو تمارو عرب عجم ناڪر دوارو

داس غريب تو چرني پيا.
تجھ بن ڪوءِن ميري ڳل ماني وينتيان لک جاري جاني

شور تماري پريم نچيا.
چرنا ڪي لج تمري تائين تم ڪرپال گرو ميري سائين

تم سندر تم رنگ رچيا
نانک يوسف يار ولاٽي ڪرم ڪيتوني آپ سجاٽي

برھ بخشش عمر ٿيا.

*

اکيان ابر وسڪارا هي
بجلي ڪاچمک چمڪاراهي

جوتا جڳت سنسارا هي بن عشق نہ ڪوئي چارا هي
آڪاس گهن گهن گهارا هي پاتال سوز گذارا هي
مجڪون تير سجن مارا هي سو سيني اندر ستڪارا هي

نانڪ يوسف جو ڪلام

نانڪ نظر گر پيارا يوسف ڪهان يار يارا هي.

*

برها برھ گھٽا پنڊ پاري ڪاري
آچم آچم ڪريئي بادر آئي دامني دمڪت ڏاري ڪاري
نس تو انڌيري آري گهگهه گهگهه گرجت بوندبرشت ٻاري ڪاري
اڏر سڏر بحر پيا سڪ باجي نين پياس پياري ڪاري
يوسف پيءَ ڪرڪر ۾ درشن ديتا مئن جائون ٻلهاري ڪاري.

*

پائي انحد گهوري ڏنگ بجي
وھ مندر ماهين موري پائي موري

باجت برها درد ٽڪوري هم ڪم تنا توري پائي پائي
لعل گلال سيي رنگ تيرا پان توري ڪوءِن جهوري پائي جهوري
نحن اقرب تم دم بستي مئن جائون گهوري پائي گهوري
درد فراق بدل تون رهين غم ضايع هوري پائي هوري
نانڪ يوسف دارنون سمجهڻ اٿ زاري نڪو زوري پائي زوري.

*

باجي لارو باجي لارو
پريم ننگر منهن ستگر نارو

ڏرتي برست عنبر پيچت پونر ڪنول منه پنگت ديڪت
لاڳي نعرو لاڳي نعرو چوچڪ چو ڏس طلبل تمارو
پريم پيا دل نوبت باجت پون ڪريلو گگن چڙها وت
تياڳي مندر تياڳي سارو تب هين ڪائون مڪت سڏارو
لوڪ پلو پل نرڳين پڙيون سنگت فقر ڪا ٻيڙو تريو
جاڪي ٻولي جاڪي مارو هر هردي ٻهروپ اپارو
نانڪ يوسف يار بيرنگي تمهين سندر سريرو سنگي
ڦاڪين مارو ڦاڪين مارو سيس تماري چرني يارو

نانڪ يوسف جو ڪلام

پرسن لاڳي بادل ڪاري بجلي چمڪت هيئڙو لرجت
گرجت گهن گهن گاري هو گهن گاري
گرهري گرهري گوري شوري سنوري سنوري پنوري پنوري
دامني ڦوٽي بوندن ڇوٽي جهننا ڇم ڇمڪاري هو ڇمڪاري
ڦولين ڦولين ياران ياري اندر عنبر ڇوٽي تاري
چل چل چمڪت چات پڏارت دم دم ڏنڪاري هو ڏنڪاري
گڻ وڻ برست بات نياري نانڪ يوسف يار بهاري
سرجن ستگر سئر دکاوت تن تن تن ۾ واري هو واري.

*

بيرنگي خيال لعل آنهه نانهه ڏاريا
اپني تماشي آپ ريجهه رنگڙا لايا
سندر مندر بناڪي جوت سين جڳايا
شام شام تس ۾ ڪرڪي رام رام بو لايا
کهيا آهون مهون اگني جل پون پڏارا
لاالله ڪلي ماٽي الاالله تس ۾ پايا
صورت ۾ پيا محمد مورت بيرنگ خدايا
دونون سون ايڪ نفي ڪر عاشق درد ۾ ڪايا
هوتا نغي ڪون هي ثابت ڪون بجا
سڀ ڪيل ڪيلاري ڪا دوجڳ ۾ حقايا
مئن ۾ نہ ديڪ يوسف ياري ۾ يار يار
ٻوجهين خيال بيرنگ ستگران يون بتايا

*

بيد رنگ رنگ بعد رنگ ڪان ڪان
ديک توري راند هوري لرجات موري جان جان
پنبت ٻهون پول ڪڙي پريم در نہ جهول پڙي
عقل ڪي دواري مانهہ ڪرتي ڪتا گيان گيان
پر ڪر پچڪاري ڪاري سکيان اپر تم ني ڊاري
سو هي صد دنگ پئي چنڙي چودان دان
اڏ تي عنبر گلال لال زلف معشوقان دو لعل
حسن ڪي سوارهاٽ ڇوٽي برهہ بان بان
گهٽ گهٽ دو جڳ سنسار بيرنگي اسرار يار
نانڪ يوسف رمز ديک دک ۾ پڙي پران پران

نانک يوسف جو ڪلام

*

پائي رام رام بولو ڪي ڪٿي هون ڪون هون
هم تم سين ايک خيالي تم بوجهو نهين چالي
يهي بات سنو گهن ڏنتا تم بڙي بڙي هو من تا
جهلڪا پر چشم ايک جهالي ديدار دهر برحالي
هئہ سميع بصير خدايا انسان ۾ آپ سمايا
محبوب بي مثالي بستا هي لا يزالي
رک ديکو بصر بصر ۾ مرشد ڪا نور نظر ۾
ديتا هي عجب ڏکالي بيرنگي رمز نرالي
سک دک ۾ سنگ تماري سڻ يوسف ياري پياري
رهتي هين وارث والي معشوق مرد اڪالي

*

تم تو تن در تو دير داني تو ديرداني تو ديرداني
تا تمر ڏرني تنار پتاني ني تنا نانا نو نم نو نم
تنت لا الله الاالله تن من تور دا توهہ توهہ
مور ماٽيا جهنا نا نا تا نانا جهوم جهوم
پريم تا تي تي تا تا يئي يئي تنرا تنت تار تار
تور تي باجي ڪهتا نانا گهن گهن گهوم گهوم
چمڪت چپلا برجت بادرا لاگي انحد دل دم ڏيم ڏيم
تا تا تا نران نران باجي نورا ٿوم ٿوم
يوسف ياري برهہ بهاري مک چاندن ڪل ڪل پيءَ ڪا
ديکهو ناري ناري اپني توم توم

*

پانوني هون شين پياري ڪاري هو هو هو لعل ڪاري
شام سندر صورت موهن مک عين علي اسراري
سهري سر پر تاج نوراني شملا شهہ لعل ڪاري
هر گر مورت مرسل مندر جلوهہ جوت جباري
دادا ڪر جون دامني دمڪي برسي بوند لعل ڪاري
پانچ پنچيسر ڦولن ڦولي مستڪ نورن واري
چارئي ڪونٽ پئي روشنائي فلڪ ملڪ لعل ڪاري

نانڪ يوسف جو ڪلام

يوسف سورج چاند هي چپ آوي پيا يڪ واري
هر تعريف عجائب اس ڪي بيرنگ رنگ لعل ڪاري

*

لعل اچي پريم ڪي هوري
ڪيلت ڪيلت ڪان اگهوري
ويڪ ويڪ مئن تان جهڳمڳ
رهيان پيڪر ڪيف ڪٿوري
اڏت عنبر گلال گلابي
عطر مشڪ مروري
ويڪ جسو تان ڪان تماشا
سنيان سنگ گهن گهوري
بيرنگ سمجهڻ سر مهراجا
گور هردي پل پوري
نانڪ يوسف يار موهن من
جوري ٻانهن مروري

*

جهم جهنان نان نان
برهه ڪي بارش برسن لاڳي ري
بادر بانوري گاجر سانوري
ديڪو بجلي ڪا چمڪار همدم لساڳي ري
گگن تو گرجت هينئڙو لرجت
انحد ڪي ڏنڪار پولي پولي ساڳي ري
نانڪ يوسف يار درد سين
ڦولي عشق بهار گرڪي جوت جاڳي ري

*

درد ڏمال ري جيئڙا ميرا ڦولت ڦولت اپن اپارو

هر مڪ مست موالي

نانڪ يوسف جو ڪلام

آوت جاوت منهہ منهن ٺاري خاوند ايڪ خيالي
درڪ هون درسن ليوت عاشق پيوت پرڪاس پيالي
هري هري ڏياوت ڪيڏ ڪيڏاوت برها برهہ بحالي
نانڪ يوسف پريت پياسي ازلي عشق ڪمالي

*

ديکو وي ڪي شڪار گوري هوءِ ڪي رهي

ديکو جڳت موهہ ڪي رهي
چلي دوڙ بيچن آپ بڪاني جون ڪافور ڪي نين نشاني

ڳل گل لالہ ويکو ڪي رهي
سنو جسو تان ڪرتا جوري پوت تمهاريا عشق اگهوري

سرب نان سوءِ ڪي رهي.
ٻيلي مروڙي گهڻ گهڻ گگاني نيور نورا جهوم جهوم جهناني

درد دل ۾ روءِ ڪي رهي.
برست برست انگيا ڀيني لرجت لرجت همري چيني

ڏو ڏو ڏوءِ ڪي رهي.
نانڪ يوسف عطر گلابي مجلس ستگر شرب شرابي

گورنر هوءِ ڪي رهي.

*

چلو تا چليئي مارو راج
چلو چل پاون سڪ سهاج
ديس هي بيگانڙا چڏڪي تو جاٽان
فنا ڪا سڻ ڪي باجي باج

نانک يوسف جو ڪلام

جب پيءَ آتا هي جلوا دکاتا هي
بوندن برسي گگن ڪي گاج
عاشق اپڪن سڏکن هڏڪن
درد مندان ڪي ڪري آپ ڪاج
يوسف ستگر سچ پرواس
لاج پياري ڪل ڪي لاج

*

وري سنوري سندر موهن مورت ڪا سبحان ڪاري ڪاري

رنگ رنگ دامني دنکت نياري
بانوري ڪڪرا ڪور جهمر جهڪور جهور
رمنا رمنا همشين جمنا مشڪل پيدا نس انڌاري
رام رام رنگ رنگ گورمک ان ڪا سنگ
ميري مندر هرگن گاوت مدوا پلاتا خاص خماري
درک هونگي تان تان مار ديتا دان دان
اڇي اڇي يوسف ڏرم پياکي زلف دونين گل هماري.

*

سانوڻ مينگهلو برسن آيو بن بن ڦولين سهج سمايو
گگهہ گگهہ گرجت برجت لرجت دامني جهمڪو جهمڪايو
گهنگهت گهن گهن بوندن ڦن ڦن چپلا چمڪ درايو
اڇي رت ڦلي ڦل بادريو برسي سي جيئڙي سک پايو
يوسف ڊرم ڊرم مينگهہ موهن من پريم برج برسايو

*

سانگ بنيو هي سناسي ڪو عشق تہ همرو شاهہ بيراگي
هرگن ڪوگن ڪوءِن ٻُجهي الٿو سيد اداسي ڪو
مک پر سنگ تلڪ لڳايو پيتم هرگر ساسي ڪو
ڪان هون آگي ڪال هو رهڻا خطرا غير خلاصي ڪو
تاش پيا موٺين رشنا رم جهم جهوڙ جهمڙا بناسي ڪو
انا حد نوبت سرجن رنگ رس يون منصور مباشي ڪو

تنوير عباسي

نانڪ يوسف جو ڪلام

الڪ الٽ پلٽ ات نهين سمريو گرڪاشي اور ڪاشي ڪو
گر ڪرپا بن ڪوءِن جيئڙو سمجهي روپ رجو بنواسي ڪو
نانڪ يوسف يار منهيڙو ساس پسون هر ساسي ڪو.

*

ڪس نون ڪريئي بات متوا هجر فراق درد ڪي تج بن

صبر رهيون دن رات ڪنوا
تج ڳلي ۾ پڙي پڪارون چلڪ پلڪ دم دک گذارون
آءُ سجن ميري ڪرڪا ڪاي دل درسن پرپات پتوا
ساس اداس ارداس سناتا معاف ڪرو تقصير بلاتا
الاالله دليان ڪي دلبر آگي تم اثبات چتوا
نانڪ يوسف يار بهاري بوندن برسي درد نياري
دامني دمڪي هينئڙو لرجي برهي ڪي برسات بتوا

*

ڪام نون نا اختيار پرو برهه تان بي اختياري ساري
جون ڪر بادر ڪن ون برست گهور گهنن گهنڪاريرو
چانڻ چوٽي سپ انبر گرجي بجلي چمڪ چمڪاريرو
هرگن هرجن روپ اپارو هر گل باش بهاريرو
برگ برگ بن اچرج نيارو پيءُ جهاري چچڪاريرو
بوند پڙي سپ قيمت پئي پئي گيان گرو گنڪاريرو
بلبل گل قل هر گل واسي شير پوءِنر پٽڪاريرو
نانڪ يوسف يار همارو ساجن هي سرداريرو.

*

ڪرشن ڪان پئي اري پونئر اتم بيراڳي تم بيراڳي
پي بڇڙن ڪي بات بتائو رودت نين همن ڪي هسائو

ديوان پئي ري سانورا

نانک يوسف جو ڪلام

بڇڙي ملي ڪي بات نہ جانون ايک پيا ڪا درد پڇانون

قربان يئي رب بانورا
نانک نينهڙي ڪي بات نياري يوسف ياري باغ بهاري

غمخان يئي ري پانورا

*

فرياد ڪس را گويم تج بن تج يار پيارا
سن سن ونتا تم گن وفتا سندر سنتا تم پڳونتا

تمهين تمهين ديد نظارا
تم پلونتا سرت سبحاني مين مستا بين اڏين اگياني

تم پريتم پر بار همارا
تم هين گرمک روپ اپارو ناد انحد من مہ تارو

نينهن نغارا گرد غبارا
دنيا جڳ پڳ ترڪڻ بازي ڪوچ مڪان حقيق مجازي

فهمئون فقر ڪا عشق اشار
سپ ڪجهہ تمهين ستگر سائين تج بن اوران آگ لگائين

تم هو تم هو مئن ڪوءن بچارا
شرف گلا تعظيم نہ جانون نينهن نينان نون عين عيانون

رام رحيم ڪريم غفارا
نانک يوسف يار هڪودم رهنا ريجهہ نہ ڪرنا ڪوئي غم

نانک يوسف جو ڪلام
عشقا عشقا بات بقارا

*

کهو ري پائيا کهو تم کهو گرو کي گيان موءن
کهت گرو کي گيان موءن ستگر سيد ڏمان موءن
حيرت عبرت ويڙهه لئي دل ديکا سر انسان موءن
ونحن اقرب آپ الايس قول ويکو فرقان موءن
راجا پوچ کا پچن ڪرو اب عشق آيا چوگان موءن
گرکي چرني چيت سڌارو محبت مست مڪان موءن
سانچا ستگر سنگ پڇانو انئي پهر ڏيان موءن
سانچا سودا ڪرو وڻچارا تان حسن باتان موءن
پريم بنا نرکسي نہ پايا بيد کتب قرآن موءن
گنگا جمنا جائو مديني دوست ليا ڪفران موءن
نانک يوسف نينهن کي ٻاٽي عشق سچي فرمان موءن
سرت چتار گوبندگن پڳت ڪرو پڳوان موءن
ڪاري ڪاري رين دائون درک نين
پيا بولي بين تن تن تاري ري پياري
برست برست لرجت گرجت گهن گهاري
جهنکت جهنکت ڏنکت ڏنکت ڦنکت ڦن ڦنکاري
ڊمکت ڊمکت کنرت کنرت انترت قوند قاري
نينک عينک يوسف بينک يارت ياري حق ياري

*

کس نون لي کر آئي ري بابو کس نون لي کو آئي

بابو بندراين ۾ رنگ نين کا بول بين کا
بڙي بڙي تم کيل کيلاري بڙي بڙي پساري جي
مرلي مندر بسيهر جوڳي دانہ نيت نياري جي
دوڙ دوڙکي ڏنگ لگاون بچو ئي برهه بچائي
مالها منکا تن من تنکا کن ۾ کنڊل ڏاري جي
جهن نا جهم جهم گهن نا گهڻ گهڻ تم ۾ کيل کيلاري جي
الٽ پالٽ کي بات بتاوي آپون آپ اپائي
گگن منڊل ۾ گرجت ارجت رام رحيم رحمانا جي
جب تم کولو نين پريمي ضمان ميم ميانا جي

نانک يوسف جو ڪلام

باجي باجي سن ڏن باجي ٻهتي رنگ رماٽي
صورت سامان مورت مما انتر جامي جامان جي
عشق سچي ڪا من ۾ راکو ايهي ستگر دامان جي
آوي جاوي ڪون ڏياوي ذات بتائي پائي
لوڪ پلا ٻهون نرڳين پڙيا هئہ هئہ منجهہ ارمانا جي
سرت چتار سد من سانچا پنٿ پچار بينا جي
امنا جمنا همنا چارئي دوست چڙهائي
نانڪ يوسف غيبي پتلو ستگر پرک اوتاري جي
دس پيڙهي دس پنٿ سڌاٽا بارهہ سمجهہ نياري جي
پريم سجن بن ان بن ان بن قاعدو ڪوءِن پڙهائي.

*

ڪيس تو گلال لعل چشم تو جمال جال
عاشق پئي پئي نهال ڪاري پچڪاري
ديکن ۾ تو جمال ڳال ڳال خال لعل
ورن تو خصال لعل چالي چاڪاري
لوٽي لب تو لعل فال آهو عينت غزال
پروان تو پونگ لعل چمڪت چمڪاري
لعل هٿ نال لعل تيرا رخسار لعل
موتي مرجان لعل دند مسي ڪاري
نانڪ يوسف دوئي لعل نين بين بول لعل
شملہ سر سرخ لعل لعل پيچ پيچڪاري.

*

عاشق اپني دل سنپال
دم دم ديوچ دلبر نال

پريت سچي سنگ صاحب سرجن سرجن سن پريم ۾ درجن
ايڪو ايڪ اڌارا ارجن هور سپيئي وهم خيال
ڪدوت هاسي رومي شامي ڪدوت ننگر ٺٺا ٺم ٺامي
ڪدوت سير دلي در سامي ڪون بليندا هرگن حال
ڪوءِن ديس ڪو پونئرا آسي صورت سامي روپ سناسي
پرک اوتاري پرت پياسي اندر ٻاهر درد ڏمال

نانڪ يوسف جو ڪلام

ڪوءِ ري ڪوٽ ۾ رمڪن آئي سهجئون رنگ پران سمائي
سئو سئو برهي سير دڪائي عشقي ڪا دم قرب ڪمال
نانڪ يوسف اپني ٻاڻي انحد باجي ورھ وڏاڻي
آيا سنيها عشق آڪاڻي موھ ڪامن طلسم تال.

*

روپ سناسي قري اداسي اوجي رمتا رمتا جوڳي
جس رنگ توري نظر ۾ آتا تس رنگ تم تس ڪون جي
صاف ڪرو سيمات آئينہ ڪي ڪهنا مين ڪس ڪون جي
پائي گرو ڪي گت مت ڏوڳي برھ واسي جام پلاسي
هرگن همرو روپ اوتاري بيرنگ رنگ بنات هي
نئو نئو جائين ويس قبائين انت نہ ڪوئي پاتا هي
ڪيي بندرابن ۾ يوڳي تلڪ لڳاسي باد بجاسي
آپن پنج تت برما آپن چاري گوبند پياري جي
مئخانہ بتخانہ ڪعبہ گنگا ناڪر دواري جي
پائي عشق بنا دل اوڳي توڙي ڪاشي جمنا جاسي
آپن لنڪا راوڻ لڇمڻ ڏهيسر ڪال اڪالي جي
نانڪ يوسف يار بنيندا صد رنگ مست موالي جي
دڪ سڪ جوڳ ڪماندا جوڳي لي ڪرجا سي پيا اپنا سي

*

رام سمر پريات
ميري رام سمر پريات

جوئي جوئي جپيئي سوئي سوئي گپ تاوي هور نہ بچي ذات
وڻجارو ٿي جڳت ۾ آئين سمجهي پرائج سات
نرت سرت ڪي ڏهي ڄمائج گيان مڌاڻي هات
اٿن سويلو جاپن گر ڪي امرت ٻاڻي وات
رام نام ڪو جاپ جپئي نانڪ نبهي سات.

*

نانڪ يوسف جو ڪلام

رچ رهيو پائي رچ رهيو
سنو ري سنتو گرو پيارو

ايڪو روپ انيڪ بناوي سو سو نينان نار بتاوي

پائي هر مستڪ مڪ آپ نظارو
گر پرتابون پريم پرايا پريم پريتم بن ڪجھ بہ پايا

پائي اي سڀ طلسم سير پسارو
اگھم نگھم ڪي سڌ سمجھ ڪي لاوين تم هو باقي رم رم سائين

پائي لپ چپ جوت پيڪو سير نيارو
يوسف يار سمايا هر ۾ نانڪ يار سنگت سڀ سر ۾

پائي جون سورج ڪاهي ڪوهين جهلڪارو.

*

دم عشق ڪوشيت وٺ خبران خبران وٺ احواليشان
جهون جهون وهي دم رهبر ڪو نتي آغ روغ زيرزبران
ڪڙدئي مست ڪڙو هوشياري ڪڙدئي دابر دبران
ڪڙد ئي دراج زبان ديواني ڪڙد ئي صابر صبران
مرشد عشق معشقوق حقيقي هرجا جابر جبران
ڪن وٺارا راٺوءِن غرق محنش جهم جهم تڪوين تبران
عشق درستين در گذارين هو ورچين جڪران
عشق خدام دم دوست حياتي نيش حبر گهنور گهبران
يوسف عاشق ڪنهن نہ ڪنهن ديت مرڪن قيامت قبران

*

سيڪشن؛ شاعري
ڪتاب: نانڪ يوسف جو ڪلام
صفحو :12

باڻيون

واهه گروجي شاهه درازي، صاحب رضا ۾ عاشق راضي
نانڪ بولي گورکي باڻين ساڌ سنگت ۾ صاحب ساڻين
اپن ڪردا سير سو ڄاڻين هم ڪس روپ اروپ پڇاڻين
بيرنگي هر رنگ سمايا ڪفر اسلام اور دين بنايا
هر ڪوئي ڪهتا دين همارا جهڳڙا خالي ڪرتي يارا
باهتر فرقي ڪا جهڳڙا آپ آپس ۾ ان ڪا بڱڙا
دنيا دار دنيا وچ ڪوري مغز تنهان دي خالي ڪوري
ڪرسن دنيا سر خرابي بهت حيران هو سن غذابي
رات ڏينهن وچ حرص حيران چڱندي ٽڪر نصيبان نان
توڙي دانا تي مستان نانڪ يوسف حق سبحان

واهه گروجي شاهه درازي
صاحب رضا ۾ عاشق راضي

*

دنين مذهب ڪوڙا جهڳڙا رندي رهزن ڪي سر لڳڙا
دنيا سارا مڪر فريب خارج تس دا خيال خريب
دنيا دار دنيا وچ انڌي ڌو ڌو ڪرن اجائي ڏنڌي
دنيا دقيانوس گنوايا دريا وچ فرعون ٻوڙايا
ڪيتس قارون دا منهن ڪالا شدادي مراد مسالا
نانڪ يوسف پريم ڪي باڻين ساک سچي سڻ عشق ڪهاڻين

واهه گروجي شاهه درازي
صاحب رضا ۾ عاشق راضي

نانڪ يوسف جو ڪلام

*

ترڪ دنيا دا عاشق ڪردي مرڪر جيندي ڦر نہ مردي
دنيا ڏوتي ڊوھ تي بازي فارغ تس تئون عاشق غازي
واھ گرو واھ گرو وڏائي ستگر سچي سچ ڪمائي
ڦل اس ني ھر گرڪي پيتي ھاري راند اسي نر جيتي
گرڪاشبد سمرمن سڌري بن ڪرپا گر اڏر نہ اڏري
نانڪ ڪري نماڻا آزي اڳي صاحب گرو درازي

واھ گرو جي شاھ درازي
صاحب رضا ۾ عاشق راضي

*

مئن بندي ٿون بهت خطايان صاحب ڪرسين آپ پلايان
صاحب اپنا آپ پڇاني بنديان دي سرڪوي خصماني
صاحب بنديان عيب ڪڄيندا مندي ميلي نون بخشيندا
رام رازق رضائين والا جيدا صاحب تيڏا نالا
بندي سي بدعمل جو هوتي رات ڏينهان تس دردين روتي
عمر اجائي گذري پائي ڪيتم ڪچي راند سپائي
عمر افرار مئن ڪچ ڪمايا حرص هوائين ڪوڙ هوايا
بندي مئن بدڪار آياٽي چاٽڻ ھار تون آپن چاٽين
ڪچ ڪمايا هٿ ڪي آيا نانڪ يوسف سانچ ستايا

واھ گرو جي شاھ درازي
صاحب رضا ۾ عاشق راضي

*

ٻيھون تقصيران مئن ٿون پيان ستگر بخشي مديان ميان
فقراسين درويش اداسي اپناسي بيراڳ سناسي
جيسي تيسي حال وڪاٽين نانڪ يوسف يار سجاٽين

نانک يوسف جو ڪلام

واهہ گرو جي شاهہ درازي
صاحب رضا ۾ عاشق راضي

*

فقر الله دي ذات لوڪان هاسا بهانا
آدم مين هيهات لوڪان هاسا بهانا
مانگهہ ۾ رب جهات آپ نفي اثبات
سن ڪر برهي بات درد خدا دم ڏات
هاٿ انگوٺي رات پول ڳئي مصلات
پڳڙي بانگ صلات عشق بنا بي طاعات
ورد وظيفہ وت جادو تعويذات
عاشق عشق ثبات گهات برهہ ڪا ڪات
لهر بحر ڪي لات ويک سچي صفات
ڪوڙي ڪرامات نانڪ عشق بساط
يوسف برهہ برات لوڪان هاسا بهانا

واهہ گرو جي شاهہ درازي
صاحب رضا ۾ عاشق راضي

*

نانڪ يوسف يار بلاتا تار طنبورا مند منہ گاتا
آپن نچ نچ ڏيندا ڦيري آپن ويکڻ آندا سيري
اپنا ويکي آپ نظارا سب رنگ ريجهي يار پيارا
نانڪ يوسف يار تماشا صاحب سچي ستگر آشا

واهہ گرو جي شاهہ درازي
صاحب رضا ۾ عاشق راضي

*

سپ رچنا گر آپ رچائي اگهم نگهم سن ميري پائي
هر گر هي پر اپڪاري ميرا پر اپڪاري مرد مٿيرا
هر گر پرک اتاري تت گر ڪي ستيا مت اگت

نانڪ يوسف جو ڪلام

گرڪي جوت پئي پرڪاس پاني درت پون آڪاس
جل ٿل محل ڪوهه اور ڪاف صاحب هر صورت ۾ صاف
آپن جوڳ ڪماندا جوڳي آپن جوڻ جنم جم پوڳي
آپن برهه برهما اليک آپن سورم سچ سوء ديک
آپن برهه سهگم تليان آپن فقر لباس او رليان
الکون ايک پيا تو انيک آپن اونچا نيچا ليک
نانڪ گنهگار اور نيک قاضي پير پيا ڪٿ شيخ

واهه گرو جي ستگر سچا
عاشق الله دم حقا

*

نانڪ يوسف يار اداس داسنکو جيءُ همرو داس
صاحب ڪيسي ڪم ڪريندا سپ رسيلي رنگ پريندا
اس دي قدرت تئون قرباني هئہ هئہ جان جسا دم فاني
هر نعمت اس ڪا شڪرانا شڪر هزارين لک لک جانا
حمد الله ڪا الا الله ايکو ستگر ايک فتاح
ايک مسلمان هندو شاهه آپن رام رحيم پناهه
آپن شاهه گدا سپاهه آپن ڪفر اسلام گناهه
آپن سورج ڪتيان ماهه آپن جان جسم ارواح
نانڪ يوسف گرو فتاح سپ ڪنهن صورت ايک الله

واهه گرو جي شاهه دراز
عاشق سچا سچ آواز

*

نانڪ يار ڪا سمرو نامان دم دم بولو سوهن رامان
سندو سرجن من منہ شامان شبد گرو کي کل نہ عامان
ساڌو سوهن شبد اپارا الله مولا هو حق سارا
هادي مرشد ايک نظارا رام رحيم پيغمبر پارا

نانک يوسف جو ڪلام

نانک جس سمريا سو پيارا
واھ گرو جي ستگر سچا
عاشق الله دم حقا

*

دل ۾ ديکو ڪول پران يار مندر ۾ رمز رهاڻ
ديهي ديک نہ ڀول اگيانا ڪايا سايا ذات زمانا
بت مانک پاچولا ذات ديو پچاڻ هي سون رات
ٻاجهون شمس سايا هوتا هر سياهي ۾ سج ڪڙوتا
هر مورت ۾ ايک روشنائي سن ري نانک يوسف پائي

واھ گرو جي شاھ دراز
عاشق سچا عشق آواز

*

مشت ڪول ۾ ايک نشانا سميع بصير آپن سلطانا
قادر عليم ڪليم جهانون هردي اپني ديک پچانون
گنبذ ايڪو دشت بلا ۾ آتا جاتا الله الله ۾
گنبذ ۾ آواز آتا ڪسي پچاتا ڪسي نہ جاتا
بيرنگي سي رنگ بناتا اچرج رخت حسن حيواتا
اپني آپ آپن ۾ آتا پرک اوتاري پنٿ بتاتا
نئون نئون پنٿ پريم بناتا ڀولي دل اپني مت لاتا
جوذکر آدم شيث بيان هابيل قابيل رمز نهان
ڪيتي نوح نبي طوفان نانک يوسف الله امان

واھ گرو جي شاھ دراز
عاشق سچا سچ آواز

*

نسبيان غوثان قطبان تاري هوندي مرد اوتاري باري
ٻارهن چوڏهن ساڏ سچاري نانک يوسف يگت ياري

نانڪ يوسف جو ڪلام

واهہ گرو جي شاهہ درازي
صاحب رضا ۾ عاشق راضي

*

پڳت پڳت ۾ اس ڪا بانا سنتان ۾ هر آپ سمانا
سنتان هرڪا هي سرپوش صاحب وسدا گوش بگوش
برج ڪا پوجن هوش بہ هوش چاهہ عشق بہ جوشان جوش
مئي محبت نوشان نوش نانڪ يوسف صبر خموش

نال معشوشان دوشان دوش
واهہ گرو جي شاهہ درازي
صاحب رضا ۾ عاشق راضي

*

نانڪ جوڳ ڪماون هيچي ساڌو ستگر ڪي سنگ سچي
پونجا پاٽي پاهڻ مچي ٻي سپ ڪوڙي بات ڪولچي
ساڌو ستگر سنگ سڌارا بن گر ڪاٽا انڌا انڌارا
بن گر سوجها نهين نہ تارا بن گر سانت نهين سک چارا

نانڪ يوسف ڪهي بچارا
واهہ گرو جي شاهہ درازي
صاحب رضا ۾ عاشق راضي

*

تون صاحب وڏائي تيري مئن عاجز هون پسمر ڪي ڍيري
هون بندي بدڪار نماٽي تون بخشين پر عيبان هاٽي
صاحب سچي سچ دڪالي رمز گروڪي اعليٰ عالي
صاحب تون هين قدرت والا تون حق پاڪ سچا سچ نالا
تم نون پاڪي پاڪ وڏائي تم نرمل هو نور صفائي
نانڪ يوسف ڪهي خدائي بات پريم ڪي عشق ڪهائي

تنوير عباسي

نانڪ يوسف جو ڪلام

واھ گرو جي شاھ درازي
صاحب رضا ۾ عاشق راضي

*

نانڪ يوسف گر ڪي آس گرڪي درسن ڪي هون داس
سچي گر ڪا سچ پرواس همري پياري سن ارداس
نانڪ يوسف عشق اداس گر ڪي ہاٽي گر ڪي راس

واھ گرو جي شاھ درازي
صاحب رضا ۾ عاشق راضي

*

سي گن تيرا مهين ڪولو بات برھ ڪي انحد بولو
تہ سورم ٻلهاري واڌا تہ سندر هر صورت ساڌا
عاشق رنگ الله ۾ لاڌا ايڪو الک نہ تاڌا ماڌا

نانڪ يوسف عشق سهاڳا
واھ گرو جي شاھ دراز
عاشق سچا سچ آواز

*

عشق سهاڳا غير اتاري سياھ دليان آپ جاري
تسيان نون ترت آپ ٻليندي لک فرسنگئون دوست مليندا
رونديان او آپ هسيندا روٺي نجي روح پهيندا
سهٽي سهٽي جوڙ جوڙيندا وگدي دريا رج ٻٽندا

واھ گرو جي شاھ درازي
صاحب رضا ۾ عاشق راضي

نانڪ يوسف جو ڪلام

*

اوهون سوهون اهنڪار نہ آٹن تياڳن آکن هم فقرانا سون
ڪام ڪروڌ چا ڇڏن چن سين گيان نہ رکن گيانا سون
آڌا ڪبر ڪي سمجھ نہ ساجھ پرهندي بيد پرانا سون
پنگي پنگ رهائي پوتئون دام دوئي ڪي دانا سون
ڪبهون جوڻ نہ پاون سي نر جي مرجيون جانا سون
رارو رام جسي پڇانا مار ڪلا بي ڏيانا سون
بن گر سانچي سانچ نہ پرکن پولي ڦرن گمانا سون
نانڪ هر قدرت ديو ڪي هي سف يار يگانا سون

واھ گرو جي شاھ دراز
عاشق سچا سچ آواز

*

وڏا صاحب هي وڏي ڀاڳي جس ڪي جوت جمالون جاڳي
نارائڻ ڪا ڦريا روپا هٿ ۾ لئيا طنبا ڪوپا
اپنا جهور جهپا هي جهوپا جڳتر بنايا سايا ڏوپا
نانڪ ۾ آئي مستڪ لوڪا ڪي جاني گينواري لوڪا
بي خبري ۾ ڦردي مردا بن گرو سا يا ڪوئي نہ سردا

نانڪ يوسف روپ انوپا
واھ گرو جي شاھ دراز
سچا عاشق سچ آواز

*

پانچ پڇانو تت هي چار همارا گهانوء بولي شري مهراج ڪا نانوء
ساڌو ستگر سنگ هي وچن اس ڪا سچ
گرو گئو پال ديال هي خاڪ بندي مئن چچ
نانڪ غيبئون غيب هي يوسف عشق اليڪ
پنج تت ڪا مرغ هي مون حجت انيڪ

نانڪ يوسف جو ڪلام

واھ گرو جي شاھ دراز
سچا عاشق سچ آواز

*

نانڪ بولي ويnني سن ون گرڪا سڪ
وچن گرو ست هان لي تم سين لگي نہ بڪ
جوت قولي پرڪلش تا آدم دوجڳ رنگ
برسيا سارنگ پر زمين قول ڦُل پئي رنگ
سڪ سنو دم وينتي نانڪ يوسف حق
پريم بلاتا وي ڪا حق بہ اناالحق

واھ گرو جي شاھ دراز
سچا عاشق سچ آواز

*

وچن بگھاڙي بگھڙ جا سانت ڪسي نر نانھ
سانت اسي نر آوهين جو گر پورن مانھ
نانڪ دم اوتار هي يوسف صورت رام
دس اوتار انيڪ هن گھٽ گھٽ نيچي نام

واھ گرو جي شاھ دراز
سچا عاشق سچ آواز

*

تم هو گرڪي ياري سڪ تم سين لگي نہ ڪس ڪي بڪ
تم هو رمل سات سچاري هون ساڏان پر واري واري
هر گر ميري راڪي پٽ وچن گرو ڪا مانو ست
جس نون پريم گرو ڪا ڌيان تس پر راضي ڀڳوان
جس ڪو پريم گرو ڪا ڌيان تس پر راضي هي ڀڳوان
جن ڪا نيپا گر ڪي نال اس پر هر گر بهت ديال

نانڪ يوسف جو ڪلام

ستگر ڪي سنگ جونر سانچا ڪال نرڳ سون سونرباچا
گرڪا شبد سمر سک مني تس ڪي پرڪي هر گرڏني

واهه گرو جي شاهه دراز
سچا عاشق عشق آواز

*

ستگر بڙا غريب نواز ليو غريبي عشق دراز
هر هون گرڪي داسن داس گرڪي جوت لهر پرڪاس
گر ڪا وچن اوپر آڪاس ڌرتي ڪنگر پر هراس
گرڪي چرن ڏياوڻ پائي گر ڪا گن گاوڻ دم رائي
گر ڪي وچن اوپر هشيار آٺ پهر ۾ خبردار
خوف گرو ڪا هردي پيارا جونر راڳي تسي سڌارا
جس نہ هر گر چيت نہ آيا سونر جيوڻ جيت ۾ جايا
ڪهي نماڻا نانڪ زاري يوسف آڳي سنگت ساري

واهه گرو جي شاهه دراز
سچا عاشق عشق آواز

*

وچن بولاتا ستگر يار غيبئنو عشق الله اوتار
نانڪ ساڌ اوتار جو پايا ترڪان ۾ رنت ترڪ بنايا

واهه گرو جي شاهه درازي
صاحب رضا ۾ عاشق راضي

*

هر گر مورت هي نرهنڪار اپني اپني پاوي سار

ڪر ڪا ڪرم ڌرم ڪي ڪار

نانڪ يوسف جو ڪلام

واھ گرو جي شاھ دراز
سچا عاشق عشق آواز

*

سنوري سورم سک گيان ڪولو هردا سرو پران
شبد گروڪا هٿ ڪر ٻاڻ مارو منڪر بي ايمان

هر گر همت تيري جان
واھ گرو جي شاھ دراز
سچا عاشق آواز

*

وچن گرو ڪا ڪوءِ نہ ماني ڪافر ڪيجو مسلمان
نانڪ يوسف ياريگاني گر ڪا حڪم هليا هر جاني

واھ گرو جي شاھ دراز
سچا عاشق عشق آواز

*

تون صاحب تون ستگر ميرا تيراهي پرواس
تين لوڪ ۾ پچن تمارا آڪاسئون هر ڪاس
پڳت پلي مهراج تماري پاتالئون پاتال
سڀ جيئڙي ۾ نظر تماري تم هرگن هر پال
تم داتا تم راجا رهبر تم هو رب رحيم
تم هو سرت سيي ست ميرا پورن پرت ڪريم
تم ٻلهاري هو ٻل ميرا تم هو ديا وان
تم خالق تم خاوند ميري ستگر سر سبحان
تم هو روپ انوپ همارا تم هو گر گوپال
تم نر سندر سورم ساڪي مهاديو مهپال
ڪرپا سنتان اوپر تمري ڪي ڪرني ڪجھ نانھ
گهت ڪرم ڪي ڪوئي نہ جاڻي پريم ڪي حق تانھ

نانڪ يوسف جو ڪلام

ڪرپا گرني ڪرمون پهنڪي ڪرپاگر نياري
سانچ روهي گرچن ڏيا تاري گران ري تاري
گر ارداس رکو دم ساس سچا پرواس پياري ڪا
جوت سدا پر ڪاس پرم ڪي هر جا نور نظاري ڪا
ناس سيئي ڪل خطري خامي ديکا سر سچاري ڪا
ابناسي پل پايا پريمئون هرگر مست متاري ڪا
هر گر شاهه قبل محمد مرشد مئن بچاري ڪا
تين لوڪوءَن پرتاب گرونر حامي مئن بدڪاري ڪا
گرديو ضامن روز ضعيفان گرمک گنهگاري ڪا
ديا پال ديا جس جلوا سير عجب اسراري ڪا
چندا چير ڪيا جس دوٽڪ دي انگشت اشاري ڪا
نوق تحت اڪاس اور ڌرتي باجي طبل تباري ڪا
ناد نفيلان تريان تال چيريان چم چمڪاري ڪا
پوپليا شرنايان سن ڌن سنک ستاري ڪا
پريم نغارا باجي چوچڪ ڏو ڏو ڏم ڏڏڪاري ڪا
سارنگيان سرمنڊل سرندي باجي دمر دفاري ڪا
سير ديکو سر هريڪ اپنا تن ناتن تن تاري ڪا
ڏو ڏو ڏڪڙ طنبور ستاران ناچ سهٽا نچڪاري ڪا
ڏو ڏم دهل دوبنگ اپنگ سچنگ بجي بچاري ڪا
ڌن انحدسن من منهه گهوري هوري ڪيل ڪلاري ڪا
موهن مرليان الغوزي رڻ سنگ بجن بجڪاري ڪا
خنجريان مرچنگ مرونڊي يڪتاري گنهگاري ڪا
بوڙيندي مرڏنگ ربابي ڪرنائين گهپ ڪاري ڪا
ٻگتي ياند ميراثي جاجڪ ياٺ ڪلوءَنت ڪداري ڪا
سي جڳ سوالي در تيڏي تي ميٺن عيب آزاري ڪا
ساڌ سيي سچ يڄن ڪريندي تيرا شبد سڌاري ڪا
مئن داسن ڪي داس تماري سرن پڙي پت ڌاري ڪا
سرن پڙي ڪي لاج تمهين ڪون تم صاحب سرساري ڪا
چوراسي لک جوڻ اپاٽي جڳتر بنيا بن ساري ڪا
آپن وچ تماشي آيا رنگ بيرنگ بکاري ڪا
نانڪ يوسف يار نظارا انت نهين اناري ڪا

واهه گرو جي واهه
سچا درازي شاهه

نانڪ يوسف جو ڪلام

*

گرڪا حڪم اوپر هرجان پاني پون اوپر جنان
اڱني ڏرت پٽر آسمان نانڪ يوسف نينهن نيشان

هرجا ستگر حڪم زبان
واهه گرو جي واهه
سچا درازي شاهه

*

نانڪ ڪهتا وينتي ستگر ڪي پر ساءُ
وچن گرو ڪا ڪول ڪي آڳي سنگت ساءُ
وچن گرو ڪا مانيو سانچ رهٽي برست
همرا ڪو ڪجهه بس نهين هر گردي پيهي مت
وچن گرو ڪا سانچ هي سانچا من پہ ساهه
سانچ مئن نون ري سڪي سانچي ڪا سچ راهه
وچن گرڪا جينودا جاري حڪم ربان
ناس جڳت ابناس هي گرڪا ڏيان گيان
وچن گروست نام هي جابر تيني لوڪ
جن مانيا سو سانچ هي اوران محنت ڦوڪ
ستگر صورت نام ڪي ڪهون رحيما نام
آپن اچرج روپ هي ڪفر آپن اسلام
نانڪ ڪهتاويني سن ميري تم يار
سانچي ساک بلاوتا بولي رب اسرار

واهه گرو جي واهه
سچا درازي شاهه

*

جي تون آدم پوتري بچن سنو گر ست
ست پرواسا نر هر گر ڪا جان پساهه ست
گرڪا ڪهيت اڪهيت هي انت نہ پايو جاءِ

نانڪ يوسف جو ڪلام

روم روم ۾ وو رچا گهٽ گهٽ رهيو سماءُ
وچن گرو جن مانيا سچي توڪل آس
نانڪ يوسف واريان هون تن داسن داس

واهه گرو جي واهه
سچا درازي شاهه

*

وچن گرو ڪا حڪم هي صاحب سچي حضور
سانچ ملاتا نانڪا يوسف حق دستور
جي جانون منصور هون شيخ عطار اوتار
بلا دم شهباز مئن نانڪ يوسف يار

واهه گرو جي واهه
سچا درازي شاهه

*

واهه گرو جي واهه
سچا درازي شاهه

سچا هي مرشد سچي هي ٻاڻي نبي هي ساڏو برهه ڪهاڻي
عاشق عاشق گرو ڪي برحق
گرو گيان ڪي پربي پرچو بازي سيان ٻوجهو تمهين نه لرجو
مارو چامنڪا چنانڪ مينڌر ديکي طلسم بحر بر
هٽا نه اس پرجلا جهڳانا عاشق يگانا
برهه عمل مون اگن اجهل مون
حلاج ماريا برهه نغارا انهون ني يارا ديدار پارا
ڪيا نظارا اسي نه سارا پايا سچا سچ سچارا
پيا اس ڪا قرب ڪرارا سنياهي عالم دوجڳ ۾ سارا
بولي انا حق حقا هو حق
سولي نظارا معراج سرا نبي سونهارا گورو همارا

تنوير عباسي

نانک يوسف جو ڪلام

مناني مرشد جسي نہ ارشد ڪيا سچي سچ
سچاهي صادق نبي ڪي نينون عمر هي عادل دو عين عينون
علي ڪا عاشق ڪمال ڪامل هميشہ شامل
امير عثمان علي ڪي دل جان همن هون قربان
علي ولي ڪا سخي رضا ڪا
و الله باالله علي ڪي عينون ديڪا هي هي نينون
هڪو تجلا همارا گر ديو الله الا والله باالله
نهين ڪواس ڪادو جگ ۾ ثاني اگرچ خواني بدل زماني
يقين داني بحق مرشد خدا خواني
امام پنجتن چهار باني اگر تو مردي باسم راني
چو ڪامراني نهين ڪو ديڪا نهين ڪو ليڪا
نهين ڪو پايا نهين سمايا نهين ڪو ڪايا
ايڪنت ايڪو گرو مهين ڪا بسي جوهر ۾ سرسائين ڪا
جيون جو تارا راهہ نيارا پيڪو جسي ۾ وسي نيارا
ديڪا تا يوسف سچا جو پايا سچا سمايا
معشوق ميمون پايا هي هردي فرق جيمون
عجب تماشا برهہ غرق ۾ گرو ڪي ڪرپا دنيا ترڪ ۾
بدن ترڪ ۾ ترڪ ترڪ ۾
سنوري سنتو نفي ڪي باتان صحيح اثباتان
ثبوت ثابت نقي ڪي ناهون الله آهون
ڪل هي مڪڙي چلي هي جڪڙي
ڪول ڪنول ۾ بهار هوئي ڪلون قلون ۾ هبڪار هوئي
معشوق عاشق جيا جي تم سين پيا ڪي تم سين
برهہ بشارت فتح مبارڪ آئي هي تم پر نظر پيغمبر سر علي سر
علي بحر بر علي عين در
بدم دم علي لحم هم دمي وهم غم بهار همدم
شڪر شڪر وهہ فياض بر تر
حضور والي نگاهہ عالي
هميشہ نيبهہ شڪر هي الله
توري هون گمراهہ هادي هي همراهہ
يقين يوسف ڪهو بنانڪ چنانڪ نينڪ
ڪجامت نڪتہ اگر تو داني رموز عشقش اگر بخواني
بدل زباني قسم شهاني شاهہ جيلاني
چهار پنجتت دوام همت ما راز تهمت جنجال خجلت
ڪشال قلت نهاس ناست خناس خاصت ڪذاب قاضت
امان نموده پناهہ داد هہ

تنوير عباسي

نانک يوسف جو ڪلام

شڪر هي الله هدا هي هادي ميرا او مهدي
وهاب وحدي شهاد شهدي
مجهي هي زاري اسي ڪي در پر
همن هون مسڪين ماراست ڏسڪين مڪن تون تمڪين
اوپر نغارا ز حق تلقين برهه بقارا اگرچ فهمي تو عشق هارا
قسم خدارا غريب رهنا ڪسي نہ ڪهنا
چراست چون چون بيرنگ بيچون چنان نہ چون چون
ازين ڪہ قصہ دلم پر خون نمي توبيني نهين هومسڪين
سخن زور آور غريب پرور يتيم ياور علي است سرور
گرو پيغمبر عليٰ اڪبر زعرش برتر رحيم رهبر
عجب تماشا ڏيکان معشوقان
ڪہ ناز عالي چہ لاأبالي
ڪڏان هي مستي ڪڏان مولالي ڏيکاهي هر جگهہ چون رنگ لعلي
سنوري سنتونفي تونانک شريڪ لاشڪ
وحيد واحد احد احد
رحيم رحمان ڪريم ڪرمان
نهين ڪو اس ڪا دوجگ ۾ ثاني
جس ني ڏيکا اسي ني پاياۂ دلم ڪي اندر اسي ڪا رايا
گرمجهي منہ روحي بلايا سنوري ساڏو نانک پائي
کهي نماڻا عرض نوائي ڳل وچ بلڙا رمز خدائي
خاڪ فقير گرچرن سدائي وچن ڪي اوپر قرار جائي
صفا رهڻ وهہ من ڪي صفائي گروسچاگر سچي ڪمائي
صنم ڪي درڪي هم هون گدائي برهہ ڪي نوبت برهہ بجائي

ڪهان هي بچين مني منائي
ووهي چولي ووهي ٻولي ووهي لولي ووهي ڏولي
ووهي ناچو ووهي ڊولي ووهي جوڳي ووهي جهولي
ووهي بلبل گل اور خارا ووهي گل گل اوپر بهارا
ووهي بلبل خمر خمارا ووهي گل گل همئہ هزارا
ووهي غل غل گردغبارا ووهي فلڪ بر فلڪ ستارا
ووهي ڪرسي ملڪ متارا ووهي فرشي عرش منارا
ووهي پٿر تر جبل جوهارا ووهي آبي آگن بخارا
ووهي پون ۾ پون پسارا پسي جوهر ۾ رهت نيارا
نهين ڪودو جهان مني يون ٻوجها سچي جي گرديو صحِح دکايا
جمال روشن نظر ۾ آيا شڪر خدايا اگهم نگهم سڌ سمجهہ ڪي لايا

نانک يوسف جو ڪلام

سچا هي گرديو گرو پيارا جسي ڪي اوپر همئہ همارا
مدارهي هي قسم خدارا آپن ووجانت پائي بتارا
عجب نظارا دکاهي نينون کهون ري ڪينون سوري نينون
وڏار مبنون رموزرينون پڪڙلي عينون کهون ڪي تينون
سنوري سنتو گرو پياري گنگا جمنا ناڪر دواري
بيد گرنت پرانا سيپاري طلسم ڪوڙ بدوڙ پڏاري
نانک هرگر چرني چاري نانک هرگر واري واري
يوسف يارا سولي ڍاري گر عاصي هون سدر سڏاري

هزار واري
سنو پياري

*

واهہ گرو جي واهہ
سچا درازي شاهہ

انحد ٻاڻي عشق ٺڪوران موج بحر ڪي زور بزوارن
برسن بادل گهن گهن گهوران پريم پيتم ڪي ڪل نہ ڪوران
نهين ميدان محبت آون حرص هوائي خيال اَناون
پريم دي اندر پير نہ پاون نفس ڪي پيچي خوار لڳاون
ٿابي ٽڏي هردم ڪاون اپني دل نون خوب رنجاون
رشوت روڳ رنجيندا ڪاون اپني ايمان آپ مساون

*

واهہ گرو جي واهہ
سچا درازي شاهہ

ڪرن اهنڪار نہ سمجهن آپا ڪوڙ ڪذب نت ڪردي ڪاپا
غير خيالون سنگ سياپا نيہ سچي بن ٻيا سپ تاپا
جي تون عشق ڪهاڻي جاڻي من منہ ٻوجهي گيان اڳياني
فرت رکين گر سرت سياڻي خبر نہ جاندي عمر وهاڻي

نانک يوسف جو ڪلام

جسي ني هر گر اوئي پڇتا اپني پيءَ ڪا مقصد پاتا
صحيح سڄاتا دل ۾ داتا جسي ني ڄاتا اسي ڪا ناتا
بيٺا نا ماتما سنو ري سنتا
عينان ڪي انگ مون جهمر ڪي جهنگ مون
درد ڪي دنگ مون جهمر ڪي جهنگ مون
درد ڪي دنگ مون مزگان ڪي منگ مون
چران ڪي چنگ مون نينان ڪي رنگ مون
پيا هي پرڪر پريم پيالا سچي جر گرديو نگاهه والا
چوٽا جي ڪالون هي سڪالا وهان هي نانڪ ايڪوئي نالا
اوجهامي جهگڙا ٽلا ڪشالا ڪهان هي يوسف ڪهان هي نالا
آپن آپن مک آپ سمايا آپن سو گايا آپ نچايا
آپن مچايا آپن بلايا
آپن هلايا برهه ڪا بانا قسم خدا مجهه سنو بيانا
جيون جو تارا پاني نيشانا پسي جوهر ۾ رهي نيارا
اسي ڪي حيرت ڪهون ڪي يارا غريق عبرت شهه سوارا
علي بہ لشڪر چهار يارا اگر تو پسني عجب نظارا
گرو پيارا ووهي هي اندر ووهي مند ووهي هي بندر
ووهي سندر ووهي هي چندر ووهي چم اندر
ووهي مندر ووهي جلندر ووهي اگن در ووهي چمن در
ووهي تڪ اندر ووهي سمندر ووهي قلندر ووهي تن اندر
ووهي ڪڄ اندر ووهي رڄ اندر ووهي مڄ اندر ووهي سڄ اندر
بڙا بازيگر ديڪا رانديگر
جسي ني سارا ڪيا نظارا
نگهه مون اپني نظر مون اپني نيڻ مون اپني بصر مون اپني
پيغمبر آرا نبي سونهارا گرو همارا
دراز والا علاوء اعليٰ بقاءُ ياالله الله والا
سدا سڪالا سدا پيارا سنو ري يارا
دو جڳ ڪا والي هادي هدارا مهر مون اس ڪي پيا سڌارا
مهر گرو ڪي درد اشارا پيڪن سون اس ڪي دوديد دائرا
ڪليا هي سنيان دوجڳ نظارا گرو پيارا هزار وارا
هون ٻلهارا بيان ڪهن ۾ ڪجا شمارا
قلم نہ ڪاغذ ڪهان پسارا بي انت اس ڪا قبال ڪارا
سنو پيارا هي پسارا اگن جي جل ۾ ڪيتي عمل ۾ سيما محل ۾ صفا رهل ۾ سنگيت ٿهل ۾ گرو پهل ۾
پڙي هون يارا سڄن پيارا آ سيس اس ڪي پيا سڌارا
اجل ڪي اجلون دنيا ڪي دجلون دينار رجلون شمار سجلون

تنوير عباسي

نانڪ يوسف جو ڪلام

خمار ڪجلون الف الف ۾ الف پڪايا الف ڪا نالا الف ۾ آيا
گرو همن ڪون صحيح بتايا الف مون آدم بن ڪر آيا
اسي ڪي طلسم جو رنگ لايا نظر ۾ آيا
الف الول ممين مون پايا ممين ٻوجهايا ڪوچن ڪو چايا
الف سڏايا سرسري ۾ آيا سري بلايا
الف ڪي حرفون پڇانو ممان نہ ديک سو تم جمال جمال
ڪرو تماتم تمام طمان ڀڳت هي يون ڪرمڪت زغمان
عمل عمل بن ابو نہ امان ديڪا هي ديدون ديدار دمان
ڪهان ووگرديو سلام رامان ڪهان ملسم ڪهان برهمان
ڪهان هي گوبند ڪهان هي نامان ڪهان پيغمبر اڪال جامان
ووهي ڪريم رحيم رحمان اس ڪي سرن پڙي هون سامان
گروڪي تلقين وڏا رهون مان گروڪي پرني گروڪي ڏرني
سر گروسر گروڪا فرمان گروڪا جولان گروڪا دامان
گرو ڪا جامان گرو ڪا سامان گرو ڪا نامان
گروسين سيوو گروسين ديوو گروچرن هر گروسين ليوو
گرو گيان بن مڪت نہ هووي گرڪرپا بن ڀڳت نہ هووي
گرڪرپا بن جڳت نہ هووي گرڪر پابن سنگت نہ هووي
گرڪرپا بن سگت نهووي نانڪ داس ڪهي سن پياري

واھ گرو جي شاھ سوياري
دھ درازي عاشق ياري

*

گرو ڪي چرن روئي منہ راڪو يون ڪررس پريم ڪي چاڪو
گرڪي مورت انيڪ جانو انيڪ جانو ﺑہ بيڪ جانو
وويڪ جانو وويڪ جانو
نيني سين نالون ڪڪي سين پالون ممين سين مانون ممان مياني
ممان گياني ممان ڌياني
ممين ڪا جامان ممين ڪا نامان ممين ڪا رامان
ممان هي ضامن گرو ٻهرڪا ممان مغان هم اڏارنڌ ڪا
سو روپ سر ڪا روز محشر ڪا
سنوري سنتو حڪم حضوري گروڪاشبد سمرمن صوري
گر آرادهي آشاپوزي گرآرادهي هت صبوري
گرآرادي امرت صوري خودي نہ بيخود فرق نہ دوري

نانڪ يوسف جو ڪلام

چال فقر ايڪ دم دستوري دم ڪي اوپر هشيار رهنا
نانڪ يوسف يا ر يگانا نهين جو ٻوجهي لوڪ آگيانا
درد بنا ڀهون ڦري ديوانا ڪهي نماٽا نانڪ بانا
هادي هر دم من منه مانا همرا جانا هزار تانا

واهه گروجي واهه
سچا درازي شاهه

*

حضور حاضر نظر به نظر
ادب انديشا صبر گذارا عمر هزارا هئه پلڪارا
جون چمڪارا ابر بخارا گرد غبارا سمجهه ۾ يار
گرواشارا سنو پيارا نانڪ داس لگا گرچرني
ذات فقر هرسنگ سرني ڪال اجل ڏرسان نه ڏرني
جي مرني مرجي مرني ڪال اڪال سين ورڪي ڪرني
نانڪ داس ڪهياسن جانو گرو ڪا وچن گرومن مانو سانچا سانچ ويساهه پچانو سن تو ميرا سجن سجاني
جهار دليل نه دلپر آني تان تون ويڪين رمز رباني
چو چڪ ايڪ گيان گياني خيال سجن بن هوا گياني
دو جڳ سپنا خواب نيشاني ڪسي نه رهنا فنا فاني
گرفرمودا حق سبحاني ستگر سائين حق حقاني
قطب رباني غوث صمداني قريش قادر حضور حاضر
ايڪو ئي جائي ايڪوئي جاني ايڪوئي ماني ايڪو شهاني
يڪاست جبل يڪ است قبله يڪ است ڪعبه يڪ است گنگا
يڪ است ديست يڪ است دمنه يڪي است چمنه
يڪ است خورم يڪا ست غمنه يڪا ست رمنه يڪ است امنه
تياڳ طمنه هماري سجنه سچا گرو سچ گرو ڪمائي
هماري پائي دنيا دو رنگي واهه وڏائي
ڪوڙ ڏڪالا ڏوڙ سيائي

واهه گروجي شاهه دراز
سچا عاشق عشق آواز

نانڪ يوسف جو ڪلام

*

نانڪ ڪلجڳ آيا هٽ جوڳ روڳ
رام رحيم رمائڪي باندو سانچي جوڳ
نانڪ ناما الک هي الکو بينا انيک
سا سرت چتا رتن بنا بهت نہ بيک
الک ناما ايک هي صورت مورت پوگ
نانڪ دوجها جو ڪهي يوسف تس نرروڳ
ساڌو پنٿ نہ پير نان نان گهتنا گهت جوڳ
نانڪ نينهن پراوٽا يوسف يار بروڳ
نانڪ نيهئون چاوٽا جورا جور بيراڳ
فقر چٽا پٽ چولڙا مٽ بيک لاڳي راڳ
يوسف ستگر سنگ هي پاڳي هون بڏ ياڳ

واهہ گروجي شاهہ دراز
سچا صاحب عشق آواز

*

نانڪ داسن داسڙا هرگر چرني کيهہ
پات پات منهہ مائيو جون گاجر ڪي ريهہ
نانڪ نام ڏيا وئا گروچرنا رک نيهہ
سرت قدم دم لاوٽا آيا پريم سنيهہ
نانڪ نام ڏياوٽا جون ڪر نينان تار
ديکن ۾ دو رنگ هي چاڪن ۾ يڪتار
نانڪ نام ڏيا وٽا ڪس بت سو بيچار
مرڪر جيوڻ پاوهين ايڪو ايک اڌار
نانڪ هرگر سو مليا جو ايک انيک اوتار
ايکوءِن ايک انا پئي الف الک اسرار

واهہ گروجي شاهہ دراز
سچا صاحب عشق آواز

نانک يوسف جو ڪلام

*

نانڪ نيھ پرائيا يوسف ياري رک
رک ڏارو تس مک ۾ جس نيھي ناري رک
رک ديجي سک نام ڪي واھ گروڪي رک
هرگز مرشد دونہ پياگر گيان ڪي رک
هادي مهدي ايک هي جون پيھي جنجين رک
رک پيڪو رخ روح ۾ ڪوءن پڪاري بک
ايڪو نام ڏياوٽا ايڪو چتر پرک
ايڪو ايک انيک هي مڪا گنگا مک
سيوڪ سيون سوهرا ٻوجھ بنا بھ جک

واھ گروجي شاھ دراز
سچا صاحب عشق آواز

*

ايک انيڪوءن دو پيادو جها توڙ گمان
جونڪر نظار نورڪي بيرنگ ايک بيان
پاتالئون پاتال انيڪا اڪاسئون آسمان
سو نر موهيا مات ۾ جس بهتا هي ايمان
آپ سمجهاوي آپنا صاحب ڪا فرمان
سيس ديا سک پايا هردم جان جوان
عشق بنا تن مات هي ستگر نينهن نيشان
هون ٻلهاري پياري دي پياري داس ديوان
سانچ ڪهوري سڪيا سانچي ڪا فرمان
نانڪ داس غريب هي داسون ڪا دربان
نانڪ چونڪي نينهن ڪي پرگٽيو پروان
تس نر سمر جڳ موهيو پنجتن توک طولان
پنجتن بنيو پوتلو دک بھ چپ چوگان

واھ گروجي شاھ دراز
سچا عاشق انالحق ساز

نانڪ يوسف جو ڪلام

*

يوسف يار پراوٽا داسن ڪا رهه داس
وهه بولي بڪ مڪ سين تم شيرين بولو راس
دم پرواسا وهه گرو سرت چرن ڪي ساس
ستگر سرني هون پڙي سرفي ڪا پرواس
ست پرواسا نر هر دي توڪل ڪي تروار
دوجڳ سپنا خواب چون عاشق هي پرار
نانڪ نينهن اپار هي ڪهتا سد سچار
جس گر پورا آوءِڪا آدون انت اپار
بن آدون گر سيوتا جيون مجور ٻجار
ڪري مجوري موهه ڪي ڪي ڪرتا قوت گذار
آءُ بنا گر نا منون درد بيا ٻچڪار
نانڪ نينهان اُد ڪا گر سورم سردار
نينڪ نيها آدڪا گر چرني آڌار
نينهن لڳا تن ٻسريا آپون آپ بيزار

واهه گروجي سچا ستگر
اِڏر اُڏر هويا رهبر

*

نهين لڳا سڪ پائيا ستگر ڪي پرساد
ستگر مليا سپ دڪ ٽليا برها هردي ياد
ياد لڳي تن سندر سرجن سني فقر فرياد
فقر چرني جو پڙا ڪالئون ٻيا آزاد

واهه گروجي سچا ستگر
اِڏر اُڏر هويا رهبر

*

ڪال اجل ايڪ نام هي ايڪو يوڳ يونگ
صورت مانڪ مور پچانو نينان اچرج رنگ
هندو مسلم ايڪ هي ديکن نين دو رنگ

نانک يوسف جو ڪلام

جو نکر لعلي پان ۾ وهه رنگريزان رنگ
نام چپا هر روپ ۾ جون نشادا رون ڀنگ
عشق بنا هر ديهه ۾ جون پسون ٻولي منگ
لگي ٻاهتر فرقي آکر ديک آپس ۾ جنگ
فتح گرو کي واهه گرو وهه قادر مست ملنگ

واهه گروجي سچا ستگر
اِڌر أڌر هويا رهبر

*

واهه گرو همراهه گرو وهه سانچا سچ ويساهه گرو
گر امرت هي تين لوڪ ۾ عين عشق ارواح گرو

واهه گروجي سچا ستگر
اِڌر أڌر هويا رهبر

*

نانک ٻولي ستگرو قدرغيب حڪيم
جي تم ٻوجها ايڪ هي ايڪو رام رحيم
صاحب ايڪو سڀ ۾ ايڪو رام رحيم
ووهي رام رحيم هي ووهي قرب ڪريم
ووهي صاف زلال هي ووهي سرت سليم
ووهي جبر جلال هي ووهي حال حليم
ووهي ستگر هي سمنون مندر مانه
ستگر همرو سبد هي سمر سمر سڪ تانا
ستگر بيد پران هي من منه ترپو تانا

واهه گروجي سچا ستگر
اِڌر أڌر هويا رهبر

*

نانڪ يوسف جو ڪلام

ستگر الکون الک ھي انت نہ پايو جائي
روم روم ۾ وھ رچا گھٽ گھٽ رھيو سماءُ
ايڪو ايڪ وڪاڻي دوجھا نھين بتائي
دوجھا جس نر جانيا تس نر بڏا نياڳ
جو نر موھيا موھ ۾ سو نر ڪرت قزاق
نانڪ پريم اداس ھي چاون برھ بيراڳ
سنگت سيوا تھل ۾ ستگرو سھاڳ
سانچي ساک سچا گرو تن من ڏيجي تياڳ
تڏھن ستر سڌار ھي جڏھن اڪ سھاڳ
نانڪ ڪوءِن سھاگني ستگر ڪي دربار
پٽر روتي خوف ۾ صاحب ڪي سرڪار
دوزج جھل جھلڪ ھي دم دم درد ڏڪار
واھ گرو سري سر ھي سر بولي گفتار
ھر گن ڪھتا غيب مون گرو جبار ستار
بن گر سڌريا ڪوئي نہ ديکا ڪي جو پير فقير
بن گر سانچي سنچ نہ پائي عقل نھين تدبير
گرسانچا سروھ ڪھو جو ھوي سانچي سير
سانچا سوداگر ديودا پيو پريمين ڪير
نانڪ رک دونين ۾ نرپو ويک نظير
دونينان يک عين ھي عينوءِن عين امير
دونينان يک نور ھي دوني دوني چار
چار لگي ايک رنگ پيا ايڪو سيد سرير
نانڪ پنجتن پوتو نينک عين علي
ھر چارو ۾ غيب کلي غيبئون غيب کلي
آتا جاتا غيب ۾ ديکي ڪوءِن کلي
نانڪ پيالا پريم ڪا برابر ني ڪوئي
رس چکي جس پريم ڪي تس نرھوري ھوئي

واھ گروجي سچا ستگر
اِڌر اُڌر ھويا رھبر

*

نانڪ پيالا پريم ڪا مينا ميٺ
بيان بيان مئن ڪيا ھون ڏنا نينوءِن ڏيٺ

نانڪ يوسف جو ڪلام

يوسف ياري يار ڪي بيرنگ تاروءِ تار
جس لاڳي سو جانتا اوران ڪي هي پچار
نانڪ لوگ اگياتيا ڀهر ڦرتا اندر گام
مانه ڪروڌ هوا نفساني رمتا تس مشام
جس نر پريم نه پئي ڪا سو نر لوپي دام
ڪام ڪروڌ تياڳ تن هي پريو ڪا پيام
پريو ملهين پيٽ ۾ دمدم بولو رام
نانڪ چرن ڏيا وٽي يوسف گر ستram

واهه گروجي سچا ستگر
اِڌر اُڌر هويا رهبر

*

پنت گرنت ڪتيب بيان گنگا جمنا مڙهيون مڪان
پوٿيون گنگا ويد پران ڪاشي دوارا ٺاڪر ٿان
پوڄڻ آتش ۽ بتخان پاڻي سورج ۽ چنڊ پان
عشق الله ريءَ عقل ڏيان ڪوڙا ڪوڙن ڪوڙ گيان
نانڪ يوسف يار يگان هيئن فرمايو مرشد شان

درد بنا ٻيو ڪوڙ پسارو
واهه گروجي پرت پيارو

*

ڳالهه برهه جي مجي نه ڪوئي، هئ هئ هينئڙي حيرت هوئي
عشق بنا جڳ وجي پلوئي، ڪنهن کي حال چوان هي روئي
نانڪ يوسف يار يگان، هيئن فرمايو مرشد شان

درد بنا ٻيو ڪوڙ پسارو
واهه گروجي سچو سوپارو

*

نانڪ يوسف جو ڪلام

ڪاڻ دنيا جي وتن ديوانا ٻانيڻ قاضي ۽ ملوانا
سيوڪ سامي شيخ شهانا عالم عاقل علم خوانا
درد بنا ٻيا ڪوڙا بهانا دنيا ڏوتي مڪر مڪانا
نانڪ يوسف يار يگانا هيئڻ فرمايو مرشد شان

درد بنا ٻيو ڪوڙ پسارو
ستگر سچو سچ اشارو

*

جوڳي يوڳي ڪي ڪن چير پرک مهابير دنيائي مير
دانشمند فقير امير راجا پرجا شاهه وزير
هن ڪلجگ جا بزرگ پير محض دنيا لئي حال حقير
دانهه دل جا پر تدبير علم عقل جا ڪن نظير
نانڪ يوسف يار يگان هيئڻ فرمايو مرشد شان

درد بنا ٻيو ڪوڙ پسارو
واهه گروجي سچو سونهارو

*

دم دي نال رکين ڀهون ياري هردم دي رک خبرداري
مطلب دي ڳالهه سڻ تون ساري عشق الله بن رين انذاري
اي دم سر ارواح الله دا اي دم نور نگاهه الله دا
اي دم خالي مول نہ چوڙين آپ اهين دريا وچ ٻوڙين
ٻڏ ڪي پڇي عين اگهوڙين سدا عيش الاهي لوڙين
يوسف لڳڙا عشق ربائا جنهن دا زور دريا يگانا

*

اهين دم دي هن زور پساري جيڪو پڪڙي تنهن ڪون تاري
ماري اناالحق دي نعري ٽوڙ دنيا دي ٽڳي ساري

تنوير عباسي

نانڪ يوسف جو ڪلام

يوسف لڳڙا عشق ربانا
جنهن دا زور دريا يگانا

*

ٻاجهون دم سڃاڻڻ پائي مرشد ڳالهہ اها فرمائي
پڙهيا علم تي پرجهہ نہ آئي اس دي ڳئي سڀ عمر اجائي
پڙهہ فرقان چاختم ڪريندي مويا جينديان ڪون بخشيندي
رمز رباني نهين سمجهيندي راهہ برهہ ۾ قدم نہ ڌريندي
جٺ ڦٺ تنهن دي جيوڻ تي لعنت ڪاوڻ پيوڻ تي
زال زن ٻچي ٻال اتي ٻيا وت اهندي حال اتي

يوسف لڳڙا عشق ربانا
جنهن دا زور دريا يگانا

*

سڙا بزرگ پير سڏاوڻ فتنايان دي بار اناوڻ
عشقي ٻاجهون ڪوڙ ڪماون اي سڀ چائي منهن وچ پاوڻ
بزرگ پير ٿيوڻ جڙ آپي ڪوڙا ان دي نت ڪرندي ڪاپي
ايوين نہ حق دا راهہ سڃاپي ڪٺ آون گهر تڏهان ڇاپي
هادي ڏتا اي تسلا ڪاذب دا اصلوءِ منهن ڪالا

يوسف لڳڙا عشق ربانا
جنهن دا زور دريا يگانا

*